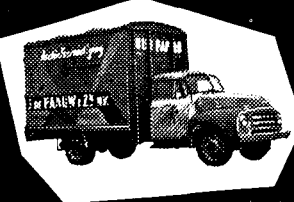

archiefvernietiging
oud papier

J. de PAAUW & ZN N.V.
Giessenweg 13
Rotterdam - Telef. 5 96 80

16e Jaargang No. 1

januari 1964

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN

VAN DE JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

**Werkt U
ook actief
mee
aan het
plan
2000?**

ZO IS HET NIET

De opwinding over het beruchte televisieprogramma kent geen grenzen. De aandacht, die de kranten eraan besteden is **groter** dan die aan de moord op president Kennedy. Is het sop de kool waard? Welnee, de zaak wordt volledig overtrokken.

Als christen en als liberaal heb ik iets tegen al die „gekwetsten“, al die christenen en vooral ook al die gezeten (in een pluche stoel voor de televisie) Hollanders, die erom vragen gekwetst te worden. Dat zij inderdaad het televisietoestel als hun dagelijks brood beschouwen, blijkt wel uit de reacties, zodat het programma een schot in de roos is geweest. De schoktherapie heeft succes gehad. Al die christenen, die geschokt hadden moeten worden, zijn op de schoktafel geweest.

Ik wil nu maar niet praten over de hetze, die mede dank zij een aantal persorganen is ontstaan en die de verdrongen reactionnaire complexen van velen aan de oppervlakte deed komen. Wel zou ik eens willen weten, of al die boze mensen in hun binnenkant (**het christen-zijn**) zijn gekwetst of slechts aan de buitenkant (**de christelijkheid**). Ik neem aan, dat een aantal mensen zich inderdaad **echt** gekwetst heeft gevoeld, omdat de bijbelse teksten als zodanig hen heilig zijn, teksten, waar „niemand aan mag komen“.

De misbruikte teksten zijn mij ook heilig, doch ik heb de persiflage niet begrepen als een aanval op deze bijbelse teksten, maar op diverse christenen, die televisieprogramma's aanbidden. Het programma-onderdeel zelf was weinig scherpzinnig of humoristisch, het was gewoon bot. Evenwel daarom niet minder juist. Dergelijke televisie-uitzendingen zullen nooit de binnenkant van een christen — zijn diepste gevoelens — kapot kunnen maken. Wat hem echt heilig is, wordt niet zo gauw gekwetst. De bijbelse teksten worden hierdoor ook niet aangetast. Die staan nog vast overeind.

Wat overblijft is de christelijkheid, die geestelijke verfraaiing van het dagelijks leven (Kerst-mis met zijn lichtjes en het kerststalletje - Pasen met z'n eieren - trouwen in de kerk - de doop (ach hoe lief) - de sfeer van de glas-in-lood-ramen van de kerk met z'n vertrouwde oude teksten en liederen), die heel ver afstaat van Christus (de ongestuvrijde stal - Golgotha - de doornenkroon en de verlooening).

Wanneer zo'n verfraaiing wordt aangetast, valt wellicht het hele kaartenhuis van bestaanszekerheid in elkaar. Dat mag, en het is bovendien zeer christelijk om dat ineens te laten vallen. Het grootste gevaar voor het christen-zijn komt namelijk van de kant van deze vrome christelijkheid. Daartegen is het dan ook, dat en alle profeten en apostelen en Christus zelf vochten.

De meeste televisiekijkers (vooral de christenen onder hen inclusief ikzelf) zouden dan ook ontzettend gechoqueerd zijn — misschien zelfs wel „gekwetst“ — als een oud-testamentische profeet op de beeldbuis verscheen om hen eens ongezouten de „christelijke“ waarheid te vertellen. Die zal namelijk wat rauwer uitvallen dan een avondsluiting van tegenwoordig. Tussen twee haakjes: het programma had aan zeggingskracht ongetwijfeld gewonnen, wanneer het door christenen was uitgezonden in plaats van door de VARA.

Helaas begrijpen de christelijke zuilen vaak nog minder van profetisch christendom dan sommige zogenaamde neutralen. Ik ben dan ook blij te horen, dat de heer Wigbold zondagmorgen naar de kerk was toen de christelijke verslaggever van Trouw hem opbelde (verstoring van de zondagsrust, foei!). Ik ben **dáárom** blij, omdat er toch christenen in het team zitten. Het programma zegt me dan meer.

Ach, de christelijkheid in Nederland gaat een moeilijke toekomst tegemoet, nu de christenen in de minderheid raken. We kunnen nauwelijks nog spreken van een christelijk Nederland. Daarom zijn ook allerlei post-christelijke verfraaiingen, die nog aan vroeger tijden herinneren, toen nog honderd procent van de bevolking christen was (of althans moest zijn), nu volstrekt verbodig en zinloos aan het worden. Ik noem het Reglement op de krijgstuicht, waar staat (art. 1a): „Daar de godsdienst de bron is van alle geluk, deugd en ware moed, behoort ook in de krijgsstand een ieder zich tot het hooghouden daarvan en tot een zedige levenswijze te bevelijken“, het beginselprogramma der VVD (art. 1): „De VVD wenst het verenigingspunt te zijn van allen, die op grond van hun overtuiging, dat vrijheid, verantwoordelijkheid en sociale gerechtigheid de fundamentele behoren te zijn van een op christelijke grondslag berustende samenleving als de Nederlandse, de in dit programma neergelegde beginselen tot uitgangspunt willen nemen van hun staatkundig streven“, de nationale herdenkingen: altijd in een kerk vanwege de sfeer en de wijding, de eed op de bijbel voor de rechtbank, de padvindingswet, de bede aan het eind van de troonrede, enz. enz.

Ik moet bekennen, dat ik mij onrustig voel worden bij de bovengenoemde post-christelijke verschijnselen. Juist als christen heb ik geen behoefte aan christelijke woorden, waar een ieder eventjes met een braaf gezicht bij zit te kijken als het onvermijdelijke moet geschieden (ook de niet-christenen) en het daarna maar weer snel vergeet. Het zijn woorden.... woorden, geen daden.

Of zijn de christelijke woorden uit het beginselprogramma der VVD er soms de oorzaak van, de dhr Geertsema samen met de drie (andere?) confessionele fractievoorzitters aan de minister heeft gevraagd, waarom hij niet direct de knop heeft omgedraaid? Gaat zijn medewerking aan het christelijk-sociale kabinet Marijnen zover, dat de VVD nu ook de christelijkheid, die de basis is van de confessionele partijen, gaat steunen? (het **christen-zijn** heeft met deze partijen niets en dan ook niets te maken, christenen zitten namelijk in alle partijen).

Szczesny drukt dat in het boek „De toekomst van het ongeloof“ aardig uit: „Wij beleven het wonderlijke schouwspel, dat onze tijdgenoten zich des te christelijker voordoen, naarmate hun opvattingen en hun manier van leven zich meer van de eisen van het christendom verwijderen“ (blz. 181 Ned. vert.). Het is onbegrijpelijk waarom een liberaal deze restanten christelijkheid moet verdedigen. Laten we dat rustig aan de voormannen van de confessionele partijen over-

laten.

In de toekomst zal **deze** christelijkheid hebben afgedaan. Het is logisch, dat de christelijke partijen uit een dergelijke uitzending onmiddellijk politieke munt willen slaan. Tenslotte naderen de verkiezingen altijd al weer en de KRO en NRCV kunnen nog meer leden gebruiken.

Wanneer politieke zaken zwaarder wegen dan religieuze, moet men niet doen alsof men religieus gekwetst is. De handhaving van de christelijkheid der zuilen is een politieke en geen religieuze wens. Deze zuilen zien nu weer eens de kans schoon om hun christelijke naam te bewijzen en te rechtvaardigen en vooral ook om aan die christenen, die tot de PvdA, de VARA, de VVD enz. behoren de opgeheven wijsvinger voor te houden: „Jongens, jullie horen daar niet, ga weg bij die goddelozen, die God noch gebod kennen en kom terug bij ons“. De conclusie van deze vermaning, de gedachte, dat christelijke politiek en christen-zijn één zijn, is onjuist en vooral voor het christen-zijn compromitterend. Hoe men ook over het stuk mag denken, in „Der Stellvertreter“ wordt Paus Pius XII verweten, dat hij om politieke redenen (het onpartijdig blijven) zijn christelijk geweten op een zijspoor heeft gezet en nooit een protest heeft laten horen tegen de Jodenvervolgingen.

Christenen moeten altijd oppassen politiek op de eerste en hun geloof op de tweede plaats te zetten. En liberalen moeten er voor zorgen zich niet voor een onchristelijk „christelijk“ karretje te laten spannen.

F. WAGENMAKER

Verklaring van het dagelijks bestuur van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie

Het Dagelijks Bestuur van de onafhankelijke liberale Jongerenorganisatie Vrijheid en Democratie spreekt zijn afkeuring uit over de door de fractievoorzitters van de 4 regeringspartijen in de Tweede Kamer gestelde vragen over de door velen — om begrijpelijke redenen — gewraakte t.v.-uitzending: „Zo is het...“ van 4 januari 1964.

Het door hen voorgestane directe ministeriële ingrijpen tijdens een dergelijke uitzending vormt een rechtstreekse inbreuk op de vrijheid van meningsuiting in ons land.

Het Dagelijks Bestuur is bijzonder teleurgesteld, dat de liberale fractieleider tot de ondertekenaars van de gestelde vragen aan de minister behoorde.

Amsterdam, 11-1-1964.

Trekpaardenconferentie te Woudschoten

OP 8 EN 9 FEBRUARI a.s. wordt de Trekpaardenconferentie gehouden te Woudschoten, in het Henri Dunant-huis. Het programma luidt als volgt:

ZATERDAG, 8 FEBRUARI 1964:

- 14.00 uur: Ontvangst deelnemers.
15.00 uur: Opening door de landelijk voorzitter: „Een JOVD-bijdrage aan de vrede”.
15.30 - 15.45 uur: PLAN 2000; tussentijds overzicht door de vice-voorzitter organisatie.
15.45 - 17.15 uur: Rondvraag.
17.30 uur: Gezamenlijke maaltijd.
19.00 - 22.00 uur: De Weled. Gestr. Heer H. Kikkert, lid van de Tweede Kamer voor de CHU, houdt inleiding over „de P.B.O.”; aansluitend debat.
22.00 - ? uur: ? ? ? ?

ZONDAG 9 FEBRUARI 1964:

- 11.00 - 12.00 uur: Inleiding over „DEMOSTAAT” door één of meer leden van de commissie.
12.00 - 13.00 uur: Lunch.
13.00 - 16.00 uur: Gespreksgroepen discussiëren over DEMOSTAAT en de commissie beantwoordt de door rapporteurs gemaakte opmerkingen.
16.00 uur: Sluiting.

De kosten voor deelneming bedragen f 8,50 per persoon (excl. gebruik van linnengoed) voor het gehele weekend. De reiskosten 2e klasse N.S. boven f 7.50 worden vergoed.

Omgaande aanmelding bij de algemeen secretaris, *Balistraat 21, Delft*, verzekert een verwarmde slaapkamer! Latkomers liggen letterlijk in de kou.

U gelieve gebruik te maken van onderstaand formulier.

Ondergetekende:

adres: _____, woonplaats: _____

afdeling: _____

geeft zich op voor deelneming aan de Trekpaardenconferentie te Woudschoten; de kosten worden op het conferentieoord voldaan.

Het bevolkingsvraagstuk, een wereld- en een nationaal probleem

Duidelijk zijn er twee bevolkingsvraagstukken te onderscheiden, t.w. het wereldprobleem en het nationale probleem.

Het wereldprobleem is verreweg het belangrijkste, doch wij laten het nog even rusten.

Staatssecretaris Bartels heeft ons genoopt nu al een geluid te laten horen over het nationale vraagstuk.

Onlangs was de geboorteregeling en een eventuele voorlichtende taak van de Overheid onderwerp van discussie in de Tweede Kamer.

De staatssecretaris schrok er kennelijk van terug om een nieuw nationaal strijdtonel op te laten voeren. Vandaar, dat hij het onderwerp afsloot met de opmerking: „De regering overweegt voorlopig geen stappen te ondernemen, maar zij zal haar oor te luisteren leggen naar wat de maatschappij op dit gebied te zeggen heeft”.

Voorwaar geen fraai staaltje van beleidsvoering! Het wordt dan tevens duidelijk, dat de jongste telg van de J.O.V.D., de commissie Bevolkingsvraagstuk, zich genoodzaakt ziet haar prille stem reeds nu te laten horen.

In Nederland heeft de toenemende bevolkingsdruk voornamelijk invloed op de leefbaarheid van het land. Een hele waslijst van vraagstukken, die dagelijks de koppen in de krant vormen hangt ten nauwste met de „bevolkingsexplosie” samen.

Om er enkele te noemen, het onderwys, de woningnood, het verkeersprobleem, samenhangend met de aanleg en het onderhoud van wegen en het parkeervraagstuk, de noodzaak van de overheid om zich in toenemende mate bezig te houden met ingrijpende maatregelen op het gebied van de planologie.

Land- en tuinbouw moeten wijken voor de industrie en de woningbouw. Recreatieruimte moet worden geschapen. De natuurbescherming wordt hoe langer hoe meer mede het kind van de rekening. De industrie in dichtbevolkte streken noopt tot maatregelen tegen de lucht- en waterverontreiniging.

De mens als individu komt in de verdrukking.

Men zal zich moeten aanpassen aan de massa. Steeds veelvuldiger zal de Overheid regulerend moeten optreden, waarbij ook het overheidsinko-

men zal moeten groeien en waardoor ook de komende generaties zullen blijven klagen over de belastingdruk met nog meer recht dan wij nu doen. De dienstverlening, zoals vuilafvoer, energievoorziening en de P.T.T., ziet zich in toenemende mate voor grotere problemen geplaatst.

De bevolkingsgroei eist bovendien speciale offers van bepaalde groepen. Dit springt in het oog bij de woningnood. Het tekort drukt slechts op een beperkte groep: de woningzoekenden. Ook de kinderen, die in te volle klassen zitten, kan men rekenen tot de slachtoffers van de overbevolking.

De bevolkingsdruk is dus ongelijk verdeeld; de laagstbetaalden dragen de zwaarste last! In 1970 wordt als gevolg van de geboortegolf van vlak na de oorlog een huwelijksdruk verwacht. Het wachten is dan hoe de volgende geboortegolf zal uitpakken. Voor Nederland, dat planologisch zeker, maar waarschijnlijk ook economisch nu reeds overbevolkt is, is het een absolute noodzaak zijn bevolking zo spoedig mogelijk te stabiliseren op een zodanig peil, dat zowel een redelijke mate van welvaart, als voldoende levensruimte gewaarborgd blijft.

D. R. F. VAN BREMEN

Plaatsvervangende schaamte

De voorpagina van „Vrijheid en Democratie” wordt geregeld geschreven door L.M. oftewel mr. L. Meijer. L.M. is wat men noemt „plus royalist que le roi”, hij heeft één vaste mening en die luidt: Wat de „grote liberalen” doen is goed. Hij behoeft daarbij niet origineel te zijn, want de verdediging van al eerder gegeven meningen vereist geen originaliteit, doch alleen het vermogen tot een opletende weergave ervan. Zo kan het ook niet anders, of L.M. is het roerend eens met het feit, dat de fractieleiders der vier regeringspartijen vragen aan de minister hebben gesteld over „het” televisieprogramma. Hij schrijft: „Deze leiders vertegenwoordigen, anders dan het zeer kleine groepje „intellectuelen”, dat tot elke prijs „origineel” tracht te zijn, de grote meerderheid van het Nederlandse volk”.

Gelukkig behoeft L.M. niet origineel te zijn als spreekbuis van de „leiders”, zodat hij zich nog verontwaardigd kan tonen dan de leiders Geertsema en Van Riel en „de grote meerderheid van het Nederlandse volk”. Toch behoort L.M. ook tot het kleine groepje intellectuelen, immers naar aanleiding van de Delftse timmerman-affaire schrijft hij op 5 december: „Wanneer men, zoals schrijver dezes, zelf tot de kring der academici — en wellicht zelfs der intellectuelen — behoort, gevoelt men plaatsvervangende schaamte voor het gebeurde in Wild West Delft. En zeker schamen we ons ditmaal, geen timmerman te zijn.”

Het is roerend, deze intellectuele ontboezeming. „De jongelui van de VARA” zullen ook getroffen zijn. Wij echter voelen plaatsvervangende schaamte voor het — wellicht — intellectuele gebeuren op de voorpagina van Vrijheid en Democratie.

F. W.

Liberaal Reveil

Nadat in het novembernummer van Liberaal Reveil de heer R. M. Marcuse er zich over had beklagd, dat binnen de V.V.D. zo weinig aandacht wordt geschonken aan de specifieke problemen van studerende, treffen we in het decembernummer een ar-

tikel aan over „financiële hulp aan studenten”.

De schrijver, dr. J. N. van den Ende, toont zich een tegenstander van het o.a. door de studentenvakbeweging gepropageerde studieloon. Dat hij in deze mening als liberaal niet alleen staat, blijkt b.v. uit een speciaal aan dit onderwerp gewijd recent nummer van Libertas, het orgaan van de Federatie van Liberale Studenten Verenigingen in Nederland. Hierin wordt niet alleen een studieloon, maar ook de studentenvakbeweging zelf verworpen. Hoe zou over dit onderwerp worden gedacht binnen de J.O.V.D.? En treft het verwijt van Rob Marcuse niet in nog sterker mate onze eigen organisatie, waarvan een niet onaanzienlijk deel der leden student is of nog kort geleden was?

Mr. W. J. Geertsema, zo leert ons bovendien het decembernummer van Liberaal Reveil, vindt het afluisteren van telefoongesprekken niet zo verschrikkelijk. Want „al te goed is buurmans gek” en kan men niet de telefoon misbruiken om de veiligheid van de Staat in gevaar te brengen? Maar lieve mensen, als we eens nagaan wat we zo al niet kunnen misbruiken om de veiligheid van de Staat in gevaar te brengen (spoorwegen, electriciteit enz. enz.), dan moeten om onze vrijheid en onze economische orde te beschermen wel zoveel corrigerende maatregelen worden getroffen, dat de vrijheid te loor gaat en alleen de orde blijft! Laten we bovendien niet vergeten, dat ook een politiestaat haar optreden met soortgelijke argumenten tracht te rechtvaardigen.

Andere artikelen behandelen de recente loonstijging, de afwezigheid van een echte vrijzinnige liberale buitenlandse politiek, de opvoeding tot democratie, terwijl de heer Th. H. Joekes onze snoeplust tracht te bedwingen. Dr. E. Nordlohne plaatst de werknemer tegen de achtergrond van het liberalisme, en noemt de maatregelen, die de V.V.D. in het kader van haar sociale politiek wil treffen. Dr. P. D. van Royen vergroot tenslotte de „begripsverwarringen rond links en rechts”, door deze weer te zien als de tegenstelling niet-confessioneel - confessioneel. De termen links-rechts zijn afgeleid van het negentiende eeuwse Franse parlement, waar progressieven links, conservatieven rechts zaten. Links wil dus zeggen vooruitstrevend, rechts is behoudend (zie b.v. Van Dale, Koenen-Endepols). Vele confessionelen mogen dan conservatief zijn, de analogie is toch bepaald geen honderd procent.

Ook dit nummer van Liberaal Reveil is door „Willem” weer kostelijk geïllustreerd. U kunt U op het blad abonneren — wat ik u van harte aanbeveel! — voor de speciale studenten- en J.O.V.D.'ers-prijs van f 9,50 per jaar. Administratie: Badhuisweg 232, Den Haag. vdm.

Nieuwe wegen

Onder de titel „Nieuwe Wegen” verscheen een uitgave van het Liberaal Democratisch Centrum: Een samenvatting van de inleiding, gehouden door ons lid van verdienste dr. E. Nordlohne, voorzitter van het LDC, voor de eerste jaarvergadering van het Centrum, op 25 mei 1963 te Utrecht.

Van deze zeer lezenswaardige brochure, die men kan aanvragen bij het secretariaat van het LDC, Middenstede 125, Den Haag (tel. 070 - 66 74 31), zal in het volgende nummer van De Driemaster een bespreking verschijnen.

MARGINALIA

Gekwetst (I)

De giftige walmen rond het t.v.-programma „Zo is het toevallig ook nog eens een keer” zijn zo langzamerhand weggetrokken. Maar de nasmaak en de consequenties zijn bitter genoeg om er alle aandacht aan te besteden.

Op „Zo is het...” is kritiek te leveren. Veel kritiek zelfs. Men kan de vraag stellen of men bij de voorbereiding en presentatie altijd even juist heeft gehandeld. Er zijn nu eenmaal heel veel mensen, die niet kunnen luisteren. En van verschillende programma-onderdelen in de 3 afleveringen van „Zo is het” kan men zich afvragen, of het niet verstandiger was geweest ze op een andere wijze te brengen.

Maar dit alles neemt niet weg, dat „Zo is het...” een goed programma is. Ook in ons landje moet er plaats zijn voor een programma waarin tegen de ontelbare heilige huisjes wordt getrapt. Wie daar niet tegen kan omdat hij een andere levensstijl heeft of om welke reden dan ook, die draait de knop maar om en probeert zich dat ene halve uurtje maar op een andere manier bezig te houden.

Ik wil beslist niet in twijfel trekken, dat er mensen zijn, die zich oprecht gekwetst voelden door het befaamde „De nieuwe religie”. Maar zij hebben het niet van de daken staan schreeuwen. Ik zou wel eens willen zien, dat al die mensen, die nu te hoop liepen omdat de bijbel misbruikt werd, zich ook zo verontwaardigd toonden als Verwoerd weer eens aan de hand van bijbelteksten zijn Rassenpolitiek verdedigt.

Van oprecht gekwetsten mag men verwachten, dat zij van hun gekwetst zijn blijk geven op een wijze, die niet van een nog lager niveau is dan men de medewerkers van „Zo is het...” (èn de VARA, èn „de roden”) meent te kunnen aanwrijven.

Gekwetst (II)

Ten aanzien van „De nieuwe religie” is het woord godslastering gevallen. Dit is een ernstig feit, waarvoor de wet strenge straffen kent. Als men van mening is, dat men zich aan godslastering te buiten is gegaan, dan kan men zich met een aanklacht tot de rechterlijke macht wenden.

Het deelnemen aan een hetze, die herinneringen oproept aan een vrij recent verleden, is al erg genoeg. Wanneer men er leiding aan geeft en er zelfs toe overgaat verwarde geesten (die voor een deel misschien niet beter weten), nog verder op te hitsen, dan kan men spreken van vissen in riolen.

Een groot deel van de pers heeft getuigenis afgelegd van een groot verantwoordelijkheidsbesef. Met name denk ik aan de NRC, Het Algemeen Handelsblad, Het Parool, Het Vrije Volk, Vrij Nederland en, zij het in geringere mate Elsevier's Weekblad.

Daartegenover staan de kranten, die hun lezers alleen maar opgezweept hebben: De Telegraaf, De Volkskrant, het Algemeen Dagblad, Trouw. In hun (schijn)heilige verontwaardiging toonden zij een gemis aan verantwoordelijkheidsgevoel en zelfs de totale afwezigheid ervan. Men heeft kunnen zien wat voor gevolgen dit met zich meebracht.

Gekwetst (III)

Het is interessant te zien op welke wijze men hier en daar aan de meest schijnheilige ergernis uiting gaf.

Opera-liefhebber Leo Riemens, t.v.-kritikus van De Telegraaf, luchtte maandagochtend 6 januari zijn gemoederen op de voorpagina. Hij eindigde met: „Ik volsta met de namen te noemen van hen, die aan dit programma hebben meegewerkt”. (Waarna de namen volgen). „Men weet nu wat men aan hen heeft”. Het weekblad Vrij Nederland schoot midden in de roos met de opmerking: „Dat Riemens zijn gif kwijt moet, is zijn zaak, dat hij voor de methode, die van de zwarte lijst teruggrijpt naar gewoonten uit Volk en Vaderland is veel bedenkelijker. Voor de oorlog schreef hij een tijd recensies in NSB-bladen en hij heeft er heel wat van opgestoken. Hij staat nu zelfs op de voorpagina”.

En dan de pastoor Lückner in Den Bosch, die enkele dagen tevoren al de aandacht op zich vestigde door de berichten in de pers, dat hij door de politie in Den Bosch een boek, waarin hij zichzelf meende te herkennen, uit de boekwinkels had laten verwijderen. Deze geestelijke herder, broer van des Volkskrant hoofdredacteur, had zaterdagavond 4 januari toevallig een bandrecorder gereed staan. Zondag draaide hij tijdens zijn donderpreek het bandje af en zweept de goeie-meente dermate op, dat men wel een minuut lang goedkeurend applaudisseerde. In de kerk....

En wat te zeggen van de stakkerds, die hun contributie voor „Het Dorp” afzegden en al diegenen, die zondag of maandag of nog later ontdekten, dat zij gekwetst, dus verontwaardigd waren en dat per telefoon of in ingezonden briefjes best wilden weten?

En dan meneer Willem O. Duys,

die het voor de vuist weg had over „dat programma van Mies”. Was hij er zich van bewust wat hij daarmee kon ontketen? Laten wij maar hopen van niet.

Liberaal (I)

Van politici met verantwoordelijkheidsgevoel mag men verwachten, dat zij een massale verontwaardiging in goede banen trachten te leiden. Hoe begrijpelijk het ook mag zijn, dat de verleiding om electorale munt te slaan uit een stampij als deze moeilijk te weerstaan is, het is natuurlijk nooit goed te praten. En het stemt zelfs tot grote verontrusting dat de leiders van de Tweede Kamerfracties van de ARP, CHU, KVP en VVD aan minister Bot vragen hebben gesteld, die een verzoek inhielden tot instelling van censuur.

Het is meer dan jammerlijk te moeten aanzien dat mr. Geertsema zich bij dit kwalijk groepje censuur-aanvragers heeft geschaard. Dit is namelijk alles behalve liberaal. Zijn handtekening onder deze bedenkelijke vragen betekent, dat liberaal Nederland, in de persoon van de heer Geertsema aandringt op censuur van de zijde der overheid.

De verklaring van het dagelijks bestuur van de J.O.V.D., uitgegeven op 11 januari j.l., waarin het de handelwijze van de vier fractieleiders, en met name van de liberale fractievoorzitter, betreurt en afkeurt, kan men slechts toejuichen. Zo blijkt ook nu weer, dat er voor de J.O.V.D. een corrigerende taak is weggelegd. Het stemt tot grote voldoening, dat het D.B. zich hiervan bewust is geweest.

Liberaal (II)

Wel is het jammer, dat in deze verklaring een kritische aantekening ontbreekt over het optreden van de heer Van Riel woensdagavond 8 januari, tijdens de eerste radio-uitzending van de VVD in dit jaar. De heer Van Riel probeerde namens miljoenen gegergerde Nederlanders een politieke rel te ontketen tegen de PvdA.

De oud-voorzitter van de VVD noemde het protest van de vier fractieleiders een verheugend verschijnsel en gaf als zijn mening te kennen, dat de VARA „ons allen ongewild de dienst het verschil in levensstijl te onderstrepen” had bewezen.

En tenslotte bleek de noodzaak een onafhankelijk tweede t.v.-net hierin gelegen, dat men beschermd zou blijven tegen VARA-cabarets.

Dit is een staaltje politiek opportunisme van zeer laag allooi. De heer Van Riel bewees hiermee een dienst aan diegenen, die de politiek maar een vies zaakje vinden.

Liberaal (III)

Want met dergelijke praatjes verbetert men de imago van de VVD echt niet. Integendeel, zij betekenen een flinke misstap naast alle verheugende verschijnselen van opleving en verbetering die men onmiskenbaar in de VVD kan waarnemen.

De liberale fractieleider uit de Tweede Kamer roept om censuur, die uit de Eerste Kamer geeft blijk van een opmerkelijk liberale levensstijl.

Dat dit weinig bijdraagt tot de overtuiging, dat juist de VVD de hoedster is van het hoge beginsel der geestelijke vrijheid, behoeft geen betoog.

Wanneer Duitse militairen in ons land met Ridderkruizen op de borst rondlopen, die hen door de Nazi's zijn verleend, dan laat men het vragenstellen over aan de PSP.

Meent men daarentegen bepaalde bladen uit de kazernes te moeten weren dan is men er schielijk bij om dit aan de minister voor te leggen.

En ook nu weer bedrijft men politiek op een wijze, die wel een bijzonder groot beroep doet op al diegenen, die nog trouw zijn gebleven onder het motto: „maar ergens zijn we allen liberaal”.

R. M. MARCUSE

De Driemaster

Maandorgaan van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.)

Hoofdredacteur: E. T. Hoven.

Leden van redactie:

R. M. Marcuse,
H. Wiegel,
ir. F. Wagenmaker.
G. van der Most (secr.)

Redactie-adres:

Statensingel 137 A, R'dam-4.

Adres — Administratie:

Gooiergracht 163, Laren (N.H.)
Telefoon 02953-3563.

Abonnementsprijs minimum
f 3,— per jaar. (Voor leden gratis).

Abonnements- en advertentie-
gelden uitsluitend aan G. Stem-
pher Laren (N.H.), Postgiro 244397
of op bankrekening, Hollandsche
Bank-Unie N.V., Herengracht
434—438, Amsterdam.

In verband met de gestegen
exploitatiekosten is de abon-
nementsprijs van De Driemas-
ter voor niet-leden verhoogd
tot f 5.— per jaar.

Zuidafrikaanse apologie

Met dank heb ik het voorstel van De Driemaster aanvaard om ditmaal een soort apologie pro Zuid-Afrika te schrijven daar waar men doorgaans verwijten aan het adres van Zuid-Afrika te horen krijgt. Ik beschouw dit voorstel als een uiting van ware democratische zin en hoop dat het navolging moge vinden.

Wat is de toestand in Z.A.? Er leven daar in grote getale verschillende rassen en onder die rassen verschillende volken: blanken (boer en Brit), negers (Bantoes, die behoren tot zes grote volkerengroepen met eigen taal, fysiek, aanleg en zo meer), verder Indiërs, Maleiers, Kleurlingen (gemengd ras dat op zichzelf een gans gamma van ontwikkelingsniveau beslaat), Israëlieten, Bosjesmannen enz. Allen laten met evenveel recht hun aanspraak op zuidelijk Afrika gelden.

Allen verschillen in duizend zaken met elkaar, wat de regering in de praktijk voor duizenden moeilijkheden stelt.

Ik wijs erop, dat de Bantoes geen homogeen blok vormen en men kan zelfs bijna zeggen, dat de verhouding tussen de Bantoes onderling misschien minder goed is dan tussen blank en zwart. Het zou bijvoorbeeld ondenkbaar zijn, dat een Zoeloe naar de universiteit of een school voor Xhosa's zou gaan. Deze onderlinge tegenstellingen, het bijgeloof, fetisjisme, argwaan voor iedere moderne verandering door blanke onderdirectors voorgesteld, worden vakkundig door de Poqo, een ondergrondse terreurorganisatie, uitgebuit. De zuidafrikaanse regering staat nu voor het probleem recht te geven aan iedereen (waartoe ze bereid is, waarom niet?), maar weigert anderszijds toe te geven aan om het even welk imperialisme, ook het zwarte. De regering is tot het besluit gekomen dat de aparte ontwikkeling (apartheid) de enige en de beste oplossing voor dit unieke probleem is. Wat behelst deze apartheid?

Dit wil zeggen dat men aanvaardt dat iedere bevolkingsgroep en iedere gemeenschap het recht heeft om zichzelf te besturen. Dat iedere groep zijn eigen parlement en regering krijgt. Hoe is de praktische uitwerking? Dit is in de eerste plaats de hervorming der gemeenschappen en het opleiden van deze gemeenschappen tot zelfbestuur. Een zelfbestuur naar westers model maar in harmonie met de historische bestuursvormen der betreffende gemeenschap. Hierdoor komt ook de traditionele bestuursvorm tot haar recht. De opleiding volstaat vanzelfsprekend niet met een tiental jaren. Wij hebben er twintig eeuwen over gedaan en zijn er nog niet in geslaagd een ideaal werkende samenleving op te bouwen.

Niettemin is onder buitenlandse druk de opleiding versneld en zo kwam de eerste bantoestan tot stand: Transkei. Er zullen nog een vijftal volgen. In deze bantoestans bekleeden de Bantoes een voorkeurspositie en de andere volken een tweederangspositie. Maar omgekeerd moeten dezelfde Bantoes in vreemd gebied zich tevreden stellen met een tweederangspositie. Als men bijvoorbeeld de regering verwijt dat Bantoes van sommige beroepen in de blanke gebieden zijn uitgesloten dan moet men er eerlijkheidshalve aan toevoegen dat dit ook het geval is met blanken en andere in de Bantoestans. Apartheid is zoals overal elders een tweesnijdend mes.

Men spreekt verder van een onrechtvaardige verdeling maar men vergeet met een en ander rekening te houden!

1. Wat men moet verdelen is niet gans zuidelijk Afrika, maar wel die gebieden waarover betwisting bestaat. Welnu, hierdoor valt de Kaap

Het redactiesecretariaat ontvangt van buiten onze organisatie regelmatig correspondentie naar aanleiding van de door ons redactielid R. M. Marcuse verzorgde rubriek „Marginalia”. De binnengekomen brieven nopen ons herhaaldelijk, er op te wijzen dat uit plaatsing van een artikel — ook al is het geschreven door een redacteur — niet zonder meer volgt, dat de inhoud ervan de mening van de gehele redactie, laat staan van de gehele J.O.V.D. weergeeft.

In het algemeen laten de brieven schrijvers na, hun afwijkende mening in een publiceerbare vorm te gieten, hoezeer de redactie dit voor een verantwoorde meningsvorming ook wenselijk acht.

Eén van de gunstige uitzonderingen vormt de heer S. Verbeke, secretaris van de Algemeen Nederlands-Suidafrikaans Vlaamse Vereniging ANSAV te Antwerpen. In een brief, waarin hij zijn bezwaren tegen de opvatting van Rob Marcuse aangaande de kwestie Zuid-Afrika naar voren bracht, verklaarde hij zich bereid zijn mening in de vorm van een artikel weer te geven. Gaarne gingen wij op dit aanbod in; het resultaat vindt U hiernaast afgedrukt.

DE REDACTIE

Provincie buiten beschouwing, op Transkei na. Want nooit hebben zich daar Bantoes groepsgewijze en definitief gevestigd. Er bestaat dus ook geen betwisting.

2. Men houdt geen rekening met de Britse protektoraten aan of in de republiek. Daar leven dezelfde Bantoes als in de republiek. Ze zijn gescheiden door toevallige „kolonialistische” grenzen die met de mens geen rekening hebben gehouden.

Wanneer de Bantoevolken zich meer en meer zullen bewust worden dan zullen deze grenzen automatisch verdwijnen en zullen deze volken ook staatkundig tot een geheel smelten.

3. Moest men de Bantoes wat woestijn hebben bijgegeven om de schijn der getallen te redden, dan zouden zij hier geenszins mee gediend zijn.

Nu hebben zij de meest vruchtbare en regenrijke gebieden. Dat wil wat zeggen voor een land met gedurige droogte.

Sommigen vragen zich af waarom Z.A. niet het „one man, one vote”, zoals door Luthuli wordt voorgestaan, aanvaardt. Omdat dit de kwantitatieve en politieke onderwerping inhoudt van kleurlingen, blanken, Maleiers, Israëlieten, Indiërs, Bosjesmannen en zo voort. Welke garanties denkt men te geven. Kongo is een slecht voorspel!

Wat nu met de zogehete „kleine” apartheid: afzonderlijke scholen, ziekenhuizen, banken..... Deze maatregelen zijn dikwijls a-sociaal en mensonterend. Ik ben de eerste om dit toe te geven. Maar men mag een en ander niet uit het oog verliezen.

Ten eerste slaan deze maatregelen terug op iedereen. Zij zijn in zichzelf dus niet discriminerend. Ik geef toe dat andere factoren, die echter met deze maatregelen geen uitstaans hebben, hen een discriminerend karakter geven. Met andere factoren bedoel ik bijv. de sociale en geestelijke achterstand van niet-blanken.

Deze factoren zijn echter geen gevolg van de apartheidsmatregelen. Integendeel, want de apartheid isoleert gedeeltelijk de verschillende gemeenschappen. Door deze gedeeltelijke isolatie worden minder ontwikkelde bevolkingsgroepen beschermd tegen de meer ontwikkelde.

Vele van deze maatregelen lijken verder op het eerste zicht mensonterend en getuigen van een verbazende, kleinmenselijke kortzichtigheid. Bij nader onderzoek blijken zij echter degelijk te kunnen worden geargumenteed en geïnspireerd te zijn op nuchtere en praktische overwe-

gingen. Om met een voorbeeld te volstaan. Waarom mogen kinderen niet gezamenlijk op de schoolbanken zitten? Men denkt aan Amerika en men weet met de beste wil geen antwoord. Maar heeft men zich reeds afgevraagd in welke taal het onderwijs moet gebeuren? Er zijn bij de Bantoes reeds zes grote taalgroepen! Engels? Dit is onpsychologisch, onpedagogisch en bovendien een uiting van kolonialisme.

Tegenwoordig beziet men alles in Zuid-Afrika te veel door een kleurenbril. Men is zo lichtgevoelig op dat gebied en buitenlanders denken meer racistisch dan de Zuid-Afrikaan zelf. In feite merkt men van deze kleurbarrière niet zoveel in het dagelijks leven. De verhoudingen tussen blank en zwart, tot spijt van sommigen, zijn goed. De kleine apartheid is een soort gewoonte en traditie. Bijna vanzelfsprekend. Men kan zich moeilijk in de plaatselijke atmosfeer indenken. Zeker niet met de voorlichting die men nu over Z.A. krijgt. Niettemin hoop ik dat eenmaal wanneer de verhoudingen normaler worden het wettelijke en het dwingende van deze kleine apartheid zou verdwijnen. Ik ben ervan overtuigd dat in de praktijk niet veel zou veranderen. Maar hierdoor zou Zuid-Afrika meer goodwill in de wereld kunnen verkrijgen.

Hiermee sluit ik en ik hoop dat vele lezers van de Driemaster zullen reageren. Ik ben geen orakel en heb de waarheid niet in pacht. Ik verwacht een degelijke discussie in de beste verhouding.

SIEGFRIED VERBEKE,
secretaris ANSAV-Antwerpen

Copy voor het volgende nummer van DE DRIEMASTER
graag vóór 10 februari a.s. inzenden

HBU

HBU

Open thans een rekening bij de HBU

- * Uw geld brengt rente op.
- * Uw betalingen worden op gemakkelijke, veilige en vooral SNELLE wijze door de HBU verricht.
- * Formulieren voor het geven van betalingsopdrachten worden GRATIS aan onze cliënten verstrekt.

Ook voor rekening-courant: de HBU

HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V.

AMSTERDAM HERENGRACHT 436 POSTBUS 554 POSTGIRO 42650	DEN HAAG HOFWEG 1 POSTBUS 46 POSTGIRO 14632	ROTTERDAM COOLSINGEL 104 POSTBUS 249 POSTGIRO 8179
---	--	---

Laten wij toch reëel blijven

Het Amerikaanse weekblad Time, vrienden, heeft de negerleider dr. Martin Luther King tot man van het jaar gekozen. Deze jaarlijkse verkiezing is een begrip. De laatste Time van het jaar verschijnt met de beeltenis van de vrouw of de man op de omslag, die „het nieuws van het jaar heeft beheerst en een onuitwisbaar stempel, in goede of in kwade zin, op de geschiedenis heeft gedrukt”.

De verkiezing van dominee Luther King betekent, dat het streven van de beweging tegen rassendiscriminatie in de Verenigde Staten voor een groot en internationaal publiek positief gewaardeerd wordt. Luther King's naam is een begrip voor al die massale, geweldloze acties, waarmee de negers in Amerika alleen maar willen bereiken, dat zij als gelijkwaardige burgers worden beschouwd en behandeld. Aan hem is het te danken, dat men, met evangelisch geduld, nog steeds niet verder is gegaan dan tot geweldloze acties. Luther King heeft meermalen geklaagd over het gebrek aan voldoende steun van de kant van de gematigde blanken, en terecht. Zijn verkiezing tot man van het jaar door het weekblad Time heeft in dit licht gezien een symbolische betekenis.

Deze gebeurtenis, vrienden, bracht mij onvermijdelijk op het grote verschil, dat er ten aanzien van de rassendiscriminatie bestaat tussen de Verenigde Staten en Zuid-Afrika.

Enerzijds een land, waar het geweten van de blanken steeds meer en luider begint te spreken en waar steeds meer blanken gaan inzien, dat opheffing van de discriminatie geboden is. De invloed, die president Kennedy hierop heeft gehad, is enorm.

Anderzijds Zuid-Afrika, waar men de ogen moedwillig lijkt te sluiten en het blanke hoofd in het zand steekt, gelijk de spreekwoordelijke struisvogel.

In ons land trekt de stamverwantheid steeds minder. In zijn Marginalia meldde vriend Marcuse enkele maanden geleden, dat een gemengd huwelijk, ruim vijftientig jaren gesloten, op last van de rechterlijke macht moest worden ontbonden op grond van de wet tegen de onzedelijkheid. Achteraf blijkt, dat de stamverwanten in hun Rassenwaan zó ver nu ook weer niet gaan: Het bericht bleek verkeerd te zijn overgekomen. De rechter had bepaald, dat de wet juist niet van toepassing was op dit huwelijk.

Nu zijn er volksgenoten, vrienden, die zeggen: „Zie je wel, het valt daar allemaal vast wel mee”. Ik geloof dat niet, want tegenover dat ene meevallertje staan zo vele andere tekenen aan de wand. Het Algemeen Handelsblad van 20 december j.l. bericht, dat in Bloemfontein vier agenten en een boer terecht stonden wegens mishandeling van Afrikanen: „Eén Afrikanen was geslagen tot hij bezweek. Drie anderen waren met een zweep afgeranseld, bijna gewurgd en op een andere wijze gemarteld om hun de bekentenis te ontlokken, dat zij een bedrag van bijna zeventig gulden hadden gestolen van hun werkgever”.

Tenslotte, vrienden, breng ik U de droeve tijding, dat Zuid-Afrika niet zal deelnemen aan de Olympische Spelen van dit jaar, omdat het geen gevolg heeft gegeven aan de eis van het Internationaal Olympisch Comité om met een gemengde afvaardiging te komen. In oktober 1963, zo meldt het Algemeen Handelsblad van 15 januari, heeft de minister van binnenlandse zaken, Jan de Klerk, duidelijk uiteengezet, dat de regering geen sportwedstrijden tussen blanke en gekleurde bevolkingsleden zou dulden en dat hierop zelfs een straf zou staan.

Ziet gij, vrienden, wij moeten toch reëel blijven.

SPIONEUR

VRAAGBAAK MET VULSYSTEEM

Met enige trots kondigt de Centraal Kader en Propaganda Commissie U het volgende aan.

In voorbereiding is op het ogenblik een JOVD-VRAAGBAAK. Bekijkt U eerst de inhoudsopgave eens! — En, wat vindt U er van? Inderdaad.

Wij zouden nu dan ook een feestrede kunnen afsteken, doorspekt met termen als grandioos, verbluffend, standaardwerk, kloek, onmisbaar, en al die onzin meer, en gelardeerd met enige schoonklinkende propagandaleuzen. We reserveren echter dit laatste voor onze propaganda naar buien en volstaan met U de nuchtere feiten te geven.

UITVOERING

De JOVD-VRAAGBAAK maakt gebruik

van een semi-losbladig systeem, gevat in een sterke map met stevige, niet-slappe voor- en achterkant en rechte

rug, vervaardigd uit resistent plastic. Kleur: middenblauw; witte opdruk op voorkant en rug. Van binnen is een tweerlingenmechaniek geklonken, dat enerzijds de inhoud netjes en stevig bijeenhoudt, en anderzijds ieder stuk onmiddellijk toegankelijk doet zijn voor uitwisseling (zie ook onder „vervangingssets”).

De circa honderd pagina's, die dit jaar de inhoud zelf vormen, zijn zeer overzichtelijk volgens een cijfercode ingedeeld. De tekst is getypt in een speciaal uitgezocht modern lettertype en op de beste wijze via stencil overgebracht op beide zijden van 100-grams wit papier, dat daarna voorgeboord is voor het ringenmechaniek. Formaat: A4.

KORTE INHOUDSOPGAVE

- 1. De organisatie van de JOVD**
Statuten en H.R. - reglement van orde - organisatieschema - HB, districten, afdelingen en commissies - ligging der afdelingen - adreslijsten van DB- en HB-leden, districtsbesturen en afdelingen, Vliegende Brigadiers, commissies, ereleden - diversen.
- 2. De JOVD naar buiten**
Resoluties - HB- en DB-uitspraken - belangrijke artikelen uit de Driemaster - persreacties - diversen.
- 3. Politieke informatie**
Kadercursussen - namen uit de actuele politiek (nederlandse partijen, ministeries, kamerleden, Raad van State, VVD) - algemene Driemasterartikelen - politieke literatuur - diversen.
- 4. Administratieve informatie**
Administratieve spelregels - concepten voor jaarverslagen (ook financiële) en reglementen - richtlijnen voor rapporteren - diversen.
- 5. Afdelingsinformatie**
Ledenwerving - propagandamateriaal - de afdelingsbijeenkomst - onderwerpen en sprekers - wat kost wat - diversen.
- 6. Districtsinformatie**
- 7. Commissie-werk**
- 8. Vergaderings- en discussietechniek**
- 9. Diversen**

VERVANGINGSSETS

Het zal duidelijk zijn, dat sommige onderdelen regelmatig vernieuwd moeten worden om de vraagbaak bij de tijd te houden.

Daarom zal ieder nieuw half jaar een vervangingsset worden uitgegeven. Na ontvangst van zo'n set neemt U gewoon de verouderde stukken uit het ringenmechaniek weg, en vervangt ze door de juist ontvangene. Zo maakt U het de JOVD-VRAAGBAAK mogelijk, haar naam gestand te blijven doen!

SPECIALE PAGINA'S

De inhoud omvat enkele bladen, die alleen voor de afdelingsbesturen bestemd zijn (sprekerslijst bijvoorbeeld) en die niet in de uitvoering voor de leden zullen voorkomen. Wellicht ten overvloede: De afdelingen zelf moeten ook intekenen, als ze de vraagbaak willen hebben; en welke afdeling zou dat niet willen?

OPLAGE EN LEVERTIJD

Het zal ons alleen mogelijk zijn deze uitgave te realiseren (behoudens definitieve goedkeuring HB), wanneer de oplaag minstens 250 exemplaren zal bedragen. Daaronder worden de kosten veel te hoog. Een uitgave van mindere kwaliteit dan de gepresenteerde wordt door ons afgewezen.

Daarom verzoeken wij U vriendelijk, indien U een exemplaar van de JOVD-VRAAGBAAK wilt ontvangen, nu in te tekenen. Nu = binnen 3 weken na ontvangst van deze Driemaster. Aflevering (bij voldoende intekening) volgt in het lopende seizoen. Zie voor intekening de bon elders in dit blad.

De JOVD-vraagbaak – Een CKPC-uitgave!

UIT ONZE ORGANISATIE

PLAN 2000

In de afgelopen maanden zijn door de leden van „de Vliegende Brigade” en de organisatorisch-hoofdbestuurs-contactpersonen vele afdelingen bezocht. De komende maanden zullen deze bezoeken nog veelvuldiger worden afgelegd. Ook zijn ter verbetering van de contacten binnen de JOVD in de districten Noord, Oost en Zuid-Holland gezamenlijke werkvergaderingen met de afdelingsafgevaardigden gehouden.

Op deze bijeenkomsten zijn, zowel algemene ideeën betreffende propaganda en ledenwerving uitgewisseld, alsook de stand van zaken in de afdelingen besproken. Niet alleen op deze bijeenkomsten en bij het bezoek aan de afdelingen is gebleken dat in vele plaatsen een herlevend enthousiasme valt te constateren. Ook het ledental wijst dit uit.

Daar reeds uit de enquête van de centrale-kadercommissie gebleken was, dat 200 leden van de JOVD imaginair zijn, viel het te verwachten, dat vele afdelingen hun ledental zagen dalen. In de laatste drie maanden zijn onge-

veer 100 leden afgeschreven. Toch is het ledental op 1 januari 1964, in vergelijking met 1 oktober 1963 niet gedaald. Dat betekent dus, dat er een reële winst van 100 leden valt te constateren. Voor een groot deel is dit te danken aan de afdeling Zaanstreek, die in twee maanden tijd 50 leden aan haar toelating heeft kunnen toevoegen.

In de komende maanden zijn in vele afdelingen propaganda-bijeenkomsten geplanned. Ook in die afdelingen, waar dit nog niet is gebeurd zullen deze en dergelijke avonden belegd moeten worden. De leden van „de vliegende brigade” en de org.-HB-contactpersonen zullen de afdelingen hierbij adviezen geven, en met raad en daad de afdelingsbesturen bijstaan. Ik hoop in Woudschoten, in een tussentijds overzicht van PLAN-2000, te kunnen constateren, dat de goede lijn verder is doorgetrokken.

H. WIEGEL, vice-voorzitter

JOVD-VODJes

Vindt U het ook niet enorm om tot het JOVD-kader te behoren? Ja heus, U hoort er bij als U ook naar Woudschoten komt. Vul in die bon!

Ook in dit nummer onze, haast traditionele limmerick. Uitknippen en bewaren. Hier staat ie: Geertsema, Liberaal uit Wasseneer, wil nu geen vrijheid in de ether

[meer.

Bot, draai om toch die knop, en — als het kan —: hang ze op, zo is het toevallig ook nog een keer!

De affiches zijn klaar. Plak aan die dingen!

Ja het is weer zo ver. Op 15 februari houden de afdelingen Meppel en Z.O.-Drenthe hun beroemde propaganda-feestavonden. Wie de meeste leden wint wordt de grootste afdeling in het land.

En, vrienden, wat zijn we toch een gekwetst volk. 't Is om bang van te worden.

Samen, U en ik, willen we toch ook naar Woudschoten. Kader of geen kader, we komen naar binnen. Grrr.

GOOIS LUSTRUM!

Zaterdagavond 29 februari wordt op ongeëvenaarde Gooise wijze het eerste lustrum van de afdeling gevierd. Dan zullen debatteren mr. J. van den Bergh, oud-jongerensecretaris van de P.v.d.A. en de heer H. J. L. Vonhoff, lid van het Dagelijks Bestuur der V.V.D. Leden van omliggende afdelingen zijn ook van harte welkom. Hun staat een levendig debat te wachten. Na afloop natuurlijk ongeorganiseerd plezier. Komt!

MEDEDELING I

Afdelingssecretarissen: geeft ledenmutaties zo snel mogelijk door aan de algemeen secretaris. Dit is noodzakelijk voor zowel een goede ledenadministratie, alsook een vlotte Driemasterverzending.

MEDEDELING II

Afdelingspenningmeesters: geeft Uw naam en adres door aan de algemeen penningmeesteresse, Noordeind 7, Emmen. De financiële administratie kan dan beter en sneller geschieden.

MEDEDELING III

De JOVD-affiches zijn gereed en kunnen door de afdelingen worden besteld. Klein formaat / 0.30, groot formaat / 0.40 per stuk. Bestellingen kunnen worden gedaan bij de secretaris der 'Vliegende Brigade': de heer D. Heepke Jr., Graaf Willem de Oudelaan 31 te Naarden.

De verschuldigde kosten moeten op postgiro 953500 t.n.v. de algemeen

penningmeesteresse der JOVD worden overgemaakt. Daar verzending (in koker en per post) bijzonder kostbaar wordt, zullen de affiches door de leden der Vliegende Brigade en de organisatorisch-hb-contactpersonen bij hun bezoek aan de afdelingen worden overhandigd.

MEDEDELING IV

Bij de Driemasteradministratie kunnen Driemasters voor propaganda-doelinden worden aangevraagd, onder overmaking van 20 cent per stuk op gironr. 244397 t.n.v. G. Stempher te Laren (op het bij-strookje vermelden waarvoor het bedrag bestemd is).

GOOI EN OMSTREKEN

Wie van mening was, dat deze afdeling saai politiek bedreef, is 13 dec. wel volkomen bedrogen uitgekomen. Onder grote belangstelling heeft het echtpaar Van Someren-Downer de humoristische zijde van de politieke medaille getoond.

In deze lezing, gekoppeld aan politieke spotprenten, stukken uit het Studentencabaret en af en toe zelfs Wim Kan, werden vele politieke leiders met hun partijen „op de hak” genomen.

Dat de verdere avond weer op de, van dit liberale bolwerk, bekende wijze is verlopen, behoeft geen beoog.

DWINGELOO

Vrijdag 10 januari sprak voor de afdeling Dwingeloo e.o. het H.B.-lid de heer G. C. O. Boosman te Groningen, over: ACTUELE POLITIEK gezien in het licht van onze JOVD-beginselen.

Veel huidige belangrijke punten kwamen in een levendige discussie naar voren, o.a. de verhouding Rusland-China, ideologie van het communisme, de nieuwe Amerikaanse president, de lonen en prijzen. De opkomst op de voor deze afdeling experimentele vrijdag stelde niet teleur en het 7e lid in het kader van „plan 2000” kon worden ingeschreven.

MEPPEL

De afdeling Meppel e.o. hield onlangs haar maandelijkse bijeenkomst in zaal Worst te Meppel, onder voorzitterschap van de heer G. ter Haar uit Ruinerwold.

De heer Brommer bracht verslag uit van het landelijk congres te Groningen.

„De taak van een Gedeputeerde” was de titel van de inleiding, gehouden door mev. Buurma-Vredevoogd, lid van Gedeputeerde Staten van Drenthe. Het was een interessante inleiding waaruit bleek, dat de taak van een Gedeputeerde meer werk in-

houdt dan men zou verwachten. Zij kreeg vele vragen te beantwoorden. Bij de sluiting deelde de voorzitter mee, dat de propaganda-feestavond niet op 11 januari maar op 15 februari gehouden zal worden.

SLOCHTEREN

Donderdag 12 december werd de algemene vergadering van de afdeling Slochteren gehouden onder voorzitterschap van de heer E. Ritsema. Deze heette de aanwezigen hartelijk welkom, in het bijzonder mev. J. Jensema-Vos uit Stedem en de heer W. Leegte uit Leek. Doel was een bespreking van de moeilijkheden en de ledenwerfactie der afdeling. Hierover werd dan ook zeer geanimeerd gediscussieerd. Afsproken werd om persoonlijk op huisbezoek te gaan, en tevens een Nieuwjaarswens te verzenden aan jongelui die voor het JOVD-lidmaatschap van de afdeling Slochteren in aanmerking komen. Tevens werd er nog een bestuursverkiezing gehouden, daar de heer O. P. Holtkamp aftrad als secretaris der afdeling Slochteren. Hiervoor in de plaats werd gekozen de heer T. C. Rademaker, Hoofdweg 222 te Schildwolde, tel. 05982-369.

ZUTPHEN

Vrijdagavond, 22 november 1963, hield de JOVD afdeling Zutphen een bijeenkomst in „De Poort van Kleef”. De voorzitter, de heer W. Schillemans, heette de niet zo talrijke aanwezigen welkom, in het bijzonder de inleider drs. J. P. A. Gruyters uit Amsterdam.

In zijn betoog memoreerde de heer Gruyters, dat bij de politieke keuze factoren een rol spelen, die eigenlijk helemaal verouderd zijn en die nog stammen uit de jaren dertig. In die tijd waren er zeer grote verschillen op sociaal-economisch gebied. Sociaal-economische verschillen bestaan er nog. Deze mogen echter niet de beslissende factor zijn bij de politieke keuze. Het gaat er nu om of men de geestelijke bevoogding door de overheid aanvaardt. De P.B.O. en de C.A.O. passen niet meer in het huidige bestel. Het „gelijke kansen voor iedereen” moet nog veel meer verwezenlijkt worden, aldus drs Gruyters.

ZAANSTREEK

Voorzitter, de heer L. F. Berkhout, kon op het traditionele Zaanse nieuwjaarsbal vele danslustigen welkom heten. Ook vermeldde hij in enkele treffende woorden de aanwezigheid van enige hoofdbestuursleden en van..... de olieman. De vroegere leider der afdeling, de heer Rob Marcuse, gaf nl. op veler (!) verzoek

zijn bekende conference à la Louis Davids weg. Wat ons, behalve het koele bier ook erg verkwikte, was de steeds afwisselende muziek, die deze avond tot een wel zeer geslaagde maakte.

RIJSWIJK

Zoals reeds in 'dAGENDAg' te lezen valt, viert de bekende afdeling Rijswijk-Voorburg-Delft zaterdag 29 februari haar eerste lustrum. Ter gelegenheid van deze bijzondere gebeurtenis zal een rede gehouden worden door onze landelijk-voorzitter drs. E. Nypels. Verder natuurlijk, zo schreef de secretaresse ons, na afloop huppelen en cabaret. Warm aanbevolen!

DRENTHE FEESTEN

De Drenthse feestavonden zijn bekend. Nog bekender zijn de propaganda-feestavonden van de afdelingen Meppel en Zuid-Oost-Drenthe der JOVD. Ook dit jaar worden zij natuurlijk weer gehouden.

Op 15 februari zullen deze twee afdelingen uitmaken welke zich de grootste in onze organisatie zal mogen noemen. Leest 'dAGENDAg', en ook U weet waar U zich half februari zult kunnen ontspannen! U allen, welke van de twee afdelingen U ook bezoekt, een hoogst plezierige avond, en de afdelingsbesturen veel ledenwinst, toegewenst.

JOVD-VAARPLAN

- 8 en 9 februari:
Trekpaardenconferentie te Woudschoten.
- 6 en 7 juni:
Ledenvergadering te Dalfsen.
- 4 oktober:
Kaderdag te Utrecht.
- 31 oktober-1 november:
CONGRES te Amsterdam.

Ondergetekende:

adres:

(lid van) afdeling

bestelt exemplaren van de JOVD-VRAAGBAK

à f 4.90 per stuk.

datum: paraaf:

Opsturen in gesloten envelop aan secr. CKPC, A. V. Th. Koch, Noordeinde 42 B, Den Haag 4A.

dAGENDag

- 31/1: 8 uur, gebouw de Waakzaamheid, Koog aan de Zaan: voor de afdeling Zaanstreek spreekt dr. ir. A. Vondeling.
- 1/2: 8 uur, hotel Wesseling te Dwingeloo: propaganda-feestavond van de afdeling Dwingelo. Spreker is de heer H. J. L. Vonhoff; de muziek wordt verzorgd door de Dutch Swingmakers.
- 8/2: TREKPAARDENCONFERENTIE in Woudschoten. Aanmeldingsformulier en nadere aankondiging elders in dit blad.
- 12/2: Amsterdam: de heer Sidney James van den Bergh spreekt over 'bestuursvorm van de onderneming', op een bijeenkomst van de afdeling Amsterdam en het district Noord-Holland - Utrecht.
- 15/2: 8 uur, zaal Slot, Meppel: Mevrouw Haya van Someren spreekt op de propaganda-feestavond van de afdeling Meppel e.o.
- 15/2: 8 uur, paviljoen Dierenpark, Emmen: mr. Geertsema spreekt op de propaganda-feestavond van de afdeling Zuid-Oost-Drenthe.
- 21/2: café Centraal te Eelde-Paterswolde: propaganda-feestavond.
- 25/2: hotel Suisse, Groningen: voor de afdeling Groningen spreekt het lid der Eerste Kamer de heer Sidney J. van den Bergh.
- 28/2: 8 uur, hotel Brinkman, Groote Markt, Haarlem: propaganda-avond van de afdeling IJmond-Haarlem.
- 29/2: 8 uur, hotel Hamdorff te Laren: grote propaganda-feestavond van de afdeling Gooi en Omstreken. Tevens viering EERSTE LUSTRUM.
- 29/2: 8.15 uur, hotel Leeuwendaal, Haagweg 121, Rijswijk: de afdeling Rijswijk/Voorburg/Delft viert met een propaganda-feestavond haar EERSTE LUSTRUM.
- 7/3: districtsdag van het district Noord in de Sprookjeshof. Spreekster: Mevr. mr. J. M. Stoffels-van Haften.
- 21/3: districtsdag van het district Zuid-Holland.

OPTIMISTS IN AFRICA

(Ingezonden)

Tijdens een reis naar verschillende landen verspreid over de wereld, die eerst leidde naar het zuidelijk deel van Afrika, heeft de Engelse schrijver John Creasy — lid van de liberale partij in Engeland — zijn indrukken over Zuid-Rhodesië, Kenya en speciaal Zuid-Afrika, weergegeven in een boek, getiteld „Optimists in Africa”, uitgegeven door Howard Timmins, Kaapstad. Na een kort bezoek aan Zuid-Afrika in 1951 kwam Creasy in 1962 weer terug en constateerde een gunstig verschil, dat hem te meer opviel, doordat hij gedurende de afgelopen twaalf jaar blootgesteld was aan een soort hersenspoeling door de Verenigde Naties, de Britse pers, delen van de grote politieke partijen in Engeland, radio en televisie met het doel hem te overtuigen, dat dr. Verwoerd een tweede Hitler was.

Toch blijkt de Zuidafrikaanse regering nog liberaal genoeg om een anti-regeringsgezind weekblad toe te staan als „New Age”, waarin artikelen verschijnen met kritiek op de regering, die veel meedogenlozer is dan die van de Londense „Daily Worker”.

De gevolgen hiervan zijn, dat dergelijke bladen verkeerde indrukken en scheefgetrokken beelden geven

aan de landen overzee. Deze indrukken worden overgenomen door de buitenlandse pers (Nederlandse kranten en vele andere bladen hebben geen correspondent in Zuid-Afrika), veelal overdreven en veroorzaken ongerustheid en vijandigheid. Creasy sprak enige Zuid-Afrikanen, die met vakantie in Engeland geweest waren en daar zulke alarmerende berichten over hun

De vliegende brigade

adres voorzitter: H. Wiegel, Kromme Palmstraat 5, Amsterdam, tel. 243767.

adres secretaris: D. Heepke jr., Gr. Willem de Oudelaan 31, Naarden, tel. 15663.

land hoorden, dat zij naar Zuid-Afrika telefoneerden om zich van de ernst van de toestand te overtuigen, waarbij bleek, dat er nauwelijks iets bijzonders was gebeurd.

Een kop op een voorpagina „Opstand in Brussel — bom ontploft” roept niet direct een beeld voor de geest van een land in de bloedige strijd van een burgeroorlog; evenmin een bericht over gewelddaden tijdens een Mosley-meeting op Trafalgar Square of levendige beschrijvingen van anti-segregatie-betogingen in het zuiden van de U.S.A. Dergelijke berichten worden genomen voor wat zij zijn, maar vindt een gebeurtenis plaats in Zuid-Afrika, dan wordt deze beschreven als kenmerkend voor de situatie in dat land.

Ook in de „Driemaster” kan men dit constateren. Iemand, die toevallig een berichtje ziet over een geval, waarin de apartheidspolitiek leidt tot groot onrecht schrijft hier direct een uitvoerig commentaar op, zonder zich deugdelijk te informeren.

Het betrof hier de constatering van een huwelijk tussen een blanke man (Alfred John de Lange in Durban) en een Bantoe-vrouw (Dora Bhengu) waarover misschien wel een scheiding zou kunnen worden uitgesproken. De Zuidafrikaanse regering heeft naar aanleiding van deze geruchten nadrukkelijk verklaard, dat van een scheiding geen sprake is of zal zijn. Deze verklaring is bekend gemaakt door de Zuidafrikaanse ambassade in Den Haag en is ook weergegeven in het Algemeen Handelsblad (waaruit de heer Marcuse eerder zijn gegeven haalde, zonder het bericht later te rectificeren).

Een verheugend verschijnsel is de toenemende mogelijkheid voor toerisme naar Zuid-Afrika, zodat men zelf kan zien, dat de toestand aldaar niet is, zoals men het zich hier voorstelt.

Het systeem van de huidige regering is: aparte ontwikkeling van de Bantoe-bevolking onder blanke suprematie. In ongeveer vier generaties zullen de Bantoes zich met hulp van de blanken zodanig ontwikkeld hebben, dat zij op hetzelfde peil staan en zonder moeilijkheden als gelijken worden beschouwd. Creasy schrijft verder: „Ik geef nog steeds de voorkeur aan de Rhodesische benadering van multi-racialisme, maar het zou mij niet verbazen indien het Zuidafrikaanse experiment de snelste weg tot volledige emancipatie van de zwarte bevolking in Afrika blijkt, want van welk ras, welke kleur, welk verleden ook, alle rassen in de republiek hebben een grote trots en een diep gevoel voor vaderlandsliefde voor hun eigen land.”

In een open brief aan dr. Verwoerd geeft Creasy het verschil aan tussen „big apartheid” en „little apartheid”, en het onderscheid tussen de Engelsen en de Afrikaans-sprekenden. Beide groepen zijn het met de politiek zelf, de „big apartheid”, eens, doch de uitvoering in details wordt veelal irritant overdreven (little apartheid), hetgeen de kritiek van de Engelssprekenden op de regering vormt. De „little apartheid” is het grootste obstakel naar het succes van de gehele regeringspolitiek.

LEONARD STOLK

T. P. DE GEUS

AANNEMERSBEDRIJF

GROND EN WEGENBOUW

Kantoor: Schubertlaan 6 - Leidschendam - Tel. 0 1761-1618

VARIOS

elektroden - lastransformatoren

Varios-Fabrieken N.V. - Groningen - Rotterdam

N.V. Aannemersbedrijf

v/h J. STAM

Twintighoevenweg 13
DORDRECHT

Tel. 01850 - 5839

WONINGBOUW

**Scheeps-
reparatie-
bedrijf**

en Machinefabriek

Waalhaven Pier 8 - Rotterdam

Telefoon 77610 (3lijnen)

Na 18 uur: 73554, 70341, 41782, 171502

Voor al uw motorreparaties:

**Motoren- en Machinefabriek
„KINDERDIJK”**

Motoren voorradig in vermogens van 8-750 pk.

Molenstraat 1-6 - KINDERDIJK

Tel 01859 - 2441 en 2442; 010 - 40878 en 85638

N.V. Scheepsbouw- en Machinefabriek

„DE KLOP”

Industrieweg 4

Sliedrecht

Voor betere en gezondere oogst:

AA-BESTRIJDINGSMIDDELEN en ORIGINELE ZAAIZADEN
WIERSUM GRONINGEN

N.V. BOELE's

Scheepswerven en machinefabriek
BOLNES

Nieuwbouw en reparatie

N.V. ROTTERDAMSCH KOPER- EN METAALGIETERIJ

H. F. A. WEIJER

GUSTOWEG 43 - ROTTERDAM

TELEFOON Nos.: 66038 - 66490

TELEFOON NA 6 UUR 74863

Isolatie- en
 Plaatwerkbedrijf

„ROTAMISOL“

Uitvoerders van warmte-, koude- en geluidsisolatie

Kantoor: IPELO 15, ROTTERDAM - Telefoon 175507

Vuurvaste stenen in alle soorten
 „MOLISOL“ moler isolatiestenen

Vuurvaste isolatiestenen

Zuurvaste stenen

„PRODORITE“ chemisch besten-
 dige produkten levert:

N.V. Gouda Vuurvast

Verenigde Vuurvaste-Steenfabrieken

Gouda - Telefoon 6744 - (1820)

DE VRIES ROBBÉ & Co

GORINCHEM

staalconstructies metalen ramen en deuren

Aannemersbedrijf

Fa. W. VAN HATTUM
 & Zonen

Bagger-,
 Grond-,
 Rijs- en
 Glooiing
 werken

ZALTBOMMEL
 TELEFOON 594

ANNO 1774

A. VAN HOBOKEN & Co.

BANKIERS
 ROTTERDAM
 PARKLAAN 32-34

BIJKANTOREN:
 's-GRAVENHAGE
 RHENEN

CORRESPONDENTSCHAP:
 WIJK BIJ DUURSTED

DE ROTTERDAMSCH
 DROOGDOK MIJ N.V.

U wordt snel ingelicht

over gebeurtenissen in binnen- en
 buitenland, als U op een goed
 ochtendblad geabonneerd bent.
 Terwijl U slaapt, stroomt nieuws
 binnen uit het gehele land en uit
 alle delen der wereld. Het Alge-
 meen Dagblad wordt 's nachts ge-
 drukt en 's morgens vroeg bezorgd.

- onafhankelijk
- actueel
- sport
- markt- en beursberichten
 (o.a. New York)
- belangwekkende advertentie-
 pagina's
- onderhoudende lectuur
- vrouwenrubriek
- tekenverhalen
- geïllustreerde feuilleton

Algemeen Dagblad

Rotterdam, Witte de Withstraat 73

voor

Baggermaterieel

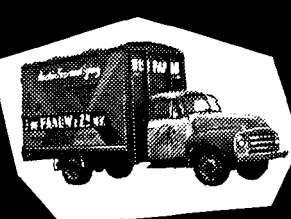
Zeesleephboten

Alg. Scheepshouw

een oude naam
 voor goede wijn

archiefvernietiging
oud papier

J. de **PAAUW & ZN N.V.**
Giessenweg 13
Rotterdam - Telef. 5 96 80

16e Jaargang No. 2

februari 1964

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN

VAN DE JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

**Werkt U
ook actief
mee
aan het
plan
2000?**

BEGINSEL IN HET GEDING

„.....**H**et is thans niet meer na te gaan, in welke mate die vrees van toen een gevolg is geweest van het dreigen met de rode boeman, een propagandatruc van de behoudenden van alle tijden;”

Bovenstaande regels vormen een citaat uit het boek „Napoleon” van de bekende historicus prof. dr. J. Presser. Gaarne hadden wij dit citaat, dat weliswaar uit zijn verband is gerukt maar als zelfstandige gedachte niettemin voor zichzelf spreekt, laten contrasteren met een aanhaling uit de lezing, die de heer S. J. van den Bergh, liberaal lid van de Eerste Kamer, onlangs voor de afdeling Amsterdam van de J.O.V.D. heeft gehouden.

Bij gebreke van de tekst van die lezing moeten wij volstaan met wat één van de toehoorders voor ons heeft genoteerd: Men kan beter te maken hebben met mensen, die zich socialistena noemen dan met mensen, die zeggen dat niet te zijn maar zich wel als zodanig gedragen, zoals de lieden van de Driemasterredactie.

Een zekere strijdvaardigheid valt aan deze opmerking van de heer Van den Bergh niet te ontkennen. Het is een stelling, die helaas niet nader wordt toegelicht en die men om deze reden maar beter zou kunnen negeren.

Hier komt echter iets anders in het geding, dat verband houdt met een hoog beginsel: de vrije meningsuiting en dat dwingt ons ertoe er hier op in te gaan.

* * *

De kolommen van de Driemaster staan in principe open voor ieder, die over een politieke aangelegenheid iets te zeggen heeft — ook voor ouderen. Natuurlijk zijn er beperkingen: gebrek aan ruimte is daarvan wel de belangrijkste en dat stelt de redactie vaak voor moeilijke problemen. De redactie houdt, behalve in aperte gevallen, geen rekening met overwegingen van politieke tactiek. Geplaatst wordt elke meningsuiting, die kennelijk door een politieke overtuiging wordt geschraagd, ongeacht of de redactie deze mening onderschrijft of afwijst. Dat geldt onverkort voor artikelen en commentaren, waarin het doen en la-

ten van Kamerleden van de V.V.D. in scherp kritische zin wordt besproken.

Een beleid, zoals dat hierboven in grote lijnen is geschetst, is in onze ogen het enige, dat de redactie van een liberaal blad kan en mag voeren. Het gevaar voor ontsparing is — in ieder geval theoretisch — zeer gering. Een ieder, die een in de Driemaster verkondigde mening wil bestrijden, zal immers de kolommen van dit blad voor zich geopend vinden.

Zo — en zo alleen — kan de Driemaster een politiek discussie-orgaan in de ware zin van het woord zijn. Uit de botsing van de meningen wordt de waarheid geboren, zegt men terecht. Welnu: in de Driemaster kunnen de meningen botsen.

* * *

Er zijn blijkbaar politici, die het niet altijd eens zijn met wat in ons blad aan meningen wordt verkondigd, of met de toon, waarin dat soms geschiedt. Dat is natuurlijk hun goed recht. Maar ook voor hen staan onze kolommen open.

De heer Van den Bergh heeft zijn welversneden pen echter niet op papier gezet om bepaalde meningen te ontzenuwen. Hij heeft zich beperkt tot zijn reeds eerder signaleerde stelling.

Hoe stelt de heer Van den Bergh zich het redactiebeleid van een blad voor, zo vraagt men zich af. Wij kennen een liberaal weekblad, waarin de heer Van den Bergh een belangrijke stem heeft. Dat blad weigert nogal eens artikelen om hun politieke strekking, zelfs van partijleden, wier politieke sympathieën onverdacht zijn.

Een voorbeeld van zo'n geweigerd artikel treft men in deze Driemaster aan; het is een ingezonden stuk van onze redacteur Wagenmaker, dat men niet voor plaatsing in aanmerking wilde laten komen. Als men zo de redactionele taak ziet moet de vrije meningsuiting toch wel in het gedrang komen.

In ieder geval mag men van sterk in de politiek geïnteresseerde jongeren niet verwachten, dat zij hun mening voortdurend onder stoelen of banken steken, wanneer de voormannen van de partij, die hun sympathie heeft, een standpunt innemen, dat zij onjuist achten. Daarvoor

behoort een discussiemogelijkheid aanwezig te zijn.

De redactie van de Driemaster streeft er naar om deze discussie zo goed mogelijk — dat betekent in de eerste plaats: zo vrij mogelijk — te doen plaatsvinden.

* * *

Het misverstand, dat kennelijk bij de heer Van den Bergh en waarschijnlijk ook bij anderen heerst, is dat kritiek, vooral wanneer die zich richt tegen met name genoemde personen, gevaarlijk is. Dat misverstand moet snel uit de wereld worden geholpen, al was het alleen maar terwille van de „image” van de V.V.D. Kritiek is niet gevaarlijk.

Gevaarlijk voor een politieke partij is het afsnijden van de mogelijkheid van kritiek. Het is bovendien in strijd met één van de elementaire eisen van de democratie.

EVERT HOVEN

Aan de lezers

Verschil van inzicht met betrekking tot het redactionele beleid heeft de heer G. Stempher, uitgever van de Driemaster, aanleiding gegeven zich als zodanig terug te trekken.

In verband hiermee zijn in onderling overleg de uitgave en de exploitatie van het blad thans overgenomen door het hoofdbestuur van de J.O.V.D. Het nieuwe administratieadres is voorlopig gevestigd: BALLSTRAAT 21, DELFT.

DE UITGEVER

HET DAGELIJKS BESTUUR

Tengevolge van bijzondere omstandigheden is deze Driemaster te laat verschenen, waardoor sommige bijdragen inmiddels wat aan actualiteit hebben ingeboet.

IRENE

Prinses Irene is verloofd met don Carlos van Bourbon en bij ons jongeren leeft in de eerste plaats een gevoel van vreugde, dat een jonge vrouw en een jonge man elkaar gevonden hebben en elkaars leven willen delen.

Voor ouderen zijn de door de liefde versnelde kloppingen van het hart vaak al lang in vergetelheid geraakt, en het hart is bij hen meer een bron van voortdurende zorg voor hart-specialisten, psychiaters en andere pastorale verzorgers geworden. Jongeren hebben geen hartspecialisten nodig (denken ze) en gaan ieder op eigen houtje te werk.

Het is — en vele jongeren hebben dit al ondervonden — niet alles rozegeur en maneschijn, wat zich rondom een verloving afspeelt. Vooral de geloofskwestie speelt in een land met een zo gemengde bevolking als Nederland een grote rol en in plaats van verzoening heeft deze tot tal van ruzies en breuken met ouders en familie aanleiding gegeven. In tegenstelling tot vele anderen heeft prinses Irene gelukkig ouders, die begrip voor hun kind hebben, niettegenstaande zij wel heel erg op eigen houtje te werk is gegaan, althans voor zover we de voorlichting rondom dit gebeuren goed interpreteren.

De storm, die vooral de geloofsovergang van prinses Irene naar de rooms-katholieke kerk in ons landje heeft veroorzaakt, is aan de ene kant begrijpelijk, aan de andere kant zorgwekkend. Begrijpelijk, omdat vele protestanten door die geloofs-overgang geschokt zijn, aangezien het Huis van Oranje voor hen ondeelbaar verbonden is met de reformatie en de vrijheidsstrijd van Nederland. Speciaal de aantrekkingskracht van de prinses voor het Spaanse katholicisme wekt terecht weerstanden op.

Het doet niet prettig aan als zij aan de hand van de aartsbisschop een bezoek brengt aan een bekende pelgrimskerk in Saragossa, dezelfde stad, waar kort tevoren op last van de regering de enige protestantse kerk is gesloten.

De berichten over haar geloofsovergang ontstonden in Spanje en worden, op het ogenblik dat wij dit schrijven, nog steeds met een geheimzinnig waas onthuld, zodat het b.v. nog niet bekend is, of de doop voor de tweede maal is geschied. De prinses heeft de Ned. Hervormde kerk nog niet meegedeeld, dat zij deze kerk heeft verlaten.

Op eerste adventszondag (1 december) heeft zij deelgenomen aan het avondmaal in de Doopsgezinde kerk van Baarn en volgens protestantse en ook katholieke opvatting houdt deelnemen aan het avondmaal een belijdenis in. Enige weken later echter (volgens de minister-president ook in december) wordt prinses Irene — na rijp beraad — rooms-katholiek.

Het is duidelijk, dat deze gang van zaken niet bijdraagt tot een beter begrip van de eigenlijke redenen van de geloofsovergang, noch tot een toenadering van de verschillende bevolkingsgroepen. In een interview in Elseviers Weekblad van 6 juli j.l. zegt de prinses: „Ik houd van mensen. En daarom wil ik mijn beste krachten geven om verdeeldheid uit de wereld te helpen en er verdraag-

zaamheid voor in de plaats te brengen. Ik voel, dat ik dit werk moet doen”.

Zij heeft daarnaast ook meermalen verklaard zeer oecumenisch te zijn. Het streven was schoon en loffelijk, maar helaas pakt het wel wat anders uit. In tegenstelling tot een verzoening en het uit de wereld helpen van verdeeldheid ontstond door deze geloofsovergang nieuw wantrouwen en achterdocht tussen de verschillende bevolkingsgroepen. Dit is zorgwekkend, vooral daarom, omdat het helemaal niet nodig was geweest. Over de belabberde voorlichting in dit verband zullen we maar niet spreken. Daar is reeds voldoende over gezegd.

De geloofsovergang van de prinses heeft ook nog een ander zorgwekkend aspect. Nadat al duidelijk was, dat velen, die anders trouwe vlaggers waren op verjaardagen en feestelijke gebeurtenissen rond het Koninklijk Huis nu hun vlag in de motenkist hadden laten liggen (een kinderachtige en kleinzielige daad), kon men, als men zijn oren te luisteren legde, horen, hoe keurige en tot nu toe zeer royalistische Nederlanders nu uiterst laatdunkend, volgekropt met antipapisme en opwellende wrok, over de prinses spraken. Voor een deel zullen dit wel dezelfde mensen zijn geweest, die ook bij het televisieprogramma „Zo is het...” zo waren geschokt. Weer een heilig huisje is verdwenen. „God, Neêrland en Oranje”, de lijfspreuk van de christelijke partijen, heeft een knauw gekregen. Zorgwekkend is ook, dat zelfs de fractieleiders van AR en CHU in de Tweede Kamer, daartoe uitdrukkelijk uitgenodigd

door de heer Vondeling, weigerden om het grondwetsartikel, dat de vrijheid van godsdienst ook voor de koning vaststelt, ook voor hun rekening te nemen.

Door te zwijgen wekken zij de indruk — een indruk, die door de CH en AR-man-in-the-street wordt bevestigd — dat hun partijen tegen een wetsontwerp zullen stemmen, waarbij een katholieke troonopvolger mogelijk zou worden. Deze houding is ten scherpste te veroordelen en een staaltje van typisch ondemocratische onverdraagzaamheid.

De onhandige, boze en stotterige wijze, waarop de heer Smallegenbroek in het kamerdebat deze vraag ontweek, zegt voldoende. We weten hierdoor nu weer eens goed, wat we aan de christelijke partijen hebben. En des te meer is het te begrijpen, dat er christenen zijn, die zich bij dit soort discriminatie-christelijkheid niet thuis voelen en zich bij de liberale of socialistische partijen voegen.

Als de CH en AR menen, dat zij discriminatie kunnen toepassen bij Nederlanders van verschillende godsdienstige overtuigingen, zullen zij, evenals de Zuidafrikanen ten opzichte van discriminatie van mensen van verschillend ras, de liberalen vierkant tegenover zich vinden.

De heer Geertsema heeft zich dan ook terecht in deze geest uitgelaten. Het was alleen jammer, dat hij meende deze principiële weerzin tegen discriminatie naderhand af te moeten zwakken met argumenten van opportuniteit.

Tenslotte de Spaanse politiek. Ambassadeur Van Panhuys heeft de prinses aangemoedigd om vriende-

lijke woorden over het Spaanse regime ten beste te geven. Volgens Het Parool is na de oorlog in een rapport deze ambassadeur het etiket „totaal incompetent” opgeplakt. Niettemin is hij toch gehandhaafd. Enfin, binnenkort wordt hij gepensioneerd.

Wij hadden zijn vertrek uit Madrid liever eerder gezien. Misschien kan hij dan Spaans correspondent van het bekende falangistische „Elseviers Weekblad” worden, waarbij zijn totale incompetentie hem wel geen parten zal spelen. Dit weekblad vindt, dat in Spanje op elk terrein duidelijk vooruitgang bespeurbaar is. Dat zal wel waar zijn, zoals ook in Rusland vooruitgang bespeurbaar is, hoewel Elsevier daar niet zo over roemt, maar zolang als Spanje een dictatuur is, waar socialist en liberalen voor de rechtbank worden gesleept, alleen maar vanwege het feit, dat ze liberaal of socialistisch kan zijn, kan een Nederlands democraat en zeker een officieel en hooggeplaatst persoon het regime niet anders dan veroordelen.

De Carlistische beweging tenslotte lijkt een brokje achtergebleven geschiedenis, zoals hier de Staatkundig Gereformeerde Partij, een stukje aardige folklore, politiek te onbetekend dan dat men zich er over op zou winden. Het valt te respecteren, dat prins Carlos zijn rechten op de Spaanse troon niet wil opgeven. Het is echter voor Spanje, Europa en voor prinses Irene niet te hopen, dat hij eenmaal die troon zal bestijgen. Wij spreken dan ook de hoop uit, dat het jonge paar nog lang en gelukkig op het kasteel Lignières in Frankrijk mag blijven wonen.

F. WAGENMAKER

God en de Mammom

Mevrouw Van Someren-Downer schrijft in „Vrijheid en Democratie” van 30 januari, dat dr. F. Sierksma (bedoeld zal zijn dr. Sierksma), hoofdbtenaar aan de Leidse theologische faculteit, een dubieus christendom vertoont, als hij het predikaat „christelijk” en het „heilig goed” misbruikt om uit christelijke verontwaardiging een pleidooi voor het televisieprogramma „Zo is het...” te voeren en de tegenpartij daarbij de felste verwijten te doen.

Dr. Sierksma heeft nl. in het Parool van 10 januari (dus in het heetst van de strijd) geschreven: „Voorop moet staan, dat de ongelovigen, die in ochtendbladen de meeste heibel schoppen, er geen bliksem mee te maken hebben. Het gezicht van een V.V.D.-fractie, die in de Tweede Kamer gezamenlijk met de christelijke partijen opmarcheert ter verdediging

van de Heilige Schrift, is voor mij blasfemischer dan Lohr en Ferdinandusse het met de kwaadste wil ooit kunnen zijn. Toen het om reclametelevisie ging, heb ik mevrouw Van Someren-Downer niet horen zeggen, dat men niet God en de Mammon kan dienen.” Aan de hand hiervan betoogt hij vervolgens, dat het christendom meer en meer een façade wordt, waarachter men de Mammon dient.

Dat de V.V.D.-fractie gezamenlijk met de christelijke partijen is opgetrokken om de knop in Lopik om te gaan draaien, is ook voor vele liberalen een doorn in het oog geweest. Dat het christendom meer en meer een façade wordt, waarachter men de Mammon dient, zal men en als voorstanders en als tegenstanders van reclametelevisie toch moeten toegeven.

Dat men tenslotte dr. Sierksma (waarschijnlijk op grond van zijn hoofdbtenaar-zijn aan een theologische faculteit) verwijt, dat hij een dubieus christendom ten toon spreidt, is wonderlijk, aangezien toch bekend mag worden verondersteld, gezien de talrijke publikaties van Sierksma, w.o. het befaamde werk „Religieuze Projectie”, dat Sierksma geen Christen is. Uit dit laatste feit blijkt wel, dat het betoog van mevrouw Van Someren op drijfzand is gebouwd.

Wanneer zij tot slot schrijft, dat „het daarom wat ondoordacht is om met de predikaten goddelijk en christelijk te wapperen als met goedkope verenigingsvlaggen”, rijst de vraag, of het niet wat ondoordacht is om Sierksma dit wapperen te verwijten.

Ir. F. WAGENMAKER

(Geweigerd door de redactie van Vrijheid en Democratie, naar men ons meedeelde in verband met het feit, dat de discussie op dit punt was gesloten).

LIBERALE BEGINSELEN EN POLITIEK

Liberales bevorderen een onafhankelijke opinievorming, vrij van dogma's. Dat doet eveneens de NRC, die uitgaande van liberale beginselen, onafhankelijk, streeft naar de grootst mogelijke objectiviteit in haar voorlichting en daardoor ook voor vele anderen denkenden een gewaardeerd middel is voor de algemene oriëntatie.

Als U nog niet op de NRC geabonneerd bent, vraag haar dan vrijblijvend op proef.

NIEUWE ROTTERDAMSE COURANT

POSTBUS 824, ROTTERDAM - TELEFOON 111.000

MARGINALIA

Apart

In Zuid-Afrika stond een boer terecht, omdat hij een neger, die niet op zijn land thuis hoorde, mishandeld en daarna in een sloot geworpen had waarna de man verdronk. Zuid-Afrika is een rechtstaat. De boer ontliet zijn straf niet: hij kreeg een boete van 250 gulden.

Is dit staaltje raciale rechtspraak nu óók zo'n stukje „kleine” of „little apartheid”, waarover de heren Siegfried Verbeke en Leonard Stolk in de Driemaster van januari zo vergoelijkend schreven en waarvan de laatstgenoemde zelfs durft op te merken, dat die zo vaak irritant overdreven wordt?

Want door dit soort berichten, die sterke herinneringen oproepen aan de tijd toen het Nazidom in Duitsland heerste, ben ik nu geschokt. En, naar ik hoop, ik niet alleen. Ik zou wel eens willen zien, dat vooraanstaande Nederlandse liberalen terzake van dit soort aangelegenheden hun energie gebruiken voor een eerlijk protest uit naam van al dan niet miljoenen Nederlanders, die nu eens niet gekwetst, maar fel verontwaardigd moesten zijn. Uit solidariteit met een volk, dat moreel en materieel vertrapt wordt door lieden, die zich christen noemen.

In een volgend nummer zal ik heren Verbeke en Stolk uitvoeriger te woord staan.

Carlsten

Er is een beweging in het nicuws gekomen, die „Carlsten” heet. Zij ontstond in 1833 tengevolge van ruzies om de Spaanse troonopvolging. Regelrechte afstammelingen van de eerste Carlist, prins Carlos anno 1833, zijn er allang niet meer. De beweging staat nu onder leiding van Bourbon-Parma's, een van die belangwekkende takjes van een wat onoverzichtelijk geheel, dat huis van Bourbon heet.

Tijdens de Spaanse burgeroorlog vochten de Carlsten braaf mee met Franco en zijn bendes tegen de wettige regering. Zij erkenden de dictator dan ook meteen. Zo mogelijk zijn zij nog rechtser dan de fascistten, met name in klerikaal opzicht. Hebben zij hun voornemen om de inquisitie weer in te voeren misschien opgegeven, in ieder geval stellen zij hun kerk vóór de staat.

De huidige leider van de Carlistische beweging is don Carlos, die zich dus met prinses Irene verloofd heeft. Hij is econoom, maar heeft ook belangstelling voor het politieke gebeuren, met name voor dat

in Spanje. Don Carlos acht de Franse revolutie (1789) schuldig aan „het verval van Europa”.

Protest

Het hoofdbestuur van de Partij van de Arbeid heeft woensdag 5 februari een officieel protest ingediend bij de Spaanse ambassadeur n.a.v. een proces, dat in Spanje is gevoerd. Dertien personen stonden terecht, omdat zij de verboden socialistische partij hadden willen reorganiseren.

In Spanje schijnt de zon (èn veel èn hard). Het stierengevecht en de flamenco wordt er veelvuldig bedreven. Ambtenaren en verpleegsters krijgen in Spanje een goede opleiding en de studentenkamers zijn er béél-dig. En gerust, er wordt in de gevangenis minder vermoord en gemarteld dan vroeger. En stakende arbeiders worden in Spanje niet meer zonder meer afgemaakt. En er wordt méér aan sociale wetgeving gedaan dan men wel denkt.

Nou dan, wat is er dan eigenlijk aan de hand? Waarom dan al die demagogie?

Men moet eens proberen om in Spanje een partij op te richten. Voor men het weet staat men er voor de onafhankelijke rechter.

Liberaal!

Dr. Nordlohne, voorzitter van het Liberaal Democratisch Centrum, is een van die politici, die politieke deurwaarders veel last bezorgen. Zolang zij deel uitmaken van een partij lijkt het ondoenlijk om er een faillissement over uit te spreken.

Op het 8 februari j.l. door de Noordhollandse Kamercentrales van de V.V.D. georganiseerde congres over de P.B.O. (een gelukkig initiatief!) heeft hij in een helder betoog de bezwaren tegen de P.B.O. samengevat en een liberale visie daartegenover gesteld.

Zijn voornaamste eisen waren: verregaande democratisering en openbaarheid; overheveling van de verordnungsbevoegdheid van de schappen naar de minister; de Sociaal-Economische Raad mag geen bevoegdheid krijgen om schappen dwingend in te stellen wanneer hierover geen eensgezindheid bestaat tussen werkgevers en werknemers.

De uitspraak van het congres lag vrijwel geheel in de koers, door dr. Nordlohne aangegeven, zodat vanuit Amsterdam een liberaal geluid klonk, dat de grote misère, waarmee dit jaar werd ingezet een klein beetje deed vergeten.

Consumentensubsidies

Dat er in ons land consumentenorganisaties bestaan is verheugend. De belangrijkste is ongetwijfeld de Consumentenbond, die wel eens van zich laat horen. Deze organisatie staat bij velen in een verdacht daglicht. Inderdaad heeft de Consumentenbond geblunderd. Maar dat doet het bedrijfsleven ook wel eens (durft U die margarine al weer te consumeren?). De Consumentenbond heeft nogal wat van die blunders, die in een wat al te verregaand „beetnemen” van de consument dreigden te ontaarden aan de kaak weten te stellen.

De consumentenorganisaties beschikken nog over te weinig financiën om hun werkzaamheden, die de gemeenschap ten goede komen op voldoende wijze te verrichten. Subsidie van overheidswege is dan ook geboden. Blijkens een recente uitspraak van de liberale fractieleider uit de Eerste Kamer is de V.V.D. hier niet tegen.

Hopende, dat dit passieve ervoor-zijn (als een ander met het voorstel komt) zal kenteren tot een actief aandringen op en eventueel zelf voorstellen van een dergelijke subsidie, noem ik dit een bijzonder verheugend verschijnsel.

Liberaal werkbezoek

Er heeft een werkbezoek van de V.V.D. plaats gevonden. N.a.v. de door minister Veldkamp bekwaam verdedigde nieuwe Horeca-wet dreigden alle kleine cafétjes te verdwijnen. Vooral voor Amsterdam zou dat een enorme klap betekenen. De hoofdstad van ons land dankt zijn beroemdheid gedeeltelijk juist aan die kleine, gezellige cafétjes.

De V.V.D. begreep haar taak. Onder leiding van V.V.D.-raadslid (en zelf kroegbaas) drs. J. P. A. Gruyters gingen de liberale Kamerleden mej. Ten Broecke Hoekstra en mr. Portheine op werkbezoek. Persoonlijk proefden zij van die intiem gezellige sfeer in enkele van die kleine cafétjes. De expeditie verliep bijzonder voorspoedig en de resultaten waren er naar: Minister Veldkamp gaf op dit punt een behoorlijke garantie.

Het Amsterdamse werkbezoek heeft dus verkwikkend gewerkt. Ik hoop dat men het hierbij niet zal laten. Want dit ene bezoek smaakt naar meer.

Verzetsmentaliteit

N.a.v. telefonische bedreigingen na „Zo is het...” van 3 januari j.l. meenden enkele medewerkers aan dit programma er terecht beter aan te doen om politiebescherming te

vragen. In het boekje „Pays BAH” wordt een hoofdartikel in De Telegraaf uit die dagen geciteerd:

„Maar dat de dapperen van een uitzending, die bedoeld is om anderen te ergeren, na enkele gevaarlose anonieme telefoontjes, jammerend dreigen politiebescherming te zullen inroepen, is een onverwachte, zielige vertoning.”

Hier walmt de verzetsmentaliteit voor volk en vaderland weer fier omhoog. En ja: die gevaarlose telefoontjes. Men zou bijna denken, dat de hoofdredactie van „onze bladen” „exclusief” heeft mogen meeluisteren.

Zo was het

Mevrouw Bouman heeft van verdere deelname aan het programma „Zo is het...” moeten afzien. Reden: de psychologische moeilijkheden, die in de particuliere sfeer van haar gezin ten gevolge van de schunnigheden van gekwetste volksgenoten optraden.

Het is niet moeilijk om dit te begrijpen: Men leze eens dat onthullende boekje „Pays BAH”. Henk van der Meyden showde n.a.v. mevrouw Boumans vertrek op de voorpagina: „Zij zag in, dat zij verloren had”....

Niet voor niets had Henk op zijn sofpagina steeds maar weer geschreven, dat „Mies” niet in dit programma thuis hoorde: „Mies” was er niet geschikt voor, „Mies” was er veel te lief voor.

Dat heeft zij gemerkt.

Praatvaar Algra

Het Eerste Kamerlid Algra is een anti-revolutionair en volhardend man. Tijdens de Eerste Kamerdebatten verleden jaar over de plannen tot financiële steun door de overheid aan schrijvers, beleefde hij al een lachwekkende afgang. Maar een Algra dispereert niet zo gauw. Enige tijd geleden greep hij weer een kansje om zijn visie op de moderne literatuur uit te dragen. Hij bleek een ernstige wrok te koesteren jegens de schrijver Gerard Kornelis van het Reve. Toornig verklaarde de senator met de heer Van het Reve niet bevriend te willen geraken. Evenmin wenste hij hem in de familiekring te ontvangen.

Deze mededelingen deed hij n.a.v. Van het Reve's voortreffelijke „Op weg naar het einde”, dat, nauwelijks verschenen (Van Oorschot, Stoa-reeks) al een bestseller was.

Men trachtte 's heren Algra's grieven te doorgronden en jawel hoor: de senator had het boek nooit gezien. Wel had hij vernomen (of misschien zelfs gelezen), dat....

Enfin, zoiets mag zich Eerste

Staalconstructies voor alle doeleinden Speciaalbedrijf voor zwaar plaatwerk Constructiewerkplaatsen

W. Huizer n.v. Capelle a/d IJssel - telefoon 01804-2657

Kamerlid noemen. En wij schrijven het jaar 1964. Jazeker: negentienhonderdvierenzestig.

Laf

Radiopionier W. Vogt is een actief voortrekker van de Morele Herbewapening. Weken geleden sprak hij het en verdoemenis uit over de homofielen tijdens een van die gezellige lunchbijeenkomsten van de Beweging. In het bijzonder klaagde hij de AVRO aan, die een voorlichtend t.v.-programma over de homosexualiteit had uitgezonden.

Hierop heeft het bestuur van de vereniging van homofielen hem uitgenodigd voor een openbare gedachtenwisseling. De heer Vogt heeft vele weken nodig gehad om zich te beraden.

Maar dinsdag 11 februari kwam het hoge woord er uit: de heer Vogt neemt de uitnodiging niet aan. Hij heeft zijn pioniersgeest wel duidelijk van zich afgeschud.

Hiërarchie

Woensdag 5 februari: op telefonische vragen van perszijde naar gegevens omtrent het koninklijk luchtvervoer van die dag, deelt de commandant van het vliegveld Soesterberg mee, dat prins Bernhard in zijn kwaliteit van inspecteur-generaal van de Nederlandse strijdkrachten hem verboden heeft dergelijke gegevens te verstrekken. Even later belt luitenant-generaal Van der Veen, de chef van de generale staf. Hij krijgt hetzelfde antwoord.

Tijdens de Tweede Kamersitting van dinsdag 11 februari, waar met name dr. Vondeling, mr. Geertsema en de heer Lankhorst de toon aangaven (en niet te vergeten de C.P.N.-fractieleider M. Bakker!), kwam alleen de P.S.P.-fractieleider op dit anecdotisch gebeuren terug: de heer Lankhorst informeerde naar de hiërarchische verhouding tussen de inspecteur-generaal van de strijdkrachten en de chef van de generale staf.

Zoals zo vele vragen vergat de minister-president ook deze te beantwoorden, zowel in eerste als in tweede termijn. Dat is wel jammer, want wel beschouwd kwam hier een probleem van essentiële betekenis aan de orde.

R. M. MARCUSE

VAN DE HB-TAFEL

Zondag 26 januari vergaderde het hoofdbestuur wederom in Amersfoort. Voorzitter Nypels deelde in zijn openingswoord mee, dat hij over zijn voorstel van een Liberaal Convent enige gesprekken met vertegenwoordigers van de V.V.D. en de Teldersstichting had gevoerd.

Vice-voorzitter Wiegel deed mededeling van de werkzaamheden, die tot dan met betrekking tot 'plan-2000' waren verricht. Het hoofdbestuur aanvaardde het voorstel van het DB, ingediend door vice-voorzitter Heyting, om de opzet van de Trekpaardenconferentie, die in 1965 wordt gehouden, in die zin te wijzigen, dat de gehele conferentie aan één thema zal worden gewijd. Verschillende sprekers zullen over facetten van een groot actueel politiek vraagstuk inleidingen houden. Op deze wijze, zo is het HB van mening, zal een dergelijk politiek onderwerp beter kunnen worden uitgediept.

Enige commissies werden door het HB aangevuld. Algemeen secretaris Hofman werd als penningmeester aan de congrescommissie toegevoegd. Op verzoek van de C.K.P.C. werd de heer Wallis de Vries als lid in de C.K.C.P. opgenomen.

Uitgebreid is gediscussieerd over de financiële situatie. Deze is van dien aard, dat enige activiteiten op korte termijn niet kunnen worden uitgevoerd. Een speciale vergadering van het DB is inmiddels aan de financiële vraagstukken gewijd.

Door het HB werd de verklaring, die het DB over de zaak-„Zo is het..." heeft uitgegeven, goedgekeurd.

Het HB besloot t.a.v. het organiseren van liberale 1 mei-bijeenkomsten zelf geen initiatieven te ontplooiën, maar wel afdelingen die zulk een avond willen houden moreel te steunen.

Namens het hoofdbestuur,
H. WIEGEL

In verband met de gestegen exploitatiekosten is de abonnementsprijs van De Driemaster voor niet-leden verhoogd tot f 5.— per jaar.

Spinners en Twijners
van
Weef- en Tricotgarens

HBU

HBU

Schakel bij Uw

EFFECTENTRANSACTIES

de diensten in van onze afdeling

Beleggingsonderzoek

Ook voor effecten: de HBU

HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V.

AMSTERDAM - DEN HAAG - ROTTERDAM

Verslag Trekpaardenconferentie te Woudschoten

In zijn openingsrede memoreerde de landelijk voorzitter, drs. E. Nypels, het overlijden van paus Joannes XXIII en president Kennedy. Zij hebben ons, elk op hun eigen wijze, laten zien hoe wij in ons leven eerbied dienen te hebben voor de positie van anderen.

Verbijsterd vroeg Erwin zich af, of met hen ook hun geest is overleden. Het schijnt zo, getuige de vaak kleinzielige reacties op het televisieprogramma „Zo is het ...” en op de geloofsovergang van „een lid van het koninklijk huis”.

Het is juist de geest van verdraagzaamheid, die in deze reacties zo overduidelijk ontbrak, welke het kenmerk vormt van de levenshouding, die het liberalisme is.

Het bevorderen van deze verdraagzaamheid is de taak van de J.O.V.D.; de in de afgelopen maanden opgeroepen geest moeten wij bestrijden, daarbij wel beseffend, welk een klein gewicht wij als organisatie daarbij in de schaal leggen. Aldus onze voorzitter.

Vervolgens kwam aan het woord Hans Wiegel, die verslag uitbracht van de situatie ten aanzien van het plan 2000. Een overzicht van de huidige toestand vindt U elders in dit blad.

Cees Franken vroeg zich af, of wij eigenlijk geen achterhoedegevecht leveren en noemde een koersombuiging wenselijk. De voorzitter vond, dat wij wel op de goede weg waren en dat een verheugende opleving van de organisatie te constateren viel. Wel spoet het hem te moeten zeggen, dat het HB te veel hooi op zijn vork had genomen, waardoor noodzakelijke activiteiten geremd moesten worden.

Een Liberaal Convent.

Gelaafd door thee waaraan aanmerkelijk beter water ten grondslag lag dan schrijver dezes — gelukkig in principe uitsluitend bij het poetsen der tanden — genoodzaakt is te gebruiken, hoorde men vervolgens wederom Erwin Nypels aan.

V.V.D.-sprekers, aldus Erwin, reizen stad en land af om voor de J.O.V.D. te spreken. Het is dus duidelijk, dat in onze kring belangstelling bestaat voor wat in een geestverwante organisatie leeft. Helaas is het omgekeerde niet het geval; bovendien ontbreekt tussen V.V.D. en J.O.V.D. elke coördinatie. Daarom heeft de voorzitter, in overleg met en na goedkeuring door het hcofdbestuur stappen ondernomen om te komen tot oprichting van een Liberaal Convent. Dit is een periodiek vertrouwelijk overleg tussen alle bestaande liberale organisaties. Op een vraag van mevrouw Jensema-Vos, moest Erwin beamen, dat dan ook de Liberale Staatspartij aan dit overleg principiële zou moeten deelnemen. Mij dunkt, dat dit het Convent voor sommige andere liberale organisaties wel eens minder aantrekkelijk kan maken!

Aad Koch betoogde, nijver citerend uit een bekend Rotterdams liberaal avondblad, dat het Convent een streven betekent naar een eenheid waar die niet is. Bovendien, aldus Adriaan, is het beter, ja dringend noodzakelijk, eerst onze eigen organisatie intern te verstevigen alvorens op voet van vermeende gelijkheid met andere liberale organisaties aan één tafel te gaan zitten.

De Vraagbaak

Gezien de op het ogenblik voor de vereniging niet te dragen financiële offers, die door uitgave van een

vraagbaak noodzakelijk zijn, zal deze niet binnen afzienbare tijd kunnen verschijnen. Erwin erkende de noodzaak van de vraagbaak, maar helaas is het geld er voor niet aanwezig.

Ir Cor Stigter, voorzitter van de C.K.P.C., repliceerde, dat het door zijn commissie uitgewerkte voorstel voor de vraagbaak ook de weg tot oplossing van de er aan verbonden financiële consequenties had gewezen. Over deze oplossing zou het DB de volgende dag een beslissing nemen, beloofde Erwin.

P.B.O.

Het eerste deel van de avond bracht een goeddeels historische beschouwing door het C.H.U.-kamerlid H. Kikkert over de P.B.O. Nadrukkelijk wees hij er op, dat dit geen Duitse instelling is. Reeds lang voor de oorlog hadden wij publiekrechtelijke organen. Tijdens de bezetting al ging men er over denken, hoe na de oorlog het bedrijfsleven beter georganiseerd kon worden. Namen, die uit dit overleg niet onvermeld mogen blijven, zijn Stikker en Louwes.

Een voorstel om vrije verkiezingen te houden voor de besturen van de schappen, werd destijds met 75 stemmen tegen en 10 voor verworpen. Het feit, dat zij een verkiezingsstrijd zullen moeten voeren, zou capabele figuren ervan weerhouden zich voor een functie in een schap beschikbaar te stellen, aldus de heer Kikkert. Het nut van een schap is, dat het verscheidene taken efficiënter verricht dan de afzonderlijke bedrijven zouden kunnen doen, zo zij er ooit toe kwamen.

In een levendige en vaak felle discussie was het voornaamste punt de representativiteit van de vertegenwoordigende organisaties. Spreker en publiek werden het niet eens, doch dat deed geen afbreuk aan het zeer verdiende warme applaus, dat de heer Kikkert na afloop toeviel.

Restanten

Velen brachten avond en nacht door, gekluisterd aan het Boze Oog, om het laatste nieuws over het door Erwin in zijn openingsrede vermelde „lid van het koninklijk huis” niet te missen. Enige ondernemende lieden brachten zelfs een bezoek aan Soestdijk. In hoeverre zij de chaos daar hielpen vergroten, bleef onbekend. Het feit, dat de vergadering reeds 's middags had besloten een felicitatietelegram te sturen, was hen klaarblijkelijk niet voldoende! Na ochtendwandelingen in alle soorten en op alle tijden kwam de volgende dag de ontwerp-resolutie Demostaat aan de orde. Een proef werd genomen met de groepsdiscussie, waarbij Erwin het agrarisch element introduceerde. De proef mag geslaagd heten, hoewel het mijns inziens aanbeveling zou verdienen de deelnemers te voren alle stukken toe

te zenden. Dit geeft een beter voorbereide discussie, en bovendien heeft men meer reden zich tevoren, en vroeg, in te schrijven.

Cees Franken verdedigde zijn ontwerp met vuur, maar moest toch enige veren laten: enkele punten be-

loofde hij nog eens nader te zullen bezien.

Het definitieve resultaat — dat in Dalfsen in stemming zal worden gebracht — zal binnen afzienbare tijd in de Driemaster worden gepubliceerd. vdM.

De publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie

De J.O.V.D. zal zich binnenkort uitspreken in een resolutie over de P.B.O. waarbij de commissie van de P.B.O. voor de taak is gesteld U een toelichting omtrent dit onderwerp te geven, zodat naar aanleiding hiervan in de diverse afdelingen gediscussieerd kan worden.

Door de ervaringen, opgedaan tijdens de eerste wereldoorlog en vooral tijdens de crisis voor de tweede, wijs geworden, besloot de Regering na de oorlog over te gaan tot het organiseren van het bedrijfsleven.

Duidelijk bleek, dat vrije concurrentie zeer goed werkt in tijden van voorspoed, tijdens de crisis echter werkt deze zeer averechts.

De Regering trachtte nog wel in te grijpen door invoer- en productiebeperkingen, het bedrijfsleven zelf door vrijwillige organisatie, doch als enkele ondernemers zich hieraan niet hielden waren maatregelen nog nutteloos.

Men moest dus tot een organisatievorm komen, waarin algemeen belang — in de vorm van overheidsinmenging — en de collectieve en individuele ondernemersbelangen samengaan.

Voor de vertegenwoordiging van het algemeen belang achtte men hoog, omdat een samengaan van individuele ondernemers in een organisatie tendert naar kartelvorming en andere machtsverhoudingen. Nu wordt er in enkele kringen van de V.V.D. aan getwijfeld of men wel in zijn opzet van de P.B.O. geslaagd is. Na de oorlog werd n.l. een en ander geconcretiseerd in de vorm van de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie. Dit is een organisatie van **bedrijfsschappen**, die elk een bepaalde bedrijfstak vertegenwoordigen, op publiekrechtelijke basis geschoeid. Andere voorbeelden van publiekrechtelijke lichamen zijn: gemeente en waterschap. De P.B.O. heeft dus een verordenende rechtskracht t.a.v. de leden.

Een bedrijfsschap is op te vatten als een samengaan van alle werkenden in een bepaalde bedrijfstak teneinde georganiseerd naar buiten te kunnen optreden en eigen belangen te kunnen verdedigen. Hierin zijn dus ook de werknemersorganisaties vertegenwoordigd, wat vooral belangrijk is bij de bestuursopbouw.

De bedrijfstakgewijze opbouw is daarom belangrijk, omdat ze een functionele decentralisatie inhoudt en ook vooral omdat men een beleidslijn ontwerpt met de deskundige belanghebbenden. De minister heeft hierbij het preventieve toezicht. De door hem goedgekeurde voorstellen hebben wetskracht voor alle werkenden in de betreffende bedrijfstak. Verder ressorteren onder P.B.O. nog **productschappen en hoofdbedrijfsschappen**. De P.B.O. zelf valt onder de **S.E.R.**

De taak van de Sociaal-Economische Raad is in ruime zin het belang van de, het algemeen belang dienende, werkzaamheid van het bedrijfsleven te bevorderen en het belang van het bedrijfsleven en de daartoe behorende personen te behartigen. Ze dient de Regering van advies over

aangelegenheden van sociale en economische aard.

De S.E.R. bestaat uit 45 leden, waarvan eenderde werkgevers, eenderde werknemers en eenderde z.g. Kroonleden, dit zijn deskundigen benoemd door de Kroon. Werkgevers en werknemers zijn vertegenwoordigers van hun landelijke organisaties, de Kroonleden zijn onafhankelijk.

Uit de leden wordt een voorzitter benoemd. Het bestuur van de bedrijfsschappen bestaat uit vertegenwoordigers van werkgevers- en werknemersorganisaties en wel uit die organisaties, die de minister „representatief” acht voor de werkenden in de betreffende bedrijfstak. Hier kan nu een nogal merkwaardige machtsconcentratie uit voortvloeien; vooral de werknemersorganisaties schijnen in vele besturen dezelfde personen te hebben. Bovendien zijn ongeorganiseerden niet vertegenwoordigd, terwijl zij toch onder de verordeningen vallen.

De verordeningen moeten echter in openbare discussie behandeld worden. Men schijnt evenwel de vergadertechniek te beheersen: hamerstukken schijnen vrij regelmatig voor te komen. De besturen van de produktschappen maken zelfs verordeningen zonder openbare discussie, slechts minister en S.E.R. houden toezicht.

De belangrijkste taken ziet men in sociale voorzieningen, zoals arbeidsvoorzieningen, fondsen voor bedrijfs-genoten, werkgelegenheid, bemiddelen in personeelszaken, adviseren. Verder nog het coördineren van vakopleidingen, het kostenbesparende element van de decentralisatie, werkzaamheid in eigen groep. Echter vele taken zijn in de praktijk nogal aangetast, zoals boven reeds bij enkele punten is vermeld.

Groningen,

namens de commissie P.B.O.,
J. H. SMIT

UIT ONZE ORGANISATIE

PLAN 2000

Op de trekpaardenconferentie, die op 8 en 9 februari in Woudschoten is gehouden heb ik in een tussentijds overzicht van Plan 2000 gezegd, gematigd optimistisch te zijn over het welslagen van deze reorganisatie- en ledenwerf-campagne, die dit jaar in de J.O.V.D. wordt gehouden.

Mijn optimisme is gematigd, omdat er nog afdelingen zijn, die te weinig activiteiten ontplooiën en omdat van de afdelingen, die de komende maanden weer goed zullen gaan draaien, er zeker enkele zullen zijn, die dat pas na een sanering van de ledenlijst, en dus na afschrijving van niet-betalende leden, kunnen gaan doen. Maar gezien de resultaten tot nu toe, en gelet op het feit, dat vele afdelingen in de maanden februari en maart propaganda-avonden hebben vastgesteld, is er zeker reden tot optimisme.

De sanering van de afgelopen maanden heeft ons een landelijk ledenverlies van 150 leden opgeleverd, maar daartegenover staat, dat de afdelingen er in diezelfde maanden 180 nieuwe leden bij hebben kunnen winnen! Daarbij komt, dat ik meen, dat wij het grootste deel van de sanering achter de rug

hebben, zodat de ledenwinst, die de afdelingen de komende maanden zullen boeken ook in de nominale groei van het landelijk ledental duidelijk tot uitdrukking zal komen.

Deze optimistische berichten mogen de afdelingsbesturen een steun in de rug zijn al is er ook bepaald geen reden nu tevreden met de armen over elkaar te gaan zitten. Wij dienen immers te bedenken, dat, al zullen de leden van de 'vliegende brigade' en de organisatorisch-hb-contactpersonen ook gedurende de zomer doorwerken, de meeste afdelingen — begrijpelijkerwijs — al in juni stoppen met de activiteiten. Het zijn de komende drie à vier maanden, waar het voor het grootste deel op aan komt!

Het zal dus duidelijk zijn, dat van de afdelingen de komende maanden grootsse plannen en activiteiten worden verwacht. Een gezonde J.O.V.D. met actieve afdelingen en 200 enthousiaste leden, dat is het doel dat wij moeten en zullen bereiken!

H. WIEGEL, vice-voorzitter

dAGENDAg

- 19/3: 8 uur, hotel 's-Gravenhof te Zutphen: op een bijeenkomst van de afdeling Zutphen spreekt mr. H. van Riel.
- 20/3: 8 uur, hotel Brinkman, Groote Markt te Haarlem: propaganda-avond van de afdeling IJmond-Haarlem. Tevens viering EERSTE LUSTRUM.
- 20/3: 8 uur, hotel Homan, Hoogeveen: voor de afdeling Hoogeveen spreekt drs. Voormolen.
- 20/3: 8 uur, restaurant de Kroon, Spui te Den Haag: op propaganda-avond van de afdeling Den Haag spreekt mevr. mr. Stoffels-van Haaften over 'de Verenigde Naties'.
- 20/3: Voor de afdeling Zaanstreek spreekt de heer ridder van Rappard.
- 21/3: Op de DISTRICTSDAG van het district Zuid-Holland, die gehouden wordt in de zaal Schuur, Catharinastraat 17 te Breda, spreekt mr. Stempels, hoofdredacteur der NRC, op één van de kadercursus-bijeenkomsten. Zie voor verder programma elders deze Driemaster.
- 21/3: 8 uur, hotel Zwols te Sleen: voor de afdeling Z.O.-Drenthe spreekt over 'bestuursvorm onderneming' en/of 'PBO' drs. G. W. B. Borrie.
- 21/3: 8 uur, hotel Homan te Hoogeveen: voor de afdeling Hoogeveen e.o. spreekt de heer H. J. L. Vonhoff.

RIJSWIJK

Op 17 januari hield de afdeling **Rijswijk-Voorburg-Delft** een bijeenkomst, die gewijd was aan het Amerikaanse **Vredescorps**. Spreker was mr. John P. Heimann, die in zijn boeiende toespraak onder meer zei: „Het Vredescorps mag men een persoonlijke schepping van wijlen president Kennedy noemen. Het staat buiten de politiek, dus hoe de uitslagen van de komende verkiezingen ook mogen zijn, het werk van het Peace Corps kan doorgaan.”

De bijeenkomst, waar o.a. 11 belangstellenden aanwezig waren, werd met een levendige discussie besloten.

AFFICHES

De J.O.V.D.-affiches kunnen de afdelingen bestellen bij de secretaris der 'vliegende brigade', de heer D. Heepke Jr., Graaf Willem de Oude laan 31 te Naarden. Kosten: klein formaat f 0.30 per stuk, groot formaat f 0.40.

SLOCHTEREN

Te Hollum hield de afdeling **Slochteren** 24 januari een vergadering waar als spreker optrad de heer J. Hartman uit Stadskanaal, die sprak over 'voor en tegen **landbouwschap en boerenpartij**': „Ook de boerenpartij faalt wel, maar het landbouwschap slaat grote blunders”. Na de pauze werd er druk gediscussieerd, waarna de voorzitter, de heer E. Ritsema, de aanwezigen dankte voor hun komst.

ZUTPHEN

28 januari sprak de directeur van de Nederlandse Heide Mij, ir. A. Franke, voor de afdeling **Zutphen** over 'ontwikkelingshulp'. De heer Franke illustreerde zijn inleiding met prachtige dia's.

Dat was o.m. te lezen in het Zutphens Dagblad, dat een uitgebreid verslag van de avond publiceerde. Ook voor andere afdelingen geldt: stel pers (vooral plaatselijke en ook advertentie-krantjes) regelmatig op de hoogte van te houden bijeenkomsten. Belangstellenden en leden kunnen erdoor gewonnen worden.

ZAANSTREEK

Vrijdagavond sprak dr. A. Vondeling op een door vijftig J.O.V.D.-ers bezochte bijeenkomst van de afdeling Zaanstreek. Na de pauze werden de vragenstellers vaak op (letterlijk) treffende wijze beantwoord.

De voorzitter der afdeling kondigde aan het eind van de bijeenkomst avonden aan, waar zullen spreken de heer ridder van Rappard (20 mrt.), ons erelid, de oud-vice-minister-president, drs. H. A. Korthals (april) en mr. Van Rijekevorsel (mei). Een voortreffelijk programma!

DWINGELOO

Op de propaganda-feestavond van de afdeling **Dwingeloo e.o.**, een afdeling van 40 leden met een uiterst actief bestuur, waren 200 jongeren aanwezig! Hulde aan de organisatoren!

DE BILT-BILTHOVEN

Op een propaganda-avond van de afdeling **De Bilt-Bilthoven**, waar de minister van maatschappelijk werk, mevr. J. F. Schouwenaar-Fransen een inleiding hield over 'jongeren en politiek', zijn 6 nieuwe leden gewonnen. Een voor deze kleine afdeling voortreffelijke prestatie.

MEPPEL

Het bestuur van de afdeling **Meppel e.o.** kan op een wel zeer geslaagde propaganda-feestavond, die voorbereid was na een gesprek met de functionarissen, die in Drenthe met de leiding van plan-2000 zijn belast, terugzien.

De 250 à 300 jongeren, waaronder de hoofdbestuursleden Beenen, Boosman en Wiegel en districtssecretaris Jonker, hebben een goede en plezierige avond gehad. Dit Meppels succes, dat nog vergroot werd door een ledenwinst van 10, en een nog grotere belangstellendenwinst, zal voor het actieve bestuur zeker een stimulans zijn.

JOVD-VODJes

Voelt U er als recht(s)-geaarde J.O.V.D.-ers er nu eens een keer niets voor een echt geestige limmerick in te zenden? We willen nu ook een keer een leuke plaatsen.

Of moeten we het weer zelf doen: Op kroegentocht in oud-Amsterdam, vond de V.V.D. dat beter dan de

daar de brandewijn liep, en vandaar dat men riep: leve de kroeg, en verder geen [gezwam!

Dat was me wat die reis van de Kamerleden Ten Broecke Hoekstra en Porthene naar Amsterdam om de drankpraktijk aan de drankwettheorie te toetsen. Wij zouden eigenlijk ook best in de Kamer willen zitten.

Jammer, dat voor ons jonge liberalen meer het eenvoudige werk is weggelegd. Zoals afdelingsavonden organiseren. Maar als we dat dan toch moeten doen, dan ook goed: bel ook eens de leden op als er weer een avond is. Bericht alles tijdig aan de plaatselijke kranten.

Kondig ook aan op affiches en hang die in dorp of stad. Deel op avonden brochures en Driemasters uit. Wie ze niet heeft bestelle ze!

En kondig ook de bijeenkomsten tijdig aan bij hen, van wie de namen en adressen en verdere gegevens in de hb-bulletins 12 en 14 vermeld staan. De communicatie in de J.O.V.D. verbetert er door.

Stuur ook eens een verslagje (ongeveer 100 woorden) naar: Kromme Palmstraat 5, Amsterdam. Maar alleen verslagen van avonden, geen andere, van persoonlijke belevenissen, of zo. En ook geen sigarenbandjes, wel sigaren.

Districtsdag Zuid Holland

JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE DISTRICT ZUID-HOLLAND

Secr.: Mevr. H. v. Leersum-Kloeseman,
Schoonegge 80,
ROTTERDAM.

Op 21 maart a.s. wordt de alom bekende districtsdag gehouden te Breda in zaal De Schuur, Catharinastraat 17, aanvang 2 uur.

Op deze dag zal tevens plaatsvinden de tweede lezing georganiseerd door de C.K.P.C.

Mr. A. Stempels heeft zich bereid verklaard voor ons, als (tweede) inleider van onze lezingencyclus, te bespreken:

DEMOCRATIE EN STAATSVORM.

Men gelieve, ter reservering van Uw plaats van te voren in te schrijven.

Schriftelijk aan het districtsecretariaat.

INSCHRIJFKOSTEN: f 4.— per persoon (lieft te voldoen op Postrek. no. 237927, t.n.v. penn. J.O.V.D.-Zuid-Holland te Rijswijk.

Er zal in afwijking tot voorgaande jaren, geen gezamenlijke maaltijd verzorgd worden.

DE J.O.V.D.-VRAAGBAAK UITGESTELD

Het hoofdbestuur heeft zich, gezien de financiële situatie der J.O.V.D., genoodzaakt gezien het verschijnen van de „J.O.V.D.-vraagbaak” uit te stellen.

Op korte termijn zullen door het hoofdbestuur maatregelen ter verbetering van de financiële toestand worden genomen.

Het Liberaal Democratisch Centrum geeft de juiste weg aan

Eind verleden jaar verscheen een brochure van het Liberaal Democratisch Centrum: NIEUWE WEGEN. Het is een samenvatting van de inleiding, die de voorzitter van het L.D.C., dr. E. Nordlohne op de eerste jaarvergadering van het Centrum heeft gehouden.

In zijn Nieuwe Wegen geeft dr. Nordlohne een helder exposé over de ziekte, waaraan de V.V.D. al veel te lang chronisch lijdt.

In het kort samengevat kan men het ziektebeeld omschrijven met de woorden: De V.V.D. is geen partij, doch heeft bedenkelijk veel kenmerken van een kiezersvereniging. Dr. Nordlohne zegt dit niet met zoveel woorden, maar het springt vooral duidelijk naar voren in het eerste gedeelte van zijn betoog, waarin hij eerst de oorsprong van het L.D.C. behandelt. (Het Liberaal Democratisch Centrum (L.D.C.) vond zijn oorsprong in stilte, namelijk de stilte, die na de verkiezingsnederlagen van het voorjaar 1962 heerste in officiële V.V.D.-kringen. Het hoofdbestuur oordeelde het niet nodig eerder dan in september (vier maanden ná de verkiezingen) bijeen te komen.)

Vervolgens dus het ziektebeeld. In dit gedeelte stelt dr. Nordlohne heel duidelijk, dat het L.D.C. wil zijn de georganiseerde linkervleugel in de V.V.D. Maar op welke wijze kan men de „partijlijn” beïnvloeden? Dat is op het ogenblik een moeilijk probleem: „In de V.V.D. mogen alleen de Kamerfracties zich over het politieke beleid uitspreken. En de rest, de leden, de afdelingen, de kamercentrales, de hoofdbestuursleden dan? Kennelijk mogen deze alleen aanhoren, aanvaarden, applaudisseren of... weggaan.”

„Het is in dit licht begrijpelijk, dat het HB van de V.V.D. zelf geen beroep doet op het intellect der leden, maar dat overlaat aan anderen; dat het HB de discussie niet bevordert. de meningsvorming van onderop niet aanpakt, de partijleden met enige jaren J.O.V.D.-scholing met argwaan beziet (J.O.V.D. = Jongeren Onder VerDenking), kortom: dat het HB voor elke suggestie doof is.”

Terecht wijst dr. Nordlohne nog op

het grote gevaar, dat velen reeds hun conclusies trokken (zoals de eerste L.D.C.-voorzitter dr. Roethof...).

Het geneesmiddel: Een nieuw hoofdbestuur, dat ook werkelijk leiding geeft. De samenwerkende medici: de samenwerkende kamercentrales en het L.D.C.

Dat nieuwe hoofdbestuur moet oog hebben voor de urgente punten:

1. De verhouding van de directie en redactie van het dusgenaamde partijblad tot het hoofdbestuur.
2. De training van bekwame personen ter voorbereiding op vervulling van politieke functies, in het bijzonder van de hoge functies, in het staatsbestuur.
3. De voorbereiding van het verkiezingsprogramma voor 1967.
4. Het treffen van maatregelen ter vergemakkelijking van de overgang naar de V.V.D. van rooms-katholieken en protestanten.
5. Idem van personen, die links van de V.V.D. staan.
6. Het geven van leiding aan het politieke denken in ons land.
7. Het bevorderen van het contact tussen het HB van de partij met de leden.

(Ad 1. Het weekblad „Vrijheid en Democratie” is geen eigendom van de partij, maar van de gelijknamige stichting „V. en D.” Het HB heeft geen zeggenschap over de benoeming van de directie en de redactie. Het is dus niet verantwoordelijk voor het blad en kan niet terzake van het blad ter verantwoording worden geroepen...).

Twee typerende slotpassages:

„Wij willen een liberale volkspartij, die de liberaal-denkende mensen aanspreekt”.

„Het L.D.C. beschouwt het liberalis-

me als het zout der politieke aarde. Het wil een nieuwe bezinning, want... als de V.V.D. te weinig smaak geeft, waarmee zal de Nederlandse staatkunde dan gezouten worden?

Inderdaad: de V.V.D. moet een partij worden. En wel een echte volkspartij, waar de leden een stem hebben i.p.v. steeds maar weer welwillend de keus tussen lid blijven en bedanken uit te stellen. Een volkspartij, waarvoor men enthousiasme en offers kan opbrengen i.p.v. een politieke vereniging die door een aantal personen bijeen wordt gehouden.

Hoe fataal zoiets is blijkt uit het wel erg vaak uit de band springen van bepaalde personen op een wijze die de vraag opwerpt, of een elementaire cursus in (bijvoorbeeld) de geestelijke vrijheid niet geboden is. De brochure „Nieuwe Wegen” onderstreept nog eens duidelijk, dat het L.D.C. de juiste weg wil aangeven voor de V.V.D. Sinds deze in-

leiding van dr. Nordlohne zijn er zo'n negen maanden verstreken. In die maanden is er in de V.V.D. veel gebeurd. Er zijn tendenzen, die in de goede richting wijzen, doch daarnaast heeft men sterk de indruk, dat de Kamerfracties hun monopoliepositie niet prijs wensen te geven. Voor ons, maar (het belangrijkste!) voor de buitenwereld is de balans zelfs nog niet in evenwicht, laat staan omgeslagen. Het L.D.C. heeft invloed gekregen. Die invloed zal echter sterk en snel moeten toenemen, wil het vóór de volgende verkiezingen duidelijk zijn, dat de V.V.D. een liberale partij is geworden. Een volkspartij voor vrijheid en democratie.

R. M. MARCUSE

De brochure „Nieuwe Wegen” kan men aanvragen bij het secretariaat van het Liberaal Democratisch Centrum: Middenste 125, Den Haag (tel.: 070-66 74 31).

De techniek staat voor niets

De techniek staat voor niets. Zelfs de radiotechniek niet. Een langdurige en intensieve beoefening van deze techniek leidt tot de vorming van zeer bijzondere mensen. Neemt u nou bijvoorbeeld eens de heer W. Vogt. Radiopionier bij uitstek zou men zo zeggen. Maar nog veel meer ook. Hoeder van de goede zeden onder andere, in het bijzonder van de sexuele, zij het dan dat de moed om er in het openbaar en in levende lijve voor te strijden enigszins gering is. Onze marginalist stelt dat elders in dit nummer vast.

Maar ook historicus. Ja, dat had u niet gedacht! Een beschouwing in De Telegraaf van 17 februari zal u echter de ogen kunnen openen. Speelsheid der Geschiedenis (met hoofdletter) noemt de heer Vogt zijn beschouwing, die culmineert in een historische uitspraak van welhaast visionaire betekenis: „Onderga voorts”, zo oreert meergenoemde heer Vogt, „De milde ironie der historie, die het zo schikt, dat een Oranje, koningin van Spanje zou worden aan de zijde van een ge- maal, die afstamt van Margaretha van Parma-Philips, landvoogdes in de Nederlanden te Brussel!”

Voorwaar een onthulling. De geschiedenis is speels. Maar is zij ook (im)moreel (herbe)(ont)wapend? Die vraag blijft voor ons voorlopig nog open. Hopelijk zal het orakel niet al te lang zwijgen.

SPIONEUR

N.V. SCHEEPSWERVEN

„PIET HEIN”

voorheen

FIRMA W. SCHRAM & ZONEN

WERVEN TE BOLNES
EN PAPENDRECHT

Twee dwarshellingen, elk 115 mtr lang. Overdekt droogdok 116 x 30 meter, geschikt voor het zwaarste materiaal.

Telefoonnummers

Rotterdam 010 194011-194332

Ridderkerk 01896 3644-3409

Papendrecht 01850 3774-8329-20466

N.V. Lijm- en
Gelatinefabriek

„Delft”

TWEE TORENS

Telefoon 25242 - Delft

VARIOS

elektroden - lastransformatoren

Varios-Fabrieken N.V. - Groningen - Rotterdam

Scheeps-
reparatie-
bedrijf

Waalhaven Pier 8 - Rotterdam

Telefoon 77610 (3 lijnen)

Na 18 uur: 73554, 70341, 41782, 171502

en Machinefabriek

Voor al uw motorreparaties:

Motoren- en Machinefabriek
„KINDERDIJK”

Motoren voorradig in vermogens van 8-750 pk.

Molenstraat 1-6 - KINDERDIJK

Tel. 01859 - 2441 en 2442; 010 - 40878 en 85638

N.V. Scheepsbouwwerf - Machinefabriek

„DE KLOP”

Industrieweg 4

Slidrecht

Voor betere en gezondere oogst:

AA-BESTRIJDINGSMIDDELEN en ORIGINELE ZAAIZADEN
WIERSUM GRONINGEN

N.V. BOELE's

Scheepswerven en machinefabriek
BOLNES

Nieuwbouw en reparatie

N.V. ROTTERDAMSCH KOPER- EN METAALGIETERIJ

H. F. A. WEIJER

GUSTOWEG 43 - ROTTERDAM

TELEFOON Nos.: 66038 - 66490

TELEFOON NA 6 UUR 74863

Isolatie- en
 Plaatwerkbedrijf

„ROTAMISOL“

Uitvoerders van warmte-, koude- en geluidsisolatie

Kantoor: IPELO 15, ROTTERDAM - Telefoon 175507

Leeuwenstijn - Staalbouw

Schiedam - Jan van Riebeeckweg 10
 Telefoon (010) 15 32 52 - 5 32 63

Staalconstructies

Zware plaatwerken

Steek-, spil- en ovale trappen

Pijpconstructies

Hekwerken enz.

N.V.

W. A. HOEK's

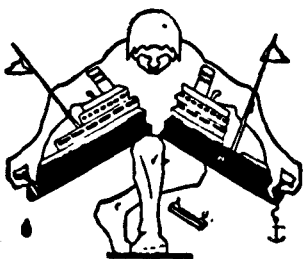
MACHINE- EN ZUURSTOFFABRIEK

Hoofdkantoor en Machinefabriek te Schiedam

INSTALLATIES voor de bereiding van zuurstof, stikstof, enz.
 COMPRESSORS voor alle gassen en iedere druk.

FRANK RIJSDIJK'S
 Industriële Ondernemingen n.v.

Hendrik-Ido-Ambacht
 Tel. H.-I.-Ambacht 2045
 Rotterdam 117615

SCHEEPSSLOPERIJ

HANDEL in:

- Oud IJzer
- Nieuw IJzer,
- Bruikbaar IJzer, enz.

ANNO 1774

A. VAN HOBOKEN & Co.

BANKIERS
 ROTTERDAM
 PARKLAAN 32-34

BIJKANTOREN:
 's-GRAVENHAGE
 RHENEN

CORRESPONDENTSCHAP:
 WIJK BIJ DUURSTEDEN

**DE ROTTERDAMSCH
 DROOGDOK MIJ N.V.**

FRIESCH-GRONINGSCHE HYPOTHEEKBANK N.V.

Amsterdam - Arnhem - Eindhoven - 's-Gravenhage
 Groningen - Rotterdam

Vlotte behandeling van hypotheekaanvragen

Strijdt voor Vrijheid en Democratie voor iedereen, behalve
 voor Houtvernielers. Bestrijdt deze door Uw hout onder hoge
 druk te laten impregneren bij:

v. d. SIJDE'S Houthbereiding N.V.

Spui 40 - STRIJEN - Telefoon 01854-280

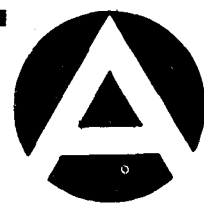
TRIPLEX & BOARDHANDEL

D. BRAND

„Picus“-Betontriplex — Meubelplaten — Deuren

Spangeseekade 115 — ROTTERDAM

Tel. 010 30231-51995

N.V. BETONDAK

Fabrieken Arkel - kantoor Gorinchem

archiefvernietiging
oud papier

J. de PAUW & ZN N.V.
Giessenweg 13
Rotterdam - Telef. 5.96.80

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN

VAN DE JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

**Werkt U
ook actief
mee
aan het
plan
2000?**

ONZE STAATSSECRETARISSEN

Tussen „Liberaal Reveil” en „Vrijheid en Democratie” is een discussie ontbrand over onze staatssecretarissen. Hiermee worden de heren Keyzer en Den Toom bedoeld, die zoals men weet, de liberale beginselen zouden zijn toegedaan, maar geen lid van de V.V.D. waren ten tijde van hun benoeming. Inmiddels zijn ze dan lid geworden. Dr Nordlohne vraagt zich in „Liberaal Reveil” af, of de fracties en de leden van de V.V.D. er genoeg mee moeten nemen, dat partijloze liberalen voor hoge staatsfuncties voorgetrokken worden boven partijleden. Hij acht deze benoemingen voor de V.V.D. een stekelig iets en meent, dat het eigenlijk een constitutioneel gebruik zou moeten worden, dat alle bekleders van een politiek ambt lid moeten zijn van een politieke partij.

„Vrijheid en Democratie” (L. M.) daarentegen verdedigt allereerst de staatssecretarissen (o.a. „de heer Den Toom stelt zich op het zeer aanvaardbare standpunt, dat het voor hem als beroepsofficier beter was geen lid te zijn”) en bedankt er vervolgens in alle toonaarden voor om de Nederlanders bij de keuze van staatssecretarissen in te delen in niet- en wel politiek aangesloten. Het lijkt L. M. een „nodeloze beperking voor de vervulling van ambten, die dikwijls toch al zo moeilijk te bezetten zijn. En vooral: het zou — en dan met reden — stof geven aan de valse leuze, dat het landsbelang door bekrompen partijpolitiek wordt bepaald.”

De hierboven weergegeven standpunten geven ook ons aanleiding ons in de discussie te begeven. En dan voelen we ons onmiddellijk meer aangetrokken tot de stijl en strekking van het betoog van dr Nordlohne dan tot die van L. M. Sterker nog, het betoog van L. M. is symptomatisch voor het verval van de politieke moraal en voor de voortdurende neergang van de achting voor het parlement en de politieke partijen, omdat het zich zonder meer tracht aan te passen aan deze neergang in plaats van zich hiertegen te verzetten en zich op nieuwe wegen te bezinnen. Het artikel van L. M. doet

meer denken aan het zoeken van uitvluchten om het feit te maskeren, dat er geen beschikbare kamerleden of partijleden voldoende geschikt waren voor de genoemde functies, dan dat het een werkelijk overtuigend betoog levert, tot uitbanning van de ‘discriminatie’ tussen niet- en wel politiek aangesloten.

Dergelijke redeneringen verergeren de situatie slechts, omdat ze politiek geïnteresseerde partijlozen zelfs aanmoedigen om buiten het interne partijkrakeel te blijven onder de leuze „dat het landsbelang niet door bekrompen partijpolitiek wordt bepaald”. „Vrijheid en Democratie” geeft ongewild een testimonium paupertatis van het huidige functioneren van de parlementaire democratie, waar de capabele politiek geïnteresseerden onder het mom van ‘persoonlijke redenen’, welke het toetreden beletten, zoals L. M. schrijft, geen lid worden van een politieke partij, laat staan van het parlement.

Aftredende ministers voelen er weinig voor om in de Tweede Kamer zitting te nemen en toekomstige ministers weten, dat de hoge landsfuncties voor een zeer groot deel niet via deze Kamer lopen, waardoor het weinig zin heeft moeite te doen om hierin te komen. Een buitenparlementaire politieke opleiding, bijvoorbeeld secretaris van een werkgeversorganisatie, als hoogleraar in de economie, of wellicht zelfs als beroepsofficier, blijkt heel wat geschikter. Deze gang van zaken heeft ongetwijfeld een waardevermindering te zien gegeven van het ambt van kamerlid, waardoor de Kamer niet meer in gewicht op kan tegen de deskundigheid van de regering met haar gewichtige adviseurs.

Een koppeling van minister- of staatssecretariatschap met het kamerlidmaatschap, zoals in Engeland, zou deze ongewenste ontwikkeling kunnen stoppen en weer meer gezicht en prestige voor het parlement opleveren. Een koppeling van deze hoge functies aan het lidmaatschap van een partij lijkt wel de allereerste eis van redelijkheid, die men aan toekomstige kandidaten voor deze functies kan stellen.

Alleen al het bestaan van partijen, die de kern van de parlementaire democratie vormen, rechtvaardigt deze binding. Wat is anders nog de plaats van een politieke partij, wanneer zij toegeeft aan de drang van buiten om geestverwante partijlozen, die ‘om persoonlijke redenen’ geen lid van de partij konden worden, nu ineens een hoge politieke functie, waar zij zonder politieke ervaring namens deze partij moeten optreden, toe te wijzen? Tenslotte, is het werkelijk zeer aanvaardbaar, dat het voor een beroepsofficier beter is geen lid van een politieke partij te zijn? Ik ben benieuwd naar een nadere argumentatie.

F. WAGENMAKER

In de vorige editie van dit blad heeft men een gezamenlijke verklaring kunnen lezen van het hoofdbestuur en van uitgever Gert Stempher, waarin werd medegedeeld, dat de uitgever besloten heeft de uitgave van De Driemaster te staken, aangezien hij zich niet langer kan verenigen met het redactionele beleid. Het hoofdbestuur heeft de uitgave thans overgenomen.

Het treft ongelukkig, dat er zo plotseling een einde heeft moeten komen aan de jarenlange goede samenwerking tussen Gert Stempher en de redactie. Wij betreuen het, dat hij gemeend heeft dit besluit te moeten nemen, omdat hem de tendens van de redactionele artikelen steeds minder beviel.

Niettemin zijn wij van oordeel, dat men ook op dit ogenblik de grote verdiensten van Gert Stempher als uitgever van De Driemaster niet mag negeren. Onze dank aan hem is dan ook groot. Wij hopen, dat ondanks dit abrupte afbreken van de zakelijke banden de persoonlijke relaties zich ongestoord verder zullen ontwikkelen.

DE REDACTIE

Kom op 6 en 7 juni naar Dalfsen!

Links of dynamisch

L.D.C. werd factor van betekenis

Wie twee jaar geleden nog geglimlacht mag hebben toen door enkele oprecht en terecht verontruste V.V.D.-leden het Liberaal Democratisch Centrum (L.D.C.) werd opgericht, die lachjes zijn nu al een hele tijd verdwenen. Want het L.D.C. is een belangrijke machtsfactor geworden binnen de V.V.D. en zal daarom een baken kunnen zijn voor al diegenen die zich steeds meer zijn gaan afvragen: „Wat is nu eigenlijk liberaal?”

Dit bleek nog eens heel duidelijk tijdens het tweede jaarcongres van het L.D.C., dat op 29 februari in het Kurhaus te Scheveningen plaats vond. Hoeveel reden er ook mocht zijn om de toekomst van het L.D.C. en daarmee dus van de V.V.D. met enig vertrouwen tegemoet te zien, grotendeels werd deze vreugde te niet gedaan door het feit, dat voorzitter dr Nordlohne wegens ziekte niet in staat was het jaarcongres bij te wonen, laat staan te leiden.

Vice voorzitter G. Dorsman leidde in de ochtenduren de huishoudelijke vergadering. In het afgelopen jaar is de positie van het L.D.C. nogal ingrijpend veranderd: Het is door het hoofdbestuur van de V.V.D. erkend als gesprekscentrum binnen de partij. De goedgekeurde reglementen bepalen, dat voor het lidmaatschap van het L.D.C. dat van de V.V.D. vereist is, doch gedurende een eerste periode van zes maanden is dit niet nodig. Naast het bestuur van het L.D.C. is er een Algemene Raad, bestaande uit vertegenwoordigers van de werkgroepen. Op het ogenblik zijn er al een vijftien van deze groepen, verspreid over het hele land.

Tot de onderwerpen, die men op zo kort mogelijke termijn in studie hoopt te nemen en gedeeltelijk al in studie zijn, behoren de geestelijke vrijheid, de woningbouw, internationale politiek, onderwijs- en cultuurpolitiek, sociale wetgeving, ruimtelijke ordening en gezinspolitiek.

Het L.D.C. heeft dan ook eindelijk het recht gekregen publicaties te verrichten in het weekblad „Vrijheid en Democratie”, dat min of meer als partijorgaan van de V.V.D. beschouwd kan worden, zoals de naam aangeeft.

Dr E. Nordlohne werd uiteraard als voorzitter herkozen. Het secretariaat blijft in handen van de heer A. P. M. Appel (Middenstede 125, Den Haag). Vice-voorzitter G. Dorsman, werd opgevolgd door drs P. Fetter.

Deze had de leiding van de openbare middagbijeenkomst, die door nogal veel, zoals later zou blijken door de plotselinge mededelingen in „V. en D.” nieuwsgierig geworden of opgeschrikte V.V.D.-leden werd bezocht. Ook de hogere en hoogste regionen van de partij waren vertegenwoordigd: aanwezig uit deze kringen waren de beide fractieleiders mr W. J. Geertsema en mr H. van Riel, en mevrouw Van Someren-Downer.

L.D.C. en V.V.D

Het dagelijks bestuurslid van de V.V.D., de heer H. J. L. Vonhoff, sprak over de betekenis die het L.D.C. voor de V.V.D. kan hebben. Met nadruk onderstreepte de heer Vonhoff, dat naar binnen en naar buiten moet blijken, dat de V.V.D. de vrije gedachtenwisseling niet schuwft. Hij bezwoer de L.D.C.-ers vóór alles te trachten te allen tijde kalm te blijven en zich niet op te winden als bepaalde centrumopvattingen niet overal in de partij worden gedeeld. Het zou de grootste ramp zijn, zo stelde hij zeer openhartig, als het tot een afsplitsing zou komen.

Zijn mededeling, dat op korte termijn besprekingen zullen plaats vinden tussen het hoofdbestuur en het L.D.C.-bestuur, werd met waardering in de vergadering ontvangen. De heer Van Riel verraste de aanwezigen door voor de vuist weg meteen maar even enkele actuele problemen aan te snijden.

Naar aanleiding van een opmerking van drs Fetter in zijn openingswoord (waarvoor wij de lezer verwijzen naar de epiloog van dit verslag), ging de heer Van Riel uitvoerig in op het punt van de belastingverlaging.

Met klem had de heer Van Riel verkondigd, dat het beeld van de V.V.D. als de partij van de belastingverlaging slechts gecreëerd is door de politieke tegenstanders en dat dit punt weliswaar niet onbelangrijk, doch geenszins als overheersend gezien mag worden in het V.V.D.-programma. Dit vond een bevestiging in het feit, dat men de eerste drie kwartier van de discussie vol enthousiasme aan dit onderwerp wijdde. De vragen waren voor het allergrootste deel afkomstig van de belangstellende V.V.D.- (niet L.D.C.)-leden. Aardig was het optreden van een jeugdig, in Brussel werkzaam E.E.G.-functionaris, die meldde een meer Europese kijk op het Nederlandse politieke gebeuren te hebben. Na de verklaring, dat hij niet sprak als Europees ambtenaar, maar meer in het bijzonder namens zichzelf, gaf de jonge Europeaan een aardig staaltje van provinciaal denken weg door mee te delen, dat de P.v.d.A. de schuld had van alles wat nog niet gerealiseerd kon worden.

Nog veel leuker was het temperamentvol optreden van een vrouwelijk L.D.C.-lid, dat er de aandacht op vestigde, dat men nu eens moest beginnen met het onderwerp, waaraan deze middagzitting was gewijd en waarover de heer Vonhoff gesproken had: de positie van het L.D.C. in de V.V.D.

L.D.C.-leden, die wat dromerig waren weggesoed, gaven haar een open doekje en begonnen onmiddellijk een aantal fundamentele vragen over dit onderwerp aan de heer Vonhoff te stellen. Duidelijk bleek, dat men nogal kritisch gestemd was over hetgeen in het (jongste) verleden op organisatorisch zowel als politiek gebied in de partij was gedaan en nagelaten. De belangrijkste punten van kritiek waren de communicatie in de partij en met name mogelijkheden, die er voor de leden zijn om hun stem mee te doen tellen in het bepalen van de politieke lijnen en de kwaliteit van het weekblad „Vrijheid en Democratie”.

Op alle punten zegde de heer Vonhoff namens het dagelijks bestuur met nadruk beterschap en verregaande verbetering toe. En aange-

zien hij geen tegenspraak ondervond of anderszins remmend in zijn uitspraken werd aangevuld, mag men de naaste toekomst voor L.D.C. en V.V.D. en daarmee voor geheel het liberale volksdeel toch wel met meer dan gematigd optimisme tegemoet zien. Het eendrachtig applaus dat op het sluitingswoord van drs Fetter volgde, zou men in dit licht wel eens symbolisch kunnen opvatten.

Slotmoraal

In zijn openingstoespraak had drs Fetter de kritiek, die er op vele punten in het L.D.C. heerst, geenszins verheeld. Natuurlijk sprak hij zijn instemming uit over hetgeen reeds veranderd was: „Het zou volkomen irrealistisch zijn dit te negeren. Sterker nog, het feit, dat wij hier nog als L.D.C. binnen de partij zitten, is al een bewijs dat er iets veranderd is in het partijklimaat.”

DOMINEE IN UNIFORM

De uitspraak van de Generale Synode der Nederlands Hervormde Kerk inzake de atoombom begint, na een tijdje in de vergeethoek geraakt te zijn, aan haar tweede ronde. De (ge-reformeerde) hoofdlegerpredikant is namelijk bezig legerpredikanten, die de uitspraak van de Synode voor hun rekening willen nemen, te verwijderen uit de krijgsmacht, aangezien „wij niet kunnen toelaten, dat onze krijgsmacht van binnenuit wordt uitgehold. Het gaat erom de vrije wereld te bewaren voor dictatuur.”

In Elsevier schrijft Lunshof: „Het is niet anders dan een poging tot opruiing en desertie, hetgeen deze groep legerpredikanten doet. De staat moet of de krijgsmacht afschaffen, of deze elementen, die op kosten van haar propaganda tegen haar wapenen maken, verwijderen.”

Met andere woorden: wiens brood men eet, diens woord men spreekt, een voor een kerk wel heel gevaarlijke situatie. In De Driemaster van oktober jl. heb ik naar aanleiding van een herhalingsoefening er ook reeds op gewezen hoe verscheidene predikanten als een soort van ideologie-officier optreden. Bijvoorbeeld de dodenherdenking op 4 mei is dan aanleiding tot een dooreenklutsen van het sterven van militairen voor vrijheid en gerechtigheid met het sterven van Christus voor Vrijheid en Gerechtigheid. De hoofdletters en kleine letters worden voor het gemak maar gelijkgeschakeld. Dit doet meer denken aan de kruistochten en het zegenen van kanonnen, dan aan het „alleen maar verkondigen van het evangelie”, waar de hoofdlegerpredikant het over heeft.

De taak van een krijgsmachtgeestelijke is echter zo eenvoudig niet als „alleen maar het evangelie verkondigen”. Immers volgens de Hervormde Kerk beperkt het evangelie zich niet tot het hiernamaals en tot theologische discussies, maar betreft het ook het dagelijks leven en dus zeker kwesties als oorlog en vrede. Bovendien staat een dergelijke geestelijke onder zware druk van hogere officieren (en kennelijk nu ook van de hoofdlegerpredikant) om de anti-communistische/anti-

Maar het einddoel is nog ver. Met name stelde drs Fetter één liberaal aspect centraal in zijn kritische opmerkingen: Naar aanleiding van recente gebeurtenissen wil het L.D.C. wel eens precies weten, wat men nu eigenlijk onder geestelijke vrijheid dient te verstaan, want: „juist op dit punt dienen liberalen een glorievolle traditie in ere te houden en voort te zetten. Het zou de allergrootste ramp betekenen, als buiten de V.V.D. de indruk gaat overheersen, dat wij het hiermee niet zo heel erg nauw denken te hoeven nemen”.

Dit jaarcongres van het L.D.C. heeft stimulerend gewerkt. Het bewijs is geleverd, dat de liberale zaak in ons land geenszins een verloren gelegenheid hoeft te zijn als men overal bereid is werkelijk liberale wegen op te gaan. Vóór de komende verkiezingen zal duidelijk moeten blijken, dat dit inderdaad het geval is. R. M. M.

pacifistische ideologie van de ridderlijke strijd voor vrijheid en gerechtigheid een religieus tintje te geven. Er is nu de uiterst wonderlijke situatie ontstaan dat niet de kerk, die deze predikanten heeft benoemd, maar anderen, bijvoorbeeld de hoofdlegerpredikant of de staatssecretaris, gaan vertellen, wat deze predikanten wel en niet mogen zeggen. Als liberalen moeten we constateren, dat deze censuur een duidelijke aantasting van de geestelijke vrijheid betekent.

In het tijdschrift „In de Waagschaal” van 7 maart jl. schrijft de staflegerpredikant ds Diekerhof (die aan de zijde van de Synode staat): „Een krijgsmachtpredikant is alleen in dienst van zijn eigen kerk en van niets en niemand anders. Hij legt geen officieel af, hij belooft geen trouw aan de koningin, geen gehoorzaamheid aan de wetten, geen onderwerping aan de krijgsmacht, hij legt geen ambtenareneed af. Hij is geen dienaar van de overheid, hij is en blijft dienaar van zijn kerk.”

In de krijgsmacht is geestelijke vrijheid een teer plantje, dat slechts wordt toegelaten, waar de „meerdere” hem dulden. Persvrijheid is er voor de militair weinig, zelfs niet in het democratische Nederland. De „Vrij Nederland”-affaire van twee jaar geleden ligt nog vers in het geheugen.

Nu de geestelijke vrijheid in het leger weer wordt belaagd, is het helaas noch generaal Couzy, noch een ander liberaal Kamerlid, die hierover vragen stelt. Het wordt overgelaten aan de heren Patijn en Kleiweg van de P.v.d.A. Deze heren, hoewel zelf geen medestanders van het Synodestandpunt, zien toch de vrijheid van het getuigenis en de pastorale zorg op onverantwoorde wijze beperkt. Zij verdedigen daarmee niet hun eigen standpunt, maar dat van een ander en tonen daarmee een juiste kijk op de geestelijke vrijheid te hebben. Jammer, dat de liberalen deze kans hebben gemist, want de verdediging van de geestelijke vrijheid is toch allereerst een liberale eigenschap (dachten wij tenminste).

F. WAGENMAKER

MARGINALIA

De joden in Rusland

Nog geen vier maanden geleden ontkende het Tweede Kamerlid voor de CPN, de heer M. Bakker, een van onze intelligentste en geestigste parlementariërs, tijdens een J.O.V.D.-bijeenkomst in Zaandam zeer heftig, dat er in Rusland sprake was van een door de overheid georganiseerde of aangemoedigde anti-joodse campagne.

Korte tijd later gaven enkele vooraanstaande westerse intellectuelen in een schrijven aan Chroestsjov blijk van hun ernstige bezorgdheid over de positie van de joden in Rusland. Tot de ondertekenaars behoorde Bertrand Russell. Men behoeft dus echt geen hysterisch anti-communist te zijn om dit schrijven volkomen serieus te nemen.

Enkele weken geleden werden in Moskou enkele personen ter dood veroordeeld wegens economische delicten. Verreweg de meeste van hen waren joden. Men moet wel van mening zijn, dat de joden relatief en absoluut méér neigen tot criminaliteit om hier, gecombineerd met andere berichten géén anti-semitische tendens in te zien.

(In Vrij Nederland toonde H. Gerwig enkele weken terug overigens aan, dat er in Rusland een van overheidswege gestimuleerde anti-religieuze campagne wordt gevoerd).

De geschiedenis leert reeds duidelijk, dat Duitsland lang niet het enige tehuis voor jodenhaters is, al is nergens ter wereld een dergelijk feilloos georganiseerde uitroeiing voorgekomen. Toch dient men de ontwikkeling op dit punt in Rusland nauwlettend te blijven volgen.

„Ze kunnen het niet”

Er behoeft maar weinig te gebeuren in de voormalig koloniale landen, of men hoort de kreet: „Zie je nou wel, ze kunnen het niet!” In bijna alle gevallen schuilt slechts leedvermaak achter dit soort uitspraken. Leedvermaak over het feit, dat er iets verkeerd gaat in die gebieden, die meestal nog zo korte tijd geleden mochten meelopen aan onze beschavende leiband.

Leedvermaak, omdat ze het toch niet blijken te kunnen. Grote verontwaardiging, zodra iemand of iets van ons wordt bedreigd of erger. Daartegenover alle begrip, wanneer wij iets doen, dat nauwelijks of niet te verdedigen is:

De opstand in Angola: (semi) communistische terreur. De Portugese kruisvaart in Angola: volkomen begrijpelijk, blanke

Europese cultuurbrengers worden bedreigd. (Welke Weg met Onze spreekt daar over de 40% analfabeten in Portugal?). In Kongo moorden stammen elkaar uit: zie je nou wel, dat heb je nou met die halve wilden, die de onafhankelijkheid niet aan kunnen. Op Cyprus moorden Grieken en Turken elkaar uit: Nou ja....

In Ghana (Indonesië!) heerst geen democratie: schande! In Spanje, Portugal en Frankrijk heerst geen democratie: dat mag waar zijn, maar we moeten reëel zijn.

Men heeft de mond vol van: die zogenaamde heersers met hun onuitsprekelijke namen, die volkomen incapabel zijn en waarvan het maar de vraag is, of ze ook morgen nog de baas zijn; dat stel moordenaars en ondermijners van recht en orde; die gouden beddenkopers. Enzovoorts.

De jongste onlusten in Roan-da, Kongo en Zanzibar kwamen in dit verband zeer van pas: Zie je nou wel, dat komt er nu van als alle handhaving van recht en orde ontbreekt. En waarom is daar geen gezag? Omdat de opvoeders dat gezag ontwongen is, met als gevolg onmenselijke taferelen, moord en diefstal, plundering, omkoperij, een 27-jarige die zich veldmaarschalk noemt (wie zei daar: Hermann Goering?). Zo'n twintig jaar geleden speelden zich in Europa, al vele eeuwen onafhankelijk en beschaafd, de verschrikkelijkste bestialiteiten af, waarvoor nu nog haast geen woorden zijn te vinden. Af en toe worden wij daaraan herinnerd: Als „zij” het weer eens niet kunnen.

Links en rechts

Tijdens de openbare middagzitting van het jaarcongres van het Liberaal Democratisch Centrum verwierp de heer H. J. L. Vonhoff, lid van het dagelijks bestuur van de V.V.D., het gebruik van de tegenstelling links-rechts in de nationale politiek. Met name had hij er bezwaar tegen, dat dr E. Nordlohne, voorzitter van het L.D.C. het Centrum heeft gekenschetst als „de georganiseerde linkelvleugel” van de V.V.D.

De tegenstelling links-rechts is z.i. verouderd. Hij heeft in zoverre gelijk, dat de termen links en rechts in de vóór oorlogse betekenis van niet-confessioneel en confessioneel geen reële inhoud meer hebben. Maar in die betekenis wordt de tegenstelling links-rechts door verreweg de meeste Nederlanders allang niet meer opgevat. Zij verstaan onder 'rechts': conservatief, behoudend, en onder

'links': vooruitstrevend (progressief!).

En hiermee kom ik op het bezwaar dat m.i. in werkelijkheid bestaat tegen het gebruik van „links en rechts”. Juist omdat de meeste kiezers links als synoniem zien met vooruitstrevend (progressief) en omdat veel liberalen een ongegrond en overdreven wantrouwen koesteren jegens 'links', wenst men dit in V.V.D.-kringen niet te hanteren. Sinds 1945 heeft men de socialistische groeperingen alle gelegenheid gegeven het begrip „progressief” te monopoliseren. Op geforceerde wijze heeft men (en men begripte mij goed; niet alleen in bepaalde V.V.D.-gelederen) bij sommige groepen (rand)kiezers achterdocht en haat gekweekt jegens de „progressieven”, de „linksen” (= „de roden”).

Er zijn liberalen die het begrip links (progressief) verafschuwden aangezien zij als het ware principieel afkerig zijn van verandering, omdat het 'n wijzigen van een bestaande situatie betekent. Men mag deze mensen niet als réactionnaires in de hoek trappen. Ook hun opvattingen dienen gerespecteerd en geaccepteerd te worden. Maar het zijn geen liberalen. Het zijn wat men wel eens noemt „rechts-liberalen”, oftewel conservatieven. In een echte liberale partij horen zij niet thuis en de consequenties daarvan trekken zij misschien nog wel eens.

Er zijn echter ook liberalen, die hiermee al te zeer rekening willen houden. Op grond van voornamelijk electorale overwegingen keren zij zich tegen „links en rechts” en spreken liever van „dynamisch en statisch”. Zij bedoelen in wezen hetzelfde. Maar laten zij dat dan toch maar zeggen!

(On)zakelijk

Tijdens diezelfde bijeenkomst meldde de heer Van Riel, voorzitter van de Eerste Kamerfractie, (in verband met de televisie-rel van januari) geen bezwaar te hebben tegen kritiek en humor, als die maar zakelijk is. Onzakelijke kritiek (en humor), volgens de heer Van Riel te versaan als het overal tegen aan trappen met slechts een greintje gelijk aan zijn of haar zijde, achtte hij voor de t.v. volkomen uit den boze. Daarom was hij helemaal solidair met mr Geertsema (voorzitter V.V.D.-Tweede Kamerfractie), die met zijn confessionele regeringsbroeders om censuur had geroepen.

Is het echter wél zakelijk om te pogen er politieke munt uit te slaan, indien enkele individuele figuren op het punt van kritiek (en humor) „onzakelijk” te kort zouden schieten (kwetsen)? Maar vóóral: wie of welke instantie zou moeten uitmaken wat zakelijke kritiek (en humor)

is en wannéér eigenlijk? Zou men soms van te voren zijn televisie-tekstjes ter keuring moeten overleggen?

Tenzij er toch nog enig licht in deze beklemmende duisternis zal vallen, moet men helaas aannemen, dat terzake van de geestelijke vrijheid en met name de vrijheid van meningsuiting liberale opvattingen niet altijd liberaal genoemd kunnen worden. Wat dit betreft had men van mr Oud méér kunnen leren.

Lunshof's lusthof

In deze kolommen heeft wel eens een kritisch geluid geklonken over het optreden van mr W. J. Geertsema als voorzitter van de Tweede Kamerfractie van de V.V.D. Maar juist tijdens het betaalde Irene-debat in de Tweede Kamer heeft hij zich goed gevoerd. Afgezien van een enkele opmerking, die meer terecht kwam in de Libelle-sfeer, (oranjebomen, wier wortels hecht verankerd schenen te zitten in de nationale bodem), kan liberaal Nederland tevreden zijn over zijn aandeel in dit debat. Zijn principiële stellingname ten aanzien van de (niet) confessionele troonsbezetting, Franco-vriend Van Panhuys en de voorlichting liet aan duidelijkheid niets te wensen over.

In het enige weekblad, dat zijn geld in oud papier waard is schreef H. A. Lunshof op de

(vervolg op pagina 4)

De Driemaster

Maandorgaan van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.)

Hoofdredacteur: E. T. Hoven.

Leden van redactie:

R. M. Marcuse,
H. Wiegel,
ir. F. Wagenmaker.
G. van der Most (secretaar)

Redactie-adres:

Statensingel 137 A, R'dam-4.

Adres — Administratie:

Balistraat 21, Delft
Telefoon 01730-31909.

Abonnementsprijs minimum
f 5,— per jaar (Voor leden gratis).

In verband met de gestegen

exploitatiekosten is de abonnementsprijs van De Driemaster

voor niet-leden verhoogd

tot f 5,— per jaar.

Suggesties voor nieuwe organisatie

Eind van dit jaar viert de J.O.V.D. haar vijftienjarig bestaan. Dit is een heuglijk feit, en het is dan ook zeker terecht dat het derde lustrum op grootse wijze zal worden gevierd. Echter, bij zulke gelegenheden is er altijd wel een spreker, die aandringt op een moment van bezinning. Eén punt van bezinning zou bijvoorbeeld kunnen zijn de gedachte, dat de J.O.V.D. nog altijd nagenoeg op de zelfde wijze is georganiseerd als bij de aanvang van haar ontstaan. En voor ingewijden is het geen geheim, dat deze organisatie eigenlijk niet meer voldoet. Aangezien over het punt reorganisatie nog geen discussie op gang is gebracht, en ook de C.K.P.C. zich hiermee voorlopig niet zal bezighouden, wil ondergetekende gaarne over dit onderwerp enige suggesties geven.

Eén van de kenmerken van de huidige organisatie is, dat binnen de vereniging een onevenredige werkverdeling is, waardoor vele taken niet, of niet voldoende, kunnen worden uitgevoerd. Bovendien is het huidige dagelijks bestuur, althans in theorie, te weinig slagvaardig. Tenslotte bestaat bij de leden het gevoel, dat zij te weinig betrokken zijn bij de vereniging als totaal. Dat vooral dit laatste fnuikend is voor het enthousiasme, behoeft eigenlijk geen toelichting. Het gevoel, dat het bestuur toch op de Olympus zetelt en dat men geen enkele invloed heeft op het beleid van de vereniging als zodanig, het gevoel dus dat men er eigenlijk toch niet bij hoort, kon wel eens één van de voornaamste oorzaken zijn van de huidige impasse.

Het onderstaande beoogt een voorstel te zijn tot een doeltreffender en stimulerender organisatie. Hoewel ondergetekende zich niet onteinst, dat er nog wel meerdere zaken grondig zullen moeten veranderen, gelooft hij toch dat een soortgelijke organisatie als hieronder voorgest-

steld, een stap betekent in de goede richting. Gaarne ziet hij daarom reacties tegemoet (mits opbouwend). Een dynamische J.O.V.D. behoeft een dynamische organisatie!

Het principe

Als hoogste orgaan kent de vereniging een **bestuur** (dagelijks bestuur). Dit bestaat uit zes leden: voorzitter, algemeen secretaris, algemeen penningmeester, vice-voorzitter binnenland, vice-voorzitter-buitenland, en vice-voorzitter organisatie. Onder het bestuur resulteren een aantal **vaste commissies**, die het bestuur elk op hun eigen terrein adviseren. Een advies is niet bindend. Het bestuur wordt terzijde gestaan door een **stafgroep** van vijf leden. Heeft het bestuur een overwegend politiek karakter, de stafgroep geeft ideeën op organisatorisch en propagandistisch terrein. Zij werkt deze ideeën uit, en is verantwoordelijk voor de kadervorming. Onder haar resulteren de **studiecommissies**. Het bestuur wordt gecontroleerd door een **hoofdraad** (hoofdbestuur).

Deze hoofdraad bestaat uit de voorzitters der diverse afdelingen. Zij beoordeelt het beleid van het bestuur **retrospectief** en kan zonodig met een gekwalificeerde meerderheid een motie van wantrouwen jegens het bestuur indienen.

De **A.L.V.** komt eenmaal per jaar bijeen om te stemmen over resoluties en om het nieuwe bestuur te kiezen.

Het bestuur

Zoals reeds vermeld is het bestuur in eerste instantie een politiek orgaan. Met name de voorzitter en de vice-voorzitters reizen het land af om spreekbeurten te vervullen en voorlichting te geven. Het is het uitvoerend orgaan. Het bestuur wordt **verkozen** op voordracht van de hoofdraad door de A.L.V. Het gehele bestuur wordt bijgestaan door de stafgroep, die leverancier van ideeën is; vaste commissies geven specifieke bijstand.

De algemeen penningmeester vindt steun bij de financiële commissie (**octopusclub**), die de „fund raising” instantie is. De vice-voorzitter binnenland wordt geadviseerd door de commissie binnenland (**commissie politieke contacten**), welke commissie de contacten onderhoudt met andere binnenlandse jongerenorganisaties en vertegenwoordigt in de P.J.C.R.

De vice-voorzitter buitenland wordt voorgelicht door de **commissie buitenland**, welke contact onderhoudt met de W.F.L.R.Y. en met geestverwante jongerenorganisaties in het buitenland. De vice-voorzitter organisatie tenslotte vindt steun bij de commissie organisatie (**vliegende brigade**).

Aannemend dat het bestuur op deze wijze beter wordt voorgelicht, kan het tot meer en juistere uitspraken komen over **algemene onderwerpen**.

Bij een goede coördinatie wordt de taak van het bestuur aanmerkelijk verlicht. Het wordt gewoon weer leuk om bestuurslid te zijn.

De stafgroep

De stafgroep is het propagandistisch en kadervormend centrum van de J.O.V.D. Het verzorgt derhalve de interne en externe propaganda, zorgt voor kadercursussen, en kaderweek-ends, bepaalt de studieonderwerpen en installeert en stimuleert studiecommissies. Het contact met het bestuur loopt via de vice-voorzitter organisatie, die q.q. lid is van de stafgroep. Daarnaast telt de stafgroep vijf leden, die worden **benoemd** op voordracht van het bestuur door de hoofdraad.

De besluiten en voorstellen van de stafgroep moeten in gezamenlijke vergadering van bestuur en stafgroep worden goedgekeurd met tweederde der stemmen (dit wil in de praktijk zeggen dat ten minste de helft van het bestuur achter de stafgroep moet staan). Zowel de stemming (en dus bespreking) over stafgroep-ideeën in gezamenlijke vergadering, als het lidmaatschap van de vice-voorzitter organisatie, zal kortsluiting en wrijving tussen bestuur en stafgroep voorkomen.

De hoofdraad en de A.L.V.

De hoofdraad is de vergadering van afdelingsvoorzitters. Zij is reeds door de algemene ledenvergadering gekozen, namelijk binnen de afdelingen. De hoofdraad beoordeelt het beleid van het bestuur halfjaarlijks, door op haar halfjaarlijkse bijeenkomsten een motie van goed- of afkeuring aan te nemen. Het zwaartepunt van de vereniging verschuift dus van A.L.V. naar hoofdraad. Voor wie hier griezelen tegenover staat: in

Copy voor het volgende nummer van DE DRIEMASTER
graag inzenden vóór 5 april a.s.

frontpagina zijn visie van het debat, op pagina 2 op de hielen gevolgd door F. A. Hoogendijk met een eigen versie van dezelfde Kamerbijeenkomst. Luns-
hof gaf een even ordinaire als ongeargumenteerde scheldpartij tegen de heer Geertsema:

„Wat de Kamer betreft, het meest verbaasd waren wij over de uitspraak van de voorzitter van de liberale fractie, de heer Geertsema. Ook hij heeft het niemandsland betreden en daarbij tevens op een mijn getrapt. Men kan toch niet volhouden dat art. 55 van de Grondwet een soort fictie is, die door de moderne middelen van communicatie nauwelijks gehandhaafd kan worden. Het ware onbillijk van de heer Geertsema te verlangen bereids de Olympische hoogte van zijn hooggeleerde ambtsvoorganger, professor Oud, te hebben bereikt. De heer Geertsema heeft evenwel nog niet de heuvel ontdekt, die ook staatsrechtelijk aan de Olympus voorafgaat. Wie ouder wordt, verbaast zich over weinig; verbaazingwekkend voor ons is het uit de mond van de heer Geertsema een verloochening te ho-

ren van beginselen, welke reeds zijn geestelijke voorzaat, Thorbecke, beleed.”

†

Het Auschwitzproces, dat momenteel in Duitsland plaats vindt, confronteert ons opnieuw met de verschrikkelijkste feiten van volkerenuitroeiing, die de mensheid ooit gekend heeft. Met ontzetting geeft men zich er weer rekenschap van, hoe weinigen deze hel overleefden. Opnieuw wordt men zich ervan bewust, hoeveel miljoenen een verschrikkelijke dood moesten sterven, omdat zij tot een ander ras behoorden. Alweer wordt men ervan doordrongen, dat slechts een fractie van die ontelbaren, die zich met satanisch en sadistisch enthousiasme aan deze uitroeiing wijdden, berecht werden op een wijze, die nauwelijks symbolisch mag heten voor hetgeen zij konden misdrijven.

En opnieuw kan men alleen maar verbijsterd vragen: hoe is dit alles in Godsnaam mogelijk geweest? R. M. MARCUSE

HBU

in de nachtkluis van de HBU

Dat grote bedrag, die belangrijke stukken... Natuurlijk houdt u ze liever des nachts en tijdens de week-ends niet in huis! De nachtkluis van de HBU brengt, voor haar rekeninghouders, ook ná sluitingstijd, uitkomst. Uw geld en papieren zijn er absoluut „safe”.

Ook voor U: de HBU

HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V.
AMSTERDAM - DEN HAAG - ROTTERDAM

vele verenigingen is een soortgelijke constructie beproefd en nuttig bevonden.

Eén van de voorstellen is, dat het huishoudelijk deel van het jaarlijkse congres op deze wijze aanzienlijk kan worden beperkt. Het congres kan daarom meer een politieke manifestatie naar buiten worden, waarop het belangrijkste is de resoluties die worden behandeld, en politieke verklaringen die worden gegeven. Op de A.L.V. wordt nog wel het nieuwe bestuur verkozen.

Wanneer het congres in oktober plaats vindt, kan de eerste bijeenkomst van de hoofdraad in januari worden gehouden. Het beleid van het bestuur kan dan nog naar de wens van de hoofdraad worden omgebogen. In april zou de stafgroep het kaderweekend kunnen organiseren, terwijl de tweede bijeenkomst van de hoofdraad in juli zou kunnen plaatsvinden. Op deze laatste bijeenkomst moeten dan de nieuwe kandidaat-bestuursleden worden voorgedragen; zij hebben drie maanden de tijd om „in den lande” hun kandidatuur te verdedigen en te rechtvaardigen. Een handelwijze die bij de hoofdbestuursleden de laatste jaren meer en meer in onbruik is geraakt, zulks ten koste van de democratie en de levendigheid in onze vereniging.

Door de afdelingsbestuurders verplicht te stellen, over hun optreden in de hoofdraad tevoren overleg te plegen en na afloop verslag uit te brengen aan hun afdeling, bereikt men dat alle leden veel nauwer bij de gang van zaken binnen de J.O.V.D. worden betrokken dan thans het geval is. Elke afdeling raakt bij het beleid betrokken; discussies over landelijke zaken dringen voor het eerst ook tot de kleinste afdelingen door.

In de hoofdraad stemmen de voorzitters naar rato van het aantal leden van hun afdeling, dus een stem per 25 leden. De A.L.V. stemt **hoofdelijk**, dit bevordert de levendigheid van het congres en noodzaakt opposenten aanwezig te zijn. Discussies kunnen feller worden; de groep die het grootste aantal aanhangers weet mee te slepen (letterlijk en figuurlijk) wint. Dit is terecht een beloning voor activiteit, want van de actieve leden moet een vereniging het hebben. Het wordt zelfs nog leuker een congres bij te wonen!

Slotopmerkingen

Om in het oog lopende redenen zijn functies in hoofdraad, bestuur, stafgroep en het hoofdredacteurschap van de Driemaster twee aan twee onverenigbaar. Een lid van het bestuur kan tevens lid zijn van een vaste commissie, en is dan automatisch voorzitter. Beide functies vallen echter niet automatisch samen; de leden van een vaste commissie worden door het bestuur benoemd en de leden van het bestuur worden immers **verkozen**.

In het bovenstaande zijn de districten niet genoemd. Deze hebben echter een **organisatorische** taak; zij zijn een samenbundeling van afdelingen op organisatorisch gebied en niet, zoals de hoofdraad, op politiek gebied. Een vliegende brigade met aan het hoofd de organisatorische vicevoorzitter, met een onafhankelijke secretaris, en als leden de vier voorzitters der districten is een wenselijke constellatie.

Wenselijk is ook een **periodiek overleg** tussen bestuur, voorzitters van stafgroep en vaste commissies, en hoofdredacteur Driemaster. Dit bevordert een vlotte samenwerking. Een moeilijkheid vormt de aanpas-

sing der statuten. Vroeger is al eens gesteld, dat een volledige herziening van de statuten was gewenst, en misschien kan dat er dan gelijk van komen. Het zou overigens een droeve gang van zaken zijn als een reorganisatie, die zo bitter noodzakelijk is, af zou springen op het feit dat een wijziging van de statuten om welke reden dan ook ongewenst wordt geacht.

GER VAN DER MOST

In verband met reorganisatieplannen, die bij het hoofdbestuur in voorbereiding zijn, wordt bovenstaande persoonlijke bijdrage in de welwillende aandacht van de lezers aanbevolen.

HET DAGELIJKS BESTUUR

Liberaal reveil

Het februarinummer van Liberaal Reveil brengt ons weer vele wetenswaardigheden. De student staat sterk in de belangstelling: de heer L. van Leeuwen valt het artikel „Studenten en Liberalisme” van Rob Marcuse aan, terwijl de heer H. J. I. Vonhoff nogmaals de financiële steun aan de student bespreekt.

Ook aan de televisie is ruim aandacht besteed: de redactie verklaart de liberale politiek in zake de commerciële televisie nog eens nader, en beziet in een ander artikel de taak van de televisie (en de radio) als opvoeder. Voor beide media liggen nog vele culturele en educatieve terreinen braak.

Dr Nordlohne bespreekt de noodzaak van een „politieke afkomst” van de staatssecretarissen, waarbij (aardig gevonden) een citaat van mr Zonderland als repliek dient.

Ook de afgelopen onderhandelingen te Brussel worden fiks op de korrel genomen, en het blijkt dat de resultaten een liberaal in het algemeen somber behoren te stemmen. J. Sampiemon spreekt zelfs van inktzwarte duisternis!

Bij andere artikelen: „Indonesië, een nieuw begin” en „Geen subsidie voor dagbladen” spreken de titels voor zich zelf.

Opvallend is het artikel „Overheid en geboorteregeling” van ir R. van Hasselt. De overheid zal op dit ge-

bied meer moeten gaan doen. Uitgangspunt moeten ook hier de beginselen van vrijheid, verdraagzaamheid en verantwoordelijkheid zijn. Aan het opheffen van wettelijke bepalingen, die het verkrijgen van anticonceptionele middelen bemoeilijken en beperken, kleeft het risico van de mogelijkheid tot misbruik, aldus de schrijver. Misbruik is gebruik voor andere dan de geëigende doeleinden, en kwade kanten kan ik daar niet aan zien! Hoewel misbruik dus niet het juiste woord is, — werkelijk misbruik, namelijk door de betreffende artikelen „onder de toonbank” te verkopen, ontstaat juist bij de gepropageerde beperkte distributie — weten we allen wat wordt bedoeld. Gelukkig wijst ir Van Hasselt er ook op, dat de gevaren van dat misbruik niet moeten worden overschat. In noodgevallen (in de eerste plaats de onderontwikkelde gebieden) kan zelfs — aldus de schrijver — sterilisatie in aanmerking moeten komen.

Lees Liberaal Reveil, het geeft u frisse ideeën! Abonnementen f 9.50 per jaar.

VdM

Eet uw geld op!

Vooruitlopend op de volledige publicatie is onlangs verschenen een „samenvatting” van het Centraal Economisch Plan 1964. Ook voor de oppervlakkig belangstellende is interessant de verwachting, dat het prijspeil in 1964 maar liefst met 7 procent zal stijgen. Voor spaarders is dit een weinig bemoedigend vooruitzicht: immers, de spaarbankrente bedraagt thans gemiddeld niet meer dan een 3½ procent.

Velen echter krijgen die 3½ procent niet eens daadwerkelijk „op tafel”: ook rente is aan inkomstenbelasting onderworpen. Weliswaar vervalt de aanslag in de inkomstenbelasting beneden een loongrens van f 10.000,—, maar dit geldt alleen voor loontrekkenden (de loonbelasting houdt geen rekening met spaartegoeden). Kleine zelfstandigen — en is het gewaagd te veronderstellen dat onder deze groep zich juist vele spaarbankgangers bevinden? — zijn

wel aan de inkomstenbelasting onderworpen. Zij betalen een belastingpercentage dat van 1,3 procent tot ca. 70 procent kan oplopen (hoewel ze in het laatste geval geen kleine zelfstandigen meer genoemd kunnen worden!).

Het feitelijk rendement van een spaarbanktegoed varieert dus van 3½ tot 1 procent. Bij een stijging van het prijspeil met 7 procent wil dit in feite zeggen, dat men voor zijn spaartegoed een bewaargeld betaalt van 3½ tot 6 procent! Een bewaargeld dan wel niet in klinkende (?) munt, maar in een overdracht van koopkracht. Een koopkracht die uiteindelijk terecht komt bij degene, die de fondsen (voor investeringen) aanwendt. En aangezien de spaarbanken hun inkomsten voor een zeer groot deel bij de overheid beleggen, profiteert deze laatste ook nog eens indirect!

Het Centraal Plan Bureau verwacht, dat de besparingen van 19 procent tot 18,3 procent van het nationaal inkomen zullen afnemen. Een veeg teken! Want niet alleen is de onrendabelheid van spaartegoeden voor de betrokkenen een trieste zaak; het afnemen van de totale besparingen is voor de gehele volkshuishouding nadelig. De bestedingen — die door de loonsverhogingen absoluut al toenemen — worden ook relatief hoger. In gewone taal: er wordt nog eens extra veel besteed, zodat de inflatie weer een nieuwe impuls krijgt.

Het behoeft geen betoog, dat dit een ongewenste situatie is. De feitelijke verliesgevendheid van het sparen zal moeten worden opgeheven. Het is dan ook absurd, dat uitgekeerde rente belastbaar blijft. Om de rem op het sparen weg te nemen, zijn acties als „Zilvervloot” geen oplossing. Niet alleen bereikt men met dergelijke acties slechts een klein publiek, maar voor de koele rekenaar is alras duidelijk, dat hij er toch op achteruit gaat.

Wil de overheid werkelijk het sparen weer aantrekkelijk maken, dan staat haar maar één ding te doen: maak (aantoonbaar) bespaarde gelden aftrekbaar voor de inkomstenbelasting. In de huidige situatie is anders alleen maar het befaamde advies van prof. Wemelsfelder te geven: Mensen, eet uw geld op!

G. VAN DER MOST

EUROPESE STUDIECOMMISSIE

De World Federation of Liberal and Radical Youth, de W.F.L.R.Y., is zoals de naam al zegt, bedoeld een liberale wereldorganisatie te zijn. Als internationale organisatie, die zich speciaal met Europese problemen bezighoudt, werd in 1952 opgericht de Jeunesse Européenne Liberale, de J.E.L. Naast de zes E.E.G.-landen werden hiervan ook lid Engeland en de Scandinavische landen. De splitsing van de E.E.G. die met de oprichting van de E.E.G. in 1958 een feit werd, vond haar weerslag ook binnen de J.E.L. Hoewel zij als organisatie bleef bestaan, werden haar activiteiten aanmerkelijk gereduceerd. Tot heden toe is echter ook de W.F.L.R.Y., ondanks alle goede bedoelingen, nagenoeg een Europese organisatie. Buiten Europa kent zij slechts één organisatie als lid, en wel sinds kort: de liberale jeugdorganisatie van Israël. Verder zijn er enige buiten-Europese persoonlijke leden. (Voor Nederland zijn lid de J.O.V.D. en de Federatie van Liberale Studenten Verenigingen in Nederland). De situatie was in de praktijk dus tot voor kort zo, dat in Europa twee naast elkaar, en vaak langs elkaar heen, werkende internationale libe-

rale organisaties bestonden. Een zeer ongewenste toestand, die binnen de W.F.L.R.Y. ook als zodanig werd gevoeld. Gelukkig is thans een oplossing gevonden, en wel op een bijeenkomst te Aken op 15 en 16 februari. Hier werd een accordé bereikt, dat op 7 en 8 maart te Brussel nader werd uitgewerkt. De naam van de W.F.L.R.Y.-president, dr Barthold C. Witte, mag hierbij niet onvermeld blijven.

Het accordé

De statuten van de W.F.L.R.Y. en met name art. 4 A, voorzien in de mogelijkheid tot oprichting binnen de wereldfederatie van regionale werkgroepen. Zo bestaat reeds lang een werkgroep voor de Scandinavische landen. Besloten is nu, de J.E.L. te reorganiseren tot zo'n werkgroep, die zich zal bezighouden met specifieke E.E.G.-problemen. Leden van deze werkgroep zijn vertegenwoordigers van ieder E.E.G.-land, en wel één per land. Het was dr Witte, die de J.E.L. bereid vond aan deze constructie mee te werken en aldus op te gaan in de W.F.L.R.Y. Terecht beschouwt hij dit als het sluitstuk van zijn loopbaan als president van de W.F.L.R.Y. Alle liberale jongeren-

organisaties zijn nu onder één noemer verenigd.

Het is de J.O.V.D.-delegatie gelukt, enige wijzigingen binnen de oorspronkelijke overeenkomst tot stand te brengen. Zij was namelijk bang, dat een besloten werkgroep van de zes liberale „E.E.G.-jongerenorganisaties” ook binnen de W.F.L.R.Y. een splitsing zou veroorzaken. Zij wist een drietal concessies te verkrijgen, die haars inziens de J.E.L. tot een open werkgroep stempelen:

1. Als zevende lid van de J.E.L. treedt op de voorzitter van de W.F.L.R.Y., of zo hij afkomstig is uit één der E.E.G.-landen, die vice-voorzitter, die dat niet is.
2. Voor de door de J.E.L. te organiseren conferenties krijgen ook de andere bij de W.F.L.R.Y. aangesloten organisaties een uitnodiging.
3. Besluiten en verslagen van de J.E.L. worden aan alle leden der W.F.L.R.Y. toegestuurd („Berichtsplicht”), welke leden via de executief der W.F.L.R.Y. hun eventuele bezwaren kunnen kenbaar maken.

Naar mijn mening is onder deze voorwaarde een alleszins aanvaardbare unificatie van de liberale jeugd in Europa verkregen. VdM

UIT ONZE ORGANISATIE

PLAN 2000

De afdeling Zuid-Oost-Drenthe is met meer dan 150 leden nog steeds de grootste in het land. Maar zij wordt ernstig bedreigd door de afdeling Groningen, die nog maar tien leden achter ligt, en door de afdeling Meppel, die thans over een inzinking heen is en op haar laatste propagandafeestavond vijftien leden heeft gewonnen. En als wij de Groningse bestuursleden mogen geloven, zal het niet lang meer duren eer Zuid-Oost-Drenthe voorbij gestreefd zal zijn. Ik ben er echter van overtuigd dat deze berichten het actieve bestuur en de leden van Z.O.-Drenthe nog enthousiaster zullen maken om de eerste plaats in de J.O.V.D.-rangorde te behouden!

Plan 2000, in welk kader thans een groot deel der afdelingen zeer hard aan het werk is, is er niet alleen op gericht het ledental te vergroten. Primair gaat het er om de activiteiten en het enthousiasme van besturen en leden op te voeren, de contacten in de J.O.V.D. te verbeteren, en slechte afdelingen te reorganiseren. Grondige sanering van de ledenlijsten dezer afdelingen is daarbij noodzakelijk gebleken.

JOVD-VODJes

Voor de goede verstaanders: de heer Douwe Jansz gaat nog maar steeds niet verhuizen. Het stond in het IJmonds afdelingsbulletin. Vraag eens een proefnummer, al is het alleen maar om de rubriek 'snuffels' eens te lezen.

Onze mederedacteur de heer R. M. Marcuse wordt redacteur van het liberaal studentenblad 'Libertas'. Ook in de L.S.V.'s zal men dus binnenkort de altijd vriendelijke artikelen van zijn hand kunnen lezen. Hmm.....

De noordelijke districtsdag in Zuidlaren was weer grandioos. Vooral ook tijdens het feest toonden de jonge liberaaltjes zich zeer actief. Zo zien we maar weer hoe de J.O.V.D.-ers de liberale gedachte het best menen te kunnen verwezenlijken. Vandaar deze limmerick:

Op de districtsdag in Zuidlaren
kon men zonder moeite ontwaren,
dat ook tijdens een feest
(ja juist dan wel het meest)
men de vrijheid zeer wel kan

[bewaren!]

Ja, dames en heren, afdelingsbestuursleden, bij de heer D. Heepke Jr., Graaf Willem de Oudelaan 31, Naarden, kunt U de J.O.V.D.-affiches, waarop U Uw avonden kunt aankondigen en die U overal in Uw gebied kunt aanplakken, bestellen. Kosten: f 0.30 voor klein-, f 0.40 voor grootformaat. Per stuk uiteraard, niet voor duizend exemplaren.

En ook het district Noord-Holland - Utrecht heeft thans een studiegroep over 'bestuursvorm in de onderneming', het onderwerp dat in Dalfsen in voorbespreking komt, ingesteld.

Straks zien wij elkaar weer in 'de Vechtstroom' in Dalfsen, op de aan de Overijsselse Vecht traditioneel te houden buitengewone ledenvergadering. Reserveert alvast 6 en 7 juni, het wordt weer groots!

DEVENTER

Donderdag 20 februari besprak het bestuur van de afdeling Deventer met de nog overgebleven actieve leden de situatie en de plannen voor de nabije toekomst. Hoofdbestuurs-vice-voorzitter H. Wiegel, die 20 februari in Deventer aanwezig was, constateerde, dat het afdelingsbestuur ondanks desillusies hard aan het werk gaat. Begin mei wordt een propaganda-avond belegd, waar men nieuwe Rolocate-leerlingen tot J.O.V.D.-sters wil maken. Het Deventer bestuur zij hierbij alle succes toegewenst.

MEPPEL

Van de door driehonderd jongeren bezochte propaganda-feestavond van de afdeling Meppel ontvingen wij een uitgebreid verslag, zoals dat stond afgedrukt in de in Meppel verschijnende krant. Het verdient ook voor de andere afdelingen aanbeveling goede contacten met de pers te onderhouden. Publiciteit en daarmee ledenwerfkansen worden erdoor vergroot.

GOOI EN OMSTREKEN

De afdeling Gooi en Omstreken werkte zaterdag 29 februari het eerste gedeelte van haar lustrumactiviteiten af met een debat over 'liberalisme en socialisme' tussen mr J. van den Bergh, tot voor kort jongerensecretaris van de P.v.d.A., en de heer H. J. L. Vonhoff, assessor van het dagelijks bestuur der V.V.D. De zeer geanimeerde en vaak geestige discussie tussen deze strijdvaardige jonge politici bezorgde de aanwezigen een plezierige avond. Van het tweede deel van de Gooise lustrumactiviteiten geven wij u in het komend nummer een verslag. Deze afdeling, zal — wanneer nog nodig — bewijzen dit jaar terecht de J.O.V.D.-wisselbeker gekregen te hebben!

IJMOND-HAARLEM

Vrijdag 28 februari sprak voor de afdeling IJmond-Haarlem de heer Henk Gortzak, oud-Tweede Kamerlid voor de C.P.N. Hij gaf een historisch overzicht van de ontwikkeling van het communisme in Nederland vanaf 1914. De aanwezigen, onder wie D.B.-leden Boosman en Wiegel, en districtsvoorzitter Starreveldt, hebben hun kennis — voor zover nodig — over het communisme nog eens kunnen bijspijkeren. Rest ons te vermelden dat het secretariaat van de afdeling gewijzigd is. Thans is secretaris de heer J. R. Heijkoop, Piersonlaan 1, Velsen.

EERSTE DINSDAG

De liberale sociëteit, georganiseerd door het district Noord-Holland - Utrecht, is dinsdag 3 maart van start gegaan. Voortaan zal elke eerste dinsdag van de maand deze samenkomst van liberale jongeren worden gehouden. Daar kunt u over politiek praten, maar het ook laten en uw conversatie op andere terreinen des levens richten. U kunt dit alles doen bij het drinken van een koel glas gerstennat, of een koud glas Schiedam. Ook drankjes niet verguld met alcoholische inhoud zal men er u gaarne serveren. De volgende bijeenkomst is op 7 april. Komt, vrienden, ge zult er geen spijt van hebben!

R.V.D.

De afdeling R.V.D., geen Rijks Voorlichtings Dienst, maar Rijswijk-

Deze reorganisatie van de bestaande afdelingen zal, zo hebben wij ons ten doel gesteld, voor eind april zijn voltooid. De landelijke J.O.V.D.-ledenlijst zal dan geheel gesaneerd dienen te zijn, en de bestaande afdelingen zullen één of meer bijeenkomsten moeten hebben gehouden.

En al zullen ook na april met speciaal de zwakke broeders onder de afdelingen door de plan-2000-functionarissen goede contacten worden onderhouden, toch kunnen wij onze aandacht dan meer gaan richten op het doen ontstaan van nieuwe afdelingen. Dat er nieuwe afdelingen zullen komen, kan ik U garanderen. Hoeveel het er zullen zijn hangt mede van U, afdelingsbestuurders en actieve leden, af. Hoe minder tijd en energie wij aan de bestaande afdelingen zullen behoeven te geven, des te meer en des te vlugger kunnen wij aan de oprichting van nieuwe afdelingen gaan werken. Districtsbesturen en hoofdbestuur rekenen er op dat ook U Uw aandeel neemt in het welslagen van plan 2000!

H. WIEGEL, vice-voorzitter

ROTTERDAM I

Volgens mededeling van het Rotterdams afdelingsbestuur zorgde deze afdeling 21 januari voor een primeur in de J.O.V.D. door een bijeenkomst te beleggen, gewijd aan het bevolkingsvraagstuk. Mr Stempels, hoofdredacteur van de NRC, zei op deze avond, die georganiseerd werd in samenwerking met de afdeling Vlaardingen-Schiedam, onder meer het volgende: Nederland dient de groei van zijn bevolking te beperken, al is het gecompliceerd tot een constante bevolkingsaanwas, die de sterfte dekt, te komen. Ter oplossing van dit probleem zag de heer Stempels een goede sexuele voorlichting, bij voorbeeld door de N.V.S.H., en emigratie naar andere E.E.G.-landen.

Andere afdelingen, geïnteresseerd in het bevolkingsvraagstuk, kunnen ter voorbereiding van een avond aan dit onderwerp gewijd, zich wenden tot de voorzitter van de J.O.V.D.-studiecommissie, die dit vraagstuk onderzoekt, de heer D. R. F. van Bremen, Belvédèreweg 5, Den Haag.

ROTTERDAM II

Ook de afdeling Rotterdam, met gesaneerd ledental en hernieuwd bestuur, geeft thans een afdelingskrant uit. Wij mogen thans van de afdelingen Gooi en Omstreken (al vier jaar), Zaanstreek („de strijdkreet”), IJmond-Haarlem (met de bekende IJmondsnuffels), Den Haag („het sloepje”), en nu Rotterdam, deze periodieken in de brievenbus krijgen. Voor een goed contact met de leden zijn deze gestencilde bulletins zeer nuttig. Ook aan de andere afdelingen van harte aanbevolen!

dAGENDAg

- 7/4: 8 uur en ver daarna, in café 'd Ouwe Herberg, Handboogsteeg (tussen Heiligeweg en Spui) te Amsterdam: J.O.V.D.-sociëteit.
 - 11/4: Dr K. van Dijk spreekt op de propaganda-feestavond van de afdeling Zuidlaren. Tevens viering van het EERSTE LUSTRUM.
 - 11/4: De heer Zegeer Hadders spreekt op de propaganda-feestavond van de afdeling Westerkwartier.
 - 11/4: 8 uur, hotel Heidepark te Bilthoven: bijeenkomst van de afdeling De Bilt-Bilthoven.
 - 24/4: 8 uur, hotel Gooiland te Hilversum: gevraagd is te spreken voor de afdeling Gooi en Omstreken de heer H. Koekoek, voorzitter der Boerenpartij.
 - 25/4: 11-17 uur, raadsaal van het stadhuis te Amsterdam: de gezamenlijke politiek-jongeren-contacten in Noord-Holland en Utrecht discussiëren over „Oorlog en vrede” naar aanleiding van een inleiding van prof. mr. dr. I. A. Diepenhorst.
 - 1/5: Op een bijeenkomst van de afdeling IJmond-Haarlem vertoont de heer J. H. R. Beek dia's over de ontwikkeling van het socialisme.
 - 6/5: De afdeling Gooi e.o. bespreekt 'bestuursvorm van de onderneming'.
 - 30/5: Buitengewone ledenvergadering der afdeling Gooi e.o.
- AFDELINGSSECRETARISSEN:**
MELDT UW BIJENKOMSTEN TIJDIG aan de secretaris der Vliegende Brigade: de heer D. Heepke Jr., Graaf Willem de Oudelaan 31 te Naarden.

Districtsdag in Zuidlaren

Hoe koud het was en hoe ver, zou boven dit verslag hebben kunnen staan, ware het door ene Hildebrandt geschreven in plaats van door ondergetekende. De afstand was eigenlijk alleen groot voor de aanwezige Westerlingen — zoals uw verslaggever, die op uitnodiging van het districtbestuur Noord het festijn meemaakte (waarvoor hij nog steeds dankbaar is) — terwijl iedereen het vroeger of later warm heeft kunnen krijgen. Al was het alleen maar door het luisteren naar de gloedvolle redevoeringen, die achtereenvolgens mevrouw Jensema-Vos en mevrouw mr Stoffels-van Haaften afstaken. Mevrouw de voorzitter van het district Noord vroeg zich in haar openingstoespraak af — waarbij zij onder meer drs H. Korthals welkom kon heten — of het niet beter zou zijn in deze versnipperde tijd er maar één jongerenorganisatie op na te houden. Zij kwam tot de conclusie, dat deze vraag ontkennend moest worden beantwoord. Een liberale jongerenorganisatie heeft een specifieke eigen taak: waar meer en meer collectief en massaal wordt gedacht moeten juist liberale jongeren een eigen geluid laten horen. Het is daarom goed, dat wij ons bezighouden met de structuur van de onderneming, met de democratisering van de staatsinstellingen, en met de P.B.O. Maar op nog meer problemen zullen wij onze visie moeten geven, bijvoorbeeld op de huidige Europese problematiek. Mevrouw Stoffels-van Haaften was verheugd, hier een vrouwelijke voorzitter te kunnen ontmoeten, hoewel ze vreesde in de loop van haar betoog uit macht der gewoonte nog wel eens „meneer de voorzitter” te zullen zeggen (inderdaad konden wij haar hier eenmaal op betrappen). De emancipatie van de vrouw is, hoewel reeds ver gevorderd, toch lang nog niet volmaakt, vond zij. Het libera-

lisme vervult inderdaad nog een aparte rol in de politiek: er is zeer zeker sprake van een liberaal meeregeren. Zo geeft hetgeen veel vroeger reeds door de V.V.D. fractie in de Kamer is gezegd over de Europese integratie (meer) waardering voor de liberalen — waarbij dat „meer” natuurlijk een kwestie van persoonlijke smaak blijft! Wat betreft de hulp aan de ontwikkelingslanden: hierbij moeten wij met twee benen op de grond blijven staan en deze zaak niet met schuldgevoelens benaderen. Het wordt tijd de hulp op bilaterale grondslag te gaan verlenen, waarbij vooral gedacht moet worden aan Indonesië, aldus mevrouw Stoffels-van Haaften. De spreekster ging vervolgens in op een aantal actuele problemen: de lonen, met name in E.E.G.-verband, de A.O.W. en A.W.W. en het wetsvoorstel Rijnmond. Vooral bij dit laatste als ook bij de kwesties rond de verlovings van prinses Irene bleek de kritiek van de oppositie niet altijd loyaal. Wat de J.O.V.D. betreft, mevrouw Stoffels-van Haaften vond, dat deze wel eens vooruitstrevender was dan de V.V.D.; daarnaast is zij „een stukje van het geweten van de praktische politici”. De houding van de J.O.V.D. ten aanzien van het V.V.D.-optreden bij de nasleep van „zo is het...” bleek nog altijd een teer punt. De spreekster liet zich niet verder verlokken dan tot de verklaring, dat men een paar dagen later misschien anders zou zijn opgetreden, maar dat zij in dezelfde omstandigheden in grote lijnen eender zou hebben gehandeld. Een uitgebreide Drentse koffiemaaltijd was het volgende programma-punt: voor wie er onbekend mee is een voedzame sensatie. Honger hoefde beslist niemand er van over te houden! Na de opvoering van een blijspel „Geen bruidspaar in duplo”

van B. Steyaart — de regie had de heer O. Schulz — zorgden „The Midnight Swingers” voor een groots bal. Dat tussen de bedrijven door druk werd gelobbied mocht de algemene vreugde niet drukken; tot diep in de nacht werd enthousiast gedanst. Het aantal aanwezigen was inmiddels nog verder aangegroeid — door de komst van de zgn. feestpolitici — zodat een mensenmassa verzameld was als alleen in district Noord maar mogelijk schijnt. De danszaal gaf nu niet bepaald de indruk van de rots, die Erwin in het district Noord had menen te zien, hoewel het Uw verslaggever van het hart moet, dat de twist in het Noorden blijkbaar nog maar weinig beoefenaars telt. Het was overigens al met al een zeer geslaagde dag, waarbij politiek en ontspanning gelijkelijk aan hun trekken kwamen, en waarmee de goede naam van onze Noordelijkste leden op het gebied van districtsdagen weer eens te meer werd bevestigd.

VdM

Dalfsen

In de volgende Driemaster leest u het gedetailleerde programma voor de op 6 en 7 juni te Dalfsen te houden buitengewone vergadering van de J.O.V.D. Reeds nu is mede te delen, dat daar aan de orde komen, behalve enige zeer belangrijke organisatorische zaken, twee studieonderwerpen. In eindbehandeling en in stemming komt de resolutie over democratisering van de staatsinstellingen 'demostaat'. In eerste bespreking komt het onderwerp **bestuursvorm van de onderneming**. Gezien het feit dat de discussie in groepen in Woudschoten zeer goed heeft gewerkt, zal ook dit onderwerp in dis-

cussiegroepen worden behandeld. Tevens zal door de twee J.O.V.D.-afgevaardigden naar Indonesië verslag worden gedaan van hun reis en van de situatie en ontwikkeling in dat land. Uiteraard staat het bekende „gezellige samenzijn” weer op het program.

De afdelingen dienen zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk veertien dagen vóór de aanvang van de vergadering, de afgevaardigden op te geven. Tevens dient de afdracht per 1 april 1964 te zijn voldaan ter verkrijging van stemrecht op de vergadering, dus over het eerste kwartaal 1964.

Reeds nu zij medegedeeld, dat men, wanneer men reist per openbaar vervoer, in Zwolle de bus naar Dalfsen neemt, die om de twee uur rijdt, en stopt vóór conferentieoord „de Vechtstroom”.

PROTESTANTSE JONGERENCONFERENTIE

De Federatie van Christelijk Historische Jongerengroepen hoopt in samenwerking met de Anti-Revolutionaire Jongeren Organisatie Studieclubs op 18 april a.s. in Utrecht een conferentie voor jonge protestantse politici te organiseren. Het onderwerp dat behandeld zal worden, luidt „De houding van de protestant in politicus”. Aan dr Bruins Slot, ds Buskes en mr Delfgauw werd gevraagd medewerking te willen verlenen.

De J.O.V.D. heeft voor deze conferentie de uitnodiging ontvangen tien protestantse jongeren af te vaardigen.

Willen belangstellenden zich bij het algemeen secretariaat, Balistraat 21, Delft opgeven?

R. HOFMAN, alg. secr.

AFDELINGSNIEUWS uitsluitend zenden naar: **H. WIEGEL**, Kromme Palmstraat 5, Amsterdam, telefoon: 243767.

N.B. Steeds voor de vijfde van de maand.

T. P. DE GEUS

AANNEMERSBEDRIJF

GROND EN WEGENBOUW

Kantoor: Schubertlaan 6 - Leidschendam - Tel. 0 1761-1618

VARIOS

elektroden - lastransformatoren

Varios-Fabrieken N.V. - Groningen - Rotterdam

N.V. Aannemersbedrijf

v/h **J. STAM**

Twintighoevenweg 13

DORDRECHT

Tel. 01850 - 5839

WONINGBOUW

Scheepsreparatiebedrijf

en Machinefabriek

Waalhaven Pier 8 - Rotterdam

Telefoon 77610 (3lijnen)

Na 18 uur: 73554, 70341, 41782, 171502

Voor al uw motorreparaties:

Motoren- en Machinefabriek „KINDERDIJK”

Motoren voorradig in vermogens van 8-750 pk.

Molenstraat 1-6 - KINDERDIJK

Tel. 01859 - 2441 en 2442; 010 - 40878 en 85638

N.V. Scheepsbouwwerf - Machinefabriek

„DE KLOP”

Industrieweg 4

Sliedrecht

Voor betere en gezondere oogst:

AA-BESTRIJDINGSMIDDELEN en ORIGINELE ZAAIZADEN
WIERSUM GRONINGEN

N.V. BOELE's

Scheepswerven en machinefabriek
BOLNES

Nieuwbouw en reparatie

N.V. ROTTERDAMSCH KOPER- EN METAALGIETERIJ

H. F. A. WEIJER

GUSTOWEG 43 - ROTTERDAM

TELEFOON Nos.: 66038 - 66490

TELEFOON NA 6 UUR 74863

Isolatie- en
Plaatwerkbedrijf

„ROTAMISOL“

Uitvoerders van warmte-, koude- en geluidsisolatie

Kantoor: IPELO 15, ROTTERDAM - Telefoon 175 507

Vuurvaste stenen in alle soorten

„MOLISOL“ moler isolatiestenen

Vuurvaste isolatiestenen

Zuurvaste stenen

„PRODORITE“ chemisch bestendige producten levert:

N.V. Gouda Vuurvast

Verenigde Vuurvaste-Steenfabrieken

Gouda - Telefoon 6744 - (1820)

DE VRIES ROBBÉ & Co

GORINCHEM

staalconstructies metalen ramen en deuren

Aannemersbedrijf

Fa. W. VAN HATTUM
& Zonen

Bagger-,
Grond-,
Rijs- en
Glooiing
werken

ZALTBOMMEL
TELEFOON 594

A. VAN HOBOKEN & Co.

BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34

BIJKANTOREN:
's-GRAVENHAGE
RHENEN

CORRESPONDENTSCHAP:
WIJK BIJ DUURSTEDE

DE ROTTERDAMSCH
DROOGDOK MIJ N.V.

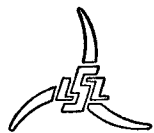
U wordt snel ingelicht

over gebeurtenissen in binnen- en buitenland, als U op een goed ochtendblad geabonneerd bent. Terwijl U slaapt, stroomt nieuws binnen uit het gehele land en uit alle delen der wereld. Het Algemeen Dagblad wordt 's nachts gedrukt en 's morgens vroeg bezorgd.

- onafhankelijk
- actueel
- sport
- markt- en beursberichten (o.a. New York)
- belangwekkende advertentiepagina's
- onderhoudende lectuur
- vrouwenrubriek
- tekenverhalen
- geïllustreerde feuilleton

Algemeen Dagblad

Rotterdam, Witte de Withstraat 73

L. SMIT & ZOON
KINDERDIJK

voor

Baggermaterieel

Zeesleephoten

Alg. Scheepshouw

F. ONNES & ZOON
WIJNHANDEL - GRONINGEN

een oude naam
voor goede wijn

**WIJZIGING
GIRONUMMER**

Het gironummer van de
administratie van DE
DRIEMASTER is thans:

13500

van het Gemeente Giro-
kantoor te Amsterdam.
Op het BIJ-strookje ge-
lieve U duidelijk te ver-
melden:

„T.g.v. R. A. Heyting,
rekeningnr. H 12590”.

16e Jaargang No. 4

april 1964

MAANDORGAAN VAN DE ONAFHANKELIJKE LIBERALE
JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

**Werkt U
ook actief
mee
aan het
plan
2000?**

HET VECHTEN WAARD

In ons land zitten we al sinds jaar en dag met 'n probleem, waarvoor lang geleden de term „verzuiling” is uitgevonden. Het is een vraagstuk, dat in vrijwel alle sectoren van de Nederlandse samenleving steeds weer de kop opsteekt en dat steeds weer aanleiding geeft tot dubblures, compromissen, ingewikkelde constructies en wat niet al om in wezen vrij simpele organisatieproblemen zodanig op te lossen, dat ieder — en onder dat ieder moet dan worden verstaan degene, die toevalligerwijze deel uitmaakt van een groep van enigszins belangrijke getalssterkte — volledig aan zijn trekken komt. Inderdaad, in vrijwel alle sectoren van de Nederlandse samenleving komt men die verzuiling tegen. Het schijnt onmogelijk te zijn om in ons land op verantwoorde wijze geiten te fokken, tuba te spelen of zich op andere manieren in zijn vrije tijd te vermaken zonder dat zoiets zich afspeelt in een confessioneel bepaalde sfeer van katholieke, oud-christelijk-gereformeerde of „neutrale” sfeer — om eens een paar uitersten te noemen. Drie factoren schijnen in hoofdzaak dit verzuilingspatroon te moeten determineren: geloofsovertuiging en/of levensbeschouwing, politieke overtuiging en maatschappelijke stand.

Het is duidelijk, dat bij de ongelooflijk vele schakeringen, die ons volk onderscheidt ten aanzien van geloofs- en levensovertuiging, politieke opvattingen en sociale positie, een maatschappelijke structuur ontstaat, die zo ingewikkeld en onoverzichtelijk is, dat de ratio eraan is ontvallen en alleen nog een lachwekkende, in wezen diep treurige „millimeterverdeling” is overgebleven.

Het is vrij zinloos om een serieuze poging te ondernemen ter verbetering van deze toestand. Het Nederlandse volk is op dit punt blijkbaar nu eenmaal onverbeterlijk. En in het algemeen is deze verzuiling ook betrekkelijk onschuldig. Want wat kan het ons per slot van rekening schelen, dat er een groep in ons volk is, die meent, dat de peultjes, die men in zijn volkstuintje op zaterdag zo liefdevol opkweekt, alleen maar voedzaam en gezond zullen zijn, wanneer de amateurkweker zich heeft

aangesloten bij de pacifistische (of een ander naar believen in te vullen toepasselijk bijvoeglijk naamwoord) Bond van Volkstuinders. Ieder heeft gelukkig het recht om zich te verenigen op welke grondslag dan ook.

* * *

Maar het wordt een andere zaak, wanneer deze verzuiling ertoe leidt, dat er in bepaalde sectoren van onze samenleving machtsconcentraties ontstaan, die de democratie bedreigen. Het wordt anders, wanneer deze verzuiling ertoe leidt, dat bijvoorbeeld de belangrijkste communicatiemiddelen — radio en televisie — in handen komen van enkele kleine coterietjes, die daardoor op het gebied van de voorlichting een monopolie- of liever gezegd een oligopoliepositie innemen. In feite is immers de situatie op het ogenblik zo, dat enkele kleine groepen in Hilversum en Bussum op de basis van een grote fictieve aanhang — het lidmaatschap gekoppeld aan het abonnement op een programmablad — de dienst in de radio en de televisie uitmaken. Daarmede is de toegang tot radio en televisie voor een groot deel van ons volk te enen male afgesneden.

De liberalen — en gelukkig hun niet alleen — is deze situatie al jarenlang een doorn in het oog. De kritiek op en de strijd tegen de in enkele handen geconcentreerde macht in Hilversum en Bussum is niet van de laatste tijd. Maar wel wordt die strijd de laatste tijd steeds feller. Dat ligt ook voor de hand in een situatie, waarin door snelle technische ontwikkelingen de mogelijkheden van zendtijduitbreiding zowel voor radio als voor televisie steeds groter worden. Het gevaar is immers bepaaldelijk niet denkbeeldig, dat de omroepmonopolies zich ook meester zullen maken van de nieuwe kanalen, die in de toekomst voor radio en televisie beschikbaar komen. Het feit, dat de Nederlandse Televisie Stichting in het huidige experimentele stadium reeds de uitzendingen via het tweede televisienet verzorgt, spreekt in dit opzicht wel een zeer duidelijke taal.

Onder deze omstandigheden zal de strijd tegen de gevestigde omroepmachten nog aanzienlijk in kracht moeten toenemen, wil er enige kans bestaan op een bestel, dat enigermate het ideaal van „vrijheid in de ether” tot uitdrukking zal kunnen brengen. Ongetwijfeld zal dat een harde strijd worden. De omroepmachten immers kunnen in de volksvertegenwoordiging rekenen op een forse aanhang, die bereid is door dik en dun de coterieën in Hilversum en Bussum te steunen.

* * *

Duidelijk is dit gebleken tijdens het Tweede-Kamerdebat over het wetsontwerp tot verhoging van de luisterbijdrage — in feite een bestemmingsbelasting, waarvan een groot deel als (zij het niet formele) subsidie aan de omroepverenigingen wordt toegekend. Het liberale Kamerlid mevrouw Van Someren-Downer stelde op meestelijke wijze de problematiek van de omroepmachthebberij aan de orde door een motie in te dienen, waarin het verlangen werd uitgesproken een beslissing over een verhoging uit te stellen totdat de omroeporganisaties opening van zaken zouden hebben verschaft over het geheel van hun inkomsten en uitgaven. Een nogal redelijke eis, zou men zo zeggen, wanneer een belastingverhoging

De abonnees van De Driemaster wordt verzocht hun abonnementsgeld ad f 5.— voor de periode mei 1964-mei 1965 over te maken op gironummer 13500 van het Gemeente Girokantoor te Amsterdam.

Op het BIJ-strookje dient vermeld te worden:

„T.g.v. R. A. Heyting,
rekening nummer H 12590”.

Door tijdige storting bespaart men de administratie veel werk.

Bij voorbaat onze dank,

DE ADMINISTRATIE

wordt gevraagd om een hogere subsidie te kunnen verstrekken.

In de Kamer ontstond echter een grote verwarring; het debat werd geschorst en de Kamerleden, die nauwe banden met de omroepen onderhouden, staken de hoofden bij elkaar voor overleg. Het bleek, dat de meeste woordvoerders wel vonden, dat de omroeporganisaties hun boeken zouden moeten openen, maar dat zij

niettemin de motie-Van Someren-Downer niet zouden steunen. Kan het nog duidelijker? Mevrouw Van Someren koos de wijste partij, zij trok haar motie in. Maar het Algemeen Handelsblad merkte terecht op, dat de Eerste Kamer hierop nog wel eens terug zou kunnen komen, wanneer het wetsontwerp daar op de agenda staat. Het zal nog wel enige tijd duren, voordat op het gebied van radio en televisie een

organisatievorm zal zijn geschapen, die enigszins voldoet aan de eisen, die men in een democratisch land aan openbare voorlichtingsmedia moet stellen. Voor het zover kan komen moet het vraagstuk van de radio- en televisieverzuiling getrokken worden uit de politiek verziekte sfeer, waarin het thans verzonken is. Het is de moeite waard om daarvoor te vechten.

EVERT HOVEN

Weer naar Dalfsen

De liberaaltjes schijnen goede herinneringen aan de Overijsselse Vecht te hebben: want ook dit jaar weer, op 6 en 7 juni a.s., komen zij bijeen in het aan die schone Vecht gelegen conferentieoord. Het weekend-programma omvat, behalve een ledenvergadering, waar belangrijke organisatorische zaken aan de orde komen, een bespreking van de studieonderwerpen 'democratisering van de staatsinstellingen' en 'bestuursvorm van de onderneming'. Dit laatste onderwerp zal worden ingeleid door het Eerste Kamerlid mr. J. de Wilde.

Verder zullen de beide JOVD-ers, die in het kader van de NPJCR een reis naar Indonesië maakten, verslag doen van hun belevenissen. Het behoeft natuurlijk geen betoog, dat de sfeer tijdens dit weekend weer als vanouds zal zijn: ook dit jaar wordt traditioneel de zaterdagavond en zaterdagochtend op feestelijk-liberale wijze doorgebracht.

Spijt als haren op Uw hoofd zult U hebben als U dit keer verstek laat gaan! Vul in die bon! !

Apart

In De Driemaster van februari schreef de heer R. M. Marcuse, als terloops antwoord op mijn Zuidafrikaanse Apologie dat hij geschokt was door het bericht van die Zuidafrikaanse boer. Verder vroeg hij zich af, of dit staaltje van radicale rechtspraak nu ook zo'n stukje „kleine” apartheid is, waarover de heer Stolk en ikzelf zo vergoelijkend spreken en waarvan de heer Stolk durft op te merken, dat die zo vaak irritant overdreven wordt!

Inderdaad! De heer Stolk heeft met zijn bewering volkomen gelijk! Dat Reuterbericht, waarmee de heer Marcuse zijn betoog aanheft, komt neer op opzettelijke leugen. De ware toedracht is als volgt.

Ik heb hier voor mij de doorslag van het bewuste proces en ik wil opmerken, dat bij de gepleegde feiten een ooggetuige aanwezig was. Ziehier zijn relaas. Hij was op de boerderij van beschuldigde toen een dronken

Bantoe zich onwillig toonde de plaats te verlaten. Beschuldigde dompelde het slachtoffer in een bak water om hem te ontnuchteren en beval hem de plaats te verlaten. De Bantoe veinsde dit eerst te doen, maar kroop nadien door de draadafspanning het terrein terug op. Beschuldigde weet de Bantoe uiteindelijk langs de riviervak in te sluiten, slaat hem eenmaal op het oog en de mond en trapt hem twee maal tegen het zitvlak. Daarna trekt hij de Bantoe terug recht en trapt hem half het water in. Dan gaat de Bantoe zelf de rivier dieper in! De beschuldigde beveelt hem eruit te komen om zijn pas op de wal te komen halen, maar de Bantoe gaat hierop niet in en gaat verder de rivier in. Beschuldigde en ooggetuige zien, dat de Bantoe kan zwemmen en verlaten de rivier. Op een honderd stappen verwijderd, draait de ooggetuige zich om en ziet dat de Bantoe bezig is te verdrinken. Beiden lopen terug naar de rivier, ha-

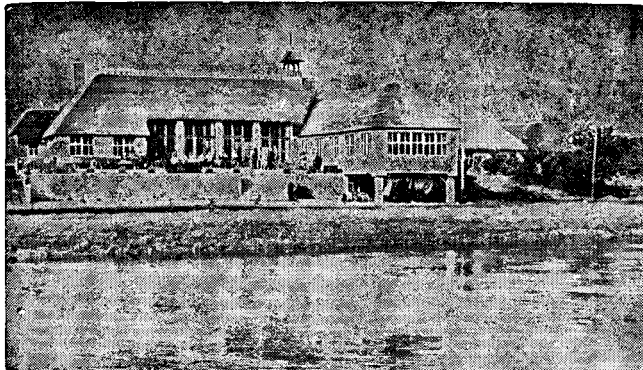
len de Bantoe eruit en passen kunstmatige ademhaling toe. Ooggetuige gaat dan, op aanvraag van beschuldigde, de politie verwittigen en ondertussen blijkt dat de Bantoe dood is.

Opgemerkt dient tevens te worden dat beschuldigde nooit eerder met politie of gerecht in aanraking gekomen is.

Op grond van bovenstaande feiten lijkt mij duidelijk, dat er geen verband te leggen is tussen de verdrinking en de mishandeling. Men kan er natuurlijk een Ellery Queen-story van maken, maar dit dunk mij niet voor de hand te liggen. Het vonnis, schuldig aan mishandeling gewoon, lijkt mij daarom gerechtvaardigd. Er zijn meer vonnissen, die voor twijfel vatbaar zijn. Las ik vandaag niet in een Nederlands dagblad een vonnis van de rechtbank te Den Haag betreffende een vechtpartij met dodelijke afloop waarbij de officier van justitie slechts drie maanden voorwaardelijk vroeg voor de negentienjarige schuldige?

Kortom, het betoog en de insinuaties van de heer Marcuse zijn waardeloos nu wij de ware toedracht kennen. Eveneens blijkt hiermee, hoe dergelijke dubieuze persberichten tot hun ware proporties kunnen worden teruggebracht. Het weze ook een waarschuwing voor de bona fide lezer inzake de voorlichting over Zuid-Afrika, want het is duidelijk dat deze berichtgeving niet zomaar „toevallig” bedrieglijk of voor misvatting vatbaar is. S. VERBEKE (De vetgedrukte passages zijn door de schrijver aangegeven; wij zouden daarvoor andere gedeelten gekozen hebben. REDACTIE).

Conferentieoord
"De Vechtstroom"
te Dalfsen

PROGRAMMA WEEKEND IN DALFSEN

Reeds in het vorige nummer van De Driemaster was het aangekondigd: op 6 en 7 juni wordt wederom het traditionele weekend in conferentieoord 'de Vechtstroom' in Dalfsen gehouden, gecombineerd met een buitengewone algemene vergadering.

Het programma voor het weekend luidt als volgt:

ZATERDAG 6 JUNI

- 14.00-15.00 uur: Ontvangst der deelnemers.
- 15.00-17.30 uur: Ledenvergadering.
- 17.30-19.00 uur: Gezamenlijke maaltijd.
- 19.00-22.00 uur: **Bestuursvorm der onderneming**; inleider is **mr. J. de Wilde**, lid van de Eerste Kamer voor de VVD. Daarna groepsdiscussie.
- 22.00- ?? uur: Liberaal Feestvermaak! !

ZONDAG 7 JUNI

- 11.00-12.30 uur: Ledenvergadering.
- 12.30-14.00 uur: Lunch.
- 14.00-16.00 uur: Voortzetting der ledenvergadering, die onderbroken wordt door verslag van de twee JOVD-ers van hun reis naar Indonesië.

De (voorlopige) agenda van de ledenvergadering luidt als volgt:

1. Opening.
2. Notulen ledenvergadering te Groningen.
3. Ingekomen stukken en mededelingen.
4. Plan-2000
5. Stemming resolutie 'demostaat'.
6. Financiën.
7. Reorganisatievoorstellen.
8. Wijziging reglement van orde.
9. Wat verder ter tafel komt.
10. Rondvraag.
11. Sluiting.

Toelichting:

ad 5: De resolutietekst wordt de afdelingen toegezonden.

ad 6: Voorstel tot afdrachtsverhoging.

De definitieve agenda zal worden gepubliceerd in De Driemaster van mei. Dan ook zal een toelichting op de agenda — die tevens per HB-bulletin aan de afdelingen wordt toegezonden — worden gepubliceerd.

BELANGRIJK

In verband met de bepalingen in statuten en huishoudelijk reglement betreffende de te houden ledenvergadering, wordt de afdelingen op het volgende gewezen:

1. Zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk veertien dagen voor de aanvang van de vergadering moeten de afdelingen hun afgevaardigden opgeven aan het algemeen secretariaat: Balistraat 21, te Delft.
2. Alleen die afdelingen, die de afdracht over het eerste kwartaal van 1964 hebben voldaan, hebben stemrecht.

Aan de deelnemers

De kosten voor het weekend bedragen / 10.— per persoon, te voldoen bij aankomst in het conferentieoord. 'De Vechtstroom' is te bereiken vanuit Zwolle met de bus, die over Oud-Leusden naar Ommen rijdt. Deze bus vertrekt uit Zwolle om 13.55 uur (wijziging door ingaan van zomerdienst is mogelijk), en stopt na 20 minuten vóór het conferentieoord. Daar de bussen om de twee uur rijden, is het zaak tijdig in Zwolle aanwezig te zijn.

Aanmeldingen voor het weekend zo spoedig mogelijk bij het algemeen secretariaat: Balistraat 21, te Delft; U wordt verzocht hiervoor gebruik te maken van onderstaand formulier.

Ondergetekende:

adres:

woonplaats:

lid van de afdeling:

geeft zich op als deelnemer(ster) aan het JOVD-weekend op 6 en 7 juni a.s. te Dalfsen.

Handtekening:

MARGINALIA

Immer deutsch?

N eues Europa-Vom Abendland zum europäischen Bundesstaat" is de titel van een brochure, die, tot stand gekomen met behulp van overheids-gelden, in West-Duitsland wordt verspreid. Achter de officiële uitgevers, middelbare scholieren en studenten uit Stade, staan de organisaties van gevluchte of verdreven bewoners van de voormalige Duitse gebieden. In deze brochure komt een kaart van Europa voor, waarop de Nederlanders en Vlamingen als Duits staan aangegeven.

Deze vluchtelingen zijn een militant volkje. Men ziet wel eens reportages van hun landdagen, zoals verleden jaar in het voortreftelijke weekblad *Die Zeit*. Naast de bekende 'Heim ins Reich'-taal zijn alle bekende symbolen aanwezig: de uniformen, de trommels, de banden om de arm. Uit deze kringen zijn de achter elkaar op grond van hun Nazi-verleden gestruikelde ministers voor vluchtelingenzaken (Oberländer...) afkomstig.

Hun eisen ten aanzien van de rijksgrenzen gaan nog verder dan die van 1937: op een verleden jaar uitgegeven kaart worden onder meer ook de gebieden tussen Danzig en Pommeren, Zuid-Tirol en Sudetenland als Duits weergegeven. Doel van deze uitgaven is het „heimat-politische Unterricht", hetgeen betekent, dat men de jongere generatie wil bezielen met het ideaal de voormalige Duitse gebieden ten Oosten van de Neisse en de Oder (= de grens tussen Oost-Duitsland en Polen!) te herwinnen. In West-Duitsland kan men de kaarten als cliché's en dia's bestellen, teneinde het heimat-politische Unterricht zoveel mogelijk te bevorderen.

Een onschuldige herhaling van maar al te bekende oude geluiden door lieden, voor wie de jaartallen 1918 en 1945 kennelijk geen enkele betekenis hebben? Men zij in ieder geval toch maar gewaarschuwd.

Cuba

D e Amerikaanse senator Fulbright heeft zijn regering verzocht de blokkade van Cuba te herzien. Het was een verheugend geluid, want de meeste vooraanstaande Amerikanen waren tot nu toe ten aanzien van Cuba met enige hysterie geladen.

Men is bang voor Castro in de Verenigde Staten zowel als in Zuid-Amerika. Men wil terecht voorkomen, dat zijn ideeën en politieke vrienden in deze in elk opzicht achtergebleven landen een kans krijgen. Maar waarom het accent veel te zeer gelegd op een blokkade, die op de duur wel eens een misluk-

king kan blijken? Men dient er voor te zorgen, dat de Zuidamerikaanse bevolking geen reden heeft om Castro-gezind te zijn. Dat wil dus zeggen, dat men op zo kort mogelijke termijn moet proberen de massale, onvoorstelbare armoede onder de paupers uit te bannen. Honger en bezitloosheid zijn nu eenmaal de grootste helpers van het communisme.

President Kennedy schijnt in de laatste weken van zijn bewind ervan overtuigd te zijn geraakt, dat de steriele situatie ten opzichte van Cuba opnieuw bezien moest worden. Men mag hopen, dat zijn opvolger in ieder geval ná de verkiezingen ook zo verstandig zal blijken, al heeft hij momenteel Fulbrights suggestie nadrukkelijk verworpen.

Het Vrije Westen

D eze weken beraadslaagde het Europese parlement, dat sinds korte tijd een volkomen gaullistisch georiënteerd (Belgisch) christen-democraat als voorzitter heeft, over Spanje's verzoek om een handelsverdrag met de EEG. Tegen een handelsverdrag op zich bestaat geen bezwaar. Zoals met ieder land kan de EEG ook met Spanje een dergelijk akkoord sluiten. Maar de Spaanse regering had uitdrukkelijk gesteld, dat dit verdrag zou moeten uitlopen op een associatie. Nu is associatie met de EEG niet alleen een politieke stap van betekenis, waardoor het Franco-regime in moreel opzicht gesteund zou worden en de oppositionele groepen nogmaals in de steek zouden worden gelaten, maar het is ook een voorportaal tot het volwaardig lidmaatschap. Dit „verzoek" moet voor elk democratisch land dus op zuiver politieke gronden onaanvaardbaar zijn. In de Europese ministerraad bleken Nederland en België inderdaad op politieke gronden tegen, terwijl voor Italië economische bezwaren overheersten.

In het Europese parlement echter waren alleen de socialistische onomwonden tegen. De christen-democraten en natuurlijk de gaullisten waren vóór, en namens de liberalen kwam een Duitser verklaren, dat men er positief tegenover stond.

In de liberale en de christen-democratische fractie hebben ook Nederlandse (VVD-, KVP-, ARP- en CHU-) Kamerleden zitting. Men kan zich de verzuchting in de NRC volledig begrijpen, dat men tegenwoordig wel socialist schijnt te moeten wezen, om tegen Franco te kunnen zijn.

Artsenstaking

H et is zeker niet onwaarschijnlijk, dat de Belgische artsen het gelijk volledig

aan hun zijde hebben. Maar voor een staking van artsen mag men geen sympathie hebben. Welke volkomen redelijke en begrijpelijke motieven er mogen zijn, een arts mag nooit het risico nemen, dat door zijn nalatigheid slachtoffers vallen. Het feit blijft bestaan, dat deze stakende medici een bijzonder groot risico doelbewust hebben genomen. Daarom dient deze actie door ieder redelijk denkend mens afgekeurd te worden.

De stakende medici hebben hun Nederlandse collega's verzocht geen Belgische patiënten te behandelen. Het antwoord van de Maatschappij voor Geneeskunst was verheugend: Nederlandse artsen beschouwen het als hun plicht onder elke omstandigheid zieken te helpen.

Anti-apartheid

T weehonderd Nederlanders, waaronder tientallen hoogleraren, juristen en geestelijken hebben hun adhesie betuigd met een verklaring, waarin ongerustheid wordt uitgesproken over de Zuidafrikaanse apartheidspolitiek. Op de Zuidafrikaanse regering wordt een beroep gedaan te pogen om met representatieve vertegenwoordigers van de niet-blanke bevolking gezamenlijk een uitweg te vinden uit de huidige, uitzichtloze situatie. De verklaring keert zich tegen apartheidsbeleid, rassendiscriminatie, de geprivilegieerde positie van de blanke bevolking en de weigering te voldoen aan het verzoek van de Verenigde Naties om dit beleid te wijzigen.

De ondertekenaars keren zich tegen de de rechtsstaat aantastende wetten en de inbreuken op de verklaring van de rechten van de mens der V.N., dit mede in verband met de bevoegdheden van de justitie om verdachten zonder enige rechtsbijstand negentig dagen vast te houden en gevangenen na afloop van hun straftijd in detentie te blijven houden. De heer J. J. Voogd, lid van de Tweede Kamer voor de PvdA, heeft 91 leden van de Eerste en Tweede Kamer bereid gevonden om deze verklaring mede te ondertekenen. Zij behoren tot de PvdA (54), KVP (23), PSP (5), CHU (3) en ARP (2).

Van de beide fracties van de VVD gaven totaal vier leden hun handtekening. Hulde!

Eén april

R ondom deze anti-apartheidsverklaring is een misselijk grapje uitgehaald, waardoor niet alleen de liberalen bijna voor gek waren gezet, maar ook de waarde van dit schrijven afbreuk was gedaan. Op donderdag 1 april ontving de heer Voogd een op papier van de Staten-Generaal getypte brief, die afkomstig zou zijn van mr. Geertsema en dan ook voorzien was van een valse handtekening. In deze brief stond, dat liefst veertien van de

zestien Tweede Kamerleden van de VVD hun handtekening aan de verklaring gegeven hadden.

De heer Voogd, die het reeds lang verdrotten had, dat telkens weer zo bijzonder weinig liberalen hun medewerking willen geven aan acties als deze, gaf dit volkomen ter goeder trouw door aan het ANP. Dit persbureau had kennelijk weinig vertrouwen in dit bericht en telefoneerde voor de zekerheid naar mr. Geertsema. Toen kwam, nog net op tijd, uit, dat hier een kwalijke „grap" in het spel was: mr. Geertsema had deze brief nooit geschreven en van veertien handtekeningen was, zoals ik hierboven al meldde, helemaal geen sprake. De dader heeft zich inmiddels reeds gemeld: het is de perssecretaris van het studentencomité Zuid-Afrika. Ik kan enige humor hierin niet ontdekken. Het is wel bijzonder onbehoorlijk.

Sterker nog, deze functionaris van een comité, welks werkzaamheden men voor het overgrote deel volledig kan steunen, heeft volkomen onverantwoordelijk gehandeld. Men mag hopen, dat hij de logische consequentie hieruit zal trekken, zodat men op korte termijn een nieuwe perssecretaris zal kunnen begroeten.

Onroerend geregeld?

D e voorzitter van de PvdA-fractie in de Tweede Kamer, dr. A. Vondeling, heeft een initiatiefvoorstel ingediend, dat beoogt in de wet de mogelijkheid te openen voor de regering om ook ten aanzien van de onroerende goederen prijsregelend te kunnen optreden. In zijn toelichting wijst de PvdA-fractieleider er op, dat de regering, ondanks herhaalde aandrang van verschillende zijden om matigend op te treden ten aanzien van de prijsontwikkeling van onroerende goederen, daartoe niet heeft kunnen besluiten. Dr. Vondeling meent terecht, dat men moeilijk kan berusten in een situatie, waarbij de regering wel prijsregelend kan optreden in de sector van roerende goederen en diensten, terwijl daartegenover geen bevoegdheden staan voor de „zo door prijsstijgingen bedreigde sector van de onroerende goederen".

Voor dit initiatiefvoorstel is alles te zeggen. Men kan het slechts betreuren, dat de regering niet zelf met een dergelijk ontwerp is gekomen. Het is alleszins redelijk, dat de regering alle bevoegdheden krijgt, om ten aanzien van de sector van onroerende goederen eveneens prijsregelend te kunnen optreden.

Of, om met Vrij Nederland te spreken: Het is buitengewoon lief om er energiek tegen te waken, dat de doodkisten niet te veel gaan kosten, maar wat te zeggen van de grond, waarin zij eens zullen moeten rusten...?

R. M. MARCUSE

Staalconstructies voor alle doeleinden Speciaalbedrijf voor zwaar plaatwerk Constructiewerkplaatsen

W. Huizer n.v. Capelle a/d IJssel - telefoon 01804.2657

Persona non grata

De hoofdlegerpredikant, ds B. A. Bos, heeft een „ideologische” instelling, die er als volgt uit ziet: a) het christendom (althans van ds Bos) is goed, b) het anti-communisme (althans van ds Bos) is goed. Deze twee stellingen hutsel je wat door elkaar en de ideologie is klaar.

Het christendom (althans van ds Bos) is een eenvoudige zaak, het is zelfs de enige zaak, die de redding van de wereld inhoudt. Het communisme daarentegen is een uiterst verderfelijke aangelegenheid, die bestreden moet worden. Strijden doe je met een leger, vandaar dat dit leger „gevormd” moet worden voor die strijd. Ds Bos heeft zich daarom opgeofferd om het leger deze eenvoudige taak bij te brengen. Met de atombom in de hand staat hij pal voor de „christelijke beschaving” van het westen tegen de horden uit het oosten.

Geestelijke leidlieden, die deze palhouding te strak of zelfs onchristelijk vinden, die moeten uit het leger worden verwijderd, omdat ze gezagsondermijner zijn. Humanisten brengen „metterdaad stenen voor brood, een armoedig, troosteloos en anti-evangelisch getuigenis”. Wie niet pal staat voor de christelijke beschaving werkt het communisme in de hand. Humanistische verzorgers mogen zich (van ds Bos) uitsluitend met **leden** van het Humanistisch Verbond bezig houden, vooral niet met anderen, ook als ze geen godsdienst zeggen aan te hangen. Want anders, men denke zich de toekomst van de christelijke beschaving eens in...!!

Ideologieën zijn strijdbaar, maar ze gaan aan een zeer belangrijk christelijk en ook liberaal beginsel mank, namelijk de verdraagzaamheid; het accepteren van de ander in zijn anderszijn. Een figuur als ds Bos simplificeert zijn eigen wellicht hoogstaande ideeën tot stellingen, die een onfeilbaar karakter dreigen te krijgen. Het aanhangen van humanistische denkbeelden maakt de mens niet minder dan het christen-zijn, dat had ds Bos van Christus kunnen leren.

Het verdedigen van de atombom als strategisch wapen kan gerust aan de militairen en politici worden overgelaten en behoeft geen protestants-geestelijk steuntje in de rug. De geestelijke verzorging van de strijdkrachten is er **bepaald niet** om de NATO-politiek aanvaardbaar te maken en de soldaten daartoe rijp te maken. Een ideologie-officier is **niet gewenst** in ons Nederlandse leger, hij is persona non grata.

Hoe de geesten door een ideologie kunnen worden beïnvloed en bezeten komt de laatste tijd weer duidelijk aan het licht bij de Auschwitz-processen. Het „Befehl ist Befehl”, de slagzin der ideologen — wie zich daartegen verzet is gezagsondermijner — heeft daar z'n grote slag ge-

slagen. Dit mag niet nog eens gebeuren.

De werkelijkheid is niet zo eenzijdig als ideologie-officiëren menen. Mensen als McCarthy, Lunshof, Morele Herbewapening-paladijnen en ds Bos mogen in vrijheid hun mening verkondigen, als er ook maar tegenstroom kan worden gegeven. Wanneer uitsluitend één mening mag worden verkondigd, die de morele steun van de defensieleiding en van de regering krijgt, dreigt er iets mis te gaan. Vooral liberalen zullen dit krachtens hun beginselen aan de betrokken overheden moeten duidelijk maken.

F. WAGENMAKER

Liberaal Reveil

Liberaal Reveil opent dit maal met een ernstige blik en een ernstig woord van dr Erich Mende, voorzitter van de Freie Demokratische Partei, de Duitse liberale partij. Hij schrijft over „De Eenheid van Europa als taak en hunkering”.

Voor degenen, die nog de moed hebben verder in de ingewikkelde materie van A.O.W. en A.W.W. door te dringen, geeft de heer J. van Someren een zo duidelijk mogelijk overzicht over de voorstellen tot optrekking van de A.O.W. tot het „sociaal minimum”.

N. van Hees S.J., redakteur van de (katholieke) Nieuwe Linie, toont zich een tegenstander van de confessionele partijen, zeker voor de toekomst. Zijn mening over de huidige partijen, vooral de VVD, is vaak amusant, soms verrassend juist. Voor hem hebben in de loop der jaren de liberalen zich ontwikkeld tot **Politieke Middenstanders**.

Twee artikelen, namelijk dat van St. (mr C. A. Steketee?) en E. Boogerman, handelen over het probleem blank-zwart. De eerste geeft een duidelijk overzicht van de rassensituatie in de Verenigde Staten, de tweede veroordeelt nu eens niet de morele aspecten van de Zuidafrikaanse apartheidspolitiek, maar wijst er op, dat ook de doelstellingen ervan op de lange duur niet houdbaar — zo ooit haalbaar — zullen blijven.

Andere artikelen gaan over het T.V.-eiland, over het persoonlijk gevaar dat degenen lopen bij wie (te) veel politieke macht is geconcentreerd, en nog eens over de financiële hulp aan de studenten. Maar waarom U alle artikelen uitgebreid voorschotelen? Voor / 9.50 per jaar leest U zelf alle acht nummers! Van de inhoud en de kwaliteit hebt U zich zelf, aan de hand van een U onlangs toegezonden proefnummer, kunnen overtuigen. Een briefje aan Liberaal Reveil, Badhuisweg 232, Den Haag, is voldoende!

Vdm.

**Spinners en Twijners
van
Weef- en Tricotgarens**

HBU HBU

**Incassi op het buitenland...
specialistenwerk!**

Deskundigheid en voortvarendheid van Uw bankier vormen een noodzakelijke voorwaarde voor de vlotte afwikkeling van Uw transacties met het buitenland.

De HBU beschikt over een uitgebreid net van buitenlandse kantoren en correspondenten en is daardoor vertrouwd met de plaatselijke eisen en omstandigheden... waar ook ter wereld.

Geef daarom Uw documentaire incassi aan ons ter behandeling; wij staan voor U klaar... direct!

Ook voor INCASSI: de HBU

HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V.
AMSTERDAM - DEN HAAG - ROTTERDAM

Bouwen met blik op de toekomst

Het dagblad „Cobouw” van 28 maart meldt, dat de bouw van woningen in Duitsland een daling kan ondergaan, aangezien een surplus is ontstaan. Het jaarvolume in de woningbouw zal in de eerstkomende jaren dalen tot beneden de 500.000 stuks per jaar en op de lange termijn gaan schommelen tussen 300.000 en 400.000 woningen per jaar. Tegelijkertijd bedroeg de aanwas van werknemers in de bouwnijverheid in 1963 ongeveer vijf procent en bereikte daardoor het aantal van 1,610 miljoen, waarvan circa 100.000 vreemdelingen. De door de daling van de woningbouw en de particuliere utiliteitsbouw vrijkomende werkkrachten zullen worden ingezet bij verkeersaanleg en overheidsbouw.

In Nederland is tezelfdertijd de woningnood nog geen stap verder gekomen, na jarenlang door vele heelmeesters te zijn bekeken. Hele volksstammen, bestaande uit stichtingen, instellingen, vakverenigingen, alle politieke partijen, SER, architecten, woningbouwverenigingen, adviseurs op velerlei gebied, een ministerie met talrijke ambtenaren, de systeembouwers, de traditionele bouwers, enz. enz. beraden zich dag in, dag uit, hoe de woningnood moet worden opgelost, Resultaat nihil. Tezelfdertijd wordt tevens de wegenbouw „getemporiseerd”.

„Het Parool” van 21 maart geeft een vergelijking van Amerikaanse „droomhuizen” (van 15.000 dollar) en van Nederlandse „herenhuisen” (van 55.000 gulden). De „herenhuisen” zijn daarbij klein, slecht gebouwd en comfortloos, in een rijtje in een saaie straat en boven op elkaar; de totaal geprefabriceerde „droomhuizen” zijn groter, voorzien van centrale verwarming, aluminium ramen, garage en een grote lap grond. Dit droomhuis zou volgens „Het Parool”, wanneer het in Nederland was gebouwd, zo’n 150.000 gulden kosten. Hier is dit weggelegd voor de allerrijksten, in Amerika voor de voorman in de fabriek of de boekhouder op een handelskantoor! Het blad vraagt zich af, welke machten nu al jaren lang de modernisering van de Nederlandse bouwerij in de weg staan en weet het antwoord ook: alle bij de woningbouw betrokken partijen (bouwvakkers, bouwpatroons enz. tot architecten en ambtenaren toe), die samen een soort belangengemeenschap (geen perfide kartel!) vormen, die zich richt op het zolang mogelijk continueren van de „verkopersmarkt”, waarop zij al jarenlang opereren.

Geen moderne middelen

Inderdaad komen moderne middelen hier nauwelijks aan bod. De zogenaamde industriële bouw verzorgt slechts tien procent van de woningbouw tegen bijvoorbeeld in Frankrijk vijftig procent. De 3000 architectenbureaux hebben er belang bij, dat elke woning net iets anders is dan de vorige, dat is tenslotte hun bestaansgrond. De 5340 aannemersbedrijven (Bouwnota) die „gespecialiseerd” zijn in woningbouw hebben er ook geen belang bij, dat enkele grote industriële bouwers voortaan hun broodwinning overnemen.

De gemeentelijke bouw- en woningtoezichten van de duizend Nederlandse gemeenten hebben elk eigen eisen en voorschriften, waardoor een woning te X niet geschikt is om te Y gebouwd te worden.

En zo zijn er op eenvoudige manier nog diverse factoren op te noemen, die de bouw in Nederland tot een labyrint maken, waar vrijwel niet

meer uit te komen is. De politieke partijen hebben wel met leuzen als „Volksvijand no. 1”, maar niet met daden (al of niet ten gevolge van de bij ons land behorende onafscheidelijke compromissen) dit probleem aangepakt. Geen enkele partij is bereid een voor de massa onpopulaire maatregel voor te staan, en geen enkele regering heeft de woningbouw werkelijk aangepakt.

Het is te hopen, dat minister Bogaers daarbij meer succes heeft. Hij begon goed, maar de bovengenoemde „machten” in de bouw, alsmede politieke compromissen, zoals die van Wassenaar, zijn niet bevorderlijk voor een lang leven. Er is daardoor niet veel hoop op, dat deze minister werkelijk een nieuwe tijd gaat inluiden (de 5000 woningen, waarover het kabinet De Quay viel, zijn een goede fingerwijzing!). Er zijn twee mogelijkheden: of hij „past zich aan” aan de compromispolitiek, die ons niet uit het moeras helpt, of hij stoot zijn hoofd heel hard.

Zou het geen aanbeveling verdienen om de in Engeland gebruikelijke methode van een „Royal Commission” eens te bestuderen? **Een dergelijke commissie, bestaande uit onpartijdige (niet partijloze!) vooraanstaande personen, die geen directe banden met belangengroepen onderhouden, zodat ze vrijuit kunnen oordelen, zou dit verziekte en verpolitiekte probleem eens grondig moeten aanpakken en een fris standpunt naar voren kunnen brengen.**

Niemand tevreden

Op het ogenblik is niemand tevreden, de arbeiders niet, de midden-groepen niet, de kleine en de grote aannemers niet, de politici niet enz.

De prijzen lopen dan ook zo ontstellend omhoog, dat iemand die zijn woningwetwoning wil verlaten om in een eigen huis te gaan wonen, dat hem meer comfort biedt dan zijn oude woning, zijn hele leven krom moet liggen om zijn schuld af te betalen, terwijl hij dan nog slechts een huisje in een rijtje heeft. In Wassenaar zijn woningen, die misschien maar een metertje langer zijn dan woningwetwoningen, te verkrijgen voor 80 à 90.000 gulden.

Personen, die het ongeluk hebben tot de „middengroepen” te behoren — een steeds groeiende groep — komen voor een woningwetwoning niet in aanmerking en worden derhalve min of meer gedwongen zo’n duur „krot van de toekomst” te kopen. De staat doet daarbij vrolijk mee met het opdrijven van de prijzen door de koppelvekoop te stimuleren, waarbij de aannemer z’n verlies op woningwet- of premiewoningen mag verhalen op een paar snoepjes van vrije-sector-woningen in hetzelfde rijtje huizen.

Voorbeeld: Premiewoning kost de koper 26.000 gulden, ernaast gelegen vrije-sector-woning (precies gelijk aan de eerste, doch met een extra kamertje op de vliering, een fonteintje op het toilet, een paar tegeltjes in de keuken enz.) kost 45.000 gulden. Dit is gewoon immoreel en bovendien een duidelijk gevolg van steeds moeilijker wordende kronkelingen, waarin de autoriteiten zich moeten wringen om uit hun woningbouwwellende te geraken.

Al zien velen wel degelijk in, dat een vrijere woningbouw de doorstroming zal bevorderen om zodoende de woningbouw sneller tot een oplossing te laten komen, zij zijn toch zozeer in een bepaald hokje van de maatschappij of de politiek geraakt, dat ze niet anders dan een **gekleurde** werkelijkheid **mogen** zien. Dr. Albeda, secretaris van het C.N.V., stelt bijvoorbeeld gewoonweg (in „Wending” van januari 1964), dat het politiek beter „ligt” om de woningbouw voor te trekken. Diegenen, die de werknemers zo willen beschermen, zouden liever eens een blik in het buitenland moeten werpen, waar blijkbaar ruimer denkende leidslieden de belangen van hun werknemers beter behartigen.

De hoogste tijd

Het wordt de hoogste tijd, dat er een brug geslagen wordt naar de toekomst over het moeras, waar de bouwwereld nu in zit. Het zou voor ons, als politiek-geïnteresseerde jongeren, een deuk in ons vertrouwen in de parlementaire democratie betekenen, als de politieke partijen mede in het moeras zouden blijven rondspartelen, in plaats van de stoot te geven tot een oplossing, zij het dan ook bijvoorbeeld via een buitenparlementair onderzoek, zoals hierboven is voorgesteld. De onmacht, die nu ten toon wordt gespreid, mag niet langer duren, want zij leidt tot ondergraving van de achtig voor het parlement.

Het rijk is machtig. Het bepaalt als opdrachtgever een zeer groot gedeelte van in de bouwsector bestede bedragen (ruim zestig procent). De Rijkswaterstaat, de Rijksgebouwendienst, de Genie, de PTT, NS, planologische diensten, de Cultuurtechnische Dienst, provincies en gemeenten zijn gebonden aan de gelden die zij uit de staatskas ontvangen. De besteding echter van die gelden, het ontwerpen van gebouwen en wegen, hebben zij geheel in eigen beheer, aangezien niemand technisch hierop controle uitoefent.

De macht van de hoofden van dienst is groot. Duidelijk komt dit aan het licht, als er ergens een aflossing van de wacht komt. Een materiaal, dat tot die tijd onfeilbaar was, vliegt er de dag na de „machtsverval” uit. Het zoeken naar nieuwe bouwmethoden zou ook bij al deze overheidsinstanties met kracht dienen te worden bevorderd. Een uitstekend voorbeeld levert bijvoorbeeld de provincie Zeeland, die in samenwerking met een aannemer de brug over de Oosterschelde ontwierp, die daarbij bovendien nog geen cent uit de overheidskas kost. Deze praktische samenwerking heeft een technisch ontwerp opgeleverd, dat in vergelijking met de normale ontwerpen van Rijkswaterstaat veel goedkoper is geworden.

Een dergelijk bouwteam verdient dan ook verre de voorkeur boven de openbare aanbestedingen, die duur uitvallen en niet de ervaring van zowel aannemer als opdrachtgever in het vooroverleg betrekken. De aannemer wordt dan als een soort van onmondige timmerman gezien, die alleen maar precies behoort uit te voeren wat de heren hebben bepaald. Bestekken schrijven en aanbesteden is de weg van de minste weerstand onder het mom van „gelijke kansen voor iedereen”. Men brandt zijn vingers dan nergens aan door niet reeds van te voren met een **bepaalde** aannemer of een **bepaalde** fabriek van bouwmaterialen in zee te gaan.

Deze aannemers of fabrieken zijn namelijk vaak licentiehouders van nieuwe systemen of hebben ervaring in speciale nieuwe bouwmaterialen.

Men ontwerpt liever in de oude vertrouwde zin, enkele goeden niet te na gesproken, zowel bij overheidsdiensten als bij architectenbureaux.

In het Bouwcentrum in Rotterdam is een „huis van 1975” ingericht. Het is bijzonder aardig om dit te gaan zien.

Jammer genoeg is het huis van **NU** in de straat van **NU** niet in staat om dit gewone huis van 1975 ook maar in de verste verte te evenaren. Men zou toch ook **nu** wel wat van het buitenland kunnen leren, zou men zo denken. Neen, hier in Nederland bouwt men vele nauwe straten met vrijwel geen garages, waar slechts aan één kant van de weg mag worden geparkeerd, omdat je er anders niet door kunt. In schrille tegenstelling hiertoe staat een bericht uit de „Autokampioen”, dat in North Caldwell (USA) de gemeenteraad heeft voorgeschreven, dat bij **elk** nieuw huis **twee** garages moeten worden gebouwd!

Bouwen in Nederland, jazeker, maar dan modern en met de blik op de toekomst.

F. WAGENMAKER

Reactie op overneming (I)

De Driemaster verschijnt te laat. In dit verlate nummer staat een kort bericht, dat hierop neer komt: „Wij hebben G. Stempher de deur gewezen”.

Zonder mij als oud JOVD-lid met de beweegredenen te willen bemoeien, vraag ik mij toch af:

1. Weet dit bestuur wel wat de heer Stempher voor de JOVD heeft gedaan?

2. Weet dit bestuur hoe blij iedereen was toen de heer Stempher bij de oprichting van de JOVD in Den Haag „De Driemaster” aanbood?

3. Weet dit bestuur dat De Driemaster dankzij de heer Stempher altijd op tijd verscheen?

(vervolg op pag. 7)

UIT ONZE ORGANISATIE

PLAN 2000

Wij hebben ons, zo schreef ik in het maartnummer, ten doel gesteld de reorganisatie van de bestaande afdelingen vóór eind april te voltooien. Thans, bij het schrijven van deze regels op 6 april, ziet het er naar uit, dat wij erin zullen slagen deze taakstelling te verwezenlijken. Eelde-Paterswolde, een al geruime tijd geheel inactieve afdeling is opgeheven. Drie andere, Arnhem, Ede-Wageningen en Leerdam, hernieuwen de activiteiten. Op dit ogenblik is nog slechts van een viertal afdelingen niet zeker of zij tot nieuw leven kunnen worden geroepen, of zullen moeten worden afgeschreven. In Dalfsen zult U hierover het uiteindelijk resultaat vernemen, en zal ik U, naar ik hoop, kunnen mededelen dat de bestaande afdelingen — waarvan bij de start van plan-2000 half november 1963 meer dan de helft onder de maat bleef — thans allen onder leiding van enthousiaste besturen activiteiten ontplooiën.

Daar ook zal ik U, in mijn tussentijds overzicht van plan-2000, kunnen laten weten hoever de vier districten zijn op de weg, die moet leiden tot het bereiken van de streefgetallen per 31 oktober 1964. Op dit moment is het district Noord-Holland - Utrecht nog slechts dertig leden van haar totaal verwijderd.

dAGENDAg

- 1/5: De heer J. R. S. Beek vertoont dia's en spreekt over 'de geschiedenis van het socialisme' op een bijeenkomst van de afdeling IJmond-Haarlem.
- 1/5: Ir. H. I. Keus, redacteur van 'Burgerrecht', spreekt op een bijeenkomst van de afdeling Groningen.
- 2/5: 3 uur, hotel Overcingel te Assen: jaarlijkse algemene ledenvergadering van het district Noord.
- 5/5: Vanaf 20.00 uur in café de ouwe herberg, Handboogsteeg (tussen Heiligeweg en Spui) in Amsterdam: liberale jongerensociëteit georganiseerd door het district Noord-Holland - Utrecht.
- 6/5: Ir. A. Mooiweer spreekt voor de afdeling Gooi e.o. over bestuursvorm van de onderneming.
- 10/5: 13.30 vanaf de Brink in Ruinen: JOVD-oriënteringsrit. 20.00 uur: prijsuitreiking en forum in hotel Homan in Hoogeveen.
- 27/5: Bijeenkomst van de afdeling Den Haag.
- 30/5: Propaganda-feestavond van de afdeling Leerdam.
- 30/5: 8 uur, café Astoria, Naarderstraat in Laren: ledenvergadering, met daarna dia-avond over het socialisme, van de afdeling Gooi e.o.
- 2/6: Vanaf 20.00 uur in café de ouwe herberg, Handboogsteeg (tussen Heiligeweg en Spui) in Amsterdam: liberale jongerensociëteit.
- 6/
- 7/6: LANDELIJKE LEDENVERGADERING EN WEEKEND TE DALFSEN!

ZAANSTREEK

Vrijdag 20 maart sprak voor ruim vijftig Zaanse jongeren de leider van de Liberale Staatspartij, mr. L. R. J. ridder van Rappard. Spreker stelde met nadruk, dat zijn partij dóór zal gaan.

Tot de niet geringe verbazing van zijn meeste toehoorders verklaarde hij, dat de VVD veel te veel de linkse kant was opgegaan. Met name prof. Oud zou erin geslaagd zijn de VVD een signatuur te geven, die in wezen door de meerderheid van de leden niet op prijs wordt (werd) gesteld.

De heer Van Rappard wil streven naar een verdeling van het liberale kamp in een linkse en rechtse partij, die elkaar op het punt van de geestelijke vrijheid zouden moeten trachten te vinden, doch wat sociale politiek betreft, elk een eigen koers konden varen.

LIBERALE RALLY!

Zondag 10 mei organiseren de afdelingen Dwingeloo, Hoogeveen en Meppel een liberale rally. Deze oriënteringsrit start om 13.30 uur vanaf de Brink in Ruinen. Men kan zich voor deze rally opgeven bij de secretaris van de afdeling Meppel, de heer G. Blok, Burgemeester Wijndyweg 2, Frederiksoord; telefoon: 462. De kosten zijn: f 2.50 per auto en f 1.50 per deelnemer. Des avonds vindt in hotel 'Homan' in Hoogeveen de feestelijke prijsuitreiking plaats. Tevens zal, om de liberale gedachte bij dit alles niet te vergeten, een fo-

rum met liberale jongeren (onder wie de dagelijks bestuursleden Boosman en Wiegel) vragen beantwoorden over actuele politiek. De avond begint om 8 uur. Wij juichen dit originele initiatief van deze drie JOVD-afdelingen uit Zuid-West-Drenthe van harte toe!

WERFT ABONNEMENTEN

Zoals U weet, heeft het hoofdbestuur de uitgeverij van 'de Driemaster' overgenomen. Behalve extra werk voor enige JOVD-ers heeft dit, zoals U ook in Dalfsen zult vernemen, de consequentie, dat tekorten in de exploitatie van ons maandblad door het HB moeten worden aangevuld. U allen kunt het HB helpen de uitgave van 'de Driemaster' te verzorgen. Méér abonnementen op ons blad is daarbij de aangewezen weg. Maakt Uw donateurs abonnee op 'de Driemaster'!

Eén van de manieren waarop dit kan gebeuren is het houden van een kort speechje op afdelingsbijeenkomsten van de VVD-afdelingen in Uw gebied. Wendt U zich daarvoor tot de besturen van deze VVD-afdelingen. Wij weten het, het kost U tijd en moeite, maar het verschijnen van ons aller maandblad wordt er mede door verzekerd. Doet Uw best. U draagt dan ook Uw steentje bij aan de jong-liberale zaak!

LEERDAM

Op 30 mei organiseert het bestuur van de afdeling Leerdam een grote propaganda-feestavond. Ondermeer

De zeer geslaagde dagen van de districten Noord- en Zuid-Holland zullen zeker gunstig hebben gewerkt, en gunstig gaan werken; terwijl ook het bestuur van het district Oost alles doet om de, over het algemeen zeer zwakke, afdelingen in zijn gebied te stimuleren.

Na Dalfsen, dus gedurende de zomermaanden, zullen de districtsvoorzitters, met hun helpers vereend in 'de Vliegende Brigade', en de organisatorisch-HB-contactpersonen, voorbereidingen treffen, die ertoe moeten leiden, dat in september de bestaande afdelingen met een geplanned program van start gaan; en ook dat wij in september en oktober in verschillende plaatsen, waar de JOVD thans nog niet geworteld is, nieuwe afdelingen kunnen gaan oprichten.

Maar eerst zullen wij er, via een mondelinge en schriftelijke actie, hard aan werken, dat in Dalfsen, 6 en 7 juni, een ongekend grote groep JOVD-ers aanwezig is! En daar werkt U allen toch aan mee?

H. WIEGEL, vice-voorzitter

zal daar hoofdbestuurslid Wallis de Vries een propagandaspeech houden. Tevens is gevraagd op te treden het Rijswijks JOVD-cabaret. Van harte succes toegewenst Leerdammers!!

GOOIS LUSTRUM

De afdeling Gooi en Omstreken, die haar lustrumactiviteiten op 29 februari met een openbaar debat over 'liberalisme en socialisme' inzette, vervolgde op 21 maart met een lustrumfeestavond. Daar hield de afdelingsvoorzitter een historische beschouwing over vijf jaar Gooise JOVD, en werden namens hoofdbestuur en districtsbestuur gelukwensen aangeboden. Vervolgens hield de politiek-vice-voorzitter van het HB een inleiding over 'het nut van een onafhankelijke jongerenorganisatie' en beantwoordde een jongerenforum, met voor de JOVD de organisatorisch-vice-voorzitter van het HB, vragen over actuele politiek. De avond, die met een feestelijk samenzijn tot twee uur 's nachts werd besloten, werd behalve door Gooise JOVD-ers ook bijgewoond door vertegenwoordigers van de VVD, door bestuursleden en de twee leden van verdienste van het district Noord-Holland - Utrecht, en leden van de afdelingen Amsterdam, De Bilt-Bilt-hoven en IJmond-Haarlem.

De Gooise lustrum-activiteiten zijn voortgezet op 24 april met een grootse openbare bijeenkomst, waar heeft gesproken de heer Koekoek van de Boerenpartij. Een extra-afdelingsbulletin is met het oog hierop verschenen. Verder wordt op 6 mei gesproken over 'bestuursvorm onderne-

ming', en op 30 mei over 'de geschiedenis van het socialisme'.

Onnodig te zegenen, dat de afdeling Gooi en Omstreken, die thans reeds 45 leden telt, met een grote afvaardiging in Dalfsen aanwezig zal zijn!

LIBERALE SOCIËTEIT

Elke eerste dinsdag van de maand komen de jonge liberaaltjes bijeen, vanaf 8 uur 's avonds, in „de Ouwe Herberg”, Handboogsteeg (tussen Spui en Heiligeweg) in Amsterdam. Trek Uw agenda en tel uit, welke in deze maand de eerste dinsdag is. Voor de analphabeten onder U — hoe kunt U dan eigenlijk dit stukje lezen? — geldt: 5 mei, ijs en weder dienende.

RIJSWIJKS LUSTRUM

Op schrikkel-dag werd in Leeuwarden in Rijswijk het eerste lustrum van de afdeling Rijswijk-Voorburg-Delft gehouden. Ondanks de concurrentie van Sjoukje Dijkstra en schrikkelbals op scholen was de opkomst verheugend goed. De president der afdeling, mej. J. M. M. Krijnen, memoreerde in haar openingswoord, dat de afdeling Den Haag vijf en een half jaar geleden in deze zelfde zaal een propaganda-avond organiseerde. Er werden op die avond 35 liberale zieltjes gewonnen, die besloten een eigen afdeling op te richten.

Na haar openingswoord sprak de landelijke voorzitter, drs. E. Nypels, over „de JOVD, voorhoede van een nieuw liberalisme”. Hij betoogde onder andere dat verschillen tussen

JOVD-VODJes

Van heinde en ver komen op 6 en 7 juni de liberaaltjes naar Dalfsen. Een grote afdelings-afvaardiging verschaft (mede) kansen op de JOVD-wisselbeker! En daar werken we toch allen voor?

Ook de afdeling IJmond-Haarlem, die dit jaar een liberale 1 mei-bijeenkomst belegt, is in Dalfsen present. Zullen we ze er eigenlijk wel kunnen binnenlaten?

De afdeling Den Haag verlootte op haar op 18 maart gehouden propaganda-avond een heerlijke taart. Dat die taart door het afdelingsbestuur zelf gewonnen werd stemt ons tot nadenken...

Jammer is het, dat wij nog steeds geen echte leuke limmericks ontvangen. Daarom maar deze geplaatst:

Langs het dorpje Dalfsen, bij Zwolle waar straks liberalen heen hollen, stroomt 't beekje de Vecht met vies water, ja echt. Wie zal men er dit jaar in rollen?

En het weer betert nog maar steeds niet vrinden. Als het in Dalfsen maar net zo mooi is als vorig jaar, toen we tot diep in de nacht buiten ons heil konden vinden.

Steeds horen wij geruchten, dat men de schrijver van de JOVD-VODJes op het komend congres een prijs voor zijn leuke (nou ja, leuke?) stukjes wil verlenen. Doet dat vrinden, hij verdient het!

bepaalde groepen en partijen steeds meer verdwijnen. Als oorzaak noemde hij de economische ontwikkeling, industrialisatie, bevolkingsgroei, en ruimtelijke ordening. Klapstuk van deze avond was... — inderdaad — het lustrumbal, en de „poging tot cabaret”. Resultaat: **zes nieuwe leden** en een batig saldo! Bijeenkomsten na de lustrumavond zijn gehouden op 13 maart (‘het communisme als wereldbeschouwing’), 17 april (‘het bevolkingsvraagstuk’) en 23 april (‘humor in de politiek’, door de heer en mevrouw Van Sonneren). De afdeling blaakt van activiteit en enthousiasme!

DEN HAAG

Zes nieuwe leden heeft de afdeling Den Haag op haar op 18 maart gehouden propaganda-avond gewonnen. Daar sprak, na een kort propagandistisch woord van hoofdbestuurder Wallis de Vries, mevrouw mr. J. M. Stoffels-van Haften over „de Verenigde Naties”. Haar betoog, op zeer plezierige wijze gebracht, werd met veel belangstelling en aandacht aangehoord. Mevrouw Stoffels wees in het begin van haar rede nog op het grote belang voor de VVD van een onafhankelijke JOVD. „De JOVD kan meer principieel dan de VVD — die regeringspartij in een coalitie is, en dus compromissen moet sluiten — optreden, en kan zo een stuk geweten van het liberalisme zijn”.

DISTRICTSDAG ZUID-HOLLAND

Zaterdag 21 maart is in Breda de jaarlijkse dag van het district Zuid-Holland gehouden. Op het programma stond onder meer de ckpc-cursus, in welk kader mr. A. Stempels, hoofdredacteur der NRC, sprak over „democratie en staatsvorm”. Het grootste deel van zijn betoog omvatte een historische beschrijving van de totstandkoming en ontwikkeling van het Nederlandse staatsbestel. Daarnaast wees hij op het vaak mis-

leidende in de benaming der politieke partijen, daar deze uit de historie voortgekomen namen de lading nooit ten volle dekken. Uitvoerig stond mr Stempels stil bij de discriminatie, die jaren in ons land ten opzichte van de katholieken heeft bestaan en zelfs thans nog niet altijd helemaal verdwenen blijkt.

Behalve een groot aantal JOVD-ers, waren ook verschillende ouderen gekomen om mr Stempels te horen spreken.

De JOVD-bijeenkomst werd voorgezeten door de distritsvoorzitter, de heer I. A. van Leersum.

Een feestelijk bal besloot deze dag.

Reactie

(Vervolg van pag. 5)

4. Weet dit bestuur hoe jaloers andere politieke organisaties zijn over de verzorging van De Driemaster?

5. Weet dit bestuur dat de JOVD groot is geworden voor een heel groot deel dankzij het werk van de heer Stempher?

6. Kan het hoofdbestuur een zo ingrijpende wijziging invoeren zonder machtiging van de algemene vergadering?

Nogmaals ik kan niet oordelen over de gebeurtenissen, maar ik wil wel zeggen dat ik bij herhaling de indruk krijg dat de JOVD op de verkeerde weg is.

Bovendien is een afscheid van de heer Stempher op deze wijze zeer weinig hoffelijk, gezien zijn onschatbare diensten voor de JOVD.

J. T. VAN DORP, Den Haag (De overneming van de uitgave van De Driemaster door het hoofdbestuur heeft zich voltrokken op wens en initiatief van en in volledige harmonie en prettige samenwerking met Gert Stempher. Er is geen sprake van, dat de heer Stempher de deur is gewezen. Stempher is lid van verdienste van de JOVD en is dat zeker niet zo maar. REDACTIE).

Reactie op overneming (II)

Ofschoon te laat verschenen, zullen vele lezers het met mij eens zijn, dat het vorige nummer van De Driemaster enkele verblijvende gezichtspunten te zien gaf.

Allereerst was daar de frisse onafhankelijke geest, die het blad ademde. Met betrekking tot allerlei gebeuren is ook nu weer getracht, een waarlijk liberaal standpunt in te nemen, welke poging meer dan geslaagd is.

Voorts kon men kritiek vernemen, geuit op de redactie van „Vrijheid en Democratie”. Wellicht vragen sommigen zich af, of deze kritiek wel juist is. Helaas kan ik in deze niet bogen op een grote ervaring, maar het voorval, waarin ik zelf betrokken was, stempelde V. en D. niet bepaald tot de uitlaat van liberale gedachten.

Enige maanden geleden, toen ik het niet eens was met hetgeen de nieuwe voorzitter van de VVD, ir. K. van der Pols, over de enquête, gehouden onder de middelbare scholieren, gezegd had, schreef ik een ingezonden stuk, deels pessimistisch, voor zover men de kritiek op het onjuist en onvolledig publiceren van gegevens, ook al worden deze door de voorzitter naar voren gebracht, pessimistisch kan noemen, deels optimistisch voor wat betreft de groei van de liberalen in Nederland.

Ik meende al, dat het artikel niet meer geplaatst zou worden, tot het, zij het in gewijzigde vorm en verkort, zes weken na mijn inlevering verscheen, met navenant zeer weinig kritiek natuurlijk. Aan het slot meent de redactie van V. en D. dan nog te moeten opmerken, dat ik toch zeer optimistisch gestemd ben.

Een dergelijke wijze van redigeren, velen zullen dat met mij eens zijn, moet toch zeker voor een blad, dat

de liberale meningen heet te vertolken, onoirbaar worden geacht. Het is juist daarom, dat de aanval, die De Driemaster op V. en D. deed, mij zo na aan het hart ligt. Het kan niet anders of de koers, die nu gevaren wordt, zal leiden tot een grotere activiteit onder de leden — men denke hierbij aan het plan-2000. Vele leden zullen nu hopelijk geïnspireerd worden, hieraan mede te werken, waartoe ik mijzelf reken. Dat de redactie van De Driemaster haar oprechte liberale beginselen in de toekomst even krachtig mag uitdragen als voorheen en dat nu ook het moederschap haar kompas juist gaat hanteren!

W. A. MAARSE, Delft

De Driemaster

Maandorgaan van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.)

Hoofdredacteur: E. T. Hoven.

Leden van redactie:

R. M. Marcuse,
H. Wiegel,
ir. F. Wagenmaker.
G. van der Most (secr.)

Redactie-adres:

Statensingel 137 A, R'dam-4.
Adres — Administratie:

Oud Blaricummerweg 5,
Laren (N.-H.)
Telefoon 02953-2231.

Abonnementsprijs minimum
f 5,— per jaar (Voor leden gratis).

Abonnements- en advertentiegeden uitsluitend op postgironummer 13500 van het Gemeentelijk Girokantoor te Amsterdam. Op het BIJ-strookje gelieve men duidelijk te vermelden: „T.g.v. R. A. Heyting, rekeningnummer H. 12590.

N.V. SCHEEPSWERVEN

„PIET HEIN”

voorheen

FIRMA W. SCHRAM & ZONEN

WERVEN TE BOLNES
EN PAPENDRECHT

Twee dwarshellingen, elk 115 mtr lang. Overdekt droogdok 116 x 30 meter, geschikt voor het zwaarste materiaal.

Telefoonnummers

Rotterdam 010 194011-194332

Ridderkerk 01896 3644-3409

Papendrecht 01850 3774-8329-20466

N.V. Lijm- en
Gelatinfabriek

„Delft”

TWEE TORENS

Telefoon 25242 - Delft

VARIOS

elektroden - lastransformatoren

Varios-Fabrieken N.V. - Groningen - Rotterdam

Scheeps-
reparatie-
bedrijf

Waalhaven Pier 8 - Rotterdam

Telefoon 77610 (3 lijnen)

Na 18 uur: 73554, 70341, 41782, 171502

en Machinefabriek

Voor al uw motorreparaties:

MOTOREN EN MACHINE FABRIEK
„KINDERDIJK”

Motoren voorradig in vermogens van 8-750 pk.

Middelland 59, KRIMPEN a/d LEK

Tel 01895 - 3244; 010 - 240878

N.V. Scheepsbouwwerf - Machiniefabriek

„DE KLOP”

Industrieweg 4

Sliedrecht

Voor betere en gezondere oogst:

AA-BESTRIJDINGSMIDDELEN en ORIGINELE ZAAIZADEN
WIERSUM GRONINGEN

N.V. BOELE's

Scheepswerven en machinefabriek
BOLNES

Nieuwbouw en reparatie

N.V. ROTTERDAMSCH KOPER- EN METAALGIETERIJ

H. F. A. WEIJER

GUSTOWEG 43 - ROTTERDAM

TELEFOON Nos.: 66038 - 66490

TELEFOON NA 6 UUR 74863

Isolatie- en
Plaatwerkbedrijf

„ROTAMISOL“

Uitvoerders van warmte-, koude- en geluidsisolatie

Kantoor: IPELO 15, ROTTERDAM - Telefoon 175507

Leeuwenstijn - Staalbouw

Schiedam - Jan van Riebeeckweg 10
Telefoon (010) 15 32 52 - 5 32 63

Staalconstructies

Zware plaatwerken

Steek-, spil- en ovale trappen

Pijpconstructies

Hekwerken enz.

N.V.

W. A. HOEK's

MACHINE- EN ZUURSTOFFABRIEK

Hoofdkantoor en Machinefabriek te Schiedam

INSTALLATIES voor de bereiding van zuurstof, stikstof, enz.
COMPRESSORS voor alle gassen en iedere druk.

FRANK RIJSWIJK - HOLLAND N.V.
Hendrik-Ido-Ambacht
Telefoon: 01858-2045-010-117615

Scheepssloperij

Handel in:

- ★ oud ijzer
- ★ non-ferro schroot
- ★ gebruikte Scheepsonderdelen

Levering uit voorraad van:

- ★ nieuw ijzer en staal
- ★ gezaagde schijven
- ★ sjabloon snijwerk

Verhuur van drijvende bokken

ANNO

1774

A. VAN HOBOKEN & Co.

BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34

BIJKANTOREN:

's-GRAVENHAGE
RHENEN

CORRESPONDENTSCHAP:
WIJK BIJ DUURSTEDE

DE ROTTERDAMSCH DROOGDOK MIJ N.V.

Strijdt voor Vrijheid en Democratie voor iedereen, behalve voor Houtvernielers. Bestrijdt deze door Uw hout onder hoge druk te laten impregneren bij:

v. d. SIJDE'S Houthereiding N.V.

Spui 40 - STRIJEN - Telefoon 01854-280

FRIESCH-GRONINGSCHE HYPOTHEEKBANK N.V.

Amsterdam - Arnhem - Eindhoven - 's-Gravenhage
Groningen - Rotterdam

Vlotte behandeling van hypotheekaanvragen

TRIPLEX & BOARDHANDEL

D. BRAND

„Picus“-Betontriplex — Meubelplaten — Deuren

Spangesekade 115 — ROTTERDAM

Tel. 010 30231-51995

N.V. BETONDAK

Fabrieken Arkel - kantoor Gorinchem

Gireren van abonnementsgelden betreffende 'de Driemaster' op

POSTGIRO 13500

van het Gemeente girokantoor - Amsterdam.
Op het BIJstrookje vermelden:

ten gunste van H 12590
van R. A. Heyting.

16e Jaargang No. 5

mei 1964

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN VAN DE ONAFHANKELIJKE LIBERALE
JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

**Werkt U
ook actief
mee
aan het
plan
2000?**

BEGINSELEN IN DISCUSSIE

Tijdens de algemene vergadering van de VVD te Eindhoven zijn zes hoofdpunten van een nieuw beginselprogramma in discussie gebracht. Een commissie uit de VVD, waarin onder andere de heren Van der Pols, Geertsema, Van Riel en Nordlohne zitting hadden, heeft deze hoofdpunten in twee vergaderingen vastgesteld. Van deze korte voorbereidings-tijd zullen de heren nu wel spijt hebben, want de discussiegrondslag werd door de vergadering finaal van de tafel geveegd met de opdracht het nog maar eens over te doen. De aanval werd ingezet door professor Oud, de auteur van het huidige beginselprogramma, en vrijwel al de op hem volgende sprekers waren het met hem eens en concludeerden bovendien nog, dat het oude beginselprogramma „de meesterhand van professor Oud verradt”. Het is droevig, dat een discussie over een nieuw beginselprogramma dermate slordig wordt voorbereid, dat niet alleen de commissie, maar ook de beginselen zelf er onder te lijden dreigen. Bij de liberalen zou nu gemakkelijk de gedachte kunnen postvatten, dat al dat gepraat over beginselen maar een wassen neus is, als de voornaamste liberalen of zo weinig inzicht in de materie hebben, dat ze publiekelijk staan te schutten, of het zo oneens zijn met elkaar. Als zulke vooraanstaande liberalen het blijkbaar niet weten, hoe kunnen wij „gewone” liberalen dan nog zinvol over onze beginselen praten? Neen, van Eindhoven geen victorie, maar liberale schaamte. Dit laatste zeker ook vanwege het geringe niveau van de discussie. Van professor Oud (op eenzame hoogte en zeer goed op dreef) liep het niveau snel af tot het dieptepunt in de persoon van juffrouw Toxopeus Pott, die verklaarde dr Nordlohne een knappe man te vinden en verder, dat men nu bezig is om politieke tegenstanders wapens in de hand te geven om ons te bestrijden.

* * *

Toch is het uiterst belangrijk nu eens goed te weten, wat de liberale beginselen in de moderne tijd inhouden. Er wordt zoveel geschermd met deze beginselen en deze worden voor zoveel verschillende karretjes gespannen, dat het goed is om hen eens kritisch te bekijken. Dat dit geen zaak is van twee avondjes is duidelijk. Als de Eindhovense discussie echter aanleiding mocht geven tot de conclusie van de heer Van Riel, die meende „de gevoelens van de vergadering te typeren” door er op te wijzen, dat men „een beginselprogramma, dat uitgaat van werkelijkheidsconstateringen toch eigenlijk als het enige juiste voor de VVD be-

schouwt”, komen we helemaal van een koude Eindhovense kermis thuis. Werkelijkheidsconstateringen en opportunisme liggen niet ver van elkaar, maar wel ver van beginselen.

De heer Van Riel is op z'n zachtst gezegd, geen liefhebber van beginselen. Hij meent (Confrontatie, blz. 138, in een discussie met de PvdA) „Beginselen hebben een zeer reële betekenis, maar beginselvorming bepaalt tactiek en wordt door de tactiek bepaald en dat maakt elk debat over beginselverschillen al onuitvoerbaar, omdat de tactische situatie het geen van beide partijen toelaat de zaak voltrekt zuiver te stellen”.

Ook in het boek „Liberale Gedachten” kant mr. Van Riel zich tegen een beginselprogramma en pleit voor een programma van „in een overzienbare tijd bereikbare politieke doelstellingen van zeer concrete aard. Tactisch verwacht ik daarvan voordeel” (blz. 52/53). Ons lijkt dit echter een verwarring tussen een beginselprogramma en een verkiezingsprogramma.

* * *

Wij daarentegen zijn voorstanders van een goede en grondige bestudering van de liberale beginselen, die op de eerste plaats behoren te komen. De tactiek komt dan op de tweede plaats. Het doel heiligt de middelen niet bij de liberalen, de tactiek moet ondergeschikt zijn aan de beginselen en niet omgekeerd. Als er politici zouden zijn, die menen, dat de beginselen als uitgangspunten van politiek handelen maar liefst zo vaag mogelijk moeten zijn, zodat hun handen vrij blijven te doen en te laten wat zij willen, dan gaat ons die vrijheid te ver. De liberale praktische politiek moet binnen de grenzen blijven, die door de beginselen worden gesteld.

Het kan best zijn, dat de bovengenoemde tactiek er de oorzaak van is, dat belastingverlaging en commerciële televisie zo hoog genoteerd staan bij de liberale uitspraken, het kan ook best zijn, dat er dan geen tijd meer is voor de bestudering van liberale beginselen, die over heel wat belangrijker zaken handelen. Waar de tactiek de beginselen dreigt te verlammen, men denke bijvoorbeeld aan de Eindhovense milde woorden over de Spaanse en Zuidafrikaanse politiek, wordt het de allerhoogste tijd, dat de liberale beginselen weer op het eerste plan komen bij de VVD. Als we overgeleverd worden aan „werkelijkheidsconstateringen” in plaats van leven en oordelen aan de hand van beginselen, is het hek van de dam voor een liberale politiek.

* * *

De kritiek op de nieuwe discussiegrondslag was voor een goed deel terecht, de verheerlijking van het oude beginselprogramma onterecht. Immers, de eerste vier artikelen van het oude programma zijn in wezen meer een vrijzinnig-protestants-staatkundige visie dan een liberaal beginselprogramma. Het verwijt aan de VVD een vrijzinnig-religieuze zuil te zijn was dan ook niet geheel ten onrechte. Het is een belangrijke verdienste van de nieuwe commissie geweest om deze vrijzinnig-christelijke achtergronden te laten vervallen.

Helaas is men in het vertalen van het begrip „zedekundige grondslagen van het christendom”, die men in het nieuwe programma wilde handhaven, veel te ver gegaan door de Tien Geboden en „vele getuigenissen van het Nieuwe Testament” erbij te halen. Het was misschien verstan-

(vervolg op pag. 7)

VERKLARING HOOFDBESTUUR

Het hoofdbestuur van de onafhankelijke liberale Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie spreekt zijn scherpe afkeuring uit over de door de regering van Zuid-Afrika gevoerde apartheidspolitiek.

Deze politiek, die haar rechtvaardiging tracht te vinden in een onderscheid in ras, leidt tot onderdrukking van de niet-blanke bevolkingsgroepen. De geestelijke en materiële ontplooiing van deze groepen wordt daardoor op onaanvaardbare wijze belemmerd.

Het hoofdbestuur zou daarom onderhandelingen tussen de Zuidafrikaanse regering en representatieve vertegenwoordigers van de niet-blanke bevolkingsgroepen toezien.

Het is van mening, dat de duizenden gevangengenomen tegenstanders van de gevoerde apartheidspolitiek zo spoedig mogelijk dienen te worden vrijgelaten.

Het hoofdbestuur wijst een boycot van Zuidafrikaanse goederen af, aangezien dit de conflictsituatie verscherpt, en de materiële welvaart kan verslechteren, juist voor de niet-blanke bevolkingsgroepen.

(Deze verklaring is door het hoofdbestuur ter kennis gebracht van de ambassadeur van Zuid-Afrika).

Jaarcongres 1964 van de V.V.D.

Op vrijdag 17 en zaterdag 18 april is in het grand hotel Cocagne te Eindhoven het jaarcongres gehouden van de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie (VVD), waarvan menigeen een nogal bittere nasmaak heeft overgehouden. Vooral in de kringen van de z.g. christelijk-sociale coalitiegenoten is er een stormpje van verontwaardiging opgestoken, die echter nog sneller dan het lawijt rond „Zo is het toevallig...” plotseling weer ophield. Ik heb die verontwaardiging, die scheldcampagne en dreigementen aan het adres van de heer Geertsema en de zijnen niet helemaal kunnen begrijpen. Althans niet op het punt van de belastingen (verlaging). Men heeft, met name in AR- en CHU-kringen de term fakkeldragersdag gebezigd, maar die vergelijking is belachelijk. In 1958 stelde de toenmalige voorzitter van de Tweede Kamerfractie der PvdA, mr. J. A. W. Burger, aan de regering eisen, die niet voorkwamen in het toenmalige akkoord (waarschijnlijk van Den Haag). In 1964 beroept de voorzitter van de Tweede Kamerfractie der VVD, mr. W. J. Geertsema, zich juist op het pakket prioriteiten, dat als akkoord van Wassenaar bekendheid heeft gekregen, en wel op de tweede prioriteit: de belastingverlaging.

Iedereen is het er wel over eens, dat die belastingverlaging noodzakelijk is. Dat juist de VVD, die tenslotte een groot deel van haar aanhang heeft in de midden- en vergeten groepen, krachtig te kennen geeft, dat het haar ernst is met het navolgen van het akkoord van Wassenaar óók op dit punt, is volkomen aanvaardbaar. Maar het is natuurlijk heel iets anders, wanneer op een jaarcongres van de liberale partij in Nederland, die de derde partij is in grootte en regeringspartij, bij de behandeling van de politieke problematiek, zozeer de nadruk op de belastingverlaging wordt gelegd, dat men alle proporties uit het oog schijnt te verliezen.

Met name bij de behandeling van het beleid der Kamerfracties had men nogal eens de indruk een accountantsvergadering bij te wonen. En enkele, juist voor liberalen zo belangrijke aangelegenheden, die buiten het fiscale gezichtsveld lagen, werden afgehandeld op een wijze, die menig liberaal en andersdenkende de haren te berge deed rijzen. Maar daarover straks meer.

De VVD heeft als „imago” vrij algemeen dat van de partij van de belastingverlaging, een pressuregroepje, dat zich ten bate van het bedrijfsleven en de min of meer vermogenden vrijwel volledig inzet voor de belastingverlaging en nauwelijks aandacht heeft voor andere zaken. Die indruk lijkt na het jaarcongres te Eindhoven bepaald niet weggenomen te zijn. Het is mijn vaste overtuiging (ik ben er geweest, dus ik mag er over meepraten), dat men dit ook deze keer niet aan de politieke tegenstanders, maar aan zichzelf te wijten heeft.

Sympathie gaat uit naar prof. Witteveen, die vrijdag en zaterdag zo het een en ander heeft moeten aanhoren. Als een van de vertegenwoordigers van de VVD bekleedt hij wel de meest ondankbare positie in de regering. En ook in zijn partij, zou men bijna concluderen.

De wijze waarop de voorzitter van de partij, ir. K. van der Pols, de vergaderingen leidde, was buitengewoon soepel. De sfeer was tenminste in zoverre alleszins liberaal en goed, dat iedereen zonder interruptie of afgehamerd te worden, zijn (haar) zetje kon doen. Zoiets pleit weer helemaal ten goede van een partij en de eer hiervoor gaat volledig naar de heer Van der Pols. Bijzonder sympathiek ook was in zijn openingswoord vrijdagavond de uitvoerige aandacht die hij schonk aan de benoeming tot lid van de Raad van State van ons erelid drs. H. A. Korthals. Het stemde tot voldoening, dat althans een duidelijke meerderheid onder de aanwezigen ten teken van instemming applaudisseerde.

Vraagtekens

Voor de discussie over het concept-beginselprogramma, waarbij de erevoorzitter prof. mr. P. J. Oud waarschijnlijk een van zijn beste redevoeringen van de afgelopen jaren heeft gehouden, verwijs ik de lezer naar het hoofdartikel. Er moet mij slechts één ding van het hart: de werkwijze van de „commissie herziening beginselprogramma” heeft, ook in hoofdbestuurskringen, vraagtekens opgeroepen. Men mag er van uitgaan, dat als een commissie een werkstuk gereed heeft en zonder mutaties aanblijft, dat dan elk commissielid de volledige verantwoordelijkheid voor het geheel aanvaardt. Maar wat gebeurde er nu? Nadat een lange rij van afgevaardigden het concept van de hand gewezen had, stond een commissielid te praten van: „Ja, ik ben het ook niet met alles eens, maar voor twee (spatiëring van mij - R.M.M.) alinea's neem ik de volle verantwoording”, terwijl anderen kennelijk precies dat ene puntje verdedigden, dat zij erin hadden gebracht.

Het was wel een beetje lachwekkend. Men mag verwachten, zelfs verlangen, dat de suggestie van mr. J. van Someren om de commissie uit te breiden — en met name met prof. Oud — opgevolgd zal worden. Zaterdagmiddag tenslotte was het beleid van de Kamerfracties aan de orde. Zoals ik al vermeldde stond de belastingverlaging min of meer centraal in de liberale aandacht, maar er kwamen ook andere zaken aan de orde. Voorzover afgevaardigden tot politiek denken en uitspraken kwamen dacht men maar al te vaak de oortjes niet te geloven. Wat men met name over Spanje en de E.E.G. en over Zuid-Afrika bracht was meer dan droevig, een wel zeer gunstige uitzondering daargelaten, maar dat is dan ook een oud-JOVD-er: dr. K. van Dijk (zie de Marginalia). Over (onder meer) Spanje en de EEG sprak ir. P. F. S. Otten, lid van

de afdeling Eindhoven. Hij betreurde het ten eerste, dat men niet over associatie wilde spreken, want het bedrijfsleven kreeg er maar de klappen van. Ir. Otten zelf kreeg ook klappen, maar ik had niet de indruk, dat de meerderheid in de zaal aan het applaus deelnam. Dat moest er nog bijkomen! Mr. Berkhouwer liet bij de beantwoording wel merken, dat hij niet voor associatie was, maar helemaal bevredigend was zijn beoog nu ook weer niet.

Ten aanzien van Zuid-Afrika maakte drs. F. A. Hoogendijk een cynisch onderscheid tussen de z.g. „grote apartheid” (de apartheidspolitiek als doel: niet te versmaden) en de „kleine apartheid”, die inderdaad irritant is te noemen.

Ir. P. F. S. Otten en zijn vrouw zijn eveneens (verleden jaar) in Zuid-Afrika geweest (en Zuid-Rhodesië). Zij hadden juist gelet op excessen, zoals die zo vaak beschreven worden in de pers, maar nee hoor: geen excess te zien tijdens hun reis. Natuurlijk, de „kleine apartheid” doet wel onrecht, maar men moet die los zien van de grote apartheid. Namens de „vier” sprak dr. K. van Dijk, waarover elders meer.

De voorzitter van de Eerste Kamerfractie tenslotte, mr. H. van Riel, vond dat men de feiten grondig moet analyseren, benevens de politieke situatie. Al met al vond hij het een zeer moeilijk probleem. De heer Van Riel zag het spreken over de apartheid meer in de sfeer van de „afkeuring in de familie”. Wij mogen ons geen oordeel aanmatigen over mensen die voor hun leven vechten: het is niet opportuun om het Zuidafrikaanse regeringsbeleid te veroordelen. Het gaat er niet zozeer om of die politiek juist is, maar het gaat er om dat een minderheid door dit systeem haar leven verdedigt. De heer Van Riel zag de grootste wijsheid juist in onthouding (van oordeel) en vond dat men het allemaal maar aan het verloop van de geschiedenis moest overlaten.

Slotmoraal

Op deze Eindhovense hoogtijdagen kan men slechts met gemengde gevoelens terugzien. Gelukkig was deze vergadering niet volkomen representatief voor de VVD: zoals altijd was ook nu weer de overgrote meerderheid van hen, die zich met reden liberaal kunnen noemen, afwezig. Men moet hen dit verwijten, want juist op een jaarvergadering presenteert de VVD zich naar buiten. Op bepaalde punten was dit een vriendelijk gezicht dat welwillendheid kon opwekken. Soms kon men spreken van een wenkend perspectief, maar dit wenken gaat wel erg

traag. Laten we hopen dat het beestje niet helemaal vleugellam wordt. Pijnlijk genoeg hoorde men niets van LDC-zijde.

R. M. MARCUSE

Van de HB-tafel

Zondag 19 april vergaderde het hoofdbestuur in Amersfoort. Vicevoorzitter Wiegelt deelde in zijn openingswoord mede, dat mej. Van der Sluis en de heren Hofman, De Jonge en Nypels verhinderd waren de vergadering bij te wonen.

Verslag werd gedaan van de besprekingen met het DB van de VVD en van de stand van zaken met betrekking tot plan-2000.

Uitvoerig is door het hoofdbestuur gesproken over de financiële situatie. Maatregelen ter verbetering zullen door het dagelijks bestuur in samenwerking met de financiële commissie worden genomen. Het door het dagelijks bestuur gevoerde beleid t.a.v. de Driemaster werd door het hoofdbestuur goedgekeurd. Tevens werd besloten in Dalfsen opening van zaken te geven.

Verder besloot het hb aan de ledervergadering in Dalfsen voorstellen te doen betreffende de wijziging van de financiële werkwijze, en ter verhoging van de afdracht. Deze voorstellen zijn inmiddels aan de afdelingen toegezonden.

Voorts zal in Dalfsen aan de orde komen een reorganisatieplan, dat — zowel via deze Driemaster, als via toezending aan de afdelingssecretarissen — aan de leden bekend wordt gemaakt.

In de samenstelling van de commissies zijn de volgende wijzigingen gekomen: de heer Alberti is benoemd tot secretaris van de ckpl. De heer Van der Most is thans voorzitter van de commissie-politieke-contacten, waarin de heer Koch als secretaris is opgenomen. De heer Hofman zal voorlopig het contact met de NPJCR onderhouden.

In de financiële commissie, die door het hoofdbestuur is ingesteld, hebben zitting de heren Franken en ir. Jansen.

Het hoofdbestuur heeft een voorstel van de ckpc goedgekeurd betreffende het uitgeven van een map met administratieve gegevens. Deze zal voor alle leden ad f 2.50 verkrijgbaar zijn.

Tenslotte is door het hoofdbestuur besloten een hb-verklaring over de apartheidspolitiek in Zuid-Afrika uit te geven.

Namens het hoofdbestuur,
H. WIEGEL, vice-voorz.

LIBERALE BEGINSELEN EN POLITIEK

Liberaal beginselen bevorderen een onafhankelijke opinievorming, vrij van dogma's. Dat doet eveneens de NRC, die uitgaande van liberale beginselen, onafhankelijk, streeft naar de grootst mogelijke objectiviteit in haar voorlichting en daardoor ook voor vele andersdenkenden een gewaardeerd middel is voor de algemene oriëntatie.

Als U nog niet op de
NRC geabonneerd
bent, vraag haar dan
vrijblijvend op proef.

NIEUWE ROTTERDAMSE COURANT

POSTBUS 824, ROTTERDAM - TELEFOON 111.000

MARGINALIA

Sie maken wieder gut

Ook in West-Duitsland ontstond indertijd een vrij algemene opwindung, toen tijdens de nasleep van de afluister-affaire aan het licht kwam dat liefst zestien voormalige SS-ers belangrijke posten bekleedden op het bureau ter bescherming van de grondwet.

De minister van Binnenlandse Zaken Höcherl zag terecht in, dat deze situatie onhoudbaar was. Hij heeft deze oud-leden van Hitlers elitekorps weliswaar niet op straat gezet, maar overgeplaatst. De voormalige SS-ers verrichten nu administratieve werkzaamheden bij het centrale administratieve bureau van de Bondsrepubliek.

Deze instantie houdt zich in het kader van de Wiedergutmachung bezig met de eisen tot schadevergoeding van Joodse gemeenten voor in de oorlog geleden verliezen.

Liberaal moed

Temidden van de liberale kopstukken die in Eindhoven zo'n bijzonder welwillend begrip voor Verwoerds rassenpolitiek vermochten op te brengen, vormde het Tweede Kamerlid dr. K. van Dijk een glansrijke uitzondering. Hij sprak bij de bespreking van het beleid van de kamerfractie namens de liberale kamerleden, die hun handtekening hadden gegeven aan de anti-apartheidsverklaring. Hij begon met de inmiddels vertrokken drs F. A. Hoogendijk gerust te stellen door te zeggen, dat hij zijn handtekening niet in een emotionele bui, maar weloverwogen had gezet en dat hij het nu wéér zou doen. Aan hen, die insinuerend hadden gesteld, dat hij zich in slecht gezelschap bevond wanneer hij stelling nam tegen Verwoerd cum suis, vroeg dr. K. van Dijk of de Verenigde Naties en in het bijzonder de Nederlandse vertegenwoordiging aldaar (jammer genoeg vergat hij de president van de Hoge Raad der Nederlanden te noemen), soms óók „slecht gezelschap” waren.

En waarachtig was er een handjevol „liberalen” dat luidruchtig „jazeker!” begon te roepen. Maar misschien behoorden deze lieden tot de zuivere belasting-liberalen en waren zij alleen maar balorig omdat er ook nog andere prioriteiten aan de orde werden gesteld.

„Een politicus moet natuurlijk voorzichtig zijn”, besloot dr. Van Dijk. „Maar op bepaalde momenten meen ik, dat politiek een éérlijke zaak moet zijn!” Van de aanwezige liberalen gaf op zijn hoogst eenderde door applaus blijk van instemming

met dit eerlijke appèl. Het liberale hoofdbestuur keek star neutraal voor zich uit.

Eén mei

De eerste mei mag dan in ons land een nogal inhoudsloze vertoning zijn geworden, in het buitenland ligt dat hier en daar bepaald anders.

In Lissabon demonstreerden enkele duizenden voor de politieke gevangenen en grotere vrijheid. Het is met de vrijheidsgedachte in het land van deze corporatieve medestrijders voor het vrije westen uiterst droevig gesteld. Een regime, dat (of het nu communistisch of fascistisch is) nauwelijks of geen vrijheid erkent, moet van demonstraties voor de vrijheid niets hebben: politietroepen begonnen de betogers te verspreiden, waarbij een vuurgevecht ontstond. Een demonstrant werd gedood, twee gewond en verschillende gearresteerd.

Ook achter het zogenaamde ijzeren gordijn kan het gevaarlijk zijn om zich voor de vrijheid in te spannen. Op één mei hebben in Praag studenten gedemonstreerd voor meer vrijheid en een hoger levenspeil.

Veiligheidstroepen hebben de orde hersteld. Eenendertig betogers, onder wie vijf vrouwen, werden gearresteerd. Na deze eerste berichten uit Praag volgde een rectificatie van het officiële Tsjechoslowaakse nieuwsagentschap Ceteka. Hierin werden de betogers geridiculiseerd tot een ongeveer honderd „relletjesmakers” die de orde trachtten te verstoren. Er zou slechts één student bij betrokken zijn geweest.

In de Bulgaarse hoofdstad Sofia kwam het op één mei vóór de hoogmis tot een botsing op het plein van de kathedraal tussen tientallen oosters-orthodoxe kerkgangers en een groot aantal communistische jongeren. De politie kwam snel en doeltreffend tussenbeide. Er werden geen arrestaties verricht. De mis ging niet door.

En in de Spaanse stad Bilbao mocht de politie de orde handhaven tegen tweeduizend betogers, die onder meer pleitten voor vrije vakbonden. Zeventien personen werden gearresteerd. Overigens is er de laatste weken in Spanje sprake van toenemende onrust. Begin mei waren in Asturië totaal ruim 75.000 mijnwerkers in staking.

Zij eisen verhoging van de minimumlonen. Voor een algemene solidariteitsstaking werd gevreesd. Gelukkig blijkt tenminste de lagere katholieke geestelijkheid (althans in Catalonië) solidair te zijn met de positionele krachten tegen de

Franco-dictatuur. Ook Nederland en zijn bedrijfsleven doen er verstandig aan deze ontwikkeling nauwlettend te volgen.

Democratie

In maar al te veel van die Europese landen, die geacht worden te behoren tot het vrije westen, is de democratie maar een hachelijke aangelegenheid. Dit blijkt weer eens uit een Frans berichtje. De belangrijkste tegenkandidaat van de heer De Gaulle bij de komende presidentsverkiezingen is natuurlijk de socialistische burgemeester van Marseille, Gaston Defferre. Een Vijfde Republiek met Defferre als president lijkt bepaald méér perspectieven te bieden voor de Atlantische gemeenschap en een werkelijk verenigd Europa. Maar het zal helaas wel een ongelijke strijd worden.

In Frankrijk heeft men een soort nationale televisie en radio. In plaats van verschillende monopolisten is er slechts één: de staat. De nadelen van een dergelijk stelsel zijn niet alleen in theorie duidelijk, zij blijken nu meer dan ooit in de praktijk.

Nog verleden jaar december verklaarde de heer De Gaulle dat hij de Franse radio en televisie „zonder vooroordeel, zonder uitzondering de stromingen in de kunst, de wetenschap en de politiek weergevend”, zou willen zien, opdat zij zullen bijdragen tot: „de vrijheid, de waardigheid en de solidariteit der mensen”.

In de eerste plaats geldt dit natuurlijk voor het Gaullisme, whatever that may be: De heer De Gaulle en de zijnen beschikken over de mogelijkheid om als het ware dagelijks op het televisiescherm en voor de radio te paraderen om zonder vooroordeel zoveel mogelijk geesten te infiltreren. Maar ook de oppositie mag een bijdrage leveren tot de vrijheid, de waardigheid en de solidariteit van de mensen: In de twee weken, die voorafgaan aan de verkiezingen, krijgt iedere kandidaat twee uur zendtijd voor de radio en nog eens twee uur (120 minuten) voor de televisie.

Protestanten protesteren

In Middelburg is op vijf mei door ongeveer achthonderd protestanten een reformato- risch appèl gehouden waar onder meer ds C. A. Zijdeveld, predikant van de gereformeerde gemeente in deze stad terloops over de overgang van Prinses Irene kwam te spreken, in welk verband hij natuurlijk op de oecumene kwam: hij wilde geen haatgevoelens kweken maar alleen het slapende protestantisme in ons land wakker schudden en waarschuwen voor de oecumenische beweging, die, zoals de dominee vaststelde, „naar Rome lonkt”.

Na afloop van deze reformato- rische bijeenkomst kregen de aanwezigen een pamfletje in de hand gedrukt: „Lied voor het Nederlandse volk en de kerk der reformatie”, terwijl het verder heette te zijn een „gebed voor de Oranje-prinses opdat zij moge wederkeren tot de God van haar vaders”. Het lied telt vier coupletten, die kunnen worden gezongen op de wijs van het Wilhelmus.

In dit reformato- risch gebed is sprake van „verleiding van 's Pausen gruweldaan”, „red haar toch uit de banden van onder Rome's staf” enzovoorts. Het is weer eens een staaltje van verbijsterend ongenue- ceerd reformato- risch „denken”. Net zoals in sommige katholieke kringen is men in extreem protestantse hier en daar geestelijk nauwelijks uitgegroeid uit de sfeer van de tachtigjarige oorlog. Met name het geschiedenisonderwijs op de bijzondere scholen lijkt voor ingrijpende verbetering echt wel rijp.

R. M. MARCUSE

VARA I

Het VARA-vrijdagavond-radio- programma omvatte tot aan mei van dit jaar het programma Marimba. Het is nu opgehouden te bestaan, aangezien de leider Gabri de Wagt ander werk kreeg te verrichten. Dat is jammer, omdat Marimba een van de weinige programma's over de radio was, die vrijwel altijd de moeite van het beluisteren waard was. Er werd flink in geheeld, soms wel eens te vergaand en soms te weinig spiritueel, maar een kniesoor die daarop let. Er werden heilige huisjes terecht omverge- worpen, actuele situaties vlijm-

De Driemaster

Maandorgaan van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.)

Hoofdredacteur: E. T. Hoven.

Leden van redactie:

R. M. Marcuse,

H. Wiegel,

ir. F. Wagenmaker.

G. van der Most (secr.)

Redactie-adres:

Statensingel 137 A, R'dam-4.

Adres — Administratie:

Oud Blaricummerweg 5,

Laren (N.-H.)

Telefoon 02953-2231.

Abonnementsprijs minimum f 5,— per jaar (Voor leden gratis).

Abonnements- en advertentiege- lden uitsluitend op postgironum- mer 13500 van het Gemeentelijk Girokantoor te Amsterdam. Op het BIJ-strookje gelieve men duidelijk te vermelden: „T.g.v. R. A. Heyting, rekeningnummer H. 12590.

scherp ontleed (zoals deze laatste keer het Eindhovense congres van de VVD) en misstanden aan de kaak gesteld (de gramfoonplaten-industrie van vieze plaatjes). Er zijn heel wat mensen over dit programma boos geworden. Dat is dan waarschijnlijk het beste bewijs, dat de kritiek juist was. Het is te hopen, dat de radio weer spoedig een dergelijk programma kan opbrengen.

VARA II

In de vroege morgen van de Dag van de Arbeid, 1 mei 1964, sprak mr Burger, voorzitter van de VARA, zijn luisteraars toe onder het motto: „Der traditie getrouw”. Voor deze toespraak hebben wij maar één kwalificatie: walgelijk! Inderdaad „der traditie getrouw”, spittend in het verleden, werden de gruwelen van vroeger tijden gememoireerd, aan welke erbarmelijke toestanden dankzij de voortreffelijke socialisten een eind is gemaakt. De klassestrijd flink aanwakkerend verhaalt mr Burger dan, hoe er niet alleen in het verleden, maar ook in het heden nog gevochten moet worden. Immers De Quay wilde maar 200.000 gulden per jaar voor z'n commissariaat bij de Gruyter hebben in plaats van de 250.000, die hem geboden werd, aangezien hij dat laatste wat te veel vond naast de revenuen van zeven alle bij name genoemde andere commissariat. Zijlstra (ook commissaris van een aantal bij name genoemde firma's) had De Quay en zich zelf wat willen helpen door in zijn ambtsperiode te proberen om de commissarisbelasting te laten vervallen. enz. enz.

Al dit heerlijk werd ons „der traditie getrouw” verhaald door mr Burger. Jammer, dat de televisie nog niet wakker was, anders hadden we mr Burger waarschijnlijk ook nog „der traditie getrouw” in een korte broek met een rood vlaggetje in zijn hand in het beeld gekregen. Ach neen, het was eigenlijk zo al fraai genoeg. 't Is wat, als je „der traditie getrouw” altijd zo gek moet doen op de eerste mei. Aan mr Burger hebben ze een goede bij de VARA, die staat voor niks.

AVRO

Der traditie getrouw vanaf 1945 haalt men op 4 mei om zes uur 's avonds de vlag uit de kast en hangt hem halfstok aan de vlaggemast. Dit duurt tot acht uur, want dan wordt de vlag weer tot aan de top van de mast gehesen. Gedurende twee uur per jaar wordt dus gerouwd om de honderdduizenden Nederlandse doden uit de oorlog 1940-45. Dit is kennelijk nog te veel voor de AVRO, die meende nog vrolijke wijsjes via de radio in de huiskamer te moeten laten binnenstromen, ter-

wijl men buiten de rouwende vlaggen zag. Bijzonder weinig fijngevoelig voor een „nationale” omroepvereniging.

F. WAGENMAKER

Defensie

Het grote nieuws van de defensie-nota heeft de pers reeds bereikt: Marineman De Jong zal binnenkort zijn verticale beleid moeten verantwoorden. Hoe de Tweede Kamer erop zal reageren, is nog een open vraag, maar dat er vele kritische stemmen zullen opgaan staat wel vast. De gezonde financiële basis, verzwakt door het zwakke beleid van geestverwant Visser, lijkt niet te zijn teruggekeerd.

De luchtmacht kampt met een tekort van tientallen miljoenen guldens, de landmacht moet sterk bezuinigen, en ook bij de marine gaat het niet naar den vleze. Verbetering in deze ongelooflijk onoverzichtelijke materie zal plaats moeten vinden; twee punten spelen hier een dominerende rol: 1. Het voeren van een zuinig beleid; 2. Een gunstige positie tegenover de verdeelsleutel innemen.

Wat de verdeelsleutel aangaat, de minister blijft daarmee de marine nog een prioriteit geven, die zij niet verdient. De aanschaf van nieuwe fregatten en het in de vaart houden van sterk verouderde schepen kost de Nederlandse belastingbetaler schatten geld, welke met recht in het water geworpen worden. Anders staat het met de luchtmacht: de gelden hieraan besteed, zorgen inderdaad voor een werkelijke verhoging van de gevechtswaarde. Echter de defensie-uitgaven kunnen niet worden uitgebreid — gelukkig — zodat een verzwakking van de landmacht het gevolg is. En al is een enorme sanering bij de landmacht en opheffing van verouderde onderdelen niet overbodig, wanneer de gevechtswaarde hierdoor terugloopt, is dit bedenkelijk.

Om een voorbeeld te noemen: Militaire deskundigen beweren nu wel, dat de Centuriontanks nog niet zo verouderd zijn als zij wel lijken, maar wanneer de financiële middelen aanwezig waren geweest, zouden ze zeer zeker wel zijn vervangen. Wanneer men werkelijk wil bezuinigen, is materieelbezuiniging geen fait accompli. Het werkelijke grote kwaad moet gevonden worden in de personeelssfeer. In Den Haag, met zijn pausendom van logistieke diensten, lopen zeer vele hoofdofficieren rond, die een vorstelijk salaris genieten, zonder dat zij daar iets noemenswaardigs tegenover stellen. Het wordt eens tijd, dat in het administratieve vlak het mes wordt gezet! Verder heeft de minister geen plannen, de diensttijd voor hen, die hun eerste oefening volbrengen, te verkorten. Als reden werd opgegeven, dat de geoefendheid in een eventuele oorlog daardoor verminderd zou worden. Een van de merkwaardigste uitspraken, maar het feit dat minister en staatssecretarissen vlak voor hun ambtsaanvaarding nog in de militaire sfeer toefden, zal hieraan wel niet vreemd zijn. Iedereen weet toch wel, dat een dienstplichtig militair geen 18, 21 of zelfs 24 maanden nodig heeft om het leger te kennen. Na 7 à 8 maanden weet men er alles van en daarom kan men ook zeker volstaan met een diensttijd van 12 à 14 maanden. Misschien dat de V.V.D. met betrekking tot dit punt een vruchtbaar initiatief ontwikkelt. Intussen kan men slechts hopen op een daadwerkelijk goed beleid, waarbij de bekende „heilige huisjes”

in casu staven en staafjes, niet gespaard worden. Daarbij kan men zich afvragen of het wel verstandig is geweest ex-militairen aan te stellen, die ruim een half jaar geleden nog in een dergelijke sfeer werkzaam waren.

Meestal komt er van de grote plannen om het snoeimes erin te zetten, niet veel terecht en zijn binnen enkele jaren de door efficiency uitgedunde diensten weer aangegroeid met een dikke laag, hetzij groen, hetzij blauw tot donkerblauw slib. Jammer!

Dpl. sld. I W. A. MAARSE

Boekbespreking

„VITALITEIT EN PERSPECTIEF VAN DE LIBERALE GEDACHTE”

Door de afdeling Groningen van de VVD is in het najaar 1963 een brochure uitgegeven van een lezing van dr K. van Dijk, lid van de Tweede Kamer, die deze op 28 maart 1963 in Groningen heeft gehouden. Door toevallige omstandigheden kwamen wij er achter (ruim een jaar nadat de lezing gehouden was), dat deze brochure was uitgegeven. Voor 75 cent konden wij hem bij het landelijk secretariaat der VVD verkrijgen. Het zou misschien aanbeveling verdienen als dergelijke publicaties direct na uitgifte aan de redactie van de Driemaster ter recensie werden toegezonden.

De titel van het werkje doet alles verwachten: „Vitaliteit en perspectief van de liberale gedachte”. Helaas moeten we constateren, dat de inhoud aan deze verwachtingen niet voldoet. Onder de liberale gedachte blijkt dr Van Dijk de **optimistische** gedachte te verstaan. Hij kant zich vierkant tegen het cultuurpessimisme van Huizinga, Bouman, Banning en Ortega y Gasset en meent, dat in de „laagvlakten der Cultuur”, de grote groepen van geschoolde arbeiders en vaklieden, het pessimisme afwezig is. Zijn beschouwing hier-

over is zeker interessant, speciaal ook zijn uitgebreide analyse van het begrip „massa”.

Het is uiteraard plezierig lezen, dit geschrift van een „optimist”. Wij echter kunnen helaas niet zo optimistisch zijn. Het geloof in de vooruitgang door vertrouwen in de medemens klinkt niet erg overtuigend in deze eeuw van twee beestachtige wereldoorlogen. Als we denken aan Auschwitz, waarover juist de laatste tijd de kranten weer vol staan, aan Hiroshima en de dreiging van de atoombom, aan de rassendiscriminatie enz. enz. kan men moeilijk optimistisch over de **mensen** denken. Er zijn velen (waaronder waarschijnlijk ook veel optimisten), die het vervelend vinden voor hun goede humeur dat **almaar** over Auschwitz en de atoombom wordt gesproken.

Auschwitz ligt echter midden in het cultureel „hoogstaande” Europa en zeer dicht bij Nederland. Aan de ene kant is het soort optimisme van dr Van Dijk natuurlijk toe te juichen, aan de andere kant baant het tegelijkertijd de weg voor de vrolijke struisvogelpolitiek, die de grote zaken groot maakt. Noch zuiver optimisme noch pessimisme lijken ons kenmerkend voor het liberalisme te zijn. Kenmerkend is wel, dat het liberalisme als enige politieke stroming **geen** ideologie bezit, zodat liberalen niet in de moeilijkheid raken hun beginselen tot leuzen te vereenvoudigen. Ook bestaat er een ideaalbeeld (geestelijke vrijheid, gelijkwaardigheid, gemeenschap enz.) waarvoor gestreden moet worden, omdat deze beginselen nog lang niet bereikt zijn. Dit gebeurt echter met beide benen op de grond, dus **in de realiteit**.

Dr Van Dijk komt na zijn uiteenzetting over de optimistische (liberale) gedachte in verband met de massamens (waarbij hij niet ingaat op de toch ongetwijfeld aanwezige schaduwsijden) tot de niet verder gemo-

HBU

HBU

Open thans een rekening bij de HBU

- * Uw geld brengt rente op.
- * Uw betalingen worden op gemakkelijke, veilige en vooral **SNELLE** wijze door de HBU verricht.
- * Formulieren voor het geven van betalingsopdrachten worden **GRATIS** aan onze cliënten verstrekt.

Ook voor rekening-courant: de HBU

HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V.

AMSTERDAM HERENGRACHT 436 POSTBUS 554 POSTGIRO 42650	DEN HAAG HOFWEG 1 POSTBUS 46 POSTGIRO 14632	ROTTERDAM COOLSINGEL 104 POSTBUS 249 POSTGIRO 8179
---	--	---

tiveerde slotsom, dat ontplooiing van talent en bezitsvorming de beide pijlers van de vitaliteit van de liberale gedachte zijn. Het laatste deel van zijn rede handelt over (toen) recente verkiezingsuitslagen zonder verband met het eerste deel. Wij zijn in deze brochure met een lokkende naam wel vaak het woord „liberaal” tegengekomen, maar dan alleen als equivalent van „optimistisch”. Dit nu achten wij een zuiver persoonlijke visie van de auteur, die op zichzelf niets te maken heeft met het politieke liberalisme, tenzij dat hier een ongeoorloofde vereenzelving van levensbeschouwing en politieke visie optreedt. Het verwarren van de begrippen „liberaal”, waarvan ook deze brochure ten prooi valt, duidt weer eens op de noodzaak om op korte termijn tot een gefundeerde visie over de liberale beginselen te geraken.

F. WAGENMAKER

Toont U leesbewust

Diegenen, die nog iets naast hun dag-, week- en maandbladen willen lezen hoop ik in dit nieuwe rubriekje enkele nuttige suggesties te geven. Voor het overgrote deel horen de door mij te noemen boeken tot het gebied van de politiek en geschiedenis, hoewel ik de randgebieden niet wil verwaarlozen. Deze rubriek zal vermoedelijk één keer in de twee maanden verschijnen.

Pays BAH

N.a.v. de kwaadaardige hetze, die gedurende drie dagen na de derde aflevering van het t.v.-programma „Zo is het...” ons devote landje scheen te overheersen, verscheen bij de uitgeverij De Bezige Bij een voortreffelijk boekje: Pays BAH. Onder redactie van J. van den Bergh, Hans Lammers en Harry Mulisch kwam een kleine documentaire tot stand, ingedeeld in „Links”: goede reacties en zeer verhelderende artikelen (voor zover er nog licht nodig was) en „rechts”: alles wat schold, trapte, viespeukte, om censuur riep, enz.

Ten eerste aanbevolen aan al diegenen, die hun levensstijl eens willen testen. De anderen raad ik het nog veel meer aan. (f 2.50).

In het Algemeen Handelsblad begon zaterdag 1 februari een dagelijkse artikelenserie over Zuid-Afrika door een van de redacteurs. Jazeker, hij is er geweest, dus... Degenen die de serie misten zouden haar eens moeten opvragen, want dan weet men iets over dit probleem.

Enkele jaren na de heruitgave van zijn „Napoleon” verscheen nu in dezelfde Elsevierpocketreeks dat andere prachtige werk van prof. dr. J. Presser, hoogleraar in de nieuwe geschiedenis aan de universiteit te Amsterdam: „De Tachtigjarige Oorlog”. In tegenstelling tot de „Napoleon” is dit een fraai verzorgde uitgave geworden (f 2.90 per deel). Hopelijk zal de heruitgave van prof. Pressers „Amerika. Van kolonie tot wereldmacht” niet al te veel tijd vergen.

R. de Jongs „De Spaanse Burgeroorlog” zou iedere Nederlander van hoog tot laag, werkelijk eens moeten lezen (Ooievaarreeks, f 3.50).

Minstens evenveel aandacht verdient Fons Hermans met zijn „Angola in opstand”. Een sober en daardoor des te indrukwekkender rapport over een moderne kruistocht in een van de laatste buitengewesten (Ooievaarreeks, f 1.75).

De Meulenhoffpocketreeks brengt weer de belangrijkste kronieken, die dr. L. de Jong verleden jaar in het weekblad Vrij Nederland („Een week wereld”) heeft geschreven: „De Wereld in 1963”. De kronieken van dr. De Jong behoren tot het knapste en meest verantwoorde van wat er op dit gebied in Nederland wordt gepubliceerd. Heel duidelijk blijkt dit nog eens uit zijn inleiding tot deze uitgave: „Europa op de tweesprong”, waarin dr. De Jong overtuigend voor Europa, waaronder hij wellicht verstaat: vasteland en Engeland) de Atlantische weg aanwijst. (f 1.75). Tenslotte Cees Notebooms „Een middag in Bruay”: een fijne bloemlezing uit zijn artikeltjes in De Volkskrant,

een van de weinig aardige aspecten van dit ochtendblad (De Bezige Bij, Literaire Reuzenpockets, f 4.50).

R. M. MARCUSE

„DE OVERGANG VAN PRINSES IRENE TOT DE ROOMSE KERK”

Namens hemzelf heeft dr. P. D. van Royen te Assen, aanvankelijk Remonstrants predikant, vervolgens voorganger van de Nederlandse Protestant Bond in Drente, en tot voor kort medewerker aan een humanistisch vormingscentrum, „een ernstig woord tot vorstenhuis en volk” gericht. Het geschriftje doet aan de tijden der inquisitie denken. De Roomsens (het woord „katholiek” wordt nergens gebruikt) zijn — om eens een paar uitspraken aan te halen — „annexionistisch, misleidende voorlichters, schismatiek, ketters, vals, onoprecht, handig, leugenachtig, listig, onverdraagzaam”, enz. enz.

Wat voorts te zeggen van: „Thans zucht Prinses Irene in de geestelijke kerker van het Roomse bijgeloof, starende in de walmende kaars van Roomse fantasieën en biddende tot afgoden van hout en steen”. Of van: „Wij eisen, dat de Hofkringen radicaal gezuiverd worden van Roomse elementen. Dit lijkt ons het passende antwoord op de stiekeme bekering van Prinses Irene”. Komisch is ook de intellectuele passage: „Daarom hebben wij het recht als doctor theologiae ons theologische oordeel kenbaar te maken”.

Terecht heeft de hoofdredacteur van „Vrijheid en Democratie” deze brochure gekraakt. Lachwekkend is het nu, dat ds. Van Lunzen uit Odoorn, de welbekende doorgewinterde 19e eeuw, die zichzelf ook liberaal noemt, de brochure verdedigt met woorden als: „allerm minst in strijd met de liberale beginselen, verheugd over de klare taal, zuiver zakelijk, enz.”.

Mensen, die er dergelijke gedachten op na houden, als in deze walgelijke, van gif, grof antipapisme en volslagen onverdraagzaamheid druipende

brochure naar voren komen, behoren niet meer au serieux genomen te worden, als ze daarnaast nog beweren liberaal te zijn. Er zijn grenzen, zelfs voor een liberaal. Zulke onverdraagzame „liberalen” als de doctores theologiae Van Royen en Van Lunzen laten zich nu zo volledig in hun kaart kijken, dat ze als liberaal niet langer geaccepteerd kunnen worden.

F. WAGENMAKER

NOG ÉÉN WEEK

In de vorige Driemaster hebben de oplettende lezertjes onder u het voorlopig programma voor het landelijk weekend, op 6 en 7 juni in Dalfsen te houden, kunnen lezen. Thans is het programma in z'n geheel rond, en wij hopen dan ook dat u het een goed programma vindt.

Er komen een drietal belangrijke organisatorische zaken aan de orde: het reorganisatieplan van het hoofdbestuur, de Driemaster en de financiën.

Verder een viertal politieke onderwerpen: een politieke rede door de vice-voorzitter-politiek, de eindstemming over de resolutie „democratisering van de staatsinstellingen”, een inleiding door mr. De Wilde over 'bestuursvorm van de onderneming' (met daarna discussie), en een verslag door de twee JOVD-ers die met een vijftal andere leden van de Nederlandse politieke jongerenorganisaties een reis van een maand naar Indonesië hebben gemaakt.

Dit alles aaneen gesmeed door enkele goede maaltijden en een — ook dat staat vast — gezellig feest.

Nog maar een week hebt U de tijd het invulformulier voor dit weekend naar de algemeen secretaris op te zenden.

Daarna, op 6 en 7 juni, zien wij elkaar in Dalfsen!

PROGRAMMA WEEKEND IN DALFSEN

In het conferentieoord 'de Vechtstroom' te Dalfsen wordt op 6 en 7 juni a.s. een landelijk weekend — gecombineerd met een algemene ledenvergadering — gehouden.

Programma voor het weekend:

ZATERDAG 6 JUNI

- 14.00-15.00 uur: Ontvangst der deelnemers.
- 15.00-17.30 uur: Ledenvergadering.
- 17.30-19.00 uur: Gezamenlijke maaltijd.
- 19.00-22.00 uur: **Bestuursvorm der onderneming**; inleider is **mr. J. de Wilde**, lid van de Eerste Kamer voor de VVD. Daarna groepsdiscussie.
- 22.00- ?? uur: Liberaal Feestvermaak!!

ZONDAG 7 JUNI

- Gelegenheid tot kerkgang.
- 11.00-12.30 uur: Ledenvergadering.
- 12.30-14.00 uur: Lunch.
- 14.00-16.00 uur: Voortzetting der ledenvergadering, die onderbroken wordt door verslag van de twee JOVD-ers van hun reis naar Indonesië.

AGENDA ledenvergadering:

1. Opening door de voorzitter.
2. Politieke rede.
3. Notulen Groningen.
4. Ingekomen stukken en mededelingen.
5. Plan 2000.
6. Stemming 'demostaat'
7. Rorganisatie-plan.
8. Driemaster.
9. Financiën:
 - a. financiële situatie; b. afdrachtsverhoging; c. financiële werkwijze.
10. Wijziging reglement van orde.
11. Wat verder ter tafel komt.
12. Rondvraag en sluiting.

Toelichting op de AGENDA van de ledenvergadering:

- ad 2: De vice-voorzitter-politiek zal een politiek openingswoord spreken.
- ad 5: Tussentijds overzicht door de vice-voorzitter-organisatie.
- ad 6: Tekst is aan de afdelingen toegezonden.

ad 7: Tekst is aan de afdelingen toegezonden. Zie ook de Driemaster van mei, met artikel van de vice-voorzitter-organisatie.

ad 8: Van de ontwikkelingen rond de Driemaster zal opening van zaken worden gegeven.

- ad 9: a: Voorstel post 'Driemaster' te verhogen met f 1000.—.
- b: Voorstel van het hoofdbestuur om de afdracht van de afdelingen aan het hoofdbestuur met ingang van 1 oktober 1964 met één gulden per lid per jaar te verhogen.
- c: Voorstellen zijn aan de afdelingen toegezonden.

ad 10: Voorgesteld wordt in artikel 9 'twee maanden' te vervangen door 'één maand'.

BELANGRIJK!!

1. De voorstellen tot wijziging van statuten en hushoudelijk reglement betreffende de agendapunten 7 en 9c zijn aan de afdelingen toegezonden.
2. Zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk veertien dagen voor de aanvang van de vergadering, moeten de afdelingen hun afgevaardigden opgeven aan het algemeen secretariaat: Balistraat 21, Delft. Gewezen wordt daarbij op artikel 38 van het huishoudelijk reglement.
3. Alleen die afdelingen, die de afdracht over het eerste kwartaal van 1964 hebben voldaan, hebben stemrecht.

Aan de deelnemers

De kosten voor het weekend bedragen tien gulden per persoon, te voldoen bij aankomst in het conferentie-oord. 'De Vechtstroom' is te bereiken vanuit Zwolle met de bus, die over Oud-Leusden naar Ommen rijdt. Deze bus vertrekt vanuit Zwolle om 13.53 uur. Daar de bussen om de twee uur rijden is het zaak tijdig aanwezig te zijn. Aanmeldingen zo spoedig mogelijk bij het algemeen secretariaat, liefst per invulformulier dat afgedrukt staat in de Driemaster van april en mei.

Ondergetekende:

adres:

woonplaats:

lid van de afdeling:

geeft zich op als deelnemer/ster aan het landelijk weekend in conferentieoord 'de Vechtstroom' in Dalfsen op 6 en 7 juni.

Handtekening:

UIT ONZE ORGANISATIE

PLAN 2000

Op 6 en 7 juni hoop ik U een tussentijds verslag te kunnen geven van de resultaten, die in de maanden gelegen tussen onze trekpaardenconferentie in Woudschoten, en ons komend weekend in Dalfsen, zijn bereikt. Dan ook zal ik U kunnen zeggen in hoeverre de pogingen om Apeldoorn en Eindhoven, twee van de laatstovergebleven zeer zwakke afdelingen, nieuw leven in te blazen, zijn geslaagd. Tevens verwacht ik daar te kunnen vaststellen dat de sanering van de bestaande afdelingen is voltooid en dat wij onze krachten dus thans alleen op verdere uitbouw van de bestaande, en op oprichting van nieuwe, afdelingen zullen kunnen richten.

Voorts wil ik U in Dalfsen een inzicht geven in de activiteiten die wij gedurende de zomer gaan ontplooiën. De leden van 'de vliegende brigade' en het zesttal hb-contactpersonen zullen ook hierbij in onderlinge samenwerking hun taak vervullen. De heer J. Hidding, voorzitter van de provinciale bestuurscommissie in Drenthe, zal hierbij onze gelederen komen versterken, terwijl mevrouw Jensema-Vos en de heer Jonker op de 2 mei gehouden vergadering van het district Noord, wegens de daar plaatsgevonden hebbende

bestuurswisseling, hun lidmaatschap van 'de vliegende brigade' hebben neergelegd. Ook van deze plaats wil ik jullie, Janny en Pieter, dankzeggen voor jullie aandeel in het welslagen van plan-2000, en voor de zeer plezierige wijze waarop ik met jullie heb mogen samenwerken.

Tot slot nog een enkele opmerking over Dalfsen. Daar komen dit jaar voor de JOVD zeer belangrijke zaken aan de orde. Op één daarvan wil ik hier nog attenderen.

Wij zijn er dit jaar, dacht ik, in geslaagd om de contacten tussen hoofdbestuur, districten en afdelingen te verbeteren en mede daardoor het enthousiasme onder onze leden te vergroten. Dit alles zal ook de komende jaren met alle kracht moeten worden voortgezet. Voortbouwend op de resultaten die tot nu toe in het kader van plan-2000 geboekt konden worden, doet het hoofdbestuur de afdelingsafgevaardigden in Dalfsen reorganisatievoorstellen. Deze voorstellen vindt U neergelegd in het artikel „Een hernieuwde JOVD”, in deze Driemaster, dat ik U zou willen verzoeken te bestuderen.

H. WIEGEL, vice-voorzitter

Een hernieuwde JOVD

Dit jaar staat voor de JOVD in het teken van plan 2000, de actie die beoogt om aan onze vereniging, op het lustrumcongres in Amsterdam, een gezonde, actieve en gesaneerde JOVD aan te bieden.

Nu wij ongeveer een half jaar aan plan 2000 hebben gewerkt, doet het hoofdbestuur u thans voorstellen toekomen, die beogen onze interne organisatie aan te passen.

De hieronder voorgestelde herindeling der JOVD is bedoeld om de interne contacten voortaan langs strakkere lijnen te laten verlopen, en daarmee de mogelijkheid te scheppen tot een slagvaardig beleid.

Een hernieuwde JOVD, met enthousiaste afdelingen en leden en werkend met een zakelijke en efficiënte organisatorische opzet, zal haar taak om de jongeren in Nederland te laten kennismaken met de liberale beginselen op de best mogelijke wijze kunnen vervullen!

Dit verenigingsjaar is voor het eerst een lid van het hb belast met de leiding van de interne organisatie. Hiermee is een eerste stap gezet op de weg die naar de mening van het hoofdbestuur in de volgende jaren bewandeld zal moeten worden: namelijk voor elk lid van het hb een duidelijke en afgegrensde taakstelling. Ook is dit jaar steeds duidelijker gebleken dat de leiding van de JOVD, zowel politiek als organisatorisch, meer is komen te liggen bij het dagelijks bestuur. Een ontwikkeling, die noodzakelijk bleek voor een slagvaardig beleid en die daarom naar de mening van het hoofdbestuur zal moeten worden voortgezet.

Het nieuwe hoofdbestuur

Het hoofdbestuur zal in de toekomst uit minimaal zes, maximaal zeven, leden moeten bestaan. Hierin heeft de landelijk-voorzitter tot taak coördinerend op te treden, in geschielen te bemiddelen, en de JOVD naar buiten en naar binnen te vertegenwoordigen. De vice-voorzitter-organisatie is voorzitter van de „Contactcommissie” (waarvan het werk thans wordt gedaan door de leden van de 'vliegende brigade' en een zesttal hb-contactpersonen). In deze Contactcommissie hebben zitting de voorzitters der districten, waarbij in verband met de grootte van het district Noord, voor dit district thans twee extra leden noodzakelijk worden geacht. Verder is de vice-voorzitter-organisatie lid van de CKPC, die het hoofdbestuur adviezen betreffende propaganda en kadervorming moet geven, en medewerking aan de uitvoering van deze adviezen kan verlenen. De vice-voorzitter-politiek heeft tot taak hoofdbestuurverklaringen voor te bereiden, houdt contact met de verschillende studiec-commissies, en is lid van de commissie-politieke-acties. Deze laatste commissie vertegenwoordigt de JOVD in de NPJCR (Nederlands politieke jongeren contactraad), en ver-

zorgt de buitenlandse contacten.

De algemeen secretaris houdt, naast de normale secretariaatswerkzaamheden, contact met de congrescommissie, de reglementencommissie, en de commissie van beroep. De algemeen penningmeester is lid van de financiële commissie, die tot taak heeft adviezen en medewerking aan de uitvoering betreffende geldaanboring te geven. Een zesde hb-lid is secretaris van de Contactcommissie, verzorgt als Driemasterredacteur de pagina 'uit onze organisatie' en kan optreden als plaatsvervangend algemeen secretaris. Tenslotte kan eventueel een zevende hoofdbestuurslid worden benoemd.

Met deze opzet van het hoofdbestuur heeft niet alleen ieder hb-lid een duidelijk werkterrein, ook is een goed contact met alle commissies en met districtsbesturen gewaarborgd. Elke commissie en elk districtsbestuur heeft één hoofdbestuurslid tot wie men zich kan wenden. Kortsluiting kan zo voorkomen worden. En ook de afdelingen en de leden weten tot welk hoofdbestuurslid zij zich met hun verschillende problemen, ideeën en voorstellen kunnen richten. Op deze wijze kan de communicatie binnen de JOVD snel en doelmatig verlopen.

De Verenigingsraad

Niet alleen is het nodig dat voor concrete beleidszaken de contacten naar behoren zijn geregeld. Ook is het van het grootste belang, dat over de grote lijnen, zowel politiek als organisatorisch, het hoofdbestuur een goed contact met de organisatie behoudt. Daarom stelt het hoofdbestuur voor om in te stellen een contactcollege voor de grote lijnen, „de Verenigingsraad” geheten. Dit college zal het hoofdbestuur advies moeten geven over het te voeren beleid, kan ideeën vanuit de organisatie naar voren brengen, en de plannen en besluiten van het hoofdbestuur aan de afdelingen doorgeven.

In de Driemaster van maart hebt U de mededeling van het dagelijks bestuur kunnen lezen, dat reorganisatieplannen bij het hoofdbestuur in voorbereiding waren. Bijgaand artikel, dat ook per HB-bulletin aan de afdelingen is toegezonden, bevat de reorganisatievoorstellen die door het hoofdbestuur aan de ledenvergadering in Dalfsen zullen worden gedaan. Betreffende deze reorganisatie zijn wijzigingsvoorstellen voor statuten en huishoudelijk reglement aan de afdelingen toegezonden.

HET DAGELIJKS BESTUUR

Ook de Verenigingsraad moet zo efficiënt mogelijk werken. Daarom is het noodzakelijk dat in de Verenigingsraad, behalve de leden van het hoofdbestuur, qualitate qua diegenen zitten, die leiding geven aan de werkcommissies en aan de districten. Onder werkcommissies worden verstaan: de Driemasterredactie, de Contactcommissie, de CKPC, de commissie-politieke-acties, de financiële commissie, en de Congrescommissie. Voor de districten dienen tenminste de voorzitters in de Verenigingsraad zitting te hebben.

Tenminste, omdat sommige districten groter zijn dan andere; voor het district Noord dienen thans twee extra leden te worden aangewezen. De Verenigingsraad moet in ieder geval drie keer per jaar bijeen komen, en verder wanneer het hoofdbestuur of drie leden van de raad dit gewenst achten.

Met deze opzet van de Verenigingsraad als contactcollege voor de grote lijnen, is een goede uitwisseling van

ideeën tussen hoofdbestuur, districtsbesturen en werkcommissies gewaarborgd. De Verenigingsraad geeft het hoofdbestuur adviezen en is voor het door het hb gevoerde beleid dus niet verantwoordelijk. Door de plaats van de districtsvoorzitters in deze raad, wordt de grote betekenis van de districten als coördinerende en stimulerende organen voor de afdelingen vastgesteld. De districten hebben tot taak zowel de communicatie van het hoofdbestuur naar de afdelingen, als omgekeerd, te verwezenlijken.

Dynamiek verzekerd

Dit reorganisatie-plan zal op de ledenvergadering in Dalfsen aan de orde komen. Aan de afdelingen worden de daartoe nodige wijzigingsvoorstellen voor statuten en huishoudelijk reglement, toegezonden. Het hoofdbestuur acht het van groot belang dat alle afdelingen zich in een ledenvergadering over dit reorganisatie-plan beraden. En tevens stellen wij het mede hiervoor bijzonder op prijs dat een groot aantal leden op de vergadering in Dalfsen 6 en 7 juni a.s. aanwezig is.

In dit plan verzekert de Verenigingsraad, in de hierboven geschetste opzet, een goede interne communicatie. De duidelijke taakstelling voor de hoofdbestuurleden voorkomt kortsluiting. En de inkringing van het hoofdbestuur tot een klein en slagvaardig college waarborgt een dynamisch beleid.

Het is op deze wijze dat naar de mening van het hoofdbestuur de JOVD, Nederlands meest actieve en bloeiende politieke jongerenorganisatie, een grote toekomst tegemoet kan gaan!

H. WIEGEL,
vice-voorzitter-organisatie.

dAGENDAg

30/5: 8 uur, zaal Lucullus te Leerdam: propaganda-feestavond, met het JOVD-cabaret van Rijswijk-Voorburg-Delft, van de afdeling Leerdam en omstreken.

30/5: 8 uur, café Astoria, Naarderstraat te Laren: ledenvergadering van de afdeling Gooi e.o., met daarna 'de geschiedenis van het socialisme', een lezing met lichtbeelden door de heer J. R. S. Beek.

30/5: 8 uur, de Poort van Kleef, te Zutphen: feestavond van de afdeling Zutphen e.o.

6 en

7/6: WEEKEND EN LEDENVERGADERING IN DALFSEN.

26/6: Bijeenkomst van de afdeling Apeldoorn.

2/6: vanaf 8 uur, 'd Ouwe Herberg, Handboogstraat, tussen Heiligeweg en Spui, liberale sociëteit.

5/6: voor de afdeling Arnhem spreekt Dr. E. Nordlohne over 'vrijheid in de politiek'.

20/6: 10.30 uur, hotel Zwols te Sleen: start van een oriënteringsrit georganiseerd door de afdeling Zuid-Oost-Drenthe. Nadere inlichtingen bij de secretaresse. FEEST NA!

(vervolg van pag. 1)

dij geweest om deze Tien Geboden en die getuigenissen eerst eens te bestuderen. Men had dan kunnen lezen hoe weinig deze met de „zedekundige grondslagen van het christendom” te maken hebben. Zowel voor humanisten als voor christenen is deze verwijzing in dit verband niet acceptabel; voor de eersten niet omdat deze directe geloofsbelijdenissen uit de aard der zaak onaanvaardbaar zijn; voor belijdende christenen niet, omdat deze een dergelijke christelijke opsmuk van profane programma's meer zien in het licht van de Tien Geboden zelf, waarvan het derde gebod zegt: Gij zult de naam van de Here uw God niet ijdel gebruiken. Ongetwijfeld zal dit „christelijk getuigenis” geschrapt worden. Datzelfde zal wel gelden voor het „Plakkaat van Verlatenheid” en nog enige andere onderdelen. Het zou echter onjuist zijn alleen negatieve geluiden te laten horen. Immers, het is op zich zelf reeds zeer toe te juichen, dat het verouderde beginselprogramma opnieuw wordt bekeken. Duidelijker dan in het oude programma komt bijvoorbeeld de verdraagzaamheid naar voren, als ook de geestelijke vrijheid (welk woord in het oude programma niet eens voorkwam). De menselijke waardigheid komt ook even ter sprake (in het oude ook niet), maar houdt meer in dan alleen „het zelf zijn taak in de wereld zoeken”. De gelijkwaardigheid van alle mensen, ongeacht ras, levensovertuiging, sexe, maatschappelijke positie enz., ontbreekt nog. Dit liberale beginsel, dat de grondslag kan vormen voor een betere visie op bijvoorbeeld Zuid-Afrika dan nu door de meeste liberalen wordt aangehangen, zal nog moeten worden toegevoegd. Nu de commissie weer doorgaat met vergaderen, mag misschien ook aandacht worden gevraagd voor de grenzen van de vrijheid en de grenzen van de verdraagzaamheid.

* * *

In tegenstelling tot de kritiek van dr K. van Dijk in „Vrijheid en Democratie” meen ik, dat het volkomen terecht

is, dat het beginselprogramma „door versterking van het zedelijk normbesef geestelijke ontworteling en nihilisme wil overwinnen”. Dr Van Dijk noemt dit een open deur intrappen en concludeert, dat de fracties in kamers, staten en raden dan als zedemeesters, manend met de vinger omhoog, waarschuwend moeten gaan rondlopen. Hij bagatelliseert daarmee de zaak wel heel erg. Immers in dit korte zinnetje uit het beginselprogramma wordt het zijn of niet-zijn van een toekomstige democratische samenleving samengevat. Deze samenleving kan alleen bestaan bij de gratie van de verdraagzaamheid, en echte verdraagzaamheid zonder een eigen overtuiging is onmogelijk. Niet alleen via het onderwijs, dat zich nog veel te veel op de „technische” vakken werpt in plaats van op de „humaniora”, maar ook via steun aan alle soorten van geestelijke ontwikkeling zou deze eigen overtuiging moeten worden gevormd.

De welvaartsstaat is een prachtig iets, maar brengt helaas vermaterialisering met zich mee. Wij hebben de laatste tijd bemerkt, dat Nederlanders toch niet zo nuchter zijn als we dachten. Als nu de klankbodem van onze cultuur, die uit de grote tradities van christendom en humanisme is voortgekomen, vervlakt, dreigt het grote gevaar, dat ideologieën, die in hun wezen onverdraagzaam zijn, de overhand krijgen (1933 Duitsland). Daarom behoren de liberalen niet „nauwlettend en geïnteresseerd toe te zien”, zoals dr Van Dijk schrijft, maar zich volledig in te zetten voor een voortbestaan van onze democratie.

Nauwlettend en geïnteresseerd toezien, hoe iemand verdrinkt, is voor de onge-

lukkige zwemmer van geen enkel nut. Om in deze zwemsfeer te blijven, het gaat niet om „zedelijke problemen” als gemengd zwemmen (waar er misschien nog wel aardigheid aan is om als bad(zede)meester nauwlettend en geïnteresseerd toe te zien) maar om heel wat belangrijker zaken. Dit raakt onze hele cultuur, onze kerken, ons Humanistisch Verbond, ons onderwijs, subsidieregelingen van culturele instellingen enz. Leden van kamers, staten en raden hebben veel te doen, veel details ook. Het belangrijkste echter (u kent dat gezegde van het bos en de bomen) is wel dat ze zicht houden op de liberale beginselen en tegelijkertijd op de maatschappij van de toekomst, waarin we hopen op een verdraagzame democratische samenleving.

* * *

Het is overigens een gelukkig verschijnsel, dat de liberale beginselen zo in de belangstelling zijn geraakt. Als we goed zijn geïnformeerd, zijn nog meer liberalen bezig zich hierop te „bezinnen”. Er is dan ook nog veel discussie te verwachten en uiteindelijk hopelijk een goede formulering van deze beginselen, waarmee we de Nederlandse kiezer kunnen duidelijk maken, wat de liberalen in de maatschappij van morgen willen en wat daarvan de uitgangspunten zijn. Eindhoven was de eerste trede van de te bestijgen trap. Deze trede zat helaas wat los en viel er uit. Er zullen nu ongetwijfeld betere spijkers worden gebruikt om de toekomstige treden van de trap met succes te kunnen bestijgen. Ons interesseert deze bestijging uitermate.

F. WAGENMAKER

NASCHRIFT: Na lezing van het artikel „Intellectuele” kritiek en de VVD” van mr H. van Riel in Liberaal Reveil, waarin deze op laatdunkende wijze de „persoonlijheidsstructuur” van de schrijvers in o.a. de Driemaster behandelt, delen wij onze lezers mede, ons niet op hetzelfde niveau te gaan bewegen door bijvoorbeeld de persoonlijkheidsstructuur van de heer Van Riel

sociologisch en karakterologisch in beschouwing te gaan nemen, hoe interessant dat ook zou zijn. De heer Van Riel geeft voorts ook in dit artikel weer blijk van zijn afkeer van beginselen en van zijn voorkeur voor tactiek. Hij vindt onze wijze van benadering onintelligent. Wat wij van zijn benadering vinden is hierboven reeds uiteengezet.

F. W.

T. P. DE GEUS

AANNEMERSBEDRIJF

GROND EN WEGENBOUW

Kantoor: Schubertlaan 6 - Leidschendam - Tel. 0 1761-1618

VARIOS

elektroden - lastransformatoren

Varios-Fabrieken N.V. - Groningen - Rotterdam

N.V. Aannemersbedrijf

v/h J. STAM

Kortenaerstraat 3

ZWIJNDRECHT

Tel. 01850 - 5839

WONINGBOUW

**Scheeps-
reparatie-
bedrijf**

Waalhaven Pier 8 - Rotterdam

Telefoon 77610 (3lijnen)

Na 18 uur: 73554, 70341, 41782, 171502

en Machinefabriek

Voor al uw motorreparaties:

**MOTOREN EN MACHINE FABRIEK
„KINDERDIJK”**

Motoren voorradig in vermogens van 8-750 pk.

Middelland 59, KRIMPEN a/d LEK

Tel. 01895 - 3244; 010 - 240878

N.V. Scheepsbouwwerf - Machinefabriek

„DE KLOP”

Industrieweg 4

Slidrecht

Voor betere en gezondere oogst:

AA-BESTRIJDINGSMIDDELEN en ORIGINELE ZAAIZADEN
WIERSUM GRONINGEN

N.V. BOELE's

Scheepswerven en machinefabriek
BOLNES

Nieuwbouw en reparatie

N.V. ROTTERDAMSCH KOPER- EN METAALGIETERIJ

H. F. A. WEIJER

GUSTOWEG 43 - ROTTERDAM

TELEFOON Nos.: 66038 - 66490

TELEFOON NA 6 UUR 74863

Isolatie- en
 Plaatwerkbedrijf

„ROTAMISOL“

Uitvoerders van warmte-, koude- en geluidsisolatie

Kantoor: IPELO 15, ROTTERDAM - Telefoon 175507

DE VRIES ROBBÉ & Co

GORINCHEM

staalconstructies metalen ramen en deuren

Aannemersbedrijf

Fa. W. VAN HATTUM
 & Zonen

Bagger-,
 Grond-,
 Rijs- en
 Glooiing
 werken

ZALTBOMMEL
 TELEFOON 594

ANNO

1774

A. VAN HOBOKEN & Co.

BANKIERS
 ROTTERDAM
 PARKLAAN 32-34

BIJKANTOREN:
 's-GRAVENHAGE
 RHENEN

CORRESPONDENTSCHAP:
 WIJK BIJ DUURSTED

N.V. Gouda Vuurvast

Verenigde Vuurvaste-Steenfabrieken

Gouda - Telefoon 6744 - (1820)

Vuurvaste stenen in alle soorten
 „MOLISOL“ moler isolatiestenen
 Vuurvaste isolatiestenen
 Zuurvaste stenen
 „PRODORITE“ chemisch besten-
 dige produkten levert:

DE ROTTERDAMSCH
DROOGDOK MIJ N.V.

U wordt snel ingelicht

over gebeurtenissen in binnen- en
 buitenland, als U op een goed
 ochtendblad geabonneerd bent.
 Terwijl U slaapt, stroomt nieuws
 binnen uit het gehele land en uit
 alle delen der wereld. Het Alge-
 meen Dagblad wordt 's nachts ge-
 drukt en 's morgens vroeg bezorgd.

- onafhankelijk
- actueel
- sport
- markt- en beursberichten
 (o.a. New York)
- belangwekkende advertentie-
 pagina's
- onderhoudende lectuur
- vrouwenrubriek
- tekenverhalen
- geïllustreerde feuilleton

Algemeen Dagblad

Rotterdam, Witte de Withstraat 73

L. SMIT & ZOON
 KINDERDIJK

voor

Baggermaterieel

Zeesleefboten

Alg. Scheepshouw

F. ONNES & ZOON

WUNHANDEL - GRONINGEN

een oude naam
 voor goede wijn

Gireren van abonnementsgelden betreffende 'de Driemaster' op

POSTGIRO 13500

van het Gemeente girokantoor - Amsterdam.
Op het BIJstrookje vermelden:

ten gunste van H 12590
van R. A. Heyting.

MAANDORGAAN VAN DE ONAFHANKELIJKE LIBERALE
JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

**Werkt U
ook actief
mee
aan het
plan
2000?**

DRIE BELANGRIJKE PUNTEN

Drie belangrijke punten leverde het weekend te Dalfsen op: voorop het aannemen van de resolutie Demostaat. Hoewel op enkele punten geamendeerd, is de feitelijke inhoud nagenoeg uitsluitend het werk van de commissie onder leiding van Cees Franken. Gestart met vijf man, heeft deze commissie tenslotte met drie man de eindstreep gehaald. Als wij zien, op hoeveel problemen zij zich heeft gestort — Demostaat is een mammoetresolutie bestaande uit tenminste vijf normale resoluties — en hoe diepgaand zij zich met alle opgeworpen vraagstukken heeft beziggehouden, dan kan worden gezegd dat het doel nog vrij snel is bereikt. Extra plezierig is, dat een zuiver politieke resolutie is uitgebracht, die elk politiek geïnteresseerd lid moet aanspreken. Een verheugend feit, nu vele resolutieonderwerpen zich vaak op zeer gespecialiseerd terrein begeven. Dat de voornaamste punten van Demostaat in vele dagbladen zijn vermeld en zelfs door het A.N.P. in haar middaguitzending zijn genoemd, is een grootse reclame voor de J.O.V.D., maar bovenal een persoonlijk wapenfeit voor de commissieleden, waarop zij terecht trots kunnen zijn.

**

Voor de interne gang van zaken binnen de J.O.V.D. uitermate belangrijk was het aannemen van het HB-reorganisatieplan. Volgens het Hoofdbestuur heeft de voorgestelde opzet in de praktijk bewezen te voldoen. Het ingediende voorstel werd slechts op enkele zeer ondergeschikte punten gewijzigd, wat vooral te wijten was aan het hoofdbestuur, dat enige malen een „onaanvaardbaar” liet horen. Gevraagd naar wat dit onaanvaardbaar inhield, bleek dit de ene keer neer te komen op een aftreden van het hoofdbestuur, een andere keer op een zich niet herkiesbaar stellen voor een nieuwe zittingsperiode. Dit laatste is reeds op zich zelf een onzinnig en politiek ongehoord argument. Mag het aanvaarden van een amendement afhankelijk zijn van een eventuele kandidatuur in de toekomst? Maar ook het dreigen met aftreden is een ongezond pressiemiddel. Een hoofdbestuur heeft in eerste instantie uit te voeren wat een ledenvergadering haar opdraagt. De taak van het hoofdbestuur is een dienende.

Voor nu het hoofdbestuur verder wordt ingekrompen, neemt de kans toe, dat de inzichten van dit orgaan afwijken van de wil van de meerderheid der leden. Als vertegenwoordiger van die wil dient een bestuur zich daar ook bij neer te leggen. Slechts indien deze opvattingen lijnrecht ingaan tegen het (politieke) geweten van de bestuurders, zouden zij hun taak mogen neerleggen. Thans — en wij constateerden het te Dalfsen niet voor het eerst — misbruikt het bestuur zijn positie om zijn eigen wil door te drukken. Is de term „oligarchische machtsconcentratie” werkelijk zo misplaatst?

Het is dan ook gelukkig, dat de voorzitter verklaarde de organisatorische opzet van de J.O.V.D. nader te doen bezien en van de tot dan bereikte conclusies op het congres te Amsterdam verslag uit te brengen. Zeker zou men daarbij moeten nagaan, onder welke beperkte, bijzondere omstandigheden een bestuur de „zetelkwestie” mag stellen. Ook de suggestie de ledenvergadering door een neutrale voorzitter te laten leiden, is nadere overweging waard.

**

Belangrijk voor de Driemasterredactie was de op haar en haar blad uitgebrachte kritiek. Vele lezers blijken het niet eens te zijn met wat onze redacteurs publiceren. Helaas maar enkelen reageren daar dan ook op met een wederwoord. Ook dit nummer toont daarvan enige voorbeelden. Het hoofdbestuur heeft nogmaals benadrukt, dat aan ingezonden stukken bij plaatsing voorrang wordt gegeven. Dat is altijd het geval geweest: van elke redacteur liggen er nog wel wat artikelen, waarvan sommige al vele maanden oud. Vele ervan zijn overigens alweer ingetrokken, daar zij niet actueel meer zijn.

Nu hanteert niet iedereen de pen even vaardig. Maar wie kritiek heeft, en vooral wie opbouwende voorstellen heeft: hij zende een briefkaartje aan het redactie-secretariaat! Ook voor de Driemaster geldt: bent U tevreden, zegt het anderen (en maak ze abonnee), hebt U kritiek, zegt het ons.

Voor de Driemaster is evenzeer artikel twee van de Statuten taakstellend: de leden in het bijzonder voor te lichten omtrent de liberale beginselen, zonder een

politieke vorming in ruimere zin te verwaarlozen. Daarnaast dient ons blad aandacht te besteden aan het gebeuren binnen de organisatie, en is het een discussieorgaan. Misschien is in het verleden de nadruk wel eens te veel buiten de J.O.V.D. komen te liggen, maar in zulke gevallen ging het toch altijd om de liberale beginselen. De redactie zal er echter in de toekomst naar streven, ook en vooral aandacht te schenken aan wat er binnen onze eigen organisatie geschiedt. Daarnaast zal de COPOKO gaan zorgen voor regelmatige bijdragen over politieke ontwikkelingen buiten onze grenzen. Of de Driemaster de functie van discussieorgaan kan vervullen, is geheel afhankelijk van de schrijflust van de leden!

Wij hebben begrip voor de stelling, dat de artikelen van de redacteurs als zodanig in belangrijke mate de politieke kleur van de Driemaster bepalen (hierbij werd gebruikt de term „V.V.D.-ridders met een P.v.d.A.-lans”). Een redacteur met een ander kleurengamma zouden wij dan ook hartelijk verwelkomen, en een redactrice zelfs met bloemen. Het wachten is op de figuur, die metterdaad toont te kunnen schrijven. Niemand kan verwachten, dat wij daartoe een aselechte steekproef uit de J.O.V.D.-leden zullen nemen.

Voor nu zouden wij graag willen plaatsen, artikelen die expliciet stoelen op liberale beginselen. De laatste tijd zijn er nog al eens stukjes verschenen van voorstanders van de apartheidspolitiek; waarnaar wij benieuwd zijn is of men ons kan aantonen dat deze politiek ook liberaal is. Willen alle adspirant-redacteurs zich opstellen in rijen van vier?

Het bovenstaande drieluik zal de aandachtige lezer wel duidelijk hebben gemaakt, dat te Dalfsen belangrijke zaken aan de orde kwamen. Het is te hopen, dat de aan de Vecht ontstoken vlam van enthousiasme zal aanwakken tot een vreugdevuur, waar het komend verenigingsjaar minstens 2000 liberale jongeren omheen zullen dansen.

GER VAN DER MOST

RESOLUTIE DEMOSTAAT

De J.O.V.D. enz. overwegende:

dat enerzijds de staatkundige instellingen op landelijk niveau een zodanige samenstelling dienen te hebben, dat de meningen van de kiezers daarin hun beste uitdrukking vinden;

dat anderzijds die staatkundige instellingen een zodanige wijze van samenstellen en werking dienen te hebben, dat deze stimulerend werken op de (voortdurende) meningsvorming van die kiezers;

dat bij vervulling van deze twee voorwaarden van een werkelijke democratisering van het openbare leven gesproken kan worden;

spreekt als haar mening uit:

1) a. dat in principe een aanwijzing van het Staatshoofd door erfopvolging niet democratisch is maar dat de gehechtheid van het Nederlandse Volk aan het Huis van Oranje en door de waarborgen geschapen door het stelsel van de constitutio-

nele monarchie verandering op dit punt in Nederland momenteel niet aan de orde is;

b. dat in de Grondwet zodanige bepalingen dienen te worden opgenomen, dat indien het regerende Huis van Oranje geen rechtstreekse opvolger meer heeft, het Nederlandse volk beslist over de Staatsvorm;

2) a. dat de huidige Eerste Kamer als instituut opgeheven dient te worden;

b. dat de huidige Tweede Kamer — dan de Kamer — tot 300 zetels dient te worden uitgebreid;

3) dat voor de verkiezing van de Kamer een partieel distriktenstelsel als vermeld op bijlage de voorkeur verdient;

4) a. dat de provinciale (agglomerate-) en gemeenteraadsverkiezingen op dezelfde dag dienen plaats te vinden voor de individuele kiesgerechtigde;

b. dat de provincies (agglomeratie) ingedeeld dienen te worden in drie qua inwonertal ongeveer gelijke — geografisch gespreide — groepen en dat de ad A bedoelde verkiezingen achtereenvolgens per jaar in één van die groepen afzonderlijk dient plaats te vinden, zodanig dat in één jaar de kamerverkiezingen niet samenvallen met één dezer drie verkiezingen;

5) a. dat een gelijktrekking dient plaats te vinden van het actief en passief kiesrecht en wel m.i.v. het jaar waarop men wettelijk meerderjarig wordt;

b. dat de opkomstplicht gehandhaafd dient te blijven;

5) c. dat bij de invoering van ongeacht welke mechanische stemmethode de mogelijkheid tot blanco in ongeldig stemmen onverkort gehandhaafd dient te blijven;

6) a. dat de regelingen betreffende de incompatibiliteiten in één wet samengevat dienen te worden;

b. dat bij de opstelling van deze incompatibiliteiten een strikte doorvoering van de trias politica en scheiding van officiële adviserende functies met wetgevende functies richtsnoer dient te zijn;

7) a. dat de Kamer dient over te gaan tot een stelsel van tweejarige begrotingen;

b. dat in een niet-begrotingsjaar een jaaroverzicht van de voorafgaande begrotingsperiode gegeven dient te worden, waarvoor de regering verantwoording aan de Kamer schuldig is;

c. dat per fractie, die in de Kamer vertegenwoordigd is een limitatief aantal door het Rijk betaalde adviseurs aangetrokken kunnen worden als steun bij de begrotings-/jaaroverzichten behandeling; waarbij de fracties vrij blijven in de persoonskeuze van die adviseurs, met dien verstande, dat deze de Nederlandse nationaliteit dienen te hebben;

d. dat als regel vóór wetsontwerpen e.d. in openbare behandeling komen de Kamercommissies over het aanhangige ontwerp één of meerdere openbare vergaderingen (hearings) dienen te houden waar erbij betrokkenen hun mening kunnen geven, resp. ondervraagd kunnen worden over dat ontwerp;

8) a. dat een beperkt referendum mogelijk dient te zijn en wel door vastlegging van een kwantitatieve lijst van onderwerpen, waarover bij referendum beslist kan worden;

b. dat de Raad van State van geval tot geval dient te bepalen, of over een bepaald probleem een (beslechtend) referendum gehouden moet worden, waarvan de Raad van State dan tevens het tijdstip bepaalt;

c. dat de uitslag van een referendum, waaraan minder dan 50 % van de kiesgerechtigden heeft deelgenomen, ongeldig verklaard moet worden;

9) a. dat instelling van het instituut „Ombudsman” gewenst is, welke de bevoegdheid dient te hebben om (eventueel ongevraagde) adviezen te geven over onderwerpen betreffende de raakvlakken overheid/bestuurden — behalve waar het juridische aspecten betreft — met recht van publikatie van deze adviezen in de Staatscourant;

b. dat de „Ombudsman” aangesteld dient te worden door het Staatshoofd, middels keuze uit een dubbeltal, welk dubbeltal door de Kamer opgesteld dient te worden, waarbij beide kandidaten minstens met tweederde meerderheid aanbevolen dienen te worden;

c. dat het bureau van de „Ombudsman” verbonden dient te worden aan het administratieve apparaat van de Raad van State;

10) a. dat de instelling van een Constitutioneel Hof gewenst is met als bevoegdheid de toetsing van wetten e.d. aan de Grondwet;

b. dat dit Constitutionele Hof los dient te staan van de bestaande instellingen, terwijl echter de rechters op de normale wijze benoemd dienen te worden;

11) dat de wet, regelende de samenstelling en werkwijze van de Raad van State, gewijzigd dient te worden volgens de in punt 3 (bijlage), 8 en 9 genoemde punten;

12) dat voorlichting over de waarde en werking van de democratie bevorderd dient te worden:

a. op alle schooltypen vanaf de hoogste klassen van de lagere school (middels Staatsinrichting en of Maatschappijleer);

b. aan degenen, die voor de eerste maal kiesgerechtigd zijn (b.v. door middel van Burgerdag, brochures, etc.);

c. aan dienstplichtige militairen door invoering van een apart vak hiervoor op het militaire lesrooster;

d. door van overheidswege de publiciteitsmedia in te schakelen;

e. door aan de in de N.J.P.C.R. samenwerkende jongerenorganisaties een overheidssubsidie te verlenen.

Bijlage bij 3)

De Commissie stelt zich de werking van het partieel distriktenstelsel als volgt voor:

a. 1) het land wordt in 150 districten verdeeld zodanig dat elk district min. 40.000 en max. 60.000 kiesgerechtigden bevat;

2) de indeling van de districten wordt door de Raad van State — volgens bindend advies — vastgesteld;

als een district het min. of max. aan kiesgerechtigden overschrijdt, deelt de Raad van State de districten opnieuw in;

3) bij een verkiezing in een district wordt diegene verkozen verklaard, die van de kandidaten in dat district de meeste stemmen heeft verworven (eenvoudige meerderheid);

4) elke kandidaat dient tevens een schaduwkandidaat te stellen (sr. en jr.), die in geval van uittreden/overlijden de gekozen kandidaat opvolgt;

5) als in vorengenoemd geval de schaduwkandidaat uittreedt/overlijdt of de zetel weigert, blijft de zetel tot de volgende verkiezingen onbezet;

(Vervolg op pag. 7)

Nuttige steun

De liberale jongeren, die zich gedurende het afgelopen weekeinde te Dalfsen hebben beziggehouden met een aantal actuele politieke problemen, hebben hun bijeenkomst besloten met een verdienstelijke resolutie. Eén van de verdiensten ervan is, dat zij zich niet verliest in wereldwijdeheid. De democratie begint altijd vlak bij huis; ook in die zin, dat slechts de deugdelijkheid van wat men zelf tot stand brengt en vertegenwoordigt, de mogelijkheid biedt om op een breder front invloed uit te oefenen.

Niet, dat men alles in deze resolutie zo belangrijk zou moeten vinden. Maar het feit, dat nu ook van liberale kant de verkiezing van een deel van de Tweede Kamer door middel van het distriktenstelsel wordt bepleit, is toch te opmerkelijk om er niet speciaal de aandacht op te vestigen. Het koor der stemmen, die het in deze richting willen zoeken, zwelt aan; en dat is een gelukkig verschijnsel. Ook met hun stelling nemen voor de afschaffing van de Eerste Kamer is een punt aangeroerd, dat zich geleidelijk weer meer opdringt.

In de resolutie wordt verder de invoering van het volksreferendum gevraagd voor bepaalde, nader te omschrijven gevallen. Deze wens zal wel moeten worden gezien in samenhang met het streven, de staatsburgers actief aan de politiek te doen deelnemen. Het betreft hier een vrij problematische zaak, omdat het een doorkruising is van de representatie, waarop het Nederlandse politieke stelsel is gebouwd, en omdat de ervaringen elders met het referendum lang niet altijd gunstig zijn.

Het verandert echter niets aan het feit, dat het week-einde van de jonge liberalen meer betekenis lijkt te hebben gehad dan slechts voor henzelf. Het zou geen kwaad kunnen, wanneer andere jongeren hun voorbeeld in ruime mate volgden.

(Overgenomen uit Het Parool van 9 juni 1964.)

LIBERALE BEGINSELEN EN POLITIEK

Liberale beginselen bevorderen een onafhankelijke opinievorming, vrij van dogma's. Dat doet eveneens de NRC, die uitgaande van liberale beginselen, onafhankelijk, streeft naar de grootst mogelijke objectiviteit in haar voorlichting en daardoor ook voor vele andersdenkenden een gewaardeerd middel is voor de algemene oriëntatie.

Als U nog niet op de NRC geabonneerd bent, vraag haar dan vrijblijvend op proef.

NIEUWE ROTTERDAMSE COURANT

POSTBUS 824, ROTTERDAM - TELEFOON 111.000

MARGINALIA

D-day

Vanzelfsprekend heeft men in binnen- en buitenland uitroerig aandacht geschonken aan de twintigste verjaardag van de invasie, de met onnoemelijk veel spanning tegemoet geziene doorbraak aan de Normandische kust op 6 juni 1944.

Hoe de Vijfde republiek van de heer De Gaulle staat tegenover dit beslissende heldenfeit, waarbij duizenden Engelsen en Amerikanen vielen voor de bevrijding van West-Europa en in de eerste plaats voor die van Frankrijk, is in alle schameleloosheid nog eens heel duidelijk gebleken.

In Normandië zelf vonden geallieerde plechtigheden plaats. De heer De Gaulle was hierbij niet tegenwoordig. Juist op de herdenkingsdag, waarbij hij kennelijk in geen enkel opzicht betrokken wenste te zijn, ontving hij op het Elysée vier nieuwe ambassadeurs, waarvan de belangrijkste natuurlijk die van de volksrepubliek China was. Dat hier alleen maar van schameleloze onwil gesproken kan worden, blijkt wel uit het feit, dat het staatshoofd van de Vijfde republiek botweg geweigerd heeft om zijn minister-president Pompidou of tenminste de minister van defensie Messmer af te vaardigen.

De Franse pers heeft de herdenking van D-day niet onopgemerkt voorbij laten gaan. De correspondent van het Algemeen Handelsblad berichtte, hoe het zeer gaullistische weekblad *Candide* de invasie herdacht: men presteerde het om er zes pagina's aan te wijden zonder dat één keer Engeland of Amerika werden genoemd. Als enige foto was afgedrukt een opname van enkele Franse soldaten, die aan wal gaan.

Het zou echter niet helemaal billijk zijn wanneer geen melding gemaakt werd van die ene wanklank, die uit Engeland te beluisteren viel: De bejaarde Montgomery greep uitgerekend de herdenkingsdag van de invasie aan om voor de zoveelste keer zijn denigrerend-snierende visie op het beleid en de capaciteiten van Eisenhower te verkondigen. Het is niet onwaarschijnlijk, dat men hier te maken heeft met een symptoom van het maar al te bekende leeftijdverschijnsel.

„Die gestohlene Heimat“

Op tweede Pinksterdag zijn in Neurenberg weer de Heimatvertriebenen uit het voormalige Sudeten-Duitsland bijeen geweest. Het moet een imponerende bijeenkomst zijn geweest. Op onze doorreis naar

Praag de volgende ochtend, zijn wij tijdens het enkele uren durende oponthoud in deze Beierse gemeente de stad ingegaan.

Overal hingen nog de vlaggen uit, want zo'n landdag van Heimatvertriebenen schijnt zoal geen Beiers-nationale, dan toch in ieder geval een Neurenbergs-lokale plechtigheid van de eerste orde te zijn.

De grote redenaar op deze bijeenkomst was de minister van Verkeer, Hans-Christoph Seebohm. Hij heeft daar een grote politieke rede gehouden, die in zeer brede kringen de indruk heeft gewekt, als zou de verkeersminister namens (ja namens wie...?), de teruggave geëist hebben van het voormalige Sudetenland, dat sinds de oorlog weer Tsjechisch is. Dit lijkt echter niet juist te zijn. De Sudetenduitsers zeggen niet van territoriale eisen te spreken. Seebohm wil vasthouden aan het „Heimatrecht“, dat wil zeggen dat de Sudetenduitsers in Tsjechoslowaaks staatsverband opgenomen kunnen worden. Tot zover de voorlichterij van CDU-kringen over Hans-Christoph Seebohms optreden op de tweede Pinksterdag.

Niet iedereen wil dit zonder meer geloven. En terecht niet, want waarop zou een eis als „de teruggave van het geroofde Sudetenduitse gebied aan het Sudetenduitse Heimatvolk“ anders kunnen wijzen dan op een nagestreefde grensverschuiving? En, zoals de NRC terecht opmerkte, wat voor indruk moet het wel maken, als de bondsregering het in 1938 door Hitler gechanteerde verdrag van München nu nog niet verwerpen kan (of wil)? En wat moet men wel denken van het feit, dat de minister van binnenlandse zaken Höcherl, die de regering in Neurenberg officieel vertegenwoordigde, tot de Heimatvertriebenen zei, dat het een opgeven van de rechtsbasis zou zijn, wanneer men afstand deed van de „angestammte Heimat“?

Het is bijzonder bedenkelijk, dat anno 1964 in Westduitse regeringskringen nog dergelijke geluiden, die met name in Tsjecho-Slowakije volkomen begrijpelijk alleen maar een revanchistische indruk maken, kunnen weerklinken. Bedenkelijk ook is, dat kanselier Erhard dan wel voldoende gezag mag hebben om de heer Seebohm bij zich te ontbieden, doch kennelijk niet voldoende gezag om hem te ontslaan. Hetgeen na dit Neurenbergse treffen echt wel op zijn plaats was geweest. Gelukkig dat de minister van buitenlandse zaken Schröder zich lijkt te kunnen handhaven. Hij bepleit een elastischer politiek ten opzichte van de Oosteuro-

pese landen. Seebohm viel in Neurenberg als collega in het openbaar Schröders beleid geniepig aan — en ongestraft. Men mag hopen dat dit geen teken aan de wand is.

Liberale eb

Nog maar een paar jaar geleden meende men een algemeen liberale Europese vloed te kunnen waarnemen. In Nederland, België, West-Duitsland en andere landen behaalden de liberale partijen in toenemende mate winst bij de verkiezingen. Dergelijke feiten kunnen een bedriegelijke uitwerking hebben op mensen, die veel waarde hechten aan tijdelijke verschijnselen en gebeurtenissen op welk gebied dan ook.

Er heerste hier en daar dan ook een waarachtige jubelstemming. Men zag overal een soort renaissance van 't liberalisme optreden en scheen nauwelijks oog te hebben voor het gevaar van een omslag. Die omslag is zo langzamerhand in al diezelfde landen reeds opgetreden. In Nederland, Italië, West-Duitsland en België bijvoorbeeld werden de liberalen weer teruggedrongen.

Tenslotte hebben ook de Luxemburgse liberalen een flinke smak gemaakt. Bij de parlementsverkiezingen van 7 juni vielen zij van elf op zes zetels. En de uitslagen van de laatste tussentijdse verkiezingen in Engeland wijzen helaas ook al op in ieder geval een stilstand. Het is een geruststellend idee, dat er zo iets bestaat als een liberale internationale, die zich met dit algemene verschijnsel terdege bezig zal moeten houden, evenals de diverse nationale liberalen natuurlijk. Laten wij hopen, dat zij die enkele jaren geleden de tekenen des tijds zeiden te verstaan, dat ook nu weer vermogen te doen.

Waarschuwing

In Soest is een zeventienjarige jongen per ongeluk door een politieagent dodelijk getroffen. Hij werd, verdacht van het feit met een vriend een bromfiets gestolen te hebben, achtervolgd door een politieagent. De jongen trok zich niets aan van de waarschuwingsschoten, die de agent afvuurde. Toen de politie-man plotseling struikelde loste hij per ongeluk nog een schot, dat de reeds vermelde afloop tot gevolg had.

Het is een bijzonder trieste affaire, waarvan eigenlijk maar één ding te zeggen is: Men beperke eindelijk het vuren van waarschuwingsschoten tot die gevallen, waarbij sprake is van (verdenking van) werkelijk ernstige misdrijven. Zoals ook nu weer is gebleken, zijn de risico's aan deze waarschuwende schoten verbonden, wel heel erg groot.

R. M. MARCUSE

Rooms, rood en liberaal

(Ingezonden)

Nadat ik, sinds de JOVD zich zo spontaan achter het programma „Zo is het...“ heeft geplaatst, mijn abonnement op de Driemaster heb opgezegd (óók spontaan), ontvang ik nog steeds Uw blad, waar ik geen prijs meer op stel.

Toch wilde ik nog even iets zeggen over het artikel van de heer F. Wagenmaker op blz. 5 van de Driemaster van mei 1964. Hij beschuldigt dr. Van Royen van onverdraagzaamheid naar aanleiding van diens brochure omtrent het rooms worden van prinses Irene. Ik kreeg die brochure n.b. ook toegezonden, zeker omdat ik evenals dr. Van Royen ook VVD'er ben. Ik heb er bij het lezen echter geen onverdraagzaamheid in kunnen ontdekken, terwijl ik toch afvallig-rooms ben en dus zeer voorzichtig ben met wat er gezegd en gezwezen wordt daaromtrent. Maar mij moet van het hart, dat ik altijd blij ben als iemand eens wat durft te waarschuwen wanneer er gevaar dreigt. Ik vind bv. het binnenhalen van kerkelijken in VVD en JOVD zo iets als het paard van Troje binnenhalen en vind ook dat de roomsen in de KVP, en de protestanten in AR of CHU thuis behoren.

De VVD is ook geen vlees en geen vis meer sinds het kerkelijke en het rode element er in zijn gehaald. Waar is het originele van het liberalisme? Ik denk aan de PvdA, die ook niets meer is sinds de doorbraak. En nu doen de VVD en de JOVD hetzelfde! Het „samensmelten“ tussen alle partijen lijkt me

De Driemaster

Maandorgaan van de Jongeren
Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.)

Hoofredacteur: E. T. Hoven.

Leden van redactie:

R. M. Marcuse,
H. Wiegel,
ir. F. Wagenmaker.
G. van der Most (secre.)

Redactie-adres:

Statensingel 137 A, R'dam-4.

Adres — Administratie:

Oud Blaricummerweg 5,
Laren (N.-H.)
Telefoon 02953-2231.

Abonnementsprijs minimum
f 5,— per jaar (Voor leden gratis).

Abonnements- en advertentiegeden uitsluitend op postgiro-nummer 13500 van het Gemeentelijk Girokantoor te Amsterdam. Op het BIJ-strookje gelieve men duidelijk te vermelden: „T.g.v. R. A. Heyting, rekeningnummer H. 12590.

Staalconstructies voor alle doeleinden Speciaalbedrijf voor zwaar plaatwerk Constructiewerkplaatsen

W. Huizer n.v. Capelle a/d IJssel - telefoon 01804-2657

nooit bevorderlijk voor een vruchtbare „samenwerking” tussen alle partijen. Eenieder moet op eigen terrein blijven en van daaruit moet „samenwerking” mogelijk gemaakt worden en mogelijk zijn. Bij „samenwerken” verwekt men binnen de VVD en JOVD schele ogen en daarbuiten „het zich schrapzetten” van belangrijke groepen, normale gevolgen overigens.

Verder behoeft U zich niet te ergeren als iemand het woord „Rooms” gebruikt. Dat wil nl. zeggen „van Rome”. Het woord „Katholiek” betekent „algemeen” en wordt dus altijd, ook door de r-k's zelf verkeerd gebruikt. Het beste is te spreken van r-k's of van Rooms--katholiek. Dat kan wel. De Roomsers zijn sinds de Hervorming niet meer katholiek, dat zouden ze wel willen. Dit moest mij van het hart. Amsterdam,

E. VAN DUYL-KIMMEL.

Naschrift: De „Roomsers” zijn o.a. „annexionistisch, ketters, vals, onoprecht, handig, leugenachtig, listig” enz. enz. schrijft dr. P. D. van Royen in de gewraakte brochure. Mevrouw Van Duyl kan hierin geen onverdraagzaamheid ontdekken. Hoe is het mogelijk, zou men haast zeggen. Verdraagzaam-zijn is immers het in principe accepteren van de ander in zijn anders-zijn. Mevrouw Van Duyl wekt daarentegen de indruk alleen diegenen verdraagzaam te achten, die er **dezelfde mening als zijzelf** op nahouden, een vrij wonderlijke verdraagzaamheid, die helaas nog vrij veel voorkomt.

Overigens zullen de lezers bemerkt hebben, dat mevrouw Van Duyl van de liberale beweging een **onkerkelijke zuil** wil maken. Alweer zo'n echte liberale gedachte! Als men echter voor ogen houdt, dat het beter is om een liberaal paard van Troje binnen te halen, dan om het de vorige eeuw van stal gehaalde zuilen-paard achter de wagen te spannen, wedt men niet op het verkeerde paard (van de toekomst). Overigens: het beste paard struikelt wel eens en komt wat achterop. Daarom zouden wij mevrouw Van Duyl, die mededeelt lid van de VVD te zijn willen aanraden om het beginselprogramma van de VVD, liberale geschriften en brochures enz. eens aandachtig door te lezen. Er zijn daarna twee mogelijkheden, lijkt ons: a) zij wordt liberaal (wat wij hopen) of b) zij zegt (spon-taan) het lidmaatschap van de VVD op (wat ons niet zou verwonderen). Dit moest mij van het hart.

F. WAGENMAKER.

Liberaal ketterjager

(Ingezonden)

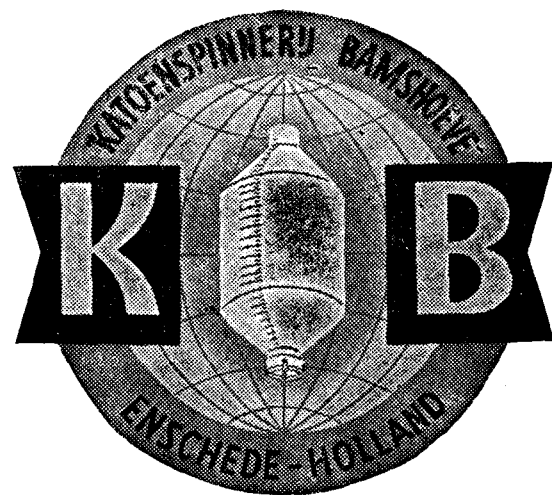
Onder de oogst aan lof en blaam, die ik n.a.v. mijn brochure „De Overgang van Prinses Irene — Een

ernstig Woord tot Vorstenhuis en Volk” mocht oogsten, valt de distel van Ir. Wagenmaker in „De Driemaster” van mei bepaald op. „Er zijn grenzen, zelfs voor een liberaal” — aldus terecht Ir. Wagenmaker. Daarom zie ik ervan af, zijn deze grenzen overschreden en dat hoop ik hem met behulp van het Wetboek van Strafrecht duidelijk te maken. Daarna zie ik ervan af, zijn recensie van mijn brochure in dit blad aan de kaak te stellen. Bovendien is het ongebruikelijk, een „oratio pro domo” te houden. Doch de aanval van Ir. Wagenmaker op Ds. H. van Lunzen wil ik in dit blad niet onbeantwoord laten.

In „De Hooogeveense Courant” van 5 juni staat een hoofdartikel over de kwestie-Ter Haar, waarin Ds. Van Lunzen een belangrijke rol speelt. In dit artikel wordt Ds. Van Lunzen „het geweten van de Hervormde Kerk in Drenthe” genoemd. Volkomen terecht. In 1936 was Ds. Van Lunzen de enige Drentse predikant, die met Nederlandse intellectuelen (w.o. slechts 5 Hervormde predikanten) een manifest tegen het Nationaal-Socialisme ondertekende. In de oorlog was hij een tijd lang gijzelaar te St. Michiels Gestel. Sedert 1944 bond hij de strijd aan tegen de op handen zijnde nieuwe Hervormde Kerkorde, die de vrijzinnige richting bedreigde. Helaas werd deze Kerkorde in 1950 aanvaard, dankzij de steun van de verblinde Vereniging van Vrijzinnige Hervormden. Nog steeds strijdt Ds. Van Lunzen in het principieel-vrijzinnige blad „Zwingli” voor een waarlijk vrijzinnig Christendom in de geest van Albert Schweitzer, bevrijd van dogmatische banden. Hij is één van de weinige vrijzinnigen, die trouw is aan het erfgoed van de Moderne Vaders, die de zaak van het liberalisme op het religieuze front verdedigden. Na zijn emeritaat in 1962 bestreed hij de benoeming van de beruchte oud-S.S.-er en landverrader J. ter Haar te Ruinerswold tot kerkvisitator in de provincie Drenthe. Allerwege oogst hij de grootste waardering voor zijn strijd tegen dit corruptie-verschijnsel in de Hervormde Kerk. *)

Deze dappere en edele liberaal in politieke én godsdienstige zin wordt door Ir. Wagenmaker als volgt gehoord: „Lachwekkend is nu, dat Ds. Van Lunzen uit Odoorn, de welbekende doorgewinterde 19e eeuw, die zich zelf ook liberaal noemt, de brochure verdedigt...” Tegen deze smerige vuilspuiterij protesteer ik. Dergelijke taal past niet in de mond van een liberaal.

Wanneer een opgewonden Rooms-Katholiek, die zojuist zijn hart heeft opgehaald aan de „Syllabus Errorum” van Pio Nono, of een Anti-Revolutionnaire, die een rood hoofd en koude voeten heeft gekregen door de lectuur van da Costa's „Bezwaren tegen den Geest der Eeuw” (1823), dergelijke taal tegen Ds. Van Lunzen uitslaat, dan kan ik dat begrijpen. De heer Wagenma-

Spinners en Twijners
van
Weef- en Tricotgarens

HBU

HBU

**Incassi op het buitenland...
specialistenwerk!**

Deskundigheid en voortvarendheid van Uw bankier vormen een noodzakelijke voorwaarde voor de vlotte afwikkeling van Uw transacties met het buitenland.

De HBU beschikt over een uitgebreid net van buitenlandse kantoren en correspondenten en is daardoor vertrouwd met de plaatselijke eisen en omstandigheden... waar ook ter wereld.

Geef daarom Uw documentaire incassi aan ons ter behandeling; wij staan voor U klaar... direct!

Ook voor INCASSI: de HBU

HOLLANDSCHE BANK-UNIE n.v.
AMSTERDAM - DEN HAAG - ROTTERDAM

ker vraagt zich af: wat doen de heren Van Lunzen en Van Roijen in de V.V.D.? Ik vraag mij af: wat doet de heer Wagenmaker in de J.O.V.D.?

Assen, P. D. VAN ROIJEN.

*) Desgewenst ben ik gaarne bereid, in „De Driemaster” een boekje open te doen over deze verbluffend smerige affaire, waarbij de liberale beginselen wel degelijk betrokken zijn.

Naschrift:

a) Dr. Van Royen dreigt met de strafrechter, een bij uitstek „verdraagzame” procedure onder liberalen onderling.

b) Wat hebben de affaire-Ter Haar en de strijd van ds. Van Lunzen tegen de Hervormde kerk eigenlijk met de zaak-Irene of de liberale (politieke) beginselen te maken? Of willen deze „verdraagzame” liberalen hiermee alleen maar aantonen, dat zij behalve anti-paapse ook anti-hervormde stemming kunnen maken.

c) Het ingezonden artikel van Dr. Van Royen geeft een onverwachte verduidelijking van de conclusie, waartoe ik bij de bespreking van de brochure kwam, nl. dat deze zg. „verdraagzame” heren zich nu zo volledig in hun kaart laten kijken, dat ze als liberaal niet langer geaccepteerd kunnen worden. Er zijn tenslotte grenzen.

Hartelijk dank dus voor deze „zuiver zakelijke” bijdrage tot beter begrip.

F. WAGENMAKER.

(Nog een enkele reactie over dit onderwerp kwam bij ons binnen; zij moest wegens plaatsgebrek achterwege blijven)

Kort verslag LEDENVERGADERING

De ledenvergadering te Dalfsen werd ditmaal gekenmerkt door een ongekend groot aantal deelnemers. In zijn politieke rede wees de vice-voorzitter politiek — die nagenoeg het gehele weekeinde het voorzitterschap waarnam — er dan ook op, dat er twee maal zoveel aanwezigen waren als op het onlangs gehouden congres van de C.H.J.G. Hij leidde daar een tanende geestdrift in de jeugdige confessionele gelederen uit af; zijns inziens voor de J.O.V.D. een alleszins verheugende ontwikkeling. De niet op politiek, maar op religie gebaseerde partijen zijn mede een oorzaak van de geringe politieke belangstelling in Nederland.

De notulen van het congres te Groningen bleken niet aanwezig. Ir C. Stigter heeft voor zijn HB-lidmaatschap bedankt; de leden van de CKPC hebben hun functie neergelegd. Plan 2000 heeft het ledental tot op heden al boven de 1800 gebracht, terwijl vier nieuwe afdelingen zijn opgericht.

Over de Driemaster werd meege-deeld, dat er dit jaar een verlies van f 2200,— bestaat. Het hoofdbestuur hoopt dit in de toekomst te kunnen voorkomen door een extra blad in te voegen, waarvan één kant als advertentiepagina. Na de overneming van de uitgave van de Driemaster werd nog eens te meer duidelijk, hoe groot de verdienste van Gert Stempher is geweest. Wij zijn hem meer dank verschuldigd dan welk ander lid ook.

In zijn inleiding op het onderwerp „bestuursvorm van de onderneming” wierp het Eerste Kamerlid voor de VVD, mr. J. de Wilde een aantal vragen op, die in groepsdis-

cussie werden behandeld. Hoewel deze wijze van bespreken op zich zelf vele voordelen biedt, viel op dat thans de groepen te groot waren genomen om ieder in het gesprek te betrekken. Men houde zo mogelijk in de toekomst de gespreksgroepen beneden de acht personen.

Over het reorganisatieplan en de resolutie Demostaat — die met 47 tegen 8 stemmen werd aangenomen — is elders reeds het nodige gezegd.

Behandeling van de wijziging op het reglement van Orde werd aangehouden, terwijl het verslag van de reis naar Indonesië door de twee JOVD-deelnemers wegens tijdgebrek kwam te vervallen.

Het was een goede gedachte, de financiële voorstellen van het hoofdbestuur door onze charmante penningmeesteresse, en bovendien als laatste agendapunt te laten behandelen. Toch verdient het aanbeveling in het vervolg dergelijke voorstellen op zijn minst vergezeld te doen gaan van een cijfermatig overzicht en een advies van de kascommissie. Het is niet aan te nemen, dat de vergadering altijd zo lankmoedig zal zijn.

vdm.

GETROUWD

Wim Schoehuijs en Truus de Vries te Alkmaar op 23 juni.

Toekomstig adres:

Slauerhoffstraat 1-III, Haarlem.

JOVD-Vraagbaak

Indertijd is de mededeling in de Driemaster verschenen dat om financiële redenen de uitgave van de JOVD-VRAAGBAAK is uitgesteld.

Thans heeft het hoofdbestuur besloten een **vraagbaak met verkorte inhoud** uit te geven.

Deze vraagbaak, die zowel voor de afdelingssecretarissen, als voor alle leden die daarvoor belangstelling hebben, is bestemd, is verkrijgbaar ad f 2.50 p. stuk. Opgeven, zo spoedig mogelijk bij het algemeen secretariaat, Balistraat 21, Delft.

Ondergetekende

naam

adres

afdeling

bestelt x de JOVD-VRAAGBAAK ad f 2.50 per stuk.

Betaling op postgiro G 53500

t.n.v. penningmeester JOVD,

Noordeind 7, Emmen. Op het BIJstrookje vermelden: **Vraagbaak.**

Copy voor het volgende nummer van DE DRIEMASTER
graag inzenden voor 10 juli a.s.

Cronique scandaleuse

Goede lezers, verre vrienden! Lange tijd heeft U mijn maandelijks bijdrage moeten missen. Twijfelloos hebben vele van mijn trouwe lezers zich smartelijk afgevraagd, wat er dan wel van mij geworden was. Zou ik verdwaald zijn in het donkere wettensbos? Zouden mijn talrijke belagers dan toch tenslotte mijn identiteit hebben ontdekt, mij op laaghartige wijze hebben geliquideerd?

Weest gerust, vrienden! Niets is minder waar! Maar de feiten zijn vreselijk genoeg. Lange tijden ben ik gekluisterd geweest aan mijn sponde, en kon ik Uw activiteiten slechts via mijn tv-toestel volgen. Een in der haast ontboden medicijnman constateerde een slopende kwaal: roodvonk. Opgelopen door het vele bijwonen van Uw bijeenkomsten, zoals de goede man mij verzekerde. Zoiets is besmettelijk, weet U. Als ontwenningsskuur schreef men mij voor een kwart marginalia per week. En of dat hielp! Al mijn rode uitslag is prompt verdwenen!

Toen ik dan ook vernam, dat zo vele van mijn oude vrienden zich in drommen naar Dalfsen zouden reppen, kon ik niet achterblijven. Het was me het weekeindje wel. Dat de secretaris er niet op had toegezien dat de notulen van Groningen aanwezig waren, en prompt een ander de schuld, ja de

verantwoordelijkheid in de schoenen schoof was tot daar aan toe. Maar dat de CKPC is afgetreden! Niemand heeft ooit begrepen wat deze moeilijke jongetjes nu eigenlijk deden; waarom ze er mee ophielden werd nog minder duidelijk. Ze wilden zelfs geen advertenties werven... maar daar zijn ze ook te intellectueel voor. De kritiek op de Driemaster was ook niet mis. De kritische heer, die liever minder kritische personen in de redactie zag opgenomen, stond vast niet voor zijn eigen standje te praten. Er was ook iemand met een erg gele das, die kon zijn mond maar niet houden. Ook al niet geschikt voor de Driemaster. Ook hij staat er te gekleurd op. Wie weet waar Willem Wouters woont? Niet kritisch, niet politiek gekleurd, geen eigen initiatief. Het salaris is in overeenstemming met de kwaliteiten van de persoon en het belang van de functie...

Maar, beste vrienden, prijst de dag niet voor de avond! De avond, en de na-avond, zijn hoogtepunten in het JOVD-leven. Langs een nachtelijke Vecht slopen vele samenhangende figuren, verdiept in liberale gesprekken. Klokkende geluiden uit het bekende groene vierkante flesje markeerden de gesprekken van vele prominente figuren, die ik ontmoette. Zo trof ik de leider van de demostatische

beweging, die een excursie naar Zwolle organiseerde om er het aantal kroegzetels tot driehonderd uit te breiden. En de vicevoorzitter organisatie, druk aan het organiseren. De vice voorzitter politiek scheen reeds te slapen: onaanvaardbaar! Een zeer sportief heer, getuige zijn auto, had zelfs de gehele volgende dag nodig om van zijn omzwervingen uit te rusten.

De redactiesekretaris trof ik, toen hij met vele sleutels een damesslaapvertrek wilde binnendringen, en korte (?) tijd later zag ik hem een vitaal onderdeel uit de sluis verwijderen, teneinde zich tot burgemeester te reorganiseren. Een stel onschuldige slapers werd door de Baas van Dalfsen letterlijk uit hun bed geschopt, waarschijnlijk omdat ze snurkten. De man is kennelijk niet liberaal, en zo hij het ooit geweest is, zal hij het nu zeker niet meer zijn.

De hoofdredacteur van Libertas had zich ontfermd over de dame, die zo graag een vrouwelijk lid in de Driemasterredactie zag. Dit is niet meer dan natuurlijk, want ook Libertas, zegt men, kent geen redactrice. Ja, een lieve dame in de Driemasterredactie! Ik weet niet, of ik jaloers moet zijn op de redactieleden, of hen moet benijden. Wie immers weet het geslacht, vrouw of man, van Uw

SPIONEUR.

Wat kopen wij van ons salaris?

De meeste werknemers hebben inmiddels de „buit“ die hen vanwege de Stichting van de Arbeid rechtens toekwam al binnen. Enkelens hebben nog slechts een voorschot op hun forse salarisverhoging ontvangen. Maar vrijwel een ieder heeft zich de vraag gesteld: wat zullen we — en wat kunnen we! — van ons nieuwe loon of salaris gaan kopen. Het antwoord op deze vraag zal niet lang meer uitblijven. De koopkracht van het publiek is gestegen en straks zullen de statistieken ons wel vertellen waar die jonge geldstroom heen is gevloeid. Een voorspelling lijkt ons niet te gewaagd: méér televisietoestellen, méér elektrische koffiemolens, méér koelkasten, méér auto's en nog meer tienerplaatjes. Wat zullen we er toch gelukkig mee zijn — hoopen we tenminste.

Want dat de koopkrachtige vraag toeneemt staat vast. Daar staan het gehele georganiseerde bedrijfsleven en minister Andriessen borg voor. Zo is het ons in elk geval beloofd. Tijdelijk zal de vraag zelfs groter zijn dan ooit tevoren, waarna wellicht weer een evenwichtiger situatie tussen geld- en goederenstroom zal ontstaan. Wat echter niet zal gebeuren als de produktiviteit relatief achterblijft bij de geforceerde vraag en het prijsbeleid van minister Andriessen met groot succes wordt bekrond. Maar dat moet nog afgewacht worden.

Vooralsnog ziet het er optimistisch uit. Er zijn fabrikanten die hun prijzen slechts langzaam aanpassen, omdat zij nog een „goedkope“ voorraad hebben en omdat het sociaal-psychologisch klimaat niet gunstig is voor prijsverhoging. Prof. Andriessen volgt met argusogen de ontwikkeling, daarbij een handje geholpen door consumenten- en vakorganisaties bij gebrek aan een toereikend economisch controle-apparaat. Bovendien zorgt de linksgeoriënteerde pers en radio er wel voor, dat het klimaat voor een zelfs reglementaire doorberekening van de aanzienlijke loonkosten tamelijk ongunstig blijft. Met ons prijspeil is het totnogtoe wel meegeevallen, zo heeft de minister van tijd tot tijd op „ongeruste“ vragen geantwoord. Het indexcijfer voor het dagelijks pakket levensbehoeften werd niet noemenswaard hoger, alle beweringen ten spijt. Dat betekent, dat de koopkracht der werknemers intussen gestegen moet zijn. De loontrekkende kan zich dus financieel meer veroorloven dan vorig jaar. Wij zullen hieronder een betrekkelijk ruwe opsomming geven van bestedingsdoeleinden, waarbij in het bijzonder zal worden gelet op de vraag of deze „extra-bestedingen“ wezenlijk bijdragen aan een kwalitatieve verbetering van het bestaan in engere zin. Wordt ons leven aangenamer, gelukkiger en meer zinvol wanneer wij ons nieuwe of betere stoffelijke en onstoffelijke goederen zullen verschaffen? Zal onze welvaartsstaat evolueren tot een „welzijnsstaat“?

Van ons salaris kunnen we een heleboel dingen doen. Bijvoorbeeld:

Sparen en beleggen.

Dat wij de reële loonsvermeerdering op een spaarrekening zullen storten of effecten zullen kopen voor onze grotere middelen mag niet worden verwacht. De spaarstimulansen verzwakken bijna dagelijks. Steeds nieuwe en betere sociale voorzieningen, welke hoe langer hoe meer een bestaansminimum garanderen en welvaartsvast of waardevast worden gemaakt, boven onze zorgen voor later weg. Bovendien kennen wij sinds de oorlog een permanente geldontwaarding, „kruipende inflatie“ geheten, van overheidswege gecreëerd en gecontroleerd.

Hoogwaardiger voedsel gebruiken.

Brood en aardappelen smaken ons tegenwoordig niet zo best meer.

Geen nood, want de bakker heeft nog veel meer dan het boerenwit alleen. Verpakt, gesneden, goedsmakend brood, kleine luxe broodjes, gebak en vermageringsbiskwies. In plaats van aardappelen gebruikt men eens rijst, macaroni, „patat“, enz. Wie niet alleen „lekker“, maar ook „gemakkelijk“ is uitgevallen, koopt diepvries- en blikartikelen. Soep uit een pakje is trouwens ook heerlijk en... in enkele minuutjes klaar om op te dienen.

„Grottere“, incidentele aanschaffingen.

Het lijdt geen twijfel, dat een belangrijk deel van het salaris-„surplus“ in tal van nuttige ge- en verbruiksgoederen zal worden omgezet. Elektrische huishoudelijke apparaten zijn favoriet. Maar ook zal het meubilair en de stoffering worden vernieuwd of aangevuld, er zullen meer populaire boekjes en grammofoonplaatjes worden gekocht, terwijl de belangstelling voor modieuze kleding en schoeisel zal toenemen. Het gaat hier om praktische zaken die het comfort vergroten en om dingen, die het leven uiterlijk verfraaien en het oog strelen. Maar de gezelligheid en het genoegen zullen ook meer buitenshuis worden gezocht.

Ontspanning en recreatie

We zijn nu in de sector van de dienstverlening en de publieke voorzieningen beland, in de schaduw van de welvaartsstaat zogezegd. Beginnen we het horeca-bedrijf, vanouds het gastvrije instituut voor de uitgaande mens, die als een koning werd behandeld. Veel is er veranderd. De hoffelijke ober van eertijds is gevolgd door de vaak lompe collega van tegenwoordig, aan wie men zich niet zelden ergert.

De eerlijkheid gebiedt ons te zeggen, dat het ook dikwijls aan het publiek zelf ligt. Dat publiek is tegenwoordig weinig stijlvol. Zelfs in de wat men gaarne noemt „betere“ restaurants vindt men de „nieuwe sociale elite“, die alles van de oude overnam, behalve haar cultuurpatroon. De „nightclubs“ vormen een prachting voorbeeld van voorbijgloorie. Het avondtoilet is aan het verdwijnen, de trui en het sportshirt, waar men dagelijks in rondloopt, is meer en meer de uitgaansmode. En in de stedelijke amusementscentra is het tjokvol. Het deert de exploitant niet, want het geld rolt uitstekend.

Autorijden wordt een massale vorm van ontspanning. Maar wie van zijn nieuwe salaris een tweedehands wagentje koopt ontdekt al ras, dat het rijden in kilometerslange files geen onverdeelde genoegen is. En waar kan men zijn trots bezit parkeren? De overheid, die de welvaart stimuleert met een flinke koopkracht van de werknemer (en wie is dat tegenwoordig eigenlijk nog niet?), schiet schromelijk tekort ten aanzien van tal van publieke voorzieningen, die massale recreatie en toerisme daadwerkelijk mogelijk maken. Ook bij deze vorm van ontspanning bederft ergernis vaak het uitgaansplezier.

Beter huisvesting

Met de verbetering van het gezinsinkomen groeit de behoefte aan een ruimere (huur)woning op „betere stand“, zoals dat heet. Maar doorschuiving vindt nauwelijks plaats, omdat er onvoldoende premiewoningen worden gebouwd en de vrije bouw bij wijze van spreken nog slechts op papier bestaat. Ook hier laat de overheid na voorzieningen te (doen) treffen die de toenemende welvaart reële inhoud moeten geven. Hoewel het kopen van een huis een goede geldbelegging is, werkt de politieke praktijk consumptieve bestedingen in de hand.

Zelfontwikkeling en -activiteit.

Men zou een deel van zijn salaris kunnen uitgeven voor zijn geestelijke en lichamelijke ontplooiing, zoals: studie, sport, knutselwerk, bezoek aan concert, goed toneel, e.d. Maar men zoekt het steeds meer in passieve vrijetijdsbesteding. De moderne mens is op zijn gemak gesteld. Ontspanning mag geen inspanning meer vergen. Het is gemakkelijker cultuur en amusement te beleven in een geriefelijke fauteuil voor het tv-toestel. Het maatschappelijke verenigingswerk kan ons weinig meer schelen. Dat is „Spielerei“, daar kunnen wij ons niet druk om gaan maken. Er zijn bovendien altijd wel een paar figuren die de verenigingszaken regelen en tegen vergaderingen hebben we iets. We zijn wel democratisch ingesteld, o zeker, maar we laten het gaarne aan anderen over.

Balans.

De balans opmakend kunnen we stellen, dat het ons te zeer ontbreekt aan een positieve mentaliteit, een constructieve geesteshouding ten opzichte van ons dagelijks werk, onze

omgeving en het gebeuren rondom ons. Als winkelbediende, warenhuis-employé, pompbediende, loketbeambte, ambachtsman, conducteur of kelner zondigen wij herhaaldelijk tegen de erecode van uitoefenaars van een dienend beroep. We weten het wel, maar wat baat het om je als eenling te gedragen zoals het behoort en als je collega's schamper om je lachen?

Toch schaden we met dit negativisme het levensgeluk van elkaar, tasten we de „kwaliteit van ons bestaan“ aan en wordt mede door ons de geestelijke volksgezondheid bedreigd. En alleen een gezond volk kan de welvaart genieten en behouden. Wij belijden de humaniteit met de mond, doch achten de medemens (onze „naaste“) niet zo hoog. Misgunnen de ander zijn aardse verworvenheden (vooral de materiële), waarin wij zonder contraprestatie willen delen. Wij doen dat onder het motto van de eerlijke welvaartsverdeling — en dan slaat dat „eerlijk“ meer op een uiteindelijke nagestreefde toestand dan op de wijze waarop wij deze toestand brengen.

Onze welvaartsstaat kweekt ontevreden burgers en we weten het. Men mag zelfs ontevreden zijn, ja het moet ons gezegd, om de vreedzame sociale revolutie te voltooien. Daarom verlangen wij telkens een hoger salaris. Niet op grond van aanwijsbare prestaties, maar omdat we eenvoudig méer willen hebben. Van dat salaris kunnen wij gulzig allerlei stoffelijke zaken kopen. Het belangrijkste goed: een gelukkig leven, is niet te koop. Dat kan de staat ons ook niet geven — ofschoon die indruk weleens wordt gewekt — omdat levensgeluk onverbrekkelijk verbonden is met een positieve, persoonlijke geesteshouding. En dié moet verbeterd worden; niet in de eerste plaats ons salaris.

W. VAN AMERONGEN

PLAN 2000

Het weekend in Dalfsen was dit jaar wel bijzonder geslaagd. Er werd fel gedebatteerd, er heerste een uitstekende sfeer, en vele leden en afdelingen — meer dan twee keer zoveel als het vorig jaar — waren aanwezig. Nieuwe, of lang vergeten namen lieten zich horen: Apeldoorn, Arnhem, Ede-Wageningen, Eindhoven, Leerdam en Walcheren. Daardoor heeft dit weekend zeer veel bijgedragen tot het welslagen van onze actie plan-2000. Een actie, die zijn hoogtepunt zal vinden in de maanden september en oktober — voor de politieke belangstelling zeer gunstig — waarin afdelingspropagandabijeenkomsten en districtsdagen of weekends zullen worden gehouden.

De voorbereidingen hiertoe zullen in de maand augustus beginnen. Aan het eind van deze maand, en ook begin september, zal met alle afdelingen — en in het bijzonder met de minder goede — contact worden opgenomen, opdat alle afdelingen tijdig en met goed geplande programma's van start zullen kunnen gaan. De in de maand september of oktober te houden districtsevenementen zullen het contact tussen leden en afdelingen na de zomervacantie weer terstond op goed peil brengen. En uiteraard zullen tevens in de komende maanden door ons voorbereidingen worden getroffen, die het aantal afdelingen zullen moeten uitbreiden.

Het weekend in Dalfsen is niet alleen uitermate nuttig geweest voor het enthousiasme van, en het contact tussen, de leden. Ook zijn de reorganisatievoorstellen van het hoofdbestuur er goedgekeurd. Gaarne wil ik ook van deze plaats de afgevaardigden danken voor het vertrouwen in ons gesteld.

Inhoud aan deze reorganisatie zal vooral het komend hoofdbestuur moeten geven. Wij zullen dit verenigingsjaar daar de voorbereidende maatregelen voor nemen. Zo zal — volgens de toezegging van het hoofdbestuur in Dalfsen — een nadere studie worden gemaakt van de plaats, taak en functie van de afdelingen in onze gehele organisatie. Want goede afdelingen met enthousiaste leden maken de JOVD tot een bloeiende jongerenorganisatie. Ik moge U een goede en plezierige vakantie toewensen, en hoop en vertrouwen na deze vakantie weer op Uw enthousiasme te kunnen rekenen!

H. WIEGEL, vice-voorzitter

(Vervolg van pag. 2)

b. 1) wil men voor de overige 150 zetels in aanmerking komen, dan dient men zich met kandidaten uit één of meer andere districten tot een zgn. verbonden lijstengroep (is gelijk partij) te verbinden;
2) de stemmen op de afzonderlijke kandidaten moeten per partij landelijk opgeteld worden;
3) volgens de huidige werking van het kiesstelsel (een e.v.-stelsel) wordt de verdeling der zetels over de partijen berekend, alsof er 300 zetels te verdelen waren;
4) door de partijen wordt bij het Centraal Stembureau een lijst van kandidaten ingediend; op deze lijst mogen alleen diegenen vermeld worden, die in een district als senior of junior kandidaat gesteld zijn; uit deze lijsten dienen de 150 resterende zetels bezet te worden;
5) als voor een partij het aantal zetels volgens e.v. minder bedraagt dan het aantal zetels dat door die partij aan districtzetels behaald is, verkrijgt die partij uit de lijst van kandidaten, die bij het Centraal Stembureau ingediend is zoveel plaatsen als het verschil daartussen bedraagt — met dien verstande, dat aangezien de zetels in de districten behaald altijd vast blijven, die partij naar verhouding minder zetels toegewezen krijgt als één of meer andere partijen in de districten meer zetels behaald hebben dan de uitslag volgens e.v. aan die andere partij(en) zou doen toekomen;
6) uit de door de partijen bij het Centraal Stembureau gedeponeerde lijsten worden nu per partij diegenen verkozen verklaard, die van de kandidaten van die partij in de districten procentueel het meeste aantal stemmen behaald hebben en wel zoveel als er per partij aan kandidaten van die lijst verkozen verklaard zijn;

c. bovengenoemde regeling heeft alleen geldigheid indien een verbonden lijstengroep minstens de kiesdeler gehaald heeft; is dit niet het geval, maar heeft toch een kandidaat van zo'n lijst die de kiesdeler niet haalt een districtzetel verkregen, dan geldt deze kandidaat als niet gekozen en wordt nummer twee in stemmental in zo'n district verkozen verklaard.

Toelichting

In deze resolutie zijn vastgelegd de conclusies, waartoe de Commissie in een kleine twee jaar vergaderen gekomen is.

Deze resolutie wijkt op enkele plaatsen af van de concept-resolutie, die op de Trekpaardenconferentie te Woudschoten verspreid werd: onder meer naar aanleiding van de daar gehouden discussie over dat concept.

Uiteraard was het niet mogelijk over alle punten intern in de Commissie volledige overeenstemming te verkrijgen, maar niettemin was er in grote lijnen een verheugende gelijkgerichtheid bij de commissieleden te bespeuren.

Over een enkel punt (m.n. 7a, b en c) echter was geen overeenstemming te bereiken in de Commissie. Om toch een positieve uitspraak op te nemen en daardoor een vruchtbare discussie mogelijk te maken, is toen door ondergetekende in zijn kwaliteit van voorzitter van de Commissie dit punt geredigeerd als nu opgenomen.

De Commissie dankt mevrouw H. van Someren-Downer, die haar parlementaire ervaring en haar tijd beschikbaar stelde, om de uitspraken van de Commissie kritisch te bezien en ons haar zeer gewaar-

deerde adviezen daarover te geven. Tevens dankt de Commissie prof. 's Jacob uit Groningen voor de adviezen, die hij heeft willen geven met betrekking tot enkele juridische vraagstukken.

namens de Commissie
DEMOSTAAT,
C. A. FRANKEN.

Liberaal Reveil

Liberaal Reveil wordt een geducht concurrent van de Driemaster, getuige de voorstellen van de afdeling Breda te Dalfsen. Deze juist weer ontloken afdeling propageerde de Driemaster af te schaffen, en de vrijkomende gelden aan Liberaal Reveil te schenken. Op voorwaarde dat de abonnementsprijs voor J.O.V.D.-leden nog verder omlaag zou gaan! De afdeling is wel zo verstandig geweest haar suggestie in te trekken.

In de laatst verschenen aflevering van onze concurrent konden we kritiek aantreffen op „redelijk en zelfs uitnemend verstandelijk begaafden... met dusdanige structuur-anomalieën in het karakter, die wezenlijk succes in het leven in de weg staan.” Deze worden, als zij met de politiek in aanraking komen, lastig zonder nuttig te zijn.

Mr. H. van Riel, auteur van deze weinig tactische zinsneden, vond dergelijke individuen o.a. als schrijvers in de Driemaster. Maar hij bedoelt „niets generaliserends, laat staan kwetsends, t.a.v. individuen”; geen enkele lezer behoeft het zich persoonlijk aan te trekken. „Het gaat hier om abstracties”.

Kom nu, meneer Van Riel, onze structuur-anomalieën zijn nog niet zo groot, we zijn nog niet zo „typisch onintelligent” dat we niet weten wie er stukjes in de Driemaster schrijven.

En we blijven het ook oncontactisch vinden, te verklaren dat tactiek boven de beginselen gaat. Mogen alle kiezers nu het beginselprogramma in de prullebak gooien? Wat moeten Uw kiezers daar van denken? Vdm.

Breda

De afdeling Breda heeft op 19 mei een resolutie aangenomen, waarin er bij de Tweede Kamerfractie van de V.V.D. op wordt aangedrongen het algemeen belang te laten prevaleren boven het medewerken aan een algemene optrekking van de uitkeringen van de A.O.W. en te strijden voor het alternatief, dat voor degenen, die inderdaad een verhoging van node hebben het meerdere zal worden uitbetaald via de Algemene Bijstandswet, een oplossing, die naar de mening van de vergadering sociaal volkomen juist en in overeenstemming met de liberale grondbeginselen is. Gaarne geven wij dit bericht door, omdat wij van mening zijn, dat deze wijze van benadering van het parlement een goede methode is om de afstand tussen kiezer en gekozene te verkleinen.

Zuidlaren

Het bestuur van de afdeling Zuidlaren is op een laatstelijk gehouden ledenvergadering voor het seizoen 1964—1965 als volgt geformeerd: Th. R. Baving, voorzitter; J. J. Meyring, vice-voorzitter; W. Lutgers, Zuidveld 2 te Onnen, secretaris; Mej. G. Steenberg, penningmeester; en C. D. Venhuizen, tweede secretaris-penningmeester.

EEN GOEDE KRANT

verruimt Uw blik!

★

f 12.50 per kwartaal

Voor studenten
belangrijke reductie

**ALGEMEEN
HANDELSBLAD**

**Werft
abonnementen
en
advertenties
voor
De Driemaster**

N.V. Lijm- en
Gelatiniefabriek

„Delft”

TWEE TORENS
Telefoon 25242 - Delft

N.V. SCHEEPSWERVEN
„PIET HEIN”

voorheen
FIRMA W. SCHRAM & ZONEN

•
WERVEN TE BOLNES
EN PAPENDRECHT

Twee dwarshellingen, elk 115 mtr lang. Overdekt droogdok 116 x 30 meter, geschikt voor het zwaarste materiaal.

Telefoonnummers
Rotterdam 010 194011-194332
Ridderkerk 01896 3644-3409
Papendrecht 01850 3774-8329-20466

ANNO 1774

A. VAN HOBOKEN & Co.

BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34

•
BIJKANTOREN:
's-GRAVENHAGE
RHENEN

•
CORRESPONDENTSCHAP:
WIJK BIJ DUURSTED

Voor al uw motorreparaties:

**MOTOREN EN MACHINE FABRIEK
„KINDERDIJK”**

Motoren voorradig in vermogens van 8-750 pk.

Middelland 59, KRIMPEN a/d LEK
Tel 01895 - 3244; 010 - 240878

FIGEE

VLAARDINGEN N.V.

SCHEEPSBOUW
SCHEEPSREPARATIE
MOTORENREPARATIE

STAALBOUW
APPARATENBOUW
TANKS
PIJPLEIDINGEN
WATERZUIVERINGSAPP.

Voor betere en gezondere oogst:

AA-BESTRIJDINGSMIDDELEN en ORIGINELE ZAAIZADEN
WIERSUM GRONINGEN

BOELE's

Scheepswerven en
Machinefabriek N.V.

BOLNES

N.V. ROTTERDAMSCH KOPER- EN METAALGIETERIJ

H. F. A. WEIJER

GUSTOWEG 43 - ROTTERDAM

TELEFOON Nos.: 66038 - 66490

TELEFOON NA 6 UUR 74863

Isolatie- en
Plaatwerkbedrijf

„ROTAMISOL“

Uitvoerders van warmte-, koude- en geluidsisolatie

Kantoor: IPELO 15, ROTTERDAM - Telefoon 175 5107

N.V.

W. A. HOEK's

MACHINE- EN ZUURSTOFFABRIEK

Hoofdkantoor en Machinefabriek te Schiedam

INSTALLATIES voor de bereiding van zuurstof, stikstof, enz.
COMPRESSORS voor alle gassen en iedere druk.

Leeuwenstijn - Staalbouw

Schiedam - Jan van Riebeeckweg 10
Telefoon (010) 15 32 52 - 5 32 63

Staalconstructies

Zware plaatwerken

Steek-, spil- en ovale trappen

Pijpconstructies

Hekwerken enz.

FRIESCH-GRONINGSCHE HYPOTHEEKBANK N.V.

Amsterdam - Arnhem - Eindhoven - 's-Gravenhage
Groningen - Rotterdam

Vlotte behandeling van hypotheekaanvragen

N.V. Scheepsbouwwerf - Machinefabriek

„DE KLOP“

Industrieweg 4

Slidrecht

**Scheeps-
reparatie-
bedrijf**

en Machinefabriek

Waalhaven Pier 8 - Rotterdam

Telefoon 77610 (3lijnen)

Na 18 uur: 73554, 70341, 41782, 171502

DE ROTTERDAMSCH DROOGDOK MIJ N.V.

Strijdt voor Vrijheid en Democratie voor iedereen, behalve voor Houtvernielers. Bestrijdt deze door Uw hout onder hoge druk te laten impregneren bij:

v. d. SIJDE'S Houthereiding N.V.

Spui 40 - STRIJEN - Telefoon 01854-280

VARIOS

elektroden - lastransformatoren

Varios-Fabrieken N.V. - Groningen - Rotterdam

N.V. BETONDAK

Fabrieken Arkel - kantoor Gorinchem

Gireren van abonnements- en advertentie-gelden betreffende 'de Driemaster' op

POSTGIRO 13500

van het Gemeente girokantoor - Amsterdam.
Op het **BIJ**strookje vermelden:

ten gunste van **H 12590**
van **R. A. Heyting**.

16e Jaargang No. 7

juli/augustus 1964

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN VAN DE ONAFHANKELIJKE LIBERALE
JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

**Werkt U
ook actief
mee
aan het
plan
2000?**

In deze komkommertijd, nu vrijwel iedereen met vakantie is, aan zijn vakantie terugdenkt, of nog naar zijn vakantie uitzielt, zijn er aan het politieke front maar weinig zaken, die de aandacht tot zich weten te trekken. Eén van die zaken, maar dan ook een uitermate belangrijke voor de toekomst van deze wereld, vormen de voor-gevechten voor de Amerikaanse presidentsverkiezingen.

De Amerikaanse presidentsverkiezingen zijn een politieke gebeurtenis van de eerste orde. De president van de Verenigde Staten immers is een machtig man — één van de machtigste mannen in de internationale politiek. Voor een dergelijke belangrijke post is een man nodig met een fijn ontwikkeld politiek inzicht en een grote dosis wijsheid.

De strijd om het Amerikaanse presidentschap gaat in eerste instantie tussen de twee grote politieke partijen in de Verenigde Staten: de democraten en de republikeinen. Sedert de tweede wereldoorlog hebben de democraten drie presidenten geleverd: Harry S. Truman van 1945 tot 1951, John F. Kennedy van 1961 tot 1963 en Lyndon B. Johnson, die het ambt thans bekleedt. Dwight D. Eisenhower vormde de republikeinse onderbreking in deze democratische heerschappij; hij was president van 1952 tot 1960.

De politieke inzichten van de beide Amerikaanse politieke partijen lopen niet ver uiteen; er is nauwelijks sprake van verschillen in politieke ideologie tussen democraten en republikeinen. In de binnenlandse politiek streven de democraten naar een bewuste welvaartspolitiek; de republikeinen daarentegen wensen meer de nadruk te leggen op het streven naar vermindering van de regelingsinvloed op het economisch leven. In de buitenlandse politiek denken de democraten wat meer internationaal en wat minder isolationistisch dan de republikeinen. In het algemeen kan men zeggen dat de democraten wat vooruitstrevender zijn dan de republikeinen. Beide partijen hebben afwisselend de meerderheid in het congres.

alle duivels zijn rood

Wanneer men, zoals wij, zijn sympathie ondanks de geringe verschillen toch laat uitgaan naar de democraten dan is dat juist vanwege het sterkere vooruitstrevende element. In de huidige situatie — nu de officiële kandidaat van de republikeinse partij voor het presidentschap bekend is — is dat wel zeer in het bijzonder het geval.

Op de republikeinse kermis in San Francisco is — men zal het weten — de senator Barry Goldwater tot kandidaat aangewezen. En Goldwater is nu wel ongeveer de laatste man, die wij in het Witte Huis in Washington zouden wensen.

Het is misschien wat moeilijk om een juiste indruk van de politicus Goldwater te krijgen. Daarom eerst een kleine bloemlezing uit zijn opvattingen. In een interview met het Duitse blad „Der Spiegel” verklaarde Goldwater onder meer:

„De strijd van vandaag is een strijd tussen goddelozen en het volk van God, of als u het wilt herleiden tot zijn simpelste vorm: tussen slavernij en vrijheid”. In hetzelfde interview verklaarde Goldwater in de ideologische strijd tegen het communisme tot de rand van de oorlog te willen gaan.

Dat is duidelijk, zou men zo zeggen. De Groene Amsterdammer karakteriseerde de Goldwater-filosofie dan ook terecht als volgt: „Er bestaan alleen engelen en duivels en alle duivels zijn rood”. Goldwater is een soort Amerikaanse Koekoek. Maar de heer Koekoek kwam in ons land met een eigen partijtje en bracht het tot slechts (?) drie Kamerzetels. Goldwater daarentegen is de officiële presidentskandidaat van de republikeinen.

Men kan er natuurlijk lang en breed over filosoferen, of Goldwater nu wel een meerderheid van de republikeinse partij achter zich heeft, of dat zijn verkiezing tot presidentskandidaat via bepaalde politieke manoeuvres tot stand is gekomen, een feit is en blijft, dat hij een kans maakt op een woonvergunning voor het Witte Huis met alles wat daaraan vast zit.

Mr G. B. J. Hiltermann stelt ons in de Haagse Post gelukkig een beetje gerust: „Senator Goldwater maakt weinig kans president van de Verenigde Staten te worden en er is geen reden aan te nemen, dat hij een machtige stroming van het Amerikaanse volk vertegenwoordigt”. Het succes van Goldwater, aldus Hiltermann, moet samenhangen met een conservatieve reactie in het Amerikaanse volk. Maar voor ons blijft dan nog de grote vraag: Hoe groot is de groep van conservatieve reactionairen in de Verenigde Staten.

Gelukkig kan men één gunstige ontwikkeling waarnemen: in Goldwaters eigen republikeinse partij bestaat een grote oppositie tegen de presidentskandidaat. Vooral zijn uitslating „In de verdediging van de vrijheid is extremisme geen zonde” schijnt in zijn eigen partij veel kwaad bloed te hebben gezet. Het is nu maar te hopen, dat de democraten duidelijk afstand nemen van de opvattingen van Goldwater en dat hun kandidaat zich het presidentschap verworft. Want met Goldwater aan het hoofd van de Amerikaanse buitenlandse politiek hebben wij maar een zwaar hoofd in de ontwikkeling van de komende jaren. Goldwater is zeker niet rood, maar of hij daarom ook nog geen duivel is....

EVERT HOVEN

Het „onaanvaardbaar” in Dalfsen

Een nadere toelichting van het hoofdbestuur

In het hoofdartikel van de vorige Driemaster werden door de redacteur Van der Most een drietal zaken, die verband hielden met de ledenvergadering in Dalfsen, aan een nadere beschouwing onderworpen. Wij juichen het zeker toe, dat hierdoor in ons maandblad ook de interne aangelegenheden van de vereniging een ruime aandacht verkrijgen. Discussie over deze en soortgelijke onderwerpen lijkt ons van zeer grote betekenis. Mede in verband hiermee stelt het Hoofdbestuur het op prijs om te reageren op een voor hem belangrijke passage uit het bewuste artikel. Gemakshalve zullen wij daarbij tevens ingaan op een artikel uit het afdelingskrantje van Den Haag, dat over hetzelfde onderwerp handelde en ondertekend was door de heer Carol.

De heren Van der Most en Carol menen het ernstig te moeten betwijfelen, of het voor het Hoofdbestuur noodzakelijk was, om aan bepaalde stemmingsuitslagen consequenties te verbinden. Zij bezigen hiervoor termen, die variëren van „ongezond pressiemiddel” tot „doordrukmentaliteit”. Wij zouden deze bezwaren kunnen samenvatten door de veronderstelling van de heer Van der Most te citeren als zou het Hoofdbestuur zijn positie misbruiken om zijn eigen wil door te drukken. Dit lijkt ons de meest zake-lijke omschrijving en tevens een vrij ernstige beschuldiging aan het adres van het Hoofdbestuur.

Rechtvaardigen de feiten de boude beweringen van de beide schrijvers? Zoals de lezer zal verwachten ont-kennen wij dit ten stelligste. Wanneer men 't verloop van de discussies nogmaals de revue laat passeren, dan moet vastgesteld worden, dat iedere aanwezige zonder een beperking van spreektijd de gelegenheid werd geboden zijn mening te zeggen over onze reorganisatievoorstellen. Daarvan is ook in ruime mate gebruik gemaakt en dit resul-teerde onder meer in het indie-nen van een aantal amendementen, die in sommige gevallen de strek-king van onze voorstellen op kar-dinale punten zouden wijzigen. Een sprekend voorbeeld van dit laatste is het voorstel van één der leden om aan een door ons voorgestaa-n maximum aantal H.B.-leden van zeven maar liefst acht leden toe te voegen. Ons voorstel was er-op gericht, een bestuur te vormen, dat door zijn omvang in staat zou zijn tot het voeren van een slag-vaardig beleid en dat tevens aange-past zou zijn aan het aantal leden van de vereniging. Het genoemde amendement zou een voortduren van de huidige situatie betekenen. Hieruit moge blijken, dat het in fei-te geen verschil uitmaakt, of een voorstel wordt verworpen, of dat een aantal amendementen wordt aangenomen, die het ontkrachten. Verwerping van een voorstel of aanneming van sommige amende-menten kan vrijwel hetzelfde be-tekenen en wanneer men aan het ene consequenties verbindt, dan dient dit dus ook voor het andere te geschieden.

Verenigingsbelang

Ons rest nog de formulering van een standpunt ten aanzien van de vraag, of het gebruik van de term „onaanvaardbaar” wel te rechtvaar-digen is. De heer Van der Most ontkent dit en gebruikt daarvoor als belangrijkste argument, dat een hoofdbestuur als vertegenwoordi-ger van de wil van de leden zich ook moet neerleggen bij wat die

meerderheid als haar wil naar vo-ren brengt. Van heengaan zou slechts sprake mogen zijn wanneer het bestuur een handelen wordt op-gelegd, dat lijnrecht ingaat tegen zijn geweten.

Wij menen, dat deze stelling in de kern niet onjuist is, maar voegen daar direct aan toe, dat zij niet voor iedere situatie kan en mag gelden. Laten wij een zo concreet mogelijk voorbeeld geven: Ons is bekend, dat de heer Van der Most in de J.V.O.D. onder meer zijn sporen verdient door het innen van de contributies van de afdeling Vlaar-dingen-Schiedam. Als goed pen-ningsmeester zal hij het vaststellen van de contributie van de leden van deze afdeling overlaten aan de af-delingsvergadering. Het betreft hier een zaak, waarin men onmogelijk kan spreken van een gewetens-kwestie. Van aftreden zou dus voor de heer Van der Most onder geen voorwaarde sprake kunnen zijn. Toch veronderstellen wij, dat ook de heer Van der Most zijn heen-gaan zal aankondigen, wanneer de afdelingsvergadering hem voor-schrijft een zodanige contributie te innen, dat de activiteiten van de afdeling er onmogelijk meer uit be-kostigd kunnen worden.

Inderdaad zal een bestuur steeds de wil van een meerderheid moe-ten uitvoeren — ons inziens echter met die bespreking, dat een meer-derheid nooit van een bestuur kan eisen, dat het handelingen zal ver-richten, die naar zijn stellige over-tuiging indruisen tegen het belang van de vereniging. In die gevallen zal de meerderheid — wanneer zij wenst door te zetten — zelf andere bestuursleden moeten uitzoeken, die wel haar inzichten delen. Dit is wat ertoe leidt, dat ieder bestuur soms genoodzaakt is het „onaan-vaardbaar” te laten horen, hoewel wij zeker toegeven, dat men niet te snel daarmee moet gaan schermen.

Weloverdacht

In Dalfsen waren ingrijpende en minder ingrijpende voorstellen aan de orde. Verwerping van de resolutie „Demostaat” was waarschijnlijk niet in het belang van de J.O.V.D. Toch waren daaraan geen conse-quenties door het Hoofdbestuur ver-bonden. Verwerping van het reorga-nisatievoorstel of aanneming van enige belangrijke amendementen zou echter betekend hebben, dat de huidige bestuursleden (uigezonderd een tweetal, dat er anders over dacht) het aan de meerderheid zou-den overlaten, zorg te dragen voor een bestuur, dat op dit punt meer haar mening zou onderschrijven. Wij kunnen niet inzien, dat een zo

weloverdacht gebruik van het „on-aanvaardbaar” het spreken van een „oligargische machtsconcentratie” ook maar enigermate rechtvaardigt. Wij willen tenslotte een pertinente onjuistheid in het artikel van de heer Carol signaleren; de motie van orde van de afdeling Rijswijk-Voor-burg-Delft werd door de voorzitter van de vergadering niet tot een halszaak gemaakt. De indieners kre-gen slechts te horen, dat aanneming van de motie geen uitvoering er-van tot gevolg zou hebben. Wij ver-moeden, dat dit antwoord door de vergadering niet juist is begrepen.

Amersfoort, 12 juli 1964
Namens het Hoofdbestuur
R. A. Heyting (Wrnd. voorz.)

VAN DE HB-TAFEL

Op de op 12 juli j.l. te Amersfoort gehouden hoofdbestuursvergade-ring, die bij afwezigheid van de voorzitter door vice-voorzitter Hey-ting werd geleid, is medegedeeld dat de afdeling Voorne—Putter — reeds enige tijd dood — is op-geheven. In aansluiting daarop deelde vice-voorzitter Wiegel me-de dat o.a. hierdoor het ledenta-is gedaald. Dit is een betreuens-waardige gang van zaken, die er reden te meer voor is om de start in september van alle afdelingen op zeer krachtige wijze ter hanc-te nemen. (Zie mede hieromtrent een artikel van mijn hand in deze Driemaster: H.W.)

Besloten werd voorts op de 4 ok-tober te houden kaderdag de stu-dieonderwerpen 'bestuursvorm van de onderneming' en 'PBO' in voor-bereidende behandeling te nemen. Het H.B. besloot om als opvolger van Evert Hoven, die wegens druk-ke werkzaamheden per 1 november zijn functie van hoofdredacteur der Driemaster neerlegt, te benoemen Ir. Frits Wagenmaker.

De centrale-kader-commissie is door het H.B. opnieuw bemand. Als concrete taak op korte termijn heeft de commissie gekregen: 1. bestu-dering van taak en plaats van de afdeling in het geheel; 2. ontwer-pen en uitwerken van kadercursus-sen in overleg met het H.B. en de districten; 3. het gereedmaken van de organisatiemap en de map met politieke uitspraken, onder overleg-gen van een kostenbegroting. Deze

taak zal in nauw overleg met de vice-voorzitter-organisatie worden uitgevoerd.

Als secretaresse van de congrescom-missie is benoemd mevrouw C. H. Franken-van Willigen. De begro-ting door de commissie opgesteld is door het H.B. goedgekeurd.

De commissie-politieke-contacten zal de buitenlandse contacten ver-zorgen, en zal als voorlichtings- en adviesorgaan van het H.B. funge-ren. Ook ligt het in de bedoeling van de commissie om in de Drie-master artikelen over buitenlandse politiek te gaan publiceren. De vertegenwoordiging van de JOVD in de NPJCR zal tot 1 november in handen zijn van de heer Hof-man. Daarna zal deze taak door het daartoe aangewezen H.B.-lid wor-den verricht.

Besloten werd studiecommissies over de onderwerpen 'woningbouw' en 'recreatie en vrijetijdsbesteding' in te stellen.

Mej. Hofman is voor het seizoen 1964-1965 herbenoemd als admini-stratrice der JOVD. De heer Hof-man is met ingang van 1 novem-ber aangesteld als administrateur van de Driemaster.

Tenslotte is gesproken over de kan-didaturen voor het hoofdbestuur voor het nieuwe verenigingsjaar, en over de grondslagen van het in het seizoen 1964-1965 te voeren be-leid.

Namens het hoofdbestuur,

H. WIEGEL

LIBERALE BEGINSELEN EN POLITIEK

Liberaal beginselen bevorderen een onafhankelijke opinie-vorming, vrij van dogma's. Dat doet eveneens de NRC, die uitgaande van liberale beginselen, onafhankelijk, streeft naar de grootst mogelijke objectiviteit in haar voorlichting en daardoor ook voor vele anders-denken een gewaardeerd middel is voor de algemene oriëntatie.

Als U nog niet op de NRC geabonneerd bent, vraag haar dan vrijblijvend op proef.

NIEUWE ROTTERDAMSE COURANT

POSTBUS 824, ROTTERDAM - TELEFOON 111.000

MARGINALIA

Civil Rights

Het Amerikaanse Congres heeft de Civil Rights Bill aanvaard. Formeel gezien is het een minder groots historisch gebeuren, dan men aanvankelijk geneigd is te denken. Voor de Amerikaanse grondwet immers zijn de negers reeds lange tijd volkomen gelijkwaardige burgers en bij wetten als deze gaat het er om hun rechten nader uit te werken en te vergroten. Maar juist op dit gebied komt men in de Verenigde Staten niet zo heel erg ver met formaliteiten. Grondwet of geen grondwet, in vele staten, en met name in het Zuiden, zijn de negers op veel punten nog vrijwel rechteloos. En de eerste berichten uit bijvoorbeeld Mississippi en Alabama wijzen er op, dat in deze situatie geen verandering zal komen, tenzij de federale regering ingrijpt. Het is wel heel erg triest, dat de wettelijke bevoegdheden van Washington om in te grijpen, slechts zo zeer geleidelijk en telkens weer na een uiterst verbitterde politieke strijd vergroot kunnen worden.

De aanvaarding van de Civil Rights Bill opent een tijdperk in de geschiedenis van de Verenigde Staten, dat, zoals het op het ogenblik lijkt, kritiek kan zijn. J.F.K.—L.B.J.

Meer dan ooit gaan juist in deze dagen de gedachten uit naar de man, die verleden jaar de Civil Rights Bill heeft ingediend: John Fitzgerald Kennedy. Als bijna geen van zijn voorgangers heeft hij onder meer juist op dit gebied blijk gegeven van een doortastende vastbeslotenheid en daadkracht en vooral van een oprecht menselijke verontrusting en verontwaardiging over deze steeds meer onhoudbare toestanden in zijn land.

Het is John F. Kennedy en zijn land niet gegeven de wet te ondertekenen, die door hem zelf was ingediend. Dit gebeurde nu door zijn opvolger, Lyndon B. Johnson. De ondertekening vond niet plaats op Onafhankelijkheidsdag, zoals men algemeen had verwacht, maar twee dagen eerder, onmiddellijk nadat het Congres de wet had aangenomen. Hier en daar heeft men zich er in verdiept, waarom dit zo is gegaan. Het lijkt niet gewaagd te veronderstellen, dat Johnson juist op grond van psychologische redenen de wet niet op de Amerikaanse Onafhankelijkheidsdag heeft willen ondertekenen.

Juist president Lyndon B. Johnson, die uit het Zuiden van de Verenigde Staten komt, in 1949 nog in de Senaat deel nam aan een filibuster, er sindsdien nog verschillende heeft gesteund en pas omstreeks 1955 zijn politiek inzake de negerrechten heel geleidelijk begon te wijzigen, zal hebben geweten wat de psycho-

logische uitwerking zou zijn van een plechtige ondertekening van de Civil Rights Bill op Onafhankelijkheidsdag.

De twijfels, die men overigens nog mocht hebben ten aanzien van Johnson's werkelijke politieke gezicht, worden versterkt door een artikel in het Amerikaanse („Vrijzinnig-Democratische”) maandblad „The Progressive” van mei: „A Texas Liberal Examines L.B.J. BEFORE WE SHALL CHEER”. Op dit artikel hoop ik in de volgende Driemaster terug te komen.

Frankrijk-Israel

Er zijn talloze redenen voor kritiek op de buitenlandse politiek van de Franse Vijfde Republiek van de heer De Gaulle. Een uitzondering dient gemaakt te worden voor zijn Israelpolitiek, die slechts tot grote tevredenheid en instemming aanleiding kan geven.

Aan het eind van zijn twaalfdaags bezoek aan Frankrijk heeft de Israelische premier Eshkol op 30 juni j.l. een onderhoud gehad met de Franse president. Eshkol verkreeg de door hem gevraagde Franse steun voor de pogingen nieuwe Joodse immigranten aan te trekken om de irrigatie van de woestijngebieden uit te breiden, dit niettegenstaande de Arabische pogingen om dit te verhinderen.

Bovendien wordt het zeer waarschijnlijk geacht (al werd dit officieel niet bevestigd), dat Eshkol opnieuw de verzekering heeft verkregen, dat Frankrijk Israel zal bijstaan, wanneer het van welke zijde dan ook zou worden aangevallen. Het Israelische leger is reeds voor het grootste deel uitgerust met Frans materiaal.

Deze berichten geven des te meer aanleiding tot tevredenheid en instemming, omdat de Egyptische president Nasser weer een „pan-Arabische” anti-Israelcampagne schijnt uit te broeden. Zeer recentelijk immers verklaarde hij in het openbaar, dat een algemene oorlog tegen Israel onvermijdelijk was. Men mag hopen, dat ook de Franse toezeggingen aan Israel er toe zullen bijdragen Nasser en zijn politieke vrienden, of zij nu pan-Arabisten zijn of niet, tot de werkelijkheid terug te doen keren.

Gouden Speldje

In West-Duitsland is dr Heinrich Lübke herkozen als president. Zijn zeer vlotte verkiezing is vooral te danken aan het feit, dat de socialisten besloten hun

stem op hem uit te brengen. Deze beslissing was een slag voor de Freie Demokraten, een partij, waarin zich nog al wat Westduitse liberalen bevinden. Zij immers hebben uit alle macht geprobeerd een herverkiezing van dr Lübke te voorkomen. De voornaamste beweegreden schijnt hierbij geweest te zijn de Frei Demokratische angst, dat hij er in zal slagen het hem van bepaalde zijden toegeschreven en door hem bereden stokpaardje, n.l. een regeringscoalitie tussen de christen-demokraten en de socialisten, tot een voor menigeen harde werkelijkheid te brengen.

Daarom stelden de liberalen een tegenkandidaat, in de verwachting, dat zij de socialisten mee zouden krijgen. Op zich zelf zeker geen al te imaginaire gedachte, mits de tegenkandidaat in kwestie een wel zeer acceptabele persoonlijkheid is.

Maar helaas schijnen de dagen voorbij te zijn, dat het Westduitse liberalendom de beschikking had over werkelijk nationale figuren als wijlen president Theodor Heuss. Want ziet, zij kwamen naar voren met de minister van binnenlandse zaken Bucher. Zodra deze naam bekend was ging het er alleen nog maar om, of de socialisten met een eigen kandidaat zouden komen, of op Lübke zouden stemmen. Want het is inderdaad wel bijzonder dwaas om te verwachten, dat de socialisten hun steun zullen geven aan een man, die in zijn jonge jaren niet alleen lid is geweest van de Hitlerjugend (want dat is nog tot daar-aan-toe), maar zich in deze beweging zo verdienstelijk moet hebben gemaakt, dat hem het gouden insigne van deze beweging is uitgereikt.

Op de barricaden

Er is alweer een huurverhoging afgekomen. Als woningbouwpolitieke leek zeg je op zo'n moment: „Nou ja, het zal wel nodig zijn”, om je direct daarna een ongeluk te schrikken, als je verneemt, dat bepaalde groeperingen eigenlijk een aanzienlijk hogere verhoging hadden gewenst, terwijl daarna de minister van Volkshuisvesting eventjes zéér psychologisch komt verklaren, dat men er met deze verhoging nog lang niet is en dat er nog vele zullen moeten volgen.

Ach ja, vrienden, wat doet een mens in een dergelijke, situatie? Hij zet de radio aan, om de zienswijze op deze problematiek tot zich te nemen van de grootste oppositiepartij in die tien minuten, die de minister hoogst persoonlijk één keer in de twee weken vordert tvdpp. En jawel hoor, daar wordt weer even ferm gesproken als de vorige keer, toen er in de Tweede Kamer der Staten-Generaal een aantal kapitalisten bezig scheen te zijn met het zich toeëigenen

van miljoenen en miljoenen gulden op kosten van de Nederlandse gemeenschap. Nu werd de luisteraar vermanend voorgelaten, dat het met die huurverhogingspolitiek maar uiterst triest gesteld is. Hetgeen ongetwijfeld juist, doch niettemin niets nieuws is, evenmin als de recente huurverhoging (voorlopig?) de laatste in een reeds vrij langgerekte reeks, begonnen tijdens het zogenaamde brede basistijdperk. En tenslotte werd in welgekozen bewoordingen wel sprekend gewezen op de verwachting in PvdA-kringen, dat „de” huizenbezitters al dat geld weer in hun zakken zouden doen verdwijnen.

Op zo'n moment, vrienden, vraag je je, als eenvoudig VVD-ridder met PvdA-lans onwillekeurig af, waarom het nodig is om een dergelijke, even indirecte als venijnige aanval te lanceren op het bevriende Nederlands Verbond van Vakverenigingen (NVV), dat langzamerhand tot de grootste huizenbezitters is gaan behoren, terwijl je eveneens bijna zou gaan denken, dat de op een na grootste partij in ons land op geen andere wijze dan met deze ferme barricadentaal haar politieke gezicht en inzichten weet te verspreiden.

R. M. MARCUSE

De Driemaster

Maandorgaan van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.)

Hoofdredacteur: E. T. Hoven.

Leden van redactie:

R. M. Marcuse,

H. Wiegel,

ir. F. Wagenmaker.

G. van der Most (secretaar)

Redactie-adres:

Statensingel 137 A, R'dam-4.

Adres — Administratie:

Oud Blaricummerweg 5,

Laren (N.-H.)

Telefoon 02953-2231.

Abonnementsprijs minimum f 5,— per jaar (Voor leden gratis).

Abonnements- en advertentiegeden uitsluitend op postgironummer 13500 van het Gemeentelijk Girokantoor te Amsterdam. Op het BIJ-strookje gelieve men duidelijk te vermelden: „T.g.v. R. A. Heyting, rekeningnummer H. 12590.

Staalconstructies voor alle doeleinden Speciaalbedrijf voor zwaar plaatwerk Constructiewerkplaatsen

W. Huizer n.v. Capelle a/d IJssel - telefoon 01804-2657

Zomer

Op het ogenblik, dat wij dit schrijven (zonnig en warm!) is onze belangstelling voor politieke zaken op vakantie gegaan en hebben de aardse geneugten in ons bestaan hun plaats ingenomen. Eén van de plezierigste genoegens is niks-doën en nog heerlijker is, als je dat niets-doën kan genieten onder de koestrende blik van 't zonnetje. Het is dan uiteraard zaak de zon zoveel mogelijk z'n gang te laten gaan en derhalve zo weinig mogelijk aan te trekken. De man heeft het in dit opzicht eenvoudig gekregen. Slechts een klein lapje stof is nodig om zijn schaamte te bedekken. Vroeger was dat heel anders. Onze vaders hadden voor datzelfde doel heel wat meer textiel nodig en bij onze grootvaders behoorde vrijwel het gehele lichaam tot de te bedekken schaamte als zij het strand betraden.

De mode in de badkleding voor het vrouwelijk geslacht is ook wel iets veranderd in de loop der jaren. Nadat telkens alle voortschrijdende naaktheid voor immoreel, sexueel en erotisch is uitgemaakt, en alle moreel hoogstaande instanties zich hebben beijverd om de textielbranche voor ondergang te behoeven, hebben al deze zelfde instanties vervolgens alle nieuwe blottigheid volledig geaccepteerd. Wie hoort er tegenwoordig nog over „gemengd zwemmen” praten, nog slechts enkele jaren geleden in grote delen van ons land een in naam der zedelijkheid verboden aangelegenheid? Met het oprukken der grotere openheid op het gebied van het lichamelijke heeft de benauwde veste, waarin het menselijk lichaam zich bevond, wat meer lucht gekregen.

Dank zij dokter Trimbos, N.V.S.H., P.S.V.G. en zovele andere lettercombinaties heeft het lichamelijke geen gesloten „daar praat je niet over” karakter meer. Dank zij de toeristen, die je tenslotte niet kan weren en waarvoor je wat door de vingers moet zien, konden ook de Nederlandse meisjes zich in een bikini op het strand wagen. Niet lang na de laatste oorlog werd je als veertienjarige jongen bekeurd, als je in het vrije veld langs de openbare weg fietste nota bene met een ontbloot bovenlijf! Tegenwoordig is het een normaal verschijnsel, dat wegwerkers hun hemdje uittrekken, zelfs midden in de steden.

En nu is daar dan plotseling het vreselijke verschijnsel van de monokini! Het Vaticaanse blad „Osservatore Romano” heeft zich hier-

tegen al fel teweer gesteld. Het zegt, dat de monokini „zulk een geschreeuw heeft ontketend door de honger naar winst van bepaalde fabrikanten te koppelen aan een schaamteloosheid, die niet vrouwelijk meer is”. Het blad kant zich tevens tegen de „intellectuelen”, die proberen sociologische en juridische argumenten te gebruiken voor dit opzettelijke en zinloze avontuur van brutale schaamteloosheid. Tja, het zullen wel weer intellectuelen tussen aanhalingstekens zijn, die de schuld hebben. Er zijn ook in Nederland velen, die deze intellectuelen tussen aanhalingstekens als zondebok van veel narigheid beschouwen.

Gelukkig heeft de gemeenteraad van Ridderkerk zich reeds tegen de zedeloosheid gekeerd en de monokini gewoon verboden. En de Ridderkerkse veldwachter maar zoeken! In Amerika heeft volgens een krantenbericht een dominé „in de naam van Christus” een betoging tegen de monokini georganiseerd. Een erger staaltje van vereenzelving van zogenaamd fatsoen met christelijkheid is nauwelijks denkbaar.

Maar laten we ons niet opwinden, het is tenslotte vakantie en het is wolkenloos en warm. Heerlijke tijd om uit te rusten. De monokini laat ons overigens nog niet los. Het schijnt ons toe, dat we in Nederland voorlopig nog wel geen blote boezems zullen zien, althans niet op het strand. Holland is immers geen haantje de voorste op dit gebied. Het is trouwens niet duidelijk, wat men nu eigenlijk tegen deze nieuwe mode heeft. Er zijn esthetische bezwaren. Ach kom, geacht estheet, als U éénmaal in Zandvoort bent geweest, bent U van Uw hooggeroemde bloothedesthetica genezen, de aanblik daar tart iedere welwillende beschrijving.

Leden van het vrouwelijk geslacht, die het **kunnen** dragen (of eigenlijk beter: **niet-dragen**) zal een monokini sieren. De overigen zullen terecht wel uitkijken voor ze zich eraan wagen, zij houden zich — ook uit esthetische overwegingen — liever aan het schuim-plastic. Eerlijk gezegd lijkt ons een monokini eerlijker en minder pikant dan dat hele zuinige gevalletje, dat sommige vrouwelijke baders menen te moeten dragen. En waar zou de filmindustrie van moeten bestaan, als die kleine bedekking niet aanwezig was?

Als de Driemaster uitkomt is de vakantie alweer vrijwel voor een iedereen voorbij. Het is te hopen, dat alle liefhebbers hun witte wintervelletje een bruine teint hebben kunnen geven. Een steeds kleiner wordend deel van dit velletje zal echter wit zijn gebleven. Het is geen politiek probleem (behalve in Ridderkerk), maar een zonnig vakantieprobleem.

F.W.

**Spinners en Twijners
van
Weef- en Tricotgarens**

HBU HBU

**Incassi op het buitenland...
specialistenwerk!**

Deskundigheid en voortvarendheid van Uw bankier vormen een noodzakelijke voorwaarde voor de vlotte afwikkeling van Uw transacties met het buitenland.

De HBU beschikt over een uitgebreid net van buitenlandse kantoren en correspondenten en is daardoor vertrouwd met de plaatselijke eisen en omstandigheden... waar ook ter wereld.

Geef daarom Uw documentaire incassi aan ons ter behandeling; wij staan voor U klaar... direct!

Ook voor INCASSI: de HBU

HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V.
AMSTERDAM - DEN HAAG - ROTTERDAM

Na de vakantie: aan de slag

PLAN-2000 moet slagen

In de hoop en met de bedoeling om U, mede-JOVD-ers, uit Uw ongetwijfeld zoete zomerslaap te wekken, heb ik 11 juli onderstaande letters aan het Driemasterpapier toevertrouwd. U krijgt ze een maand later onder d' ogen: tijd voor U als bestuurs- of zo maar als actieve leden, om weer aan de JOVD te gaan denken. Ja, dat is vooral na deze zomervakantie wel dubbel en dwars vereist. Immers, onze organisatie viert eind oktober haar derde lustrum, en sluit diezelfde tijd de reorganisatie en activeringsactie „plan-2000” af. Een gezamenlijke inspanning, teneinde de JOVD met grootse activiteiten het nieuwe politieke seizoen te laten ingaan, staat thans voor de deur.

Overleg met het hoofdbestuur en de districtsbesturen heeft tot de volgende actiepunten geleid. In de eerste plaats wil ik bij deze de afdelingsbesturen vragen op de kortste termijn bijeen te komen, ter bespreking van een programma van avonden ingaande de maand september. Nog te veel is het in het verleden zo geweest dat er door de afdelingsbesturen te weinig aan „planning” (en dat is toch geen vies woord meer in liberale kring?) is gedaan. Nog te veel is à l'improviste gewerkt. Gevolg hiervan was, dat de sprekers, die men wilde vragen, vaak al bezet waren en ook dat te laat in het seizoen werd gestart. Een vroege start geeft de afdelingen de beste kans! De maanden september en oktober zijn voor het opvangen van de politieke belangstelling onder de jongeren de gunstigste. Niet alleen het „plannen” van een programma draagt bij tot een goede start. Ook is het — ter opvang van de na de zomer, met de opening van het Nederlands politieke seizoen (troon-

rede, algemene beschouwingen) opbloeiende politieke belangstelling — zaak hier via het houden van specifiek propagandistische bijeenkomsten gebruik van te maken.

Propaganda-avonden

Deze avonden moeten uiteraard — willen zij voldoende rendement opleveren — goed worden voorbereid. Afgezien van de keuze van het onderwerp en de spreker van de avond (dit varieert naar aard van streek en afdeling) moet men onder meer aan de volgende zaken denken: Kondig Uw avond tijdig per convo (en waarom ook eens niet mondeling en telefonisch?) aan Uw leden aan. Richt ook een uitnodiging tot het hoofdbestuur, Uw districtsbestuur en tot de omliggende afdelingen. Betrek Uw leden erbij, en vraag hun vrienden en bekenden mee te nemen. Misschien is het mogelijk convocaties bij scholen uit te delen of in scholen op te hangen. Verspreid ook JOVD-affiches met aankondiging van Uw avond in de streek, waar Uw afdeling gelegen

is. En vergeet de plaatselijke pers niet! Op deze wijze Uw propaganda-avond georganiseerd, schept U Uzelf een goede kans op een grote opkomst van leden en belangstellenden.

Vat belangstellenden aan!

En nu wij het toch over de propagandabijeenkomsten hebben die U binnenkort gaat organiseren, een enkel woord over de aanpak van de belangstellenden, die op Uw avond zijn gekomen. Laat hen niet aan hun lot over! Vertel hun in een persoonlijk gesprek over wat en hoe de JOVD is en werkt. Noteer hun naam en adres. Stuur hun propagandamateriaal en Driemasters. Nodig hen niet alleen schriftelijk, maar ook telefonisch en via huisbezoek, uit voor Uw komende avonden. Belangrijk is, dat de belangstellenden zich bij de JOVD thuisvoelen, en merken dat hun komst en lidmaatschap wordt gewaardeerd.

Resumerend vragen wij van de afdelingsbesturen en van de gewone actieve leden de volgende actie: Ga in september met een goed opgezet propaganda-avond enthousiast van start, en programmeer reeds nu een serie bijeenkomsten voor de eerstkomende maanden.

Districten werken mee

Daarnaast is door ons, in overleg met de districtsbesturen, besloten om op korte termijn gesprekken met de afdelingsbesturen te beleggen, teneinde de hierboven summiert uiteengezette gedachten uitvoeriger door te spreken. Die afdelingen, die niet zelf uit de zomerslaap wakker worden, zullen ruwlijks worden gewekt! Niet alleen zal direct reeds in het nieuwe seizoen een goed contact met de afdelingsbesturen tot stand gebracht worden. Ook op de gewone leden gaan de districtsbesturen hun activiteiten richten. In alle districten zullen eind september of begin oktober weekends of dagen worden georganiseerd. De programma's daarvan worden in de Driemaster, die half september verschijnt, opgenomen. Reeds thans is bekend dat op **26 en 27 september** het traditionele weekend van het district Noordholland-Utrecht in „de Drommedaris” te Enkhuizen wordt gehouden. En ook dat op **3 oktober** het district Noord een bijeenkomst

(met op het program onder meer een kadercursus) belegt. Zuid-Holland heeft reeds een goed programma voor een districtdag, waarvan thans plaats en datum nog niet bekend zijn, in petto, terwijl ook het bestuur van het district Oost dergelijke activiteiten gaat ontplooiën.

Derde lustrum

Ook de JOVD landelijk gaat in het nieuwe seizoen actief van start. Zondag **4 oktober** worden op de kadedag te Utrecht de twee concept-resoluties voor het congres in eerste instantie besproken. Deze handelen over „bestuursvorm van de onderneming”, en over „de PBO”.

En op **31 oktober en 1 november** viert de JOVD haar vijftienjarig bestaan, traditioneel — zoals elk lustrumcongres — in Amsterdam. Wij moeten onze organisatie daar iets aanbieden. Wij kunnen er zelf voor zorgen dat wij op ons derde lustrumcongres waarlijk iets te vieren hebben.

Maak plan-2000 tot een succes, laten wij er gezamenlijk voor zorgen, dat via een groot aantal propaganda-avonden in september en oktober, en via een aantal geslaagde districtsevenementen, de JOVD op 31 oktober in Amsterdam zich met recht zal kunnen noemen: Nederlands meest actieve politieke jongerenorganisatie. Op uit Uw zomerslaap, Uw vakantie is hierbij geëindigd verklaard, aan de slag!

H. WIEGEL, vice-voorzitter.

Apeldoorn

Op vrijdag 22 mei werd te Apeldoorn de afdeling **Apeldoorn** nieuw leven ingeblazen. Op deze avond werden, na ontvangst van de oude en nieuwe leden, door Maurits Themans, lid van het hoofdbestuur, de beginselen en doelstellingen van de JOVD uiteengezet. Na afloop van deze uiteenzetting werden door de heer Themans verschillende vragen beantwoord, welke vooral gesteld werden door enkele adspirant-leden en belangstellenden. Mede dank zij de hem eigen sympathieke wijze waarop de heer Themans deze vragen beantwoordde konden aan het eind der avond verschillende nieuwe leden worden ingeschreven. Het betoog van de heer Themans werd nog gevolgd door een gezellig dansje.

LOSLOPENDE TIPS

1. Na veel moeite hebben we nu JOVD-aanplakbiljetten. En wel in twee formaten: een raambiljet (30 ct/stuk) en een aanplakzuilbiljet (40 ct/stuk). In beide gevallen is halverwege een brede strook wit niet bedrukt. In deze ruimte moet U zelf een tekst aanbrengen, aangepast aan het plaatselijk doel, waarvoor U het biljet nodig hebt (aankondiging van een bepaalde avond, algemene opwekkende reclametekst met adres secretariaat van Uw afdeling). Probeer er eens drie!
2. Waar? Op een boom voor de school. Op een handkar. Bij de sigarenboer in de woonwijken.
3. Scharrel een oude (vracht)auto met grote zijanten op. Schilder die zijanten vol met reclameteksten. Parkeer het ding gewoon in het centrum.
4. Ook een reclamebord schuin boven op een gewone auto kan goed werken.
5. Wilt U goedkoop een groot aantal eigen affiches hebben? Neem een plaat linoleum. Snij daar uit (tot op de weefsellaag) wat niet gedrukt moet worden; de afbeelding zelf met rust laten. Zoek een klein drukkerijtje op. Laat het verlangde aantal drukken met gekleurde inkt (1 kleur, bv. rood) op anders gekleurd papier (bv. geel). De linoleumplaat kan ook gebogen worden op de pers, dus U bent niet gebonden aan vlakdruk.
6. Laat een groot aantal kleurige reclamestrips maken, lang en smal. Sta een keer vroeg op. Bevestig ze om de hals van de melkflessen, voordat deze door de melkboer bezorgd worden.
7. Zo maar voor de grap: hoeveel kost volgens U één uur laten rondvliegen van een reclametekst (exclusief aanmaakkosten van de sleep)?
8. Voor grote plaatsen is stationsreclame meestal zéér geschikt. Neem één bord voor één maand (kost f 18.—). Reserveer minstens een jaar tevoren bij de NS in Utrecht.
9. Afgezaagd, maar ik noem ze toch: reclamelucifers, luidsprekerwagens, lichtkrant, plastic gramfoonplaatjes, zegels.
10. Beschilder drie borden met tekst. Verbindt ze door middel van winkelingen aan elkaar tot een driehoek. Zet deze driehoek als een droogrekje om lantarenpaal (gemeente toestemming vragen).
11. Gebruik gerust een cartoon in Uw reclame! Onderwerp: bijvoorbeeld het strikken op diverse gekke manieren van een nieuw lid.
12. Mocht U voor speciale gelegenheden iets willen laten bedrukken met het JOVD-vignet, leen dan het cliché van het HB (scheelt aanzienlijk in de kosten).
13. Onderzoek mogelijkheid van plaatsing van reclame langs een invalsweg.
14. Neem met een stand deel aan tentoonstellingen of help er een opzetten.
15. Reclameplaat op de grond met een stevige maar doorzichtige plastic plaat er over heen vastgemaakt, waar de mensen over heen moeten lopen. Antwoord op 7: f 210.—. Ook andere dingen kunnen (door toevallige omstandigheden?) goedkoper zijn dan U denkt!

WIJSNEUSJE TE G.

U wordt snel ingelicht

over gebeurtenissen in binnen- en buitenland, als U op een goed ochtendblad geabonneerd bent. Terwijl U slaapt, stroomt nieuws binnen uit het gehele land en uit alle delen der wereld. Het Algemeen Dagblad wordt 's nachts gedrukt en 's morgens vroeg bezorgd.

- onafhankelijk
- actueel
- sport
- markt- en beursberichten (o.a. New York)
- belangwekkende advertentiepagina's
- onderhoudende lectuur
- vrouwenrubriek
- tekenverhalen
- geïllustreerde feuilleton

Algemeen Dagblad

Rotterdam, Witte de Withstraat 73

V.V.D. HEEFT EEN KANS GEMIST

Hoe de potentiële liberale kiezers denken over het congres van de VVD in Eindhoven komt duidelijk tot uiting in een artikel van de parlementaire redacteur van het Leids Dagblad (onafhankelijk, neutraal, 50.000 abonnees) van 25 april j.l. Wij willen onze lezers in de gelegenheid stellen van deze mening van 'n geïnteresseerde buitenstaander, die ook in andere dagbladen verscheen, kennis te nemen, omdat liberale kiezers tenslotte voor het overgrote deel uit de z.g. oafhankelijke of neutrale hoek komen. Immers, zoals men ongetwijfeld weet, zijn de liberale kiezers in vergelijking met andere partijen het minst geneigd om ook lid te worden van de partij waarop ze stemmen.

Het lijkt ons daarom zeer nuttig deze mening te beluisteren. Nuttig, omdat in dit artikel duidelijk naar voren komt, hoe de „imago” van de VVD bij deze kiesgerechtigden er uit ziet. Na lezing hiervan zal men evenals wij van mening moeten zijn dat er aan de public relations en voorlichting, als mede aan het verdiepen van de eigen beginselen, nog wel het een en ander moet gebeuren om het beeld van het liberalisme wat te verbeteren. Het artikel heeft ondanks het feit, dat het in de vorige Driemaster niet mee kon, niet aan belang ingeboet.

De parlementair redacteur van het Leids Dagblad schrijft onder de kop „VVD heeft een kans gemist” het volgende:

Pieter Jacobus Oud is nog steeds de grote man in de V.V.D. — zijn V.V.D., die hij zelf heeft opgericht. Hij mag dan als minister van Staat opgenomen zijn in de galerij der zeer groten — naar Nederlandse normen dan altijd — de partij mag hem dan tot erevoorzitter hebben uitgeroepen, professor Oud laat zich door dit alles de mond niet snoeren. Dat hebben we een week geleden weer gemerkt, toen hij een ontwerp voor een nieuw beginselprogramma, samengesteld door de jongere partijgeneratie, voor een enthousiast applaudiserende ledenvergadering vakkundig en snel naar de prullenmand hielp.

Als een vertoornde aartsvader ontluisterde hij alle fraaie zinsneden van zijn nazaten en de nazaten brachten — op één na — zelfs de moed niet op er iets tegen in te brengen. Het slot was, dat prof. Oud in de herzieningscommissie werd opgenomen. Dat pleit natuurlijk voor de vitale 77-jarige, maar niet voor de V.V.D. Als een discussiegrondslag voor een beginselprogramma, mede samengesteld door een groot deel van het dagelijks bestuur, binnen een half uur door een politicus van de vorige generatie zonder noemenswaardige oppositie in de prullenmand gewerkt kan worden, gaat men twijfelen aan de vitaliteit van de betrokken partij. Dat is misschien plezierig voor de politieke tegenstanders, maar voor de politieke verhoudingen in Nederland is dat een verarming.

Liberalisme

Eigenlijk heeft de V.V.D. in Eindhoven een kans gemist. Een kans om het Nederlandse kiezersvolk duidelijk te maken, wat het moderne liberalisme is. Want dat weet politiek Nederland eigenlijk niet. Na Eindhoven zal de V.V.D. weer voor massa's Nederlanders de partij zijn, die voor belastingverlaging en commerciële televisie is en tegen de zuilen. Het vreemde in Nederland is, dat de praktische politieke discussie zich eigenlijk alleen afspeelt rondom de doctrines en voorstellen, die de socialist in het veld brengen. Daarom ook is de V.V.D. voor tienduizenden kiezers in de eerste plaats de „partij tegen de P.v.d.A.” Dat hoeft natuurlijk niet ongezond te zijn, maar de Volkspartij voor Vrijheid en

Democratie is natuurlijk ook nog ergens vóór — en voor wat meer dan alleen de abstracta in haar eigen naam.

Geen kans?

Vele kiezers weten vrij duidelijk, wat de P.v.d.A. is en wil. Niet precies maar toch wel zo ongeveer. Dat komt natuurlijk ook door de socialistische omroep, de A.P.-boekenwinkels en de partijkrant — maar daardoor niet alleen. Want dat alles zou geen zoden aan de politieke dijk zetten als de partij niet ook een „braintrust” had die zich bezint op het plan van de arbeid, het wenkend perspectief en de kwaliteit van het bestaan.

De liberalen brengen dit soort bewonderde of verguisde, maar in elk geval veel besproken, brochures niet op. Begrijpelijke blauwdrukken van een liberale toekomstvisie worden de Nederlandse kiezers onthouden. Is de partij dan arm aan denkers? Of krijgen die geen kans?

Vrijblijvend

Feit is, dat zeer veel liberale kiezers geen lid zijn van de V.V.D. (bij de verkiezingen van 1960 telde de P.v.d.A. 12 kiezers per lid, de V.V.D. 21 — dat was meer dan enige andere politieke partij). Het schijnt derhalve een liberale grondtrek te zijn dat men enigszins „vrijblijvend” aan de politiek deelneemt en dat de band tussen partij en kiezers los is. Daardoor zou het kunnen gebeuren, dat het partij-apparaat geen uitdrukking meer geeft aan de altijd vrij laag levende gedachten en wensen der kiezers. Dat deze wensen en gedachten der kiezers niet verder zouden gaan dan vrijheid in de ether en belastingverlaging valt moeilijk te geloven. Natuurlijk heeft het libera-

le volksdeel ook zijn gedachten over de andere onderwerpen, die in het Nederlandse politieke klimaat voorkomen — van ontwikkelingshulp tot luchtvervuiling, van recreatie tot Europese landbouwpolitiek. Maar in Eindhoven viel daarover weinig duidelijk te beluisteren.

Misschien kan de partij zijn knappe koppen eens mobiliseren. Als dat al is gebeurd moeten ze zich wat duidelijker verstaanbaar maken.

Walcheren

Het bestuur van onze jongste afdeling: **Walcheren** is voor het seizoen 1964—1965 als volgt geformeerd: R. H. G. Meyer, Oude-Vlissingseweg 58 te Middelburg, tel 3459 (01180), voorzitter; Mej. E. van Thiel, Noordweg 41 te St-Laurens, tel 2776, secretaresse; W. Imanse, Lange Delft 8 te Middelburg, tel 2591 penningmeester; en G. W. R. Froyen, Haymanstraat 1 te Middelburg, tel 4251 tsl 24, propaganda-secretaaris.

TELEVISIE

STRIJDMIDDEL TEGEN POLITIEKE ONVERSCHILLIGHEID?

Aan het eind van de veertiger jaren leek een nieuw instrument in het politieke spel te gaan meespelen. Insiders meenden, dat de magische aantrekkingskracht van het blauw verlichte venster het contact tussen regeerders en geregeerden, dat met het groeien van de natie steeds minder werd, voor een deel zou herstellen.

Nu het rumoer over de voor- en nadelen van televisie enigszins verstomd is en het televisietoestel in negentig procent van de Amerikaanse gezinnen een vaste plaats heeft ingenomen, is het interessant te bezien in hoeverre deze voorspelling uitgekomen is. Prof. A. Campbell van de Universiteit van Michigan heeft hierover onlangs een beschouwing geschreven in de Columbia Journalism Review waaraan het onderstaande is ontleend.

Het bestaan van contact tussen volk en regering openbaart zich in het politiek bewustzijn. In Amerika is dit politiek bewustzijn vrij gemakkelijk af te meten aan de hand van de opkomstcijfers van de verkiezingen, omdat in Amerika geen verschijningsplicht bestaat.

Heeft de televisie bewerkstelligd, dat er procentsgewijs meer mensen naar de stembus gaan dan vroeger? Men kan het nauwelijks zeggen, want uitgedrukt in percentages van het Amerikaanse kiezerskorps ligt het naoorlogse hoogtepunt van de opkomst voor presidentsverkiezingen slechts 5,1 procent hoger dan het vooroorlogs hoogtepunt, toen de televisie nog in het experimentele stadium verkeerde. Bij de verkiezingen van 1952, 1956 en 1960 stemden er procentsgewijs meer mensen dan in 1944 en 1948, maar als wij nog iets verder teruggaan en de percentages van 1936 en 1940 bekijken zien wij, dat ze bijna net zo hoog zijn als de percentages van 1958 en 1960. Daarbij komt nog, dat tegelijkertijd met de ontwikkeling van de televisie er nog talrijke andere ontwikkelingen waren, die voor een verhoging van het opkomstcijfer verantwoordelijk kunnen zijn. Wij noemen slechts de versnelde verstedelijking van de Amerikaanse bevolking en de verbetering van het onderwijs. Deze beschouwing wint aan diepte als we een vergelijking maken met de invloed van de radio op het Amerikaanse electoraat. Hoewel reeds in

1924 de radio een aandeel had in de verslaggeving van de verkiezingscampagne, duurde het nog tot 1932 voordat een belangrijk segment van de bevolking door middel van de radio bereikt kon worden. Tussen 1932 en 1940 liep het opkomstpercentage voor de presidentsverkiezingen met acht procent op, en voor de tussentijdse verkiezingen voor het Congres zelfs met 10,4 procent. Hierbij moet worden opgemerkt, dat Amerika toen geteisterd werd door een economische crisis en er bij vele mensen het gevoel leefde, dat er „iets gedaan moest worden”, hoewel in 1932 op het dieptepunt van de depressie de opkomst slechts weinig hoger was dan in 1928, toen men opgewekt charlestone in de overtuiging, dat het niet op kon. Een tweede factor is, dat de toenmalige president, Franklin D. Roosevelt, zeer goed gebruik wist te maken van het medium radio, getuige zijn „Praatjes bij de haard”.

Hoe moeilijk het ook is conclusies uit verkiezingsstatistieken te trekken, wij kunnen in ieder geval vaststellen dat de introductie van de radio gevolgd werd door een algemene verhoging van de opkomst bij de verkiezingen en bij de introductie van de televisie niet. Voor dit verschijnsel worden verschillende redenen gegeven. In de eerste plaats had de televisie bij de opkomst geen braakliggend terrein voor zich zoals de radio. Bij een statistisch onderzoek, dat tegen het einde der veer-

tiger jaren gehouden werd bleek, dat negentig procent van de ondervraagden naar de radio luisterde en tachtig procent dagelijks een krant las. In de dertiger jaren bereikte de radio diegenen, die om de een of andere reden geen toegang hadden tot het gedrukte nieuws.

In de tweede plaats is de televisie geen geheel nieuw medium. Het blijkt, dat in vele gevallen de televisie de rol van de radio heeft overgenomen. Een belangrijk punt bij politieke voorlichting is de vraag, in hoeverre het publiek wenst te worden voorgelicht. Zonder twijfel zullen er veel mensen zijn, die de moeite nemen een politiek voorlichtingsprogramma op de televisie te volgen. Als die mensen uit een bevolkingsgroep komen, die geen andere media tot zijn beschikking heeft en niet voldoende geïnformeerd wordt, zou de televisie werkelijk kunnen bijdragen tot hun politieke scholing en deze stimuleren. Maar zo liggen de zaken jammer genoeg niet. Als er een waterdichte wet op het gebied van de massacommunicatie bestaat is het wel deze: diegenen, die wensen geïnformeerd te worden, zijn zij, die het best geïnformeerd zijn. Wij kunnen slechts concluderen, dat diegenen, die een verkiezingscampagne op het scherm volgen, precies dezelfde zijn als zij, die daarover lezen in hun krant.

Maar daar gaat het niet om. Het gaat juist om die 25 procent van de bevolking, die politiek niet bewust is. Dat is het materiaal, dat bewerkt moet worden. Deze groep heeft echter weinig of geen belangstelling voor politieke voorlichting.

In de jaren dertig is de radio er in geslaagd een deel van het publiek politiek bewustzijn bij te brengen, door de luisteraars voor te lichten over de politiek zonder een beroep te doen op de energie die hij nodig gehad zou hebben om zich de gedrukte tekst eigen te maken. De vooruitgang van de dertiger jaren schijnt zich in deze jaren niet te continueren.

De redactie streeft naar vroeging van verschijning; kopij voor het volgende nummer moet in verband daarmee vóór 1 september zijn ontvangen.

T. P. DE GEUS

AANNEMERSBEDRIJF

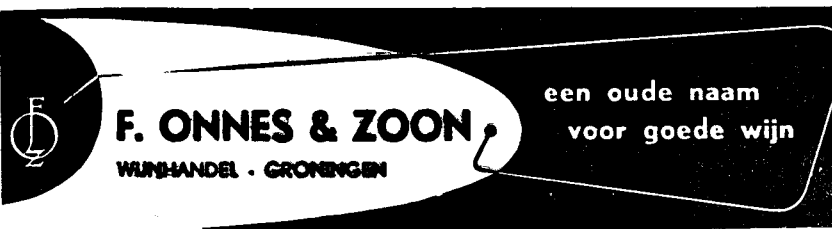
GROND EN WEGENBOUW

Kantoor: Schubertlaan 6 - Leidschendam - Tel. 0 1761-1618

voor

**Baggermaterieel
Zeesleephoten
Alg. Scheepshouw**

een oude naam
voor goede wijn

DE VRIES ROBBÉ & Co

GORINCHEM

staalconstructies metalen ramen en deuren

Vuurvaste stenen in alle soorten
„MOLISOL” moler isolatiestenen
Vuurvaste isolatiestenen
Zuurvaste stenen
„PRODORITE” chemisch bestendige produkten levert:

N.V. Gouda Vuurvast

Verenigde Vuurvaste-Steenfabrieken

Gouda - Telefoon 6744 - (1820)

N.V. Aannemersbedrijf

v/h J. STAM

Kortenaerstraat 3

ZWIJNDRECHT

Tel. 01850 - 5839

WONINGBOUW

**EEN GOEDE
KRANT**

verrijkt Uw geest

f 12.50 per kwartaal

Voor studenten
belangrijke reductie

**ALGEMEEN
HANDELSBLAD**

Aannemersbedrijf

**Fa. W. VAN HATTUM
& Zonen**

Bagger-,
Grond-,
Rijs- en
Glooiing
werken

ZALTBOMMEL
TELEFOON 594

N.V. SCHEEPSWERVEN

„PIET HEIN”

voorheen

FIRMA W. SCHRAM & ZONEN

**WERVEN TE BOLNES
EN PAPENDRECHT**

Twee dwarshellingen, elk 115 mtr
lang. Overdekt droogdok 116 x 30
meter, geschikt voor het zwaarste
materiaal.

Telefoonnummers

Rotterdam 010 194011-194332

Ridderkerk 01896 3644-3409

Papendrecht 01850 3774-8329-20466

N.V. Lijm- en
Gelatinefabriek

„Delft”

TWEE TORENS

Telefoon 25242 - Delft

ANNO 1774

A. VAN HOBOKEN & Co.

BANKIERS

ROTTERDAM

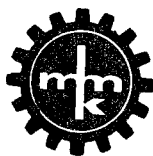
PARKLAAN 32-34

BIJKANTOREN:

's-GRAVENHAGE
RHENEN

CORRESPONDENTSCHAP:
WIJK BIJ DUURSTEDÉ

Voor al uw motorreparaties:

**MOTOREN EN MACHINE FABRIEK
„KINDERDIJK”**

Motoren voorradig in vermogens van 8-750 pk.

Middelland 59, KRIMPEN a/d LEK

Tel 01895 - 3244; 010 - 240878

FIGEE

VLAARDINGEN N.V.

SCHEEPSBOUW
SCHEEPSREPARATIE
MOTORENREPARATIE

STAALBOUW
APPARATENBOUW
TANKS
PIJPLEIDINGEN
WATERZUIVERINGSAPP.

Voor betere en gezondere oogst:

AA-BESTRIJDINGSMIDDELEN en ORIGINELE ZAAIZADEN
WIERSUM GRONINGEN

BOELE's

Scheepswerven en
Machinefabriek N.V.

BOLNES

N.V. ROTTERDAMSCH KOPER- EN METAALGIETERIJ

H. F. A. WEIJER

GUSTOWEG 43 - ROTTERDAM

TELEFOON Nos.: 66038 - 66490

TELEFOON NA 6 UUR 74863

Isolatie- en
Plaatwerkbedrijf

„ROTAMISOL“

Uitvoerders van warmte-, koude- en geluidsisolatie

Kantoor: IPELO 15, ROTTERDAM - Telefoon 175507

Leeuwenstijn - Staalbouw

Schiedam - Jan van Riebeeckweg 10
Telefoon (010) 15 32 52 - 5 32 63

Staalconstructies

Zware plaatwerken

Steek-, spil- en ovale trappen

Pijpconstructies

Hekwerken enz.

N.V.

W. A. HOEK's

MACHINE- EN ZUURSTOFFABRIEK

Hoofdkantoor en Machinefabriek te Schiedam

INSTALLATIES voor de bereiding van zuurstof, stikstof, enz.
COMPRESSORS voor alle gasen en iedere druk.

FRIESCH-GRONINGSCH HYPOTHEEKBANK N.V.

Amsterdam - Arnhem - Eindhoven - 's-Gravenhage
Groningen - Rotterdam

Vlotte behandeling van hypotheekaanvragen

N.V. Scheepsbouwwerf - Machinefabriek

„DE KLOP“

Industrieweg 4

Slidrecht

**DE ROTTERDAMSCH
DROOGDOK MIJ N.V.**

**Scheeps-
reparatie-
bedrijf**

en Machinefabriek

Waalhaven Pier 8 - Rotterdam

Telefoon 77610 (3lijnen)

Na 18 uur: 73554, 70341, 41782, 171502

Strijdt voor Vrijheid en Democratie voor iedereen, behalve voor Houtvernielers. Bestrijdt deze door Uw hout onder hoge druk te laten impregneren bij:

v. d. SIJDE'S Houthereiding N.V.

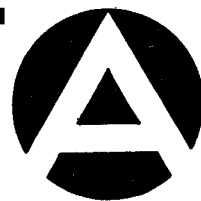
Spui 40 - STRIJEN - Telefoon 01854-280

VARIOS

elektroden - lastransformatoren

Varios-Fabrieken N.V. - Groningen - Rotterdam

N.V. BETONDAK

Fabrieken Arkel - kantoor Gorinchem

Gireren van abonnements- en advertentie-gelden betreffende 'de Driemaster' op

POSTGIRO 13500

van het Gemeente girokantoor - Amsterdam.
Op het BIJstrookje vermelden:

ten gunste van H 12590
van R. A. Heyting.

16e Jaargang No. 8

september 1964

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN VAN DE ONAFHANKELIJKE LIBERALE
JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

**Werkt U
ook actief
mee
aan het
plan
2000?**

OM DE ONDERNEMING

In de J.O.V.D. is de discussie op gang gekomen over een interessante politieke zaak: de bestuursvorm van de onderneming. Ter tafel ligt een ontwerp-resolutie van de hand van de meerderheid van de landelijke studiegcommissie, die hieronder is afgedrukt. Het is de vraag, of alle in deze ontwerp-resolutie neergelegde gedachten uiteindelijk ook in de resolutie terecht zullen komen. Twee J.O.V.D.-ers hebben namelijk in een artikel, dat eveneens in deze Driemaster is opgenomen, andere inzichten neergelegd. Voor een goede besluitvorming lijkt ons een door-denkning van beide stukken van groot belang.

* * *

De tekst van de ontwerp-resolutie luidt als volgt:

De J.O.V.D. enz., overwegende:
dat verschillende politieke en sociale organisaties tot een structuurhervorming van de onderneming hebben geconcludeerd en/of medezeggenschap der werknemers binnen de naamloze vennootschap als een laatste stap tot volledige emancipatie van de produktiefaktor arbeid hebben aanbevolen,
dat het bestaande vennootschapsrecht, dat grotendeels werd opgetekend in een tijdsgewricht dat aan de hedendaagse sociale, economische en technische evolutie voorafging, meer en meer bij de maatschappelijke praktijk en de ontwikkeling van het rechtsbewustzijn ten achter is geraakt,
dat - zondër dat zij zich omtrent de juistheid ervan een oordeel heeft kunnen vormen - de behoefte der werknemers aan medezeggenschap door de hun vertegenwoordigende vakorganisaties als reëel wordt aangemerkt,
dat de rechten der met name kleine aandeelhouders, hoewel in rechtsregels vastgelegd, in werkelijkheid onvoldoende inhoudelijke betekenis hebben, niet in de laatste plaats door een gebrek aan oordeelkundigheid dier kapitaalverschaffers enerzijds en anderzijds de omstandigheid, dat hun gespreid bezit het bezoeken der algemene vergadering van aandeelhouders om praktische redenen bemoeilijkt,
dat een actuele aanpassing van het vennootschapsrecht vanuit de liberale mens- en maatschappijbeschouwing, gegrondvest op de vrijheid van ondernemen en arbeid, verantwoordelijkheid en sociale rechtvaardigheid, een erkenning inhoudt van de vooruitgang in de goede zin des woords, dat een fundamentele verstoring

van het machtsevenwicht binnen de onderneming in het voordeel van één der drie samenwerkende groepen (directie, aandeelhouders en werknemers) leidt tot een aantasting van de erkende rechten en verantwoordelijkheden van de beide andere groepen en dat zulks strijdt met deze liberale opvatting,
dat aan de ondernemersactiviteit, binnen de grenzen van wat als het algemeen belang wordt gevoeld, geen belemmering mag worden opgelegd in het belang van een gestage welvaartsvermeerdering waarin alle staatsburgers delen,
dat uitholling van de rechtspositie der aandeelhouders strijdig is met het in onze maatschappij aanvaarde beginsel van het particuliere eigendom en het recht op handhaving en aanwending daarvan, zomede gevaren in zich draagt voor de toekomstige bereidheid tot het dragen van economisch risico,
dat de menselijke gelijkwaardigheid van de werknemer niet slechts erkenning vermag te vinden in de betaling van een goed loon en het scheppen van goede arbeidsomstandigheden, doch tevens in het toekennen van zekere vormen van medezeggenschap,
spreekt betreffende de naamloze vennootschap haar mening uit

1. ten aanzien van de werknemers:

dat aan de individuele werknemer medebeslissingsrecht toekomt door optimale delegatie van bevoegdheden en decentralisatie van de besluitvorming,
dat aan de werknemers als groep binnen de onderneming het recht van medeweten en medespreken inzake het gehele beleid dient te worden toegekend, voorzover het ondernemingsbelang daardoor niet wordt geschaad,
dat hiertoe instelling van de ondernemingsraad een voorwaarde is en dat deze zonodig afgedwongen moet kunnen worden,
dat in geval van een belangenconflict met de directie een gekwalificeerde meerderheid van de ondernemingsraad de tussenkomst moet kunnen inroepen van de raad van commissarissen,
dat een commissie van rapporteurs uit de ondernemingsraad jaarlijks een verslag dient op te stellen, dat na goedkeuring door de raad van commissarissen opgenomen wordt in het jaarverslag van de vennootschap,

2. ten aanzien van de aandeelhouders:

dat de instelling van een aandeelhoudersraad, welke een getrouwe afspiegeling vormt van de totaliteit der aandeelhouders, met dien verstande dat de houders van prioriteitsaandelen daarin qualitate qua zitting hebben, noodzakelijk is bij

vennootschappen met een groter aantal aandeelhouders,
dat hierdoor de rechtmatige zeggenschap der aandeelhouders beter dan tot dusverre inhoud en gestalte krijgt en hun belangen het meest doeltreffend kunnen worden behartigd,
dat de aandeelhoudersraad moet worden benoemd door de algemene vergadering van aandeelhouders en aan deze vergadering verantwoording schuldig is,
dat de aandeelhoudersraad de volgende bevoegdheden dient te bezitten: goedkeuring van de jaarstukken, bepaling van de winstverdeling en benoeming van de directie en de raad van commissarissen,
dat de aandeelhoudersvergadering het recht tot het wijzigen van de vennootschapsstatuten dient te behouden,

3. ten aanzien van de commissarissen:

dat de raad van commissarissen belast moet zijn met het toezicht op de directie, dat deze raad de belangen van alle bij de vennootschap betrokken groeperingen dient te harmoniseren en een bemiddelende taak heeft binnen de onderneming,
dat de commissarissen benoemd moeten worden op bindende voordracht van de directie, gehoord de ondernemingsraad, dat de raad van commissarissen een preadvies aan de aandeelhoudersraad moet uitbrengen inzake de jaarstukken, dat deze raad, indien hij zijn goedkeuring aan het jaarverslag van de ondernemingsraad onthoudt, zulks met redenen omkleed in het verslag der vennootschap dient te vermelden,

4. ten aanzien van de directieuren:

dat de directie de jaarstukken ter controle en akkoordbevinding dient voor te leggen aan een door de Kroon benoemde, beëdigde accountant („Vennootschapsaccountant”),
dat het jaarverslag moet omvatten: verslag van de directie omtrent haar beleid, preadvies van de raad van commissarissen, verslag van de ondernemingsraad (indien goedgekeurd), de commerciële en fiscale balans en een voldoende gespecificeerde winst- en verliesrekening der vennootschap,
dat de vennootschapsaccountant toezicht dient te houden op de naleving van de wettelijke voorschriften betreffende de verslaggeving,
dat de open naamloze vennootschap tot publikatie van dit jaarverslag verplicht is en dat de besloten vennootschap het jaarverslag ter vertrouwelijke kennisneming toe dient te zenden aan het bestuur van de betrokken Kamer van Koophandel en Fabrieken,
en beveelt bovenstaande opvattingen bij de volksvertegenwoordigers aan.

DE BESTUURSVORM VAN DE ONDERNEMING

Minderheidsstandpunt

Zowel de door werknemersorganisaties aan de orde gestelde medezeggenschapsgedachte als het onbehagen over de positie van de aandeelhouders geven alle aanleiding te trachten een liberaal antwoord te formuleren op de vraag „wat is thans in Nederland de meest wenselijke bestuursvorm van de onderneming?” Het specifiek liberale in het antwoord dient naar onze mening niet een aprioristische identificatie met het belang van een der bij de onderneming betrokken groepen — met name de vermogensverschaffers — te zijn. In tegendeel, de ware liberaal zal zich o.i. laten leiden door het algemeen belang, te bereiken met een maximum aan vrijheid voor alle betrokkenen.

Deze benaderingswijze houdt in dat de verdeling der bevoegdheden in de onderneming nauw samenhangt met de functie die de onderneming in onze samenleving vervult. Deze functie is: het op de meest efficiënte wijze produceren van goederen en diensten om de consumptieve behoeften van de maatschappij — direkt of indirekt — te bevredigen. De vervulling van deze functie geschiedt — en kan niet anders geschieden dan — door samenwerking van leiding arbeid en kapitaal.

De functies van werknemers en vermogensverschaffers zijn het ter beschikking stellen van arbeid, resp. vermogen om daarmee de produktie en de vervulling van de ondernemingsfunctie mogelijk te maken. Er is geen sprake van dat de genoemde functies van deze twee groeperingen tevens het nemen van beslissingen omtrent het beleid inhouden. Wel is het zo, dat willen arbeid en kapitaal hun functies goed kunnen vervullen aan hun belangen in „voldoende” mate moet worden tegemoetgekomen. Wat in dit verband „voldoende” is, blijkt uit de voorwaarden waarop de leiding — om de onderneming zijn functie te laten vervullen — deze beide produktiefactoren kan aantrekken. Immers de onderneming zal beide produktiefactoren niet kunnen aantrekken, dan tegen voorwaarden waarmee beide instemmen.

(advertentie i.m.)

Een nieuw beginsel-programma?
Leest

„OM DE VRIJHEID”
door
Mr P. Zonderland

De N.R.C. schreef:

„Als de V.V.D. inderdaad een nieuw beginsel-programma wil hebben zal er nog heel wat werk moeten worden verzet. Historische en constructieve gegevens kan wie er in wil gaan studeren op een plezierige manier vinden in het 3 jaar geleden verschenen boekje van Mr P. Zonderland”.

153 blz. liberalisme voor f 6,90 (incl. liberale, van het rapport van de Teldersstichting afwijkende, aanpak van de P.B.O.).

Van deze voorwaarden kunnen ook bepaalde bevoegdheden (b.v. ten aanzien van de winstverdeling en de benoeming van de directie) uitmaken. Ten aanzien van de aandeelhouders is het in dit verband de vraag of de scheiding tussen leiding en kapitaal zich zo ver heeft voltrokken dat de tegenwoordige bevoegdheden der aandeelhouders kunnen worden beperkt. Wij geloven niet dat medezeggenschap van de werknemers bij de benoeming der direktie nodig is om voldoende arbeid te kunnen aantrekken; bovendien zal een dergelijke bevoegdheid de hiërarchie in de onderneming verstoren.

Hoewel wij de voorwaarden dus in vrijheid willen laten bepalen door de erbij betrokken partijen, willen we toch bepaalde wenselijkheden aangeven.

Om de basis van het vertrouwen van de bij de onderneming betrokken groeperingen in de leiding te vergroten, moet de direktie meer bevoegdheden hebben bij de benoeming van de Raad van Commissarissen, om in deze Raad ook mensen aan te trekken die het vertrouwen hebben van andere groeperingen dan aandeelhouders, zoals bv. werknemers en afnemers. Ter versterking van dit vertrouwen is een beter inzicht in de onderneming noodzakelijk. Hiertoe is een verbeterde verslaggeving op sociaal, economisch, financieel en technisch gebied noodzakelijk. Hieraan dienen dan ook wettelijke minimum-eisen gesteld te worden, terwijl controle der gegevens door een onafhankelijke, beëdigde instantie zou moeten plaats vinden.

Het is wenselijk dat beide groeperingen zoveel mogelijk bij de beleidsbepaling betrokken worden. Een belangrijke mogelijkheid hiertoe ligt in het medesprekrecht van ondernemingsraad en vergadering van vermogensverschaffers.

Tenslotte is van grote betekenis dat de interne organisatie van de onderneming gekenmerkt wordt door economische decentralisatie der beslissingsbevoegdheden, voor zover de daaruit voortvloeiende verantwoordelijkheid gedragen kan worden. Hier hebben dus de werknemers een werkelijk medebeslissingsrecht, dat wel deel uit maakt van hun functie en dus met de functie vervulling van de onderneming in overeenstemming is. Naarmate het „gelijke kansen voor iedereen” tot realiteit wordt en dus de eisen die een bepaalde functie stelt overeenstemmen met de capaciteiten van de personen die de functie vervullen, ligt hier een belangrijke mogelijkheid een maximum arbeidsvreugde te verwezenlijken, welke recht doet aan de betekenis van de arbeid in het menselijk leven.

SAMENVATTING

Wij zijn van mening dat niet één bepaalde bestuursvorm van de onderneming als enig-juiste kan worden voorgeschreven. Wij willen de ruimte scheppen voor een heel scala van bestuursvormen. Daartoe dienen de juridische belemmeringen — met name de wettelijke regeling van de positie van de aandeelhouders — te verdwijnen.

Ook bepaalde beleidsbevoegdheden

kunnen onderdeel vormen van de voorwaarden waarop arbeid en kapitaal aan de onderneming deelnemen. Daar deze bevoegdheden niet tot een functie van werknemers en vermogensverschaffers behoren, dienen zij zoveel mogelijk te worden beperkt. Dit geldt met name voor de winstverdeling, de benoemingsprocedure van directie en de Raad van Commissarissen. Dit laatste orgaan dient te worden samengesteld uit personen, die het vertrouwen genieten van de verschillende bij de onderneming betrokken groeperingen. Teneinde een beter inzicht te krijgen in de functionering der ondernemingen is een sterk verbeterde en

uitgebreider verslaggeving noodzakelijk. Hiertoe dienen wettelijke minimum-eisen te worden vastgelegd. Teneinde een goed functioneren van de onderneming te bevorderen dient zowel aan werknemers (bv. via de ondernemingsraad) als aan de vermogensverschaffers een zo uitgebreid mogelijk medesprekrecht te worden toegekend.

In de decentralisatie binnen de onderneming ligt de mogelijkheid voor de werknemers zich in het kader van hun functie volledig te ontplooiën.

A. BAKHOVEN

W. G. C. M. HAACK

Kernbeslissingen

Onder de titel Kernoorlog en kernbeslissingen heeft het A.R.-Eerste Kamerlid prof. mr dr I. A. Diepenhorst een hartstochtelijk betoog neergeschreven over een kernpunt van onze toekomst, waarover weinig Nederlanders zich op dit ogenblik, likkebaardende onder de welvaartskraan, druk maken. Dit kamerlid is ook een van de zeer weinigen geweest, die in de Kamer uitgebreide aandacht besteedde aan het kernstopverdrag en aan het verdrag over voorkoming en bestraffing van genocide, welke vóór het zomerreces in de Eerste Kamer zijn behandeld. Helemaal liet de liberale fractie zich bij beide onderwerpen niet horen. Dit is dubbel-verwonderlijk, omdat vele liberalen van mening zijn, dat de Eerste Kamer zijn bestaansrecht juist vindt in de werkelijk belangrijke grote lijnen van de politiek en niet in het detailwerk.

Professor Diepenhorst geeft in de bovengenoemde brochure (uitgegeven door Kemink en Zn. te Utrecht) bepaald geen zwart-wit schema weer, zoals wij dat hier in Nederland gewend zijn. Hij belicht uitgebreid en in zijn bekende (radio- en T.V.-) stijl de verschillende standpunten en wordt zelf als het ware tussen de Scylla van het atoompacifisme en de Charibdis van het „realisme” heen en weer geslingerd zonder een van beide rotsvaste standpunten te raken.

Aangezien vooral in protestantse kring — en met name in de Nederlandse Hervormde Kerk — zeer veel over dit onderwerp is gedacht en geschreven (men denke aan het bekende synodale schrijven en aan de controverse met de hoofdlegerpredikant), spreekt het vanzelf voor een A.R.-politicus, dat hij zich behalve met de praktisch-politieke ook uitputtend met de christelijk-ethische aspecten bezighoudt. In tegenstelling tot velen, die zeggen te „worstelen” met de kernbom, maar waar het duimendik bovenop ligt, dat dit alleen maar woorden zijn,

worstelt professor Diepenhorst op elke bladzijde van zijn brochure met dit ontzagwekkende probleem, waarvoor hij bepaald geen „eenvoudige oplossing” kan aanbevelen.

Professor Diepenhorst merkt daarnaast o.a. op, dat vrijwel een ieder zich, zoals de geschiedenis laat zien, in een nationale conflictsituatie schikt in het officiële beleid (waaronder ook de kerken) en slechts weinigen de moed opbrengen om dit beleid aan te vallen, ook als men zeer sterke bezwaren hiertegen heeft.

In de kernbomkwesie blijken vele voorstanders van de kernbom het woord „landverraad” dan ook voor in de mond te hebben, wanneer ze over de tegenstanders van de bom spreken. Professor Diepenhorst merkt in dit verband fijntjes op, dat dienstweigering onder Hitler van meetaf in de Westduitse Bondsrepubliek niet als aanbeveling gold. De dreiging van de atoombom is groot en weerszinwekkend als men hem in z'n juiste proporties ziet en geen struisvogelpolitiek voert. De auteur meent, dat aan de realisten een tijdelijk beveiligende werking der nucleaire bewapening toegegeven mag worden, maar dat deze bescherming voor de toekomst dubieus is. Op realisme alleen kan niet worden vertrouwd. Hij meent zelfs dat de beklemmende vraag of heden ten dage een oorlog nog is geoorloofd, in de nabije toekomst mogelijk ontkenkend zal moeten worden beantwoord. Daarnaast meent hij, dat de tijd om zich nucleair te ontwapenen, op dit ogenblik nog niet is gekomen omdat dan ook het einde van de vrede in zicht is. Hij bepleit dan ook met klem een voortdurende bezinning op de angstwekkende moderne oorlogsproblematiek.

Deze brochure is een zeer welkome bijdrage van een en politiek-praktisch bedreven en moreel-ethisch bezonken en strijdbare figuur over een voor onze toekomst onvoorstelbaar groot probleem.

F. WAGENMAKER

MARGINALIA

Gezond verstand....

Tegen veler terecht bestaande verwachtingen in wenst president Johnson nu toch wel duidelijk en resoluut het proces van vernieuwing door zijn voorganger John F. Kennedy baanbrekend ter hand genomen, te voltooien en zelfs uit te breiden. Op grond van zijn politiek nogal wisselvallig verleden waren de verwachtingen ten aanzien van hetgeen van hem te verwachten is na zijn herkiezing, dat wil zeggen wanneer hij dus niet langer volkomen rechtstreeks „belast” zou zijn door de politieke nalatenschap van zijn voorganger, niet te best. Zeer velen in de Verenigde Staten en daar buiten, meenden dat er op zijn minst vijftig procent kans was, dat Johnson een duidelijk rechtser koers zou inslaan.

Maar door de senator Hubert Humphrey uit Minnesota te kiezen als kandidaat voor het vice-presidentschap, lijkt het tegendeel te gaan gebeuren. Veel meer dan Johnson zelf immers staat Humphrey bekend als 'liberal', als een van de leiders van de linkervleugel der Democraten. Daar komt nog bij dat Humphrey de eerste vice-president zal zijn wiens ambt wezenlijke inhoud en betekenis zal hebben en van wie een grote

invloed op het presidentiële beleid zal kunnen uitgaan.

Zowel op binnenlands als op buitenlands terrein staan de Democraten in 1964 voor continuering in de lijn van de Democratische presidenten van deze eeuw: Wilson, Roosevelt, Truman en Kennedy. Voor de binnenlandse politiek betekent dit, dat de Democraten, ondanks (fel) verzet uit het Zuiden, streven naar versterking van het federale gezag, uitbreiding van de bevoegdheden van Washington over de staten. En ten aanzien van de buitenlandse politiek betekent dit dat het verstandig beleid, gebaseerd op zo groot mogelijke ontspanning en verzachting van de koude oorlog, eveneens voortgezet zal worden.

en de demagogie

Daartegenover staan de Republikeinen die met de wanhoop althans naar buiten toe de gelederen gesloten trachten te houden. Tegenover de Democratische, sympathieke Johnson die helaas in de verste verte niet de persoonlijkheid heeft van zijn voorganger, staat de op het eerste gezicht eveneens sympathieke senator uit het Wilde Westen Barry Goldwater.

Hij is hoe dan ook een persoonlijkheid. En zelfs een persoon-

lijkheid die op tallozen indruk blijft maken. Zij die niet kunnen of willen nadenken laten zich liever imponeren door het gewild radikaal en ongemotiveerd onbeheerst en onsamenhangend gepraat van de zilverharige man uit Arizona. Deze mensen zien hem als een vaste burcht tegen de rode horde in het buitenland en die in het binnenland: de man die „toch maar zijn mond durft open te doen”, „eerlijk protesteert tegen al dat progressieve gedoe”, „tegen de stroom des tijds durft op te roeien” en wat dies meer zij.

De inderdaad niet helemaal irreële kans die Goldwater maakt om president te worden, mag de nachtmerrie van de twintigste eeuw genoemd worden. Niet om hetgeen men waarschijnlijk van hem verwachten kan, maar omdat bij deze cowboy-politicus alles mogelijk is. Vrijwel al zijn politieke uitspraken heeft hij of nader moeten toelichten of weer helemaal ingetrokken door binnen een tijdsminimum precies tegenovergestelde waarheden uit te dragen. Ook in ons land kennen wij het type politicus waarvan men slechts weet wat zij zeggen, niet wat zij menen en geloven.

Na fel verzet van de linkse en gematigde Republikeinen is tijdens een verzoeningsbijeenkomst de eenheid schijnbaar hersteld. Rond deze verzoening was de centrale figuur Goldwaters voormalige en zo onverzoenlijke rivaal om de partijkandidatuur. Nog maar heel kort geleden sprak deze Scranton als zijn mening uit: „The Arizona's votes against civil rights indicate clearly he is not with the Republicans”.

Vrijheid van onderwijs

In ons goede landje kan men nog slechts heel weinig doen zonder dat men naar allerlei bij de wet voorgescreven vergunningen, diploma's of actes gevraagd wordt. Tot deze zeer weinige zaken behoort dan het geven van rijlessen, of te wel het opleiden van personen voor het rijvaardigheidsexamen.

Wanneer men zelf na oneindig veel moeite en problemen toch nog geslaagd is voor het rijexamen dan staat niemand of niets meer in de weg om anderen rijlessen te gaan geven. De laatste tijd storten (bijvoorbeeld in Amsterdam en omstreken) nieuwe examinatoren zich bij horden in het verkeer. Over deze bijzonder gevaarlijke situatie is eindelijk vrij algemeen ongerustheid ontstaan. In vele kringen wordt met het oog op een zo groot mogelijke veiligheid van het enorm snel toenemende verkeer gedacht aan een al dan niet centraal geleid stelsel van rijvaardigheidsproeven voor de rijsschoolhouders. Het is inderdaad van het grootste belang dat men op korte

termijn overgaat tot het uitvoeren van stringente beperkende bepalingen. Nu komt hierbij helaas een Grondwettelijk probleempje, omdat het geven van rijlessen ongelukkigerwijze schijnt te vallen onder het Grondwetsartikel dat de vrijheid van onderwijs garandeert.

Aan deze onmogelijke toestand in de wereld moet zo snel mogelijk een eind worden gemaakt. In dit verband kan het geruststellend zijn om te weten dat op het departement van de minister van binnenlandse zaken mr. E. H. Toxopeus een speciale afdeling zich continu bezint op alle mogelijke Grondwetswijzigingen.

R. M. MARCUSE

Kaderdag in Amersfoort

Op 4 oktober a.s. zal in café 'de Oude Tram' in Amersfoort (naast het station) de jaarlijkse kaderdag ter voorbereiding van het congres gehouden worden. Op het programma staan: Bespreking concept-resoluties over „de bestuursvorm van de onderneming”. Bespreking van de ontwerp-resolutie over „de PBO”. Bespreking van het voorstel tot wijziging van het reglement van orde. Voor een goede congresvoorbereiding is de komst van vele afgevaardigde der afdelingen gewenst.

De Driemaster

Maandorgaan van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.)

Hoofdredacteur: E. T. Hoven.

Leden van redactie:

R. M. Marcuse,

H. Wiegel,

ir. F. Wagenmaker.

G. van der Most (secr.)

Redactie-adres:

Statensingel 137 A, R'dam-4.

Adres — Administratie:

Oud Blaricummerweg 5,

Laren (N.-H.)

Telefoon 02953-2231.

Abonnementsprijs minimum f 5,— per jaar (Voor leden gratis).

Abonnements- en advertentiegeden uitsluitend op postgironummer 13500 van het Gemeentelijk Girokantoor te Amsterdam. Op het BIJ-strookje gelieve men duidelijk te vermelden: „T.g.v. R. A. Heyting, rekeningnummer H. 12590.

Een opinieblad lezen?
Elke vrijdag verschijnt
VRIJ NEDERLAND. Neem
een proefabonnement
voor 10 weken à f 3.—

BON

Naam _____

Adres _____

Woonplaats _____

Handtekening _____

voor een proefabonnement van tien weken op Vrij Nederland. De kosten hiervan bedragen f 3.—

VRIJ NEDERLAND — RAAMGRACHT 4
AMSTERDAM — POSTGIRO 13 51 76

JAARVERSLAG OVER 1963 - 1964

In het laatste jaarverslag 1963-1964 van Uw huidige algemeen secretaris zult U het accent gelegd vinden op de activiteiten op organisatorisch terrein. Deze hebben inderdaad het grootste aandeel gekregen temeer daar enkele spectaculaire wijzigingen zijn opgetreden in het bijzonder met betrekking tot de Driemaster en de tot stand gekomen interne re-organisatie. Telkenmale aan het begin van een verenigingsjaar wordt een ambitieus programma opgesteld en telkenmale eindigt het jaar met de conclusie, dat niet alles kon worden verwezenlijkt. Hier botsen het inzicht, dat vele te nemen maatregelen dringend nodig zijn, de goede wil etc. met het steeds grote gebrek aan geldmiddelen en de overbelasting van de bestuursleden. Onverwachte situaties en wijzigingen maken het geheel dan nog moeilijker. Het hoofdbestuur beseft, dat ook dit jaar vele goede voornemens niet zijn waar gemaakt. Desondanks vermeldt het in de loop van dit verslag met gepaste trots het vele werk, dat in feite is verzet met de daaruit voortgevloeide resultaten.

Hoofdbestuur

Het hoofdbestuur was als volgt samengesteld: Drs. E. Nypels (voorzitter), R. A. Heyting (vice-voorzitter politiek), H. Wiegel (vice-voorzitter organisatie), R. Hofman (algemeen secretaris), mej. A. A. van der Sluis (penningmeesteresse), G. Ch. O. Boosman, mevrouw J. Elzenga-Sixma, P. de Jonge, W. T. Leege, mej. A. S. van Slooten, R. W. Starreveld, ir. C. Stigter (in juli afgetreden), M. J. Themans en G. C. Wallis de Vries. De zes eerstgenoemden vormden tevens het dagelijks bestuur.

Beleid hoofdbestuur 1963-1964

Het hoofdbestuur nam zich voor een beleid te voeren o.m. berustend op de navolgende punten:

1. uitvoering van een plan ter consolidatie en uitbouw der organisatie door samenwerking tussen H.B., districts- en afdelingsbesturen; instelling hiertoe van een permanente werkgroep bestaande uit een of meer vertegenwoordigers van ieder district en de vice-voorzitter voor organisatorische zaken (Vliegende Brigade);
2. Verwezenlijking van een omvangrijk plan tot kadervorming via kadercursussen;
3. het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van het politieke denken d.m.v. een studie over de grondslagen van het liberalisme; behandeling van ontwerp-resoluties „DEMOSTAAT”, „Bevolkingsvraagstuk”, „Bestuursvorm Onderneming” en de „Publiekrechtelijke Bedrijfs Organisatie”; het openen van de mogelijkheid levensbeschouwelijke studiegroepen in te stellen, b.v. ter bestudering van kerkelijke uitspraken met politieke betekenis;
4. nauwere samenwerking met de politieke jongerenorganisaties in ons land onder meer om te onderzoeken wat ons bindt;
5. de totstandkoming van een overlegorgaan voor periodiek vertrouwelijk beraad tussen de diverse liberale organisaties en instellingen in ons land;
6. verbetering van de buitenlandse contacten;
7. het uitgeven van H.B.-verklaringen over actuele onderwerpen op binnen- en buitenlands terrein.

Interne Organisatie

De Interne Organisatie, zijnde de hoofdschotel van het H.B.-menu, heeft wel het grootste aandeel gekregen in de werkzaamheden. Het H.B. had door het punt „Uitvoering van een plan tot uitbouw en consolidatie van de organisatie” in het beleid op te nemen, duidelijk aangegeven, dat op dit terrein ingegrepen moest worden. Niet langer mocht lijdzzaam worden toegezien hoe afdelingen en districten plotseling of

werden opgeheven, of daar praktisch aan toe kwamen; een voortdurende controle en het geven van stimulerende injecties van bovenaf was geboden.

Het is de verdienste van de Centraal Kader en Propaganda Commissie geweest, door uitgebreide studies aan te tonen, waar het aan schortte en mede de wegen aan te geven tot verbetering van de situatie. Plannen moeten echter ook uitgevoerd worden; de Vliegende Brigade onder leiding van de vice-voorzitter organisatie heeft haar naam eer aan gedaan. Met grote krachtsinspanning en voortdurende aandacht heeft deze commissie alle afdelingen en districten bezocht en in werkvergaderingen de plannen ontworpen en uitgevoerd om het beleidspunt „Uitbouw en Consolidatie” waar te maken. Begonnen met een inventarisatie-bespreking op districts-niveau en daarna regelmatig bezoeken aan afdelingen en districten, hebben de interne contacten H.B., districten en afdelingen van meet af aan volledig gewerkt. D.m.v. regelmatige werkvergaderingen kon aan zich voordoende situaties onmiddellijk het hoofd worden geboden.

In deze enkele regels kan nimmer worden beschreven de hoeveelheid werk, tijd en geld, maar vooral persoonlijke inzet van krachten, die voor dit grote werk zijn nodig geweest. In de loop van dit verslag wordt op dit punt nader ingegaan. Dit geldt tevens voor de belangrijke reorganisatievoorstellen, die in de loop van de verslagperiode door het HB zijn ingediend.

Afdelingen en districten

Dit punt in het jaarverslag kan niet worden losgezien van de activiteiten van de Vliegende Brigade. De districten hebben in het kader van de werkzaamheden van de Brigade een groot aandeel gehad. Goede contacten hebben ook hier hun voordeel bezwezen. In het algemeen kan worden gezegd, dat de afdelingen zijn gesaneerd. Al te zwakke zijn afgevalen en er is slechts beperkt tot oprichting van nieuwe overgegaan. Vele afdelingen zijn mede door actieve bestuursleden weer op poten en zullen, mits doorgaande activiteiten, een goede toekomst tegemoet gaan. De afdelingen Eelde-Paterswolde, Voorne-Putten en Krimpenerwaard werden opgeheven.

De afdelingen, die in zo ruime mate activiteiten hebben ontplooid en daardoor dit jaar een hechte basis aan de vereniging gaven, verdienen ook alle aandacht van het HB; actieve bestuursleden verdienen de grootste waardering voor het vele werk, dat zij hebben verricht. Een bruggehoofd is geslagen in Zeeland alwaar de afdeling Walcheren onder goede leiding een belangrijk liberaal bolwerk kan worden.

Opnieuw mag worden gewezen op het nog voorkomende euvel, dat de overdracht van bestuursfuncties nauwelijks voorbereid plaats vindt. Dit heeft zijn onmiddellijke weerslag op de afdeling zelf.

Reorganisatie

Op initiatief van de vice-voorzitter organisatie diende het HB in de loop van de verslagperiode voorstellen tot algemene reorganisatie in, welke gebaseerd waren op de in de loop van het verenigingsjaar opgedane ervaringen:

- a. vermindering van het aantal HB-leden tot 6 of 7, afschaffing van het dagelijks bestuur als afzonderlijk orgaan;
- b. verbetering van de contacten tussen HB en de vele commissies, o.a. door een goede taakafbakening binnen het HB;
- c. instelling van een breed samengestelde Verenigingsraad als advieslichaam voor het HB;
- d. herindeling van de bestaande HB-commissies.

Met deze voor de gang van zaken binnen de vereniging zeer belangrijke reorganisatievoorstellen werd de huidige ontwikkeling binnen de organisatie doorgetrokken. In het komende verenigingsjaar zal de nieuwe organisatie ingevoerd worden.

Kadervorming

De C.K.P.C. organiseerde in samenwerking met de districtsbesturen een aantal goed bezochte en succesvolle districts-kaderdagen. Hieraan werd

medewerking verleend door een aantal prominente persoonlijkheden uit de wetenschapswereld. Gebrek aan financiële middelen verhinderde helaas de uitvoering van verdere plannen voor kaderwerk.

Commissies

De studietoelagen „DEMO-STAAAT”, „Bestuursvorm Onderneming” en „P.B.O.” vervulden hun taak door de publicatie van hun ontwerp-resoluties. De Cie. DEMOSTAAT bracht een resolutie uit, die terecht grote aandacht in de pers ondervond en waardering oogste voor dit jong-liberale werkstuk; in en buiten de JOVD een belangrijke bijdrage tot de bezinning over de actuele gedachtenwisseling over de wijzigingen in ons Staatsbestel. De commissies „Grondslagen Liberalisme” en „Bevolkingsvraagstuk” zetten hun werkzaamheden voort. Aan het eind van dit jaar zijn nieuwe studietoelagen „Woningbouw” en „Recreatie en Vrije Tijdsbesteding” ingesteld. De C.K.P.C. heeft, zoals reeds vermeld, de verdienste gehad waardevolle plannen te ontwerpen voor de uitbouw van de organisatie. In de loop van het jaar kwamen helaas verschillen van inzicht hierover naar voren, die in enkele gevallen zelfs niet te overbruggen waren. Het hoofdbestuur erkent, dat waar twee kijden ook twee schuld hebben; het achtte evenwel het uitvoeren van alle CKPC-plannen in één jaar tijds om organisatorische- en financiële redenen onmogelijk. De CKPC diende daarop haar ontslag in.

HBU **HBU**

Schakel bij Uw

EFFECTENTRANSACTIES

de diensten in van onze afdeling

Beleggingsonderzoek

Ook voor effecten: de HBU

HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V.
AMSTERDAM - DEN HAAG - ROTTERDAM

De reglementencommissie kreeg een aantal afdelingsreglementen ter goedkeuring voorgelegd en heeft een reglement van orde alsmede wijzigingen van de landelijke Statuten en Huish. Reglement uitgewerkt t.b.v. de reorganisatievoorstellen. De redactie van de Driemaster bestond uit de heren E. T. Hoven (hoofdredacteur), H. Wiegel, ir. F. Wagemaker, R. M. Marcuse en G. van der Most (redactiesecretaris).

Weekends en ledenvergaderingen

In oktober 1963 werd te Groningen de jaarlijkse algemene ledenvergadering gehouden waar prof. mr C. W. de Vries de congresrede uitsprak. Het congres werd door 250 leden uit het gehele land bezocht en door talrijke binnen- en buitenlandse gasten. De aangenomen resoluties: „Verhouding Spanje-Portugal met de E.E.G.”; „Communisme en de Ontwikkelingslanden”; „Democratische Planning in de E.E.G.-landen”. Op de Trekpaardenconferentie in februari te Woudschoten met een bezoekersstal van 75 leden behandelde de heer H. Kikkert, lid van de Tweede Kamer voor de C.H.U. de Publiekrechtelijke Bedrijfs Organisatie. De commissie DEMOSTAAT bracht haar ontwerp-resolutie in discussie. Voor het eerst werd de discussie gevoerd d.m.v. gespreks-groepen, hetgeen de aantrekkelijkheid van het discussiëren sterk verhoogde. Een deel van het weekend werd aan huishoudelijke zaken besteed. De algemene ledenvergadering in juni te Dalfsen werd door een record aantal leden van 95 bezocht. Diepgaande discussies resulteerden in het aannemen van de resolutie DEMOSTAAT en van de reorganisatie- en financiële voorstellen van het HB met de nodige wijzigingen in de Statuten en het Huishoudelijk Reglement. Daaraan vooraf ging een interessante lezing met groepsdiscussie door mr J. de Wilde over de „Bestuursvorm van de Onderneming”. Het programma van de in oktober te houden Kaderdag luidt: Bespreking van de conceptresoluties „Bestuursvorm-Onderneming” en „P.B.O.” en van een wijzigingsvoorstel t.a.v. het reglement van orde.

Andere Politieke Jongeren Organisaties

In het kader van de Nederlandse Politieke Jongeren Contact Raad werden door de J.O.V.D.-afgevaardigde voorstellen gedaan om tot een verbetering en uitbreiding van de werkzaamheden van dit instituut te komen teneinde de contacten met de andere jongerenorganisaties te verbeteren. Tot uitwerking en uitvoering ging het N.P.J.C.R.-bestuur tot onze grote teleurstelling nog niet over. In de loop van het verslagjaar was de J.O.V.D. vertegenwoordigd op congressen van diverse pol. jongerenorganisaties. Twee JOVD-leden maakten deel uit van de N.P.J.C.R.-delegatie, die een bezoek aan Indonesië heeft gebracht.

Liberaal organisaties

In de loop van de verslagperiode hebben gesprekken plaats gevonden met de dagelijkse besturen van de V.V.D. en L.S.V.N. en met het Curatorium van de Prof. Teldersstichting. Doel daarbij was primair het verstevigen van de onderlinge contacten. Tijdens de besprekingen bleek, dat de totstandkoming van een algemeen orgaan van overleg met andere liberale organisaties en instellingen niet op korte termijn te verwezenlijken is. Op grond hiervan werd op initiatief van de J.O.V.D. na overleg met de V.V.D. overeengekomen over en weer contactpersonen in de beide hoofdbesturen te benoemen. Voorts zal worden gestreefd naar het realiseren van diverse vormen van uitwisseling van ideeën. Bedoelde gesprekken zijn zeer nuttig geweest en geven alle aanleiding tot voortzetting ervan. Op het V.V.D.-congres te Eindhoven was de J.O.V.D. afgevaardigd.

Buitenlandse Contacten

Een J.O.V.D.-afvaardiging bezocht het congres der W.F.L.R.Y. te Oslo. Het HB bemiddelde diverse contacten op afdelingsniveau. De concentratie op de interne uitbouw der J.O.V.D. verhinderde helaas een verdere uitbreiding van de buitenlandse contacten.

HB-verklaringen

In de loop van de verslagperiode werden HB-verklaringen uitgegeven over het Landbouwschap, de huurverhoging, de houding van de frac-

tie-voorzitters inzake het TV-programma „Zo is het” en de apartheidspolitiek van de regering van Z.-Afrika. Ook deze verklaringen kregen mede door goede communicatie met de pers landelijke bekendheid.

Driemaster

In februari 1964 gaf de heer G. Stempher de wens te kennen de uitgave van de Driemaster niet langer meer te verzorgen. Belangrijkste reden was, dat hij niet achter het gevoerde redactiebeleid kon staan. Daar het HB zich in principe achter dit beleid stelde, heeft het besloten de uitgave en exploitatie van het maandorgaan over te nemen. De overname geschiedde in goede verstandhouding met de heer Stempher. Gaarne wordt de heer Stempher dank gebracht voor al hetgeen hij voor de Driemaster en dus voor de J.O.V.D. heeft gedaan. Wij weten nu zelf wat dit al die afgelopen 14 jaren voor de organisatie heeft betekend en hoe groot de waarde hiervan is geweest.

Ledental

Door de sanering van vele afdelingen, wat automatisch veel papieren leden heeft doen afvallen, en de normale mutaties, kon het streefgetal van 2000 nog niet worden bereikt. Dat het totale aantal desondanks ongeveer gelijk is gebleven betekent, dat het aantal nieuwe leden in totaal groter is geweest dan ooit, waaruit redelijkerwijze mag worden verwacht, dat in het komende verenigingsjaar een belangrijke ledenwinst zal worden geboekt.

Secretariaat

Naast de normale secretariaatswerkzaamheden zijn in de verslagperiode sterk verhoogde activiteiten nodig geweest om de uitwerking van de bovengenoemde projecten mede mogelijk te maken. Hierbij kwam ook nog de uitvoering van een taak, welke het secretariaat zich als eerste stelde, n.l. de sanering van de Driemaster-ledenadministratie. Door vele oorzaken buiten onze controle is met de verwerking van de honderden mutaties door de daarvoor verantwoordelijke instanties weinig nauwkeurigheid betracht,

waardoor vele nieuwe leden het blad soms maandenlang niet zagen verschijnen, terwijl vele afgevoerde leden de Driemaster bleven ontvangen. De grote klachtenstroom, welke wij ons persoonlijk hebben aangetrokken, is door de sanering gestopt. Door propaganda-acties als TV-uitzendingen werden wederom vele aanvragen om inlichtingen ontvangen. Alle belangstellenden worden met een persoonlijke brief beantwoord; afdelings- en districtssecretariaten ontvangen ieder een afschrift van deze brieven met het verzoek de belangstellenden verder te behandelen. Wij betwijfelen wel eens of deze medewerking ten volle wordt verleend, gezien de uiteindelijke response. De samenwerking met de afdelingssecretariaten is ook het afgelopen jaar zeer plezierig geweest.

Beleid hoofdbestuur 1964-1965

- Aan dit beleid liggen de navolgende punten ten grondslag:
1. voortzetting van de werkzaamheden ter verdere uitbouw en consolidatie van de organisatie in nauwe samenwerking tussen HB, districten en afdelingen;
 2. het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van het politieke denken d.m.v. een voortzetting van de studie over de Grondslagen van het Liberalisme en de behandeling van de resoluties Bevolkingsvraagstuk en Woningbouw;
 3. nauwere samenwerking met de politieke jongerenorganisaties in ons land o.m. om te onderzoeken wat ons scheidt en bindt;
 4. versterking van de onderlinge band met de liberale organisaties in ons land d.m.v. uitwisseling van ideeën;
 5. het uitgeven van HB-verklaringen over actuele binnen- en buitenlandse politiek.
- Delft, september 1964
Drs E. NYPELS, voorzitter
R. HOFMAN, alg. secretaris

Uit onze JOVD-familie:
Verloofd:
Drs E. NYPELS
en
COBY KRIJNEN

PROGRAMMA LUSTRUMCONGRES

Ja, het is weer zover. De J.O.V.D. is weer aan een lustrum — het derde — toe en zoals we dat gewend zijn wordt dat even uitbundig als gepast gevierd in 's lands hoofdstad, Amsterdam. Grand Hotel Krasnapolsky stelt op 31 oktober en 1 november a.s. zijn congreszalen open voor Liberaal Jong Nederland, waar gerecipiëerd, gedineerd, gedanst, gefeest en (natuurlijk ook) vergaderd wordt. Dit laatste niet in de laatste plaats in verband met de congresresolutie over de bestuursvorm van de onderneming en de werknemersmedezeggenschap. De organisatiecommissie legt op het ogenblik de laatste hand aan het programma, dat vanwege het lustrum zeer bijzondere zorg vereist en terecht. Op zaterdag de 31ste zal er tevens een reünie zijn van oud-J.O.V.D.'ers, die ons Hoofdbestuur komen feliciteren en diverse programma-onderdelen van het congres zullen bijwonen. Het spreekt vanzelf, dat wij het zeer op prijs stellen, dat onze oude vrienden ons komen opzoeken. Natuurlijk verwachten wij bij dit lustrumfeest een geweldige belangstelling van onze leden. Hoeveel zullen er komen? Vierhonderd? Vijfhonderd? Laten het er velen zijn, want er is op velen gerekend. Wie uit eigen ervaring een J.O.V.D.-congres kent, weet, dat dit een jaarlijks hoogtepunt in de organisatie is, dat zijns gelijke niet kent. Vul daarom meteen onderstaand aanmeldingsformulier in. Onthoud goed: na 24 oktober a.s. (de sluitingsdatum) zijn Uw kansen op deelneming in verband met de verwachte drukte (lustrum!) aanmerkelijk kleiner geworden. De kosten bedragen / 15.— p.p., hetgeen gezien de sterk gestegen horecaprijzen en het aantrekkelijke programma een typische „liberale” (d.i. rechtvaardige) prijs. Na ontvangst van dit bedrag zijn reserveringen definitief. Tot zien in Amsterdam!

Namens de congrescommissie,
W. VAN AMERONGEN.

PROGRAMMA

- Zaterdag 31 oktober:**
12.00 uur - Ontvangst van de gasten en de deelnemers;
13.30 uur - Vergadering;
16.00 uur - Congresrede door Drs. H. A. Korthals, erelid van de J.O.V.D.
17.00 uur - Receptie in de Congreszaal;
18.00 uur - Vertrek naar de hotels of pensions;
20.00 uur - Diner-dansant;
22.30 uur - Bal met attracties tot 4.00 uur in de ochtend.
- Zondag 1 november:**
11.00 uur - Vergadering.
13.00 uur - Rondvaart door Amsterdam met mogelijkheid van lunch aan boord;
14.00 uur - Vergadering;
18.00 uur - Einde van het Lustrumcongres 1964.
Wijziging voorbehouden.
- Ondergetekende:
adres: _____ plaats:
afdeling:
geeft zich op voor deelname aan het congres op 31-10 en 1-11-'64 (beide dagen) en heeft / 15.— p.p. (incl. alles) overgemaakt op postrekening nr. 877 van de Kas-Associatie N.V. te Amsterdam (op bij-strookje vermelden: „tg.v. Organisatiecie. J.O.V.D. 1964) of Gem. Giro A 10500, Amsterdam.
Hij/zij wenst wel/niet bemiddeling bij reservering hotel of pension.
Hij/zij wens wel/niet een lunch op zondag (voor eigen rekening)
Aanmelding bij R. Hofman, Balistraat 21, Delft (uitsluitend schriftelijk en door de leden persoonlijk dus niet door afdelingen).

UIT ONZE ORGANISATIE

PLAN 2000

Na de liquidatie van de afdeling Voorne-Putten is thans ook de afdeling Leerdam opgeheven. Met de in de zomermaanden gebruikelijke afschrijving van leden is hierdoor de winst, die tot nu toe was geboekt, geheel verdwenen. Dit is een betreurenswaardige ontwikkeling. Bedacht dient echter te worden dat een reëel lager ledental verre preferabel is boven een hoger, maar fictief, cijfer. Er bestaat trouwens geen reden om nu maar bij de pakken te gaan neerzitten. Immers de situatie is in vergelijking met het vorig jaar, toen wij ver boven onze stand leefden, en onbewust met een volkomen onwerkelijk ledental zaten, aanmerkelijk verbeterd. Daarbij komt — en deze Driemaster spreekt daarover duidelijke taal — dat niet alleen al onze districten, maar ook vele afdelingen zeer tijdig en goed van start gaan. Ik ben er daarom van overtuigd dat wij op ons congres nog een goede winst zullen kunnen consta-

EERSTE DINSDAG

De eerste dinsdag van iedere maand wordt door de afdeling 's-Gravenhage in hotel 'het Gouden Hoofd' aan de Groenmarkt te Den Haag een borreluur gehouden. Naar de redactie wil aannemen zullen ook niet-Hage-zenen op dit maandelijks borreluur, dat steeds om 17.30 uur begint, van harte welkom zijn.

De eerste dinsdag is een dorstige dag. Immers ook het district Noord-Holland-Utrecht organiseert elke maand op die dag een bijeenkomst waar de spirituelen niet vergeten plegen te worden. In café 'de Ouw Herberge' in de Handboogsteeg (rustig gelegen tussen Spui en Heiligeweg) te Amsterdam komen elke maand vanaf half negen (8.30 uur) de dorstige JOVD-ers bijeen.

Eerste bijeenkomst in Den Haag en Amsterdam: **dinsdag 6 oktober**. En nu zullen de eerste de laatste wel niet zijn.....

VIER DISTRICTSEVENEMENTEN

U hebt in de vorige Driemaster al kunnen lezen dat alle districten het seizoen 1964-1965 met een groot districtsgebeuren zouden inzetten. Gaarne publiceren wij hieronder korte samenvattingen van de programma's, zoals deze thans zijn vastgesteld. Het hoofdbestuur is zeer verheugd dat de districten door deze activiteiten tonen hun taak als stimulators van afdelingen en leden te verstaan. Wij wensen alle deelnemers succesvolle bijeenkomsten toe!

H. WIEGEL

I. 26 en 27 september: Op ter Drommedaris

Van het bestuur van het district Noord-Holland - Utrecht ontvingen wij het voorlopig programma van het befaamde districtsweekend te Enkhuizen, dat dit jaar op 26 en 27 september wordt gehouden.

Hoogtepunt zal zijn een debat over de **Troonrede**. Verder zal het onderwerp 'bestuursvorm van de onderneming' worden besproken, voorafgegaan door een huishoudelijke vergadering. Vooral voor de losbollige lezertjes moet het interessant zijn te weten dat ook het grote **districtsbal** (met dag en nacht geopende bar!) niet zal worden vergeten. Vul meteen de elders in deze Driemaster afgedrukte bon in!

II. Prof. Belinfante in Groningen op 3 oktober

Het district Noord start het nieuwe seizoen op 3 oktober. Dan wordt in café-restaurant 'Suisse' te Groningen een kadercursus gehouden. Op het programma staat het onderwerp „**Staatsrecht en Democratie**” dat zal worden gedoceerd door **prof. mr. A. D. Belinfante**, hoogleraar in de rechtswetenschappen aan de Sociale Faculteit der gemeente-universiteit

te Amsterdam. Dan volgt een broodmaaltijd, en tenslotte zal op een huishoudelijke vergadering o.a. een bespreking worden gewijd aan de onderwerpen 'bestuursvorm van de onderneming' en 'PBO'. Nadere inlichtingen: Savornin Lohmanlaan 66 te Groningen.

III. Prof Oud in Zuid-Holland

op 3 oktober

Het district Zuid-Holland blijft bij dit alles niet achter; ook hier wordt een districtsdag gehouden, en wel op 3 oktober in café-restaurant 'den Hout', Bezuidenhoutseweg te Den Haag. Op het programma van deze dag, die om 13.30 uur begint, staat een inleiding door Zijne Excellentie, de Minister van Staat, **prof. mr. P. J. Oud**, over het onderwerp: „**de jongeren en het liberalisme**”. Verder komen aan de orde een huishoudelijke vergadering, een forum over het onderwerp 'bestuursvorm van de onderneming', een diner, een quiz, en tenslotte een groot **JOVD-bal**. Deze dag, waarvan het feestelijke gedeelte mede wordt georganiseerd door de afdeling Den Haag, belooft — gezien het programma — een groot succes te worden.

IV. 10 oktober: reclame en politiek

Ook ons kleinste district, gelegen in het Oosten des lands, houdt een districtsdag in Apeldoorn. Daar zal tijdens een ledenvergadering het nieuwe bestuur in functie komen, en men gaat er spreken over de onderwerpen die op het congres aan de orde komen. Dan volgt een gezamenlijke **koffiemaaltijd**, terwijl daarna de heer **Callandt** (Aku) een inleiding zal houden over het onderwerp „**reclame en politiek**”. De dag (waaromtrent U nadere inlichtingen kunt krijgen bij: Jacob Damsingel 14 te Zutphen) zal met een gezellig bal (of een gezellige boel — dat was in de brief die wij erover kregen onleesbaar) worden besloten. Vóór deze districtsdag zal door, of in samenwerking met, het districtsbestuur in elke afdeling een avond worden belegd. Hulde, actieve oosterlingen!

RECTIFICATIE

Een zeer storende fout in de tekst van de resolutie Demostaat, afgedrukt in het juninummer van de Driemaster, geeft ons aanleiding daarop nog terug te komen. In de bijlage werd onder punt 5 gesteld: „als voor een partij het aantal zetels volgens e.v. minder bedraagt”. Het woordje „minder” had moeten zijn „meer”.

teren. In het bijzonder kunnen daartoe de districtsevenementen, die eind september of begin oktober worden gehouden, bijdragen. Alle leden van de JOVD krijgen daarmee een goede start van ons lustrumseizoen geserveerd: op deze bijeenkomsten met hun goede programma's kunnen zij hun enthousiasme voor de JOVD tonen, en de onderlinge betrekkingen weer eens versterken! Ook de kaderdag draagt aan die goede start bij.

Ik reken erop dat de stand van zaken in de afdelingen — die op een gezamenlijke werkvergadering van hb en districten, op 5 september te Amersfoort gehouden, uitgebreid is besproken — de komende maanden nog aanzienlijk verder zal verbeteren. Er is dit jaar door velen heel wat werk verzet, maakt U allen het succes zo groot mogelijk!

H. WIEGEL, vice-voorzitter

DISCUSSIONOTA

Het hoofdbestuur heeft de Resolutiecommissie inzake de P.B.O. verzocht een discussienota op te stellen. Deze zou dan op de Centrale Kaderdag op 4 oktober als uitgangspunt voor de discussies kunnen gelden.

Waar men bij een gesprek over de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie veelal uitspraken hoort over het democratische karakter van de publiekrechtelijke organen, is het niet te verwonderen, dat de commissie getracht heeft de oorzaken daarvan op te zoeken.

De commissie is na grondige bestudering tot de conclusie gekomen, dat deze bezwaren te splitsen zijn in oplosbare en onoplosbare. Bij de onoplosbare problemen is de commissie o.a. gestoten op de volgende punten.

1. Het verstrekken van het actieve en passieve kiesrecht aan alle bedrijfsgenoten is naar de mening van de commissie niet in te voeren.
2. De positie van de ongeorganiseerde bedrijfsgenoot is dusdanig, dat van hem nauwelijks enige invloed op het beleid kan worden verwacht.

Naar de mening van de commissie zou het aanbeveling verdienen wanneer de volgende oplosbare punten gewijzigd werden.

1. Het instellen van publiekrechtelijke bedrijfsorganen bij wet in plaats van bij A.M.V.B.
2. Een volledige openbaarheid van de vergaderingen en beraadslagingen. De commissie meent, dat hierbij een verplichte motivering

van de uitgebrachte stem zou kunnen worden ingevoerd.

3. De voorlichting aan de bedrijfsge-noten van het publiekrechtelijke orgaan zal naar de mening van de commissie dienen te geschieden door het aanwijzen van bepaalde vakbladen als haar officieel orgaan.

VAN DE HB-TAFEL

Drs Erwin Nypels opende de op 29 augustus in Amersfoort gehouden hoofdbestuursvergadering met een dankwoord aan de beide vice-voorzitters die zijn taak tijdelijk hebben waargenomen.

De algemeen secretaris deelde mede dat de voor het HB het komend jaar aangezochte kandidaten hebben toegezegd hun kandidatuur te aanvaarden.

De afdeling Rijswijk-Voorburg-Delft zal het komend seizoen het onderwerp „recreatie en vrijetijdsbesteding” gaan bestuderen.

De begroting 1964-1965 werd door het HB goedgekeurd, evenals de Driemasterbegroting. Beide begrotingen zijn inmiddels naar de afdelingen gezonden. Ook de voorlopige beschrijvingsbrief is naar de afdelingen gestuurd. Het jaarverslag van de algemeen secretaris staat gepubliceerd in deze Driemaster.

De financiële jaarstukken zullen nog naar de afdelingen worden gezonden. Tenslotte heeft het hoofdbestuur een uitgebreide discussie gewijd aan de concept-resoluties over de 'PBO' en de „bestuursvorm van de onderneming”.

Namens het hoofdbestuur,

H. WIEGEL

dAGENDAg

23-9: op een bijeenkomst van de afdeling Zutphen spreekt de heer Blokker over „bestuursvorm van de onderneming”.

24-9: bijeenkomst van de afdeling Groningen.

26 en 27-9: **DISTRICTSWEEKEND** van het district Noord-Holland - Utrecht in „de Drommedaris” te Enkhuizen (zie elders deze pagina).

2-10: propaganda-avond van de afdeling IJmond-Haarlem.

3-10: **DISTRICTSDAG** van het district Zuid-Holland te Den Haag, café Den Hout, Bezuidenhoutseweg (zie elders deze pagina).

3-10: ledenvergadering en **KADERCURSUS** van het district Noord in café Suisse te Groningen (zie elders deze pagina).

4-10: landelijke **KADERDAG** te Amersfoort in „de Oude Tram”, waar zullen worden besproken de concept-resoluties over „bestuursvorm van de onderneming” en over „de PBO”, aanvang 11 uur.

6-10: liberale sociëteit van het district Noord-Holland - Utrecht vanaf 8.30 uur in 'd Oude Herberg, Handboogsteeg (tussen Heiligeweg en Spui) in Amsterdam.

6-10: borreluur van de afdeling Den Haag in 'het Gouden Hoofd' op de Haagse Groenmarkt; aanvang 17.30 uur.

8-10: algemene jaarlijkse ledenvergadering van de afdeling Den Haag in café-restaurant „de Kroon” aan het Spui; aanvang 8 uur.

9-10: ledenvergadering van de afdeling Leeuwarden.

10-10: **DISTRICTSDAG** van het district Oost in Apeldoorn (zie elders deze pagina).

31-10 en 1-11: **DERDE LUSTRUMCONGRES IN AMSTERDAM!!!**

ONAANVAARDBAAR

In de Driemaster van juli/augustus geeft de heer Heyting namens het Hoofdbestuur een nadere toelichting op het „onaanvaardbaar” in Dalfsen. Daarbij haalt hij artikelen aan, welke naar aanleiding van de gebeurtenissen in Dalfsen zijn verschenen in de Driemaster van juni en in Het Sloepje, het afdelingsorgaan van 's-Gravenhage, van dezelfde maand, respectievelijk van de hand van de heer Van der Most en van de hand van ondergetekende.

In beide artikelen werd het beleid van het HB bekritiseerd met termen als „ongezonde pressie” en „door-drukmentaliteit”.

Dat het HB hierop nader is ingegaan en er in feite een discussie is ontstaan over de taak en de plaats van het HB binnen onze organisatie, is slechts verheugend te noemen.

Ondanks het feit echter, dat de heer Heyting in zijn artikel in zijn algemeenheid de taak van een bestuur juist weergeeft, is m.i. de handelwijze van ons bestuur op de vergadering in Dalfsen jammer genoeg niet met deze algemene richtlijnen in overeenstemming geweest.

Het HB wilde, zoals de heer Heyting schrijft, het verenigingsbelang dienen. Of het verenigingsbelang ook werkelijk gediend is, lijkt mij hoogst twijfelachtig!

Immers, men moet dan zeker **niet** de mogelijkheid tot een gezonde en vruchtbare discussie al van te voren torpederen door iedere suggestie uit de vergadering af te doen met:

„Dank U wel meneer die en die voor Uw uiteenzetting, maar wat wilt U eigenlijk? Het door ons voorgestelde reorganisatieplan wordt aanvaard, of.....”

De rest mag U zelf invullen! Dat loopt uiteen van direct aftreden tot aftreden met ingang van het nieuwe verenigingsjaar, hetgeen inderdaad een nogal surieuze formule mag worden genoemd.

Het lijkt er verdacht veel op, dat het HB, denkend aan het feit, dat een ieder weet, hoe moeilijk het is de juiste mensen te vinden voor bestuursfuncties, bewust of onbewust van zijn, in deze zeker aanwezige, machtspositie misbruik heeft gemaakt.

In dit licht bezien is het gebruik van het woord „onaanvaardbaar” inderdaad weloverdacht te noemen!

De steeds groeiende oppositie tegen het HB-beleid was dan ook niet zozeer meer tegen het reorganisatieplan gericht dan wel tegen deze machtsdemonstratie.

Inhakend op wat de heer Van der Most in zijn artikel voorstelt aan gaande een nadere bestudering van de omstandigheden, waarin door een bestuur de zetelkwestie mag worden gesteld, lijkt het mij gewenst de CKC de volgende, extra taak te geven:

De CKC moet taak en plaats van het HB binnen de vereniging aan een nauwkeurige bestudering onderwerpen.

Dit lijkt mij nuttiger dan een bestudering van de taak en de plaats van de afdelingen in het geheel!

Deze mag men toch genoegzaam bekend veronderstellen en een studie hierover is toch wel wat te veel van het goede!

Het culminatiepunt van de oppositie tegen het HB was de motie van de heer Jansen van Rijswijk-Voorburg-Delft.

Hierin werd, zoals bekend, gevraagd om heropening van de discussie over het reorganisatieplan.

De heer Heyting beschuldigt mij er nu van in het juni-nummer van Het Sloepje enige onwaarheid te hebben geschreven naar aanleiding van de behandeling van deze motie door het HB.

De tekst waarom het gaat is, ik citeer:

„Wie schetst onze verbazing, toen het HB plompverloren van deze mo-

tie een halszaak wenste te maken en begon te dreigen met aftreden!”

Nu zegt de heer Heyting, dat het HB er geen halszaak van heeft gemaakt, maar dat aanneming van deze motie slechts geen uitvoering ervan tot gevolg zou hebben gehad! Hij spreekt hierbij het vermoeden uit, dat de vergadering hem dan wel niet goed begrepen zal hebben!

Dat is dan toch wel het toppunt!

Als het inderdaad zo is geweest, dat deze motie bij aanneming slechts tot gevolg zou hebben gehad, dat zij niet zou worden uitgevoerd, waarom zou er dan voor de indieners, waar- onder mijn persoon, reden zijn geweest de motie in te trekken? Geen enkele toch zeker?

Neen, het is wel degelijk zo, dat de vergadering te horen kreeg, dat het HB bij aanneming van de motie zou heengaan, althans zeker met ingang van het nieuwe verenigingsjaar!

Daarom is deze motie ingetrokken en onder protest!

Indien ik dus de heer Heyting goed begrijp, dan had hij zich toendertijd in Dalfsen wat beter moeten uitdrukken!

Jammer, dat dat niet is gebeurd, heel jammer.

Het wederzijds begrip is hierdoor wel wat in de knel komen te zitten! Met klem wijs ik dan ook de beschuldiging van de heer Heyting, dat ik een pertinente onwaarheid zou hebben geschreven, van de hand.

Deze verdraaiing van de feiten is voor mij ten ene male „onaanvaardbaar”!

P. A. CAROL

EEN GOEDE KRANT

is beter dan een verre vriend!

★

f 12.50 per kwartaal

Voor studenten
belangrijke reductie

**ALGEMEEN
HANDELSBLAD**

FIGEE - VLAARDINGEN N.V.

**SCHEEPSBOUW
SCHEEPSREPARATIE
MOTORENREPARATIE**

**STAALBOUW
APPARATENBOUW
TANKS
PIJPLEIDINGEN
WATERZUIVERINGSSAPP.**

T. P. DE GEUS

AANNEMERSBEDRIJF

GROND EN WEGENBOUW

Kantoor: Schubertlaan 6 - Leidschendam - Tel. 0 1761-1618

VARIOS

elektroden - lastransformatoren

Varios-Fabrieken N.V. - Groningen - Rotterdam

N.V. Aannemersbedrijf

v/h **J. STAM**

Kortenaerstraat 3

ZWIJNDRECHT

Tel. 01850 - 5839

WONINGBOUW

**Scheeps-
reparatie-
bedrijf**

Waalhaven Pier 8 - Rotterdam

Telefoon 77610 (3lijnen)

Na 18 uur: 73554, 70341, 41782, 171502

en Machinefabriek

Voor al uw motorreparaties:

**MOTOREN EN MACHINE FABRIEK
„KINDERDIJK”**

Motoren voorradig in vermogens van 8-750 pk.

Middelland 59, KRIMPEN a/d LEK
Tel. 01895 - 3244; 010 - 240878

N.V. Scheepsbouwwerf - Machinefabriek

„DE KLOP”

Industrieweg 4

Sliedrecht

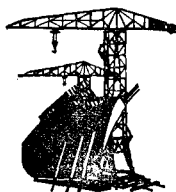
Voor betere en gezondere oogst:

AA-BESTRIJDINGSMIDDELEN en ORIGINELE ZAAIZADEN
WIERSUM GRONINGEN

BOELE's

Scheepswerven en
 Machinefabriek N.V.

BOLNES

N.V. ROTTERDAMSCH KOPER- EN METAALGIETERIJ

H. F. A. WEIJER

GUSTOWEG 43 · ROTTERDAM

TELEFOON Nos.: 66038 - 66490

TELEFOON NA 6 UUR 74863

Isolatie- en
 Plaatwerkbedrijf

„ROTAMISOL“

Uitvoerders van warmte-, koude- en geluidsisolatie

Kantoor: IPELO 15, ROTTERDAM - Telefoon 175507

Vuurvaste stenen in alle soorten

„MOLISOL“ moler isolatiestenen

Vuurvaste isolatiestenen

Zuurvaste stenen

„PRODORITE“ chemisch besten-
 dige produkten levert:

N.V. Gouda Vuurvast

Verenigde Vuurvaste-Steenfabrieken

Gouda - Telefoon 6744 - (1820)

DE VRIES ROBBÉ & Co
GORINCHEM

staalconstructies metalen ramen en deuren

Aannemersbedrijf

Fa. W. VAN HATTUM
 & Zonen

Bagger-,
 Grond-,
 Rijs- en
 Glooiing
 werken

ZALTBOMMEL
 TELEFOON 594

ANNO 1774

A. VAN HOBOKEN & Co.

BANKIERS
 ROTTERDAM
 PARKLAAN 32-34

BIJKANTOREN:
 's-GRAVENHAGE
 RHENEN

CORRESPONDENTSCHAP:
 WIJK BIJ DUURSTED

**DE ROTTERDAMSCH
 DROOGDOK MIJ N.V.**

U wordt snel ingelicht

over gebeurtenissen in binnen- en
 buitenland, als U op een goed
 ochtendblad geabonneerd bent.
 Terwijl U slaapt, stroomt nieuws
 binnen uit het gehele land en uit
 alle delen der wereld. Het Alge-
 meen Dagblad wordt 's nachts ge-
 drukt en 's morgens vroeg bezorgd.

- onafhankelijk
- actueel
- sport
- markt- en beursberichten (o.a. New York)
- belangwekkende advertentie-pagina's
- onderhoudende lectuur
- vrouwenrubriek
- tekenverhalen
- geïllustreerde feuilleton

Algemeen Dagblad

Rotterdam, Witte de Withstraat 73

L. SMIT & ZOON
 KINDERDIJK

voor

Baggermaterieel

Zeesleephboten

Alg. Scheepshouw

F. ONNES & ZOON
 WUNHANDEL · GRONINGEN

een oude naam
 voor goede wijn

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN VAN DE ONAFHANKELIJKE LIBERALE
JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

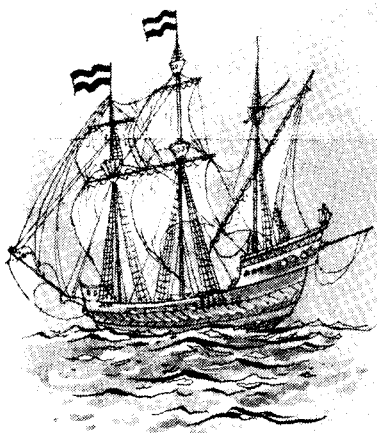
KOELING
DIEPVRIES

C. BOON

Piet Heinstraat 1
Tel. 01840-2771
SLIEDRECHT

NAAR HET DERDE LUSTRUM

ONZE EREVOORZITTER, prof. mr P. J. Oud heeft eens gezegd: De J.O.V.D. is de veer in het liberale uurwerk. Vijftien jaar, nu al weer, heeft die veer gespannen gestaan. Vijftien jaar, vanaf 1949, hebben duizenden jongeren zich ingespannen om het liberalisme veerkrachtig te doen zijn. Vijftien jaar hebben besturen bijeenkomsten georganiseerd. Vijftien jaar hebben voorzitters hun bestuur en leden gestimuleerd. Vijftien jaar hebben secretarissen hun jaarverslagen gemaakt, hun correspondentie gevoerd. Vijftien jaar hebben penningmeesters met de grootste moeite contributies geïnd. Vijftien jaar hebben hoofd-, districts-, afdelingsbestuursleden en commissieleden hun krachten aan de J.O.V.D. gegeven. Maar bovenal: vijftien jaar hebben wij samen, ieder op eigen terrein en naar eigen kunnen, datgene gedaan wat wij in 1949 als onze taak op de schouders hebben genomen: „de jongeren in kennis te brengen met, en te doordringen van, de verantwoordelijkheden, welke het staatsburgerschap hun oplegt, hen daarbij in het bijzonder voorlichtend omtrent de liberale beginselen, zonder een politieke vorming in ruimere zin te verwaarlozen”.

3^e LUSTRUM-CONGRES

EN THANS aan de vooravond van de viering van ons derde lustrum, kunnen wij — in alle bescheidenheid — constateren dat ons werk niet zonder resultaat is gebleven. Want al is de J.O.V.D. (nog) niet de grootste onder de Nederlandse politieke jongerenorganisaties, zij is wel de meest actieve, zij is wel de enige met een onafhankelijk geluid, zij is de best georganiseerde, en zij is één van de weinige waarvan het ledental zich praktisch niet in ongunstige zin ontwikkelt. Dat laatste verschaft geen vreugde alleen; het is betreurenswaardig, dat het de meeste van de andere politieke jongerenverenigingen niet goed gaat. Wij moeten er zeker de les uit trekken de komende jaren met onverflauwde inspanning ons werk te doen.

MAAR NU BEHOEVEN WIJ alleen aan ons Congres, dat op 31 oktober en 1 november in Amsterdam wordt gehouden, te denken. Daar zullen wij ons vijftienjarig bestaan op grootse wijze vieren. Daar zullen oude vriendschappen weer worden aangeknoopt en nieuwe gesloten. Daar zullen herinneringen uit het grijze J.O.V.D.-verleden worden opgehaald, en zal nieuwe historie worden geschreven. Daar gaat worden teruggezien op de achter ons liggende vijftien jaar, en uitgekeken naar het volgende lustrum. Het terugkijken naar vroeger, het ophalen van herinneringen, het weerzien van oude vrienden, is één van de fijnste gebeurtenissen van een lustrumviering.

HET VOORUITZIEN NAAR de toekomst, het plannen maken, het enthousiast aan het werk gaan, is nog fijner. Wij gaan straks over vijftien dagen ons vijftienjarig bestaan herdenken. Wij gaan op de laatste dag van oktober en de eerste van november in Amsterdam een groot feest vieren. Het wordt een Congres dat ongetwijfeld zal slagen, en waardoor wij ons de komende jaren met nog meer energie, met nog meer geestdrift voor onze J.O.V.D. zullen gaan inzetten.

Wij hebben een grote taak, niet alleen ten aanzien van de Nederlandse jongeren, maar ook ten opzichte van het liberalisme. Ons erelid, drs H. A. Korthals, die op 31 oktober in Amsterdam de congresrede zal uitspreken, heeft eens gezegd: de J.O.V.D. is het geweten van het liberalisme.

Moge het ons gegeven zijn dat wij, als leden van de onafhankelijke liberale Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie, met enthousiasme en verantwoordelijkheidsbesef onze taken de komende jaren zo goed mogelijk zullen vervullen.

Komt op 31 oktober 1964 naar Amsterdam, ONZE J.O.V.D. IS HET WAARD!

HANS WIEGEL

Hulp aan ontwikkelingslanden

Naar aanleiding van een brief over de hulp aan de ontwikkelingslanden, gericht aan de leden van de Staten-Generaal, de Minister-President, de Minister van Buitenlandse Zaken alsmede diens Staatssecretaris en ondertekend door een groot aantal jongeren-organisaties op politiek en maatschappelijk terrein, deelt het Dagelijks Bestuur van de onafhankelijke liberale Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie het volgende mee:

Hoewel het grote belang van de hulpverlening ook voor de J.O.V.D. vaststaat heeft het bestuur van de J.O.V.D. desgevraagd geweigerd de brief te ondertekenen, aangezien het bestuur deze brief slecht voorbereid en onvolledig en daarom ongeschikt voor publicatie achtte. Terwijl enerzijds in de brief een duidelijk oordeel wordt uitgesproken over de omvang van de hulp blijven even belangrijke vraagstukken, zoals controle op de besteding van de hulp en de wijze van hulpverlening volledig buiten beschouwing. Onder die omstandigheden geeft de J.O.V.D. de voorkeur aan een goede bestudering van het vraagstuk boven het ondertekenen van de in haast aan haar voorgelegde brief.

J.O.V.D.-historie

De J.O.V.D. viert zijn derde lustrum en hoewel liberalen van nature meer voor- dan achteruitkijken en het verleden ons niet erg dicht aan het hart ligt, wekt een doorbladeren van vijftien jaren Driemaster (want ook die is al zo oud) sluimerende doch dierbare herinneringen op aan een kort maar al roemrijk verleden. Chronologisch geschiedde in deze vijftien jaar het volgende:

1949: 26 februari, Pulchri Studio in Den Haag: plechtige opening van de J.O.V.D. Dit geschiedde als volgt: in de boezem van de V.V.D. was een commissie opgericht onder voorzitterschap van D. W. Dettmeyer om een organisatie van liberale jongeren voor te bereiden. Na vier commissievergaderingen en na een oproep die in de liberale pers was afgedrukt, werd met spanning de 26e februari tegemoet gezien, de dag dat de eerste openbare vergadering zou worden belegd. De belangstelling, die de jongeren toen al voor de liberale zaak toonden, deed deze vergadering tot een laaiend enthousiasme uitgroeien. Hoogtepunten waren: de voortreffelijke rede van de heer Korthals, de verkiezing van een voorlopig bestuur en de spontane aanbieding door Gert Stempher van ons maandblad. Vijftien jaar is kort, maar toch ook lang geleden; Gert Stempher mijmerde in de Driemaster van oktober 1959 over de wereld van de dagen van de 26e februari 1949: de leiders van toen waren Stalin, Truman en Attlee, Nederland was in conflict met Indonesië, op deze 26e februari 1949 werd melding gemaakt van het sneuvelen van 32 Nederlandse militairen. Tezelfdertijd draaide Kees Pellenaars z'n rondjes in de Antwerpse zesdaagse en kon men 's avonds over de radio luisteren naar „Negen heit de Klok” (TV bestond nog niet).

1949 was het jaar van de start van de J.O.V.D. Tien afdelingen waren er toen in november het eerste congres in Utrecht plaats vond met een zeer uitgebreide agenda, waarvan het vaststellen van statuten en huishoudelijk reglement de hoofdschotel vormde. Dit jaar stond volledig in het teken van opbouw en uitbouw van de organisatie.

1950: Het aantal afdelingen verdubbelde dit jaar van tien tot twintig. Er werden een kadercommissie, een propaganda- en een kampcommissie ingesteld. De brochure-reeks startte met nr. 1, over de beginselverklaring. Het eerste zomerkamp in Holten werd een volledig succes. Tachtig J.O.V.D.-ers kwamen in „Het Gouden Hoofd” te Amsterdam bijeen voor het tweede congres. Mr. N. E. H. van Esveld uit Rotterdam hield de congresrede. In tegenstelling tot de huidige gewoonte speelde deze hele bijeenkomst zich af op één zondag en misten we nog een evenement dat latere congressen zo boeiend maakte: het bal. Tenslotte vermelden we, dat de J.O.V.D. toetrad tot de W.F.L.R.Y. en dat tweemaal een landelijk conferentieweekend in Vierhouten werd belegd.

1951: Oprichting van de afdeling Meppel en omstreken, met een lezing door de voorzitter van de J.O.V.D.-afdeling Groningen, K. van Dijk. Landelijk J.O.V.D.-weekend in de jeugdherberg Kralingen met inleiders van alle politieke jongerenorganisaties over sociale problemen; interessant was ook de ontgroening van recalcitrante eerstejaars. Eerste vraaggesprek van Ferry A. Hoogendijk wordt in de Driemaster gepubliceerd. Tweede zomerkamp op de kampeerboerderij in Holten onder de

roemrijke leiding van Tim de Vries. Weekend op de Paasheuvel te Vierhouten ter voorbereiding van het congres. Het hoogtepunt: het congres in Zwolle, twee dagen lang! Dit congres telde 170 deelnemers, het aantal afdelingen steeg tot 26, het aantal leden met 350. Drs H. A. Korthals wordt het erelidmaatschap der J.O.V.D. aangeboden, hetgeen door de vergadering met een minutenlang stormachtig applaus wordt bekrachtigd. De heer Korthals spreekt ook de congresrede uit, terwijl resoluties worden aangenomen over liberale sociale politiek en over Europese integratie.

1952: Oprichting van het district Zuid-Holland. Benelux-weekend in de jeugdherberg Altevener te Arnhem met weinig Belgen, geen Luxemburgers en mooi weer buiten. Het district Noord-Holland nodigde de heer Berkhouwer als spreker uit. In mei kwam de trekpaardenconferentie bijeen in de Kroon in Amsterdam. In de zomer ontstond enig contact met jonge Duitse liberalen. Het Centraal Kader kwam begin november in Amersfoort samen en hield zich onder meer onledig met een sprekerswedstrijd. Het roemruchte congres in Dordrecht had als hoogtepunt een enthousiaste rede van prof. Oud.

1953: Het jaar begon met een prettig bericht: aan de Statuten van de J.O.V.D. werd Koninklijke goedkeuring gehecht. Tweede trekpaardenconferentie te Amsterdam over organisatorische problemen. Grolloo staat z'n berenkuil voor een weekend af ten behoeve van een conferentie over Europa en het liberalisme. Het zomerkamp werd wéér een groot succes, ditmaal gehouden in de kippenhokken van Nijverdal. Het congres koos dit jaar Meppel uit als vergaderplaats. 225 deelnemers discussieerden en dansten twee dagen vol, namen een resolutie aan over de werkgelegenheidspolitiek, luisterden naar de enthousiast uitgesproken congresrede van drs. H. A. Korthals, en maakten een uitstapje naar Staphorst.

1954: Landelijk weekend in de „Tempel” te Overschie. De eerste afdeling beneden de Moerdijk, Eindhoven, wordt onder veel belangstelling geboren. Ook het Noorden organiseert: 200 leden kwamen in

Zuidlaren bijeen voor de derde districtsdag van het district Noord. Het zomerkamp roept en meer deelnemers dan ooit tevoren namen aan dit lustrumkamp bij Winterswijk deel; regen, plezier, Amor, ballen in de soep en liberale vraagstukken wisselen elkander af. Het Centraal Kader vergaderde door, dit jaar sprak o.a. dr L.G. Kortenhorst, voorzitter van de Tweede Kamer, over het beschoppelijk mandement. Naar aanleiding van vijf artikelen van Hein Roethof, voorzitter van de J.O.V.D., in „Vrijheid en Democratie” over de liberale toekomst en een kritische analyse van de huidige liberale situatie, stelde het H.B. aan de V.V.D. voor een bespreking hierover met de V.V.D. te houden. Op 13 en 14 november viert de J.O.V.D. het eerste lustrum in Carlton te Amsterdam. Hoogtepunten: de congresrede van mevrouw A. Fortanier-de Wit, resoluties over het radiobestel en de woningbouwpolitiek, benoeming van Gert Stempher tot lid van verdienste, het cabaret van de afdeling Amsterdam, de rondvaart door de grachten en het bal met Max Tailleur.

1955: Het aantal brochures is tot vier gestegen en de J.O.V.D. heeft ook een insigne! Dalfsen ontving vele leden voor een trekpaardenconferentie met een boeiende lezing van dr B. W. Kranenburg over „de harde kern”; een van de verdere attracties bleek te zijn het rondreizen van ene Edgar N. in zijn mooie blauwe pyama. Ditmaal trokken de zomerkampers naar Markelo, de Centraal-Kaderleden naar Ermelo (lezing door dr Jan Schouten), en de congressisten naar Groningen. Onder de Martini smaakte een echte Groningse koffiemaaltijd best, luisterden we naar de congresrede van dr B. W. Kranenburg, namen we de resolutie over onderwijs aan en vierden we feest.

1956: In de „Tempel” in Overschie was het trekpaardenmarkt dit jaar, gecombineerd met een paardenbal en verluchtigd met conjunctuurbewegingen van professor dr H. J. Witteveen. Afdelingen en districten organiseren ook zeer veel lezingen, discussieavonden enz., die echter in dit overzicht moeilijk allemaal kunnen worden genoemd. Zo b.v. het weekend van het district Noord-Holland te Vogelenzang, de St. Nicolaas-joolavond te Vlaardingen, en het lustrumfeest van de afdeling Zuid-Oost-Drente. Het Centraal Kader hield zich bezig met de liberale sociale politiek, Grolloo (de Berenkuil) met de landbouw, het weekend te Nunspeet ook met de landbouw en met gemeentepolitiek,

ERWIN NYPELS

... onze voorzitter ...

en het congres te Eindhoven met... de landbouw (een resolutie), de congresrede van mr W. H. Fockema Andrae, huishoudelijke zaken en pret.

1957: De trekpaarden kwamen het eerste weekend van dit jaar al bijeen te Assen om de organisatie te versterken en om een zeshalve resoluties aan te nemen, over de processen in Indonesië, het radiobestel, de werkende vrouw, de vakdiploma's, Nieuw-Guinea en de Europese integratie. De W.F.L.R.Y. vergaderde dit jaar in Amsterdam. De Driemaster komt nog steeds maandelijks uit en wordt behalve door liberalen ook door anderen gelezen, getuige de commentaren in b.v. „de Volkskrant” en „Het Vrije Volk” over bepaalde artikelen in de Driemaster. De conferenties komen ook regelmatig terug; dit jaar bv. de districtsdag van Zuid-Holland en de landelijke weekends te Amsterdam en te Enschede. Professor Oud werd tijdens de huldiging ter gelegenheid van het feit, dat hij veertig jaar geleden lid van de Tweede Kamer werd, het erevoorzitterschap van de J.O.V.D. en een model van een Driemaster aangeboden. Het congres vond dit jaar plaats in Den Haag en werd geopend in de vergaderzaal van de Tweede Kamer, waar de heer Korthals een openingswoord sprak. Vele jonge liberaaltjes konden zo voelen, hoe ze er later als volksvertegenwoordigers bij zouden komen te zitten. Belangrijke punten van het verdere congres in het Kurhaus: de congresrede door mr H. van Riel, de resolutie over sociale politiek, het diner bij kaarslicht en „When the Saints go marching in”. Het leden-tal van de J.O.V.D. bedroeg 971.

(vervolg op pag. 5)

LIBERALE BEGINSELEN EN POLITIEK

Liberalen bevorderen een onafhankelijke opinievorming, vrij van dogma's. Dat doet eveneens de NRC, die uitgaande van liberale beginselen, onafhankelijk, streeft naar de grootst mogelijke objectiviteit in haar voorlichting en daardoor ook voor vele andersdenkenden een gewaardeerd middel is voor de algemene oriëntatie.

Als U nog niet op de NRC geabonneerd bent, vraag haar dan vrijblijvend op proef.

NIEUWE ROTTERDAMSE COURANT

POSTBUS 824, ROTTERDAM - TELEFOON 111.000

MARGINALIA

Memorabel

Vijftien jaar J.O.V.D. is wel even een herdenkinkje waard. Want welke andere politieke jongerenorganisatie in ons land kan zich erop beroemen gedurende een zo lange tijd organisatorisch volkomen onafhankelijk te zijn gebleven van diegenen, die ervoor in aanmerking komen geestverwant genoemd te worden?

Het is echter te betreuren, dat over ons derde lustrum een schaduw wordt geworpen. Het ledental vertoont een aanzienlijke tendens tot dalen. In een misschien al te jeugdig optimisme heeft men zich verleden jaar geworpen op de campagne „Plan 2000” (andere naam voor het oorspronkelijk evenmin gelukkig genaamde „De Grote Sprong Vooruit”). Hoe gevaarlijk het kan zijn om in de naam van een actie het doel ervan te vermelden, heeft de praktijk in het afgelopen verenigingsjaar wel zeer duidelijk aangetoond: alle enthousiasme, vliegende brigadiers en vrijwilligersbrigades ten spijt heeft het plan niet geheel aan zijn doel beantwoord.

Aan het nieuwe hoofdbestuur mag en moet de eis worden gesteld, dat het zich vóór alles rekenschap geeft van deze stilstand en hem met minstens even grote voortvarendheid zal aanpakken als het huidige hoofdbestuur dat getracht heeft te doen.

Honorabel?

Men kan alle grieven van de V.V.D. tegen het huidige omroepbestel in ons land nagenoeg volkomen delen en het toch zeer diep betreuren, dat de Tweede Kamerfractie van deze partij haar stem tegen de zogenaamde „anti-REMwet” heeft menen te moeten uitbrengen.

Wie kennis heeft genomen van het door de als gespreksleider ongeschikte drs F. A. Hoogen-dijk gevoerde televisie-interview met de heer C. Verolme, of het vraaggesprek heeft gelezen, dat enkele redacteurs van de Haagse Post twee weken geleden met hem voerden, zal als redelijk denkend mens inzien, dat de ideeën van deze man en daarmee zijn hele commerciële eiland een veel ernstiger bedreiging vormen dan het huidige „zuilenbestel”. Hoe goed de bezwaren van liberale zijde tegen deze wet ook werden voorgedragen door mevrouw Van Someren-Downer en mr C. Berkhouter, overtuigen konden zij niet. Als gelegaliseerd breekijzer is de REM onaanvaardbaar.

Dit neemt natuurlijk niet weg dat men waarschijnlijk een wel zeer goede gooi heeft gedaan

naar de gunst van die befaamde „tachtig procent van het Nederlandse volk”. Doch elke medaille blijft haar keerzijde behouden, nietwaar?

Miserabel

Over de houding van de P.v.d.A. temidden van al dit REMgedoe kan men evenmin iets aardigs zeggen. Bij monde van de heren dr ir Von-deling en Kleywegt gedroeg zij zich, alsof zij zelf het „open bestel” ugevonden en gedurende de afgelopen negentien jaren verdedigd had. Indien aan verwerping van de wet wat men noemt politieke gevolgen verbonden waren geweest, zou de socialistische fractie, haar anti-commerciële principes verradend, tegen hebben gestemd: een miserabel spelletje met politieke beginselen

Nu was het alleen de heer F. Goedhart, die (wegens afwezigheid van zijn geestverwant professor Patijn) als enige van de P.v.d.A.-fractie tegen stemde. Hij hield een philippica tegen de „zuilen”, die zelfs mevrouw Van Someren hem moeilijk verbeterd zou hebben. Maar hoezeer hij het gelijk ook aan zijn zijde had, tegen de houding van de heer Goedhart (commissaris van Het Parool, dat óók al een televisie-concessie heeft aangevraagd), gelden dezelfde bezwaren als tegen die van de liberale fractie.

En wat die P.v.d.A.-televisie-uitzending over de V.V.D. en de REM betreft: dit was alweer zo'n stukje rioolpolitiek, zoals men dat alleen van Telegrafisten zou menen te kunnen verwachten.

Honorabel!

De ministers van buitenlandse zaken van de EEG zijn nog steeds bezig om tot een beslissing te komen over fusie en democratisering van de uitvoerende organen van de EEG en een al dan niet gemeenschappelijke residentie. Daartoe behoort ook het Europese parlement en van een wezenlijk parlement mag men verwachten, dat het juist in deze gelegenheid een stem wil hebben. De socialistische fractie toonde 22 september j.l. duidelijk en principieel, dat zij zich niet wenste neer te leggen bij het „over en zonder U” waarin het overleg van de Europese ministerraad dreigde te ontaarden: zij diende een aanvraag in voor een interpellatie over het probleem van de democratisering der Europese gemeenschappen. Een meerderheid van christendemocraten, liberalen en gaulisten weigerde dit. Eveneens werd een socialistisch verzoek verworpen om een recent ver-

slag van de politieke commissie te bespreken, waarin terecht verklaard wordt, dat de zetel van het parlement gevestigd moet worden in dezelfde plaats als de uitvoerende organen. Deze meerderheid bleek (en dat belooft heel weinig van een Europees parlement met alle controlerende bevoegdheden waarover op het ogenblik nog steeds met Frankrijk gesteden wordt) op telefonisch verzoek uit de Europese ministerraad liever voor zich te laten beslissen en wijdde zich dus aan een wel zeer anti-parlementair spelletje.

Gelukkig dat o.a. de Nederlandse liberaal mr Berkhouter zich van zijn mede-liberalen en zijn confessionele landgenoten distancieerde. Principeel stelde hij, dat in het Nederlandse parlement als een zaak van fundamentele democratische orde wordt beschouwd, dat men collega's aan het woord laat komen als zij een toelaatbare zaak ter sprake willen brengen. Met zijn liberale landgenoot ir Baas en enkele Duitse liberalen stemde mr Berkhouter dan ook vóór de interpellatie-aanvraag van de socialisten.

Dat de liberale fractie in het Europese Parlement duidelijk minder liberaal is dan men wellicht zou denken en wensen, is al eerder gebleken. Dat althans de Nederlandse liberalen een echt liberaal geluid laten horen, stemt tot voldoening. Misschien slagen zij nog eens in hun zendingswerk.

Diskriminatie

Medio september legde de economische politierechter te Amsterdam een boete aan enkele aannemers op wegens het uitbetalen van zwarte lonen. Deze zwarte lonen komen op veel grotere schaal voor dan men zich heeft voorgesteld. In zeer veel gevallen blijken zij tot stand te zijn gekomen door chantage van de kant van de werknemers, die naar elders dreigen te vertrekken wanneer hun eisen niet worden ingewilligd.

Het uitbetalen van zwarte lonen is een strafbaar feit. Het is echter volkomen in strijd met het rechtsgevoel, dat alléén de werkgever gestraft wordt bij ontdekking. Op zeer korte termijn dient een wettelijke bepaling gemaakt te worden, die zowel het uitbetalen als het ontvangen van zwarte lonen strafbaar stelt. Van de kant van de werknemersvakcentrales kan men daartegen geen bezwaar verwachten, aangezien zij zich immers meer dan eens tegen de zwarte lonen hebben uitgesproken.

Féést

Gij weet het vrienden, in troonrede en rijksbegroting is ons een weinig opgewekt wenkend perspectief opgehangen over het komende jaar. Er is een verzwarende

kosten op uitgebreide schaal te verwachten. Daarentegen zal er van de zo zeer verbeide en geadverteerde belastingverlaging voorlopig niets komen, voor zover zij al niet op de helling is gezet.

Maar vrienden, treurt niet al te zeer. Volgend jaar staat ons immers alweer een nationaal gebeuren te wachten. Want in dit jaar (1965), zullen wij een lustrum vieren. En wel het vierde lustrum van de bevrijding. Het is dan namelijk twintig jaar geleden, dat ons land door de geallieerden bevrijd werd na vijf jaren van Duitse overheersing (1940-1945). Vanzelfsprekend wil onze voortvarende regering-Marijnen aan deze lustrumviering een extra luisterrijk tintje geven. Daarom heeft zij de rijksbijdrage voor de viering van de nationale bevrijding (5 mei) met zestigduizend gulden eenmalig verhoogd tot een bedrag van liefst honderdduizend gulden (f 100.000,—). Daar zal men voorwaar een onvergetelijk nationaal feestje van kunnen bouwen!

Volgend jaar is het ook vijftwintig jaar geleden dat de Duitsers ons land verraderlijk overvielen (10 mei 1940). Over eventuele regeringsplannen om ook bij dit feit in nationaal verband stil te staan, is op dit ogenblik natuurlijk niets mede te delen.

R. M. MARCUSE

* * *

De Driemaster

Maandorgaan van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.)

Hoofdredacteur: E. T. Hoven.

Leden van redactie:
R. M. Marcuse,
H. Wiegel,
ir. F. Wagenmaker,
G. van der Most (secre.)

Wij wijzen onze lezers erop, dat met ingang van 1 november a.s. het redactie-secretariaat berust bij R. M. Marcuse, Hobbemastraat 19 te Zaandam.

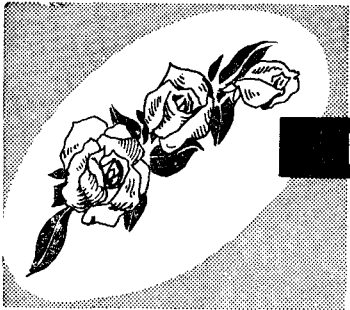
Kopij voor het novembernummer dient nu reeds aan dit adres te worden gezonden.

Adres — Administratie:
Oud Blaricummerweg 5,
Laren (N.-H.)
Telefoon 02953-2231.
Abonnementsprijs minimum
f 5,— per jaar (Voor leden gratis).

Abonnements- en advertentiegeden uitsluitend op postgironummer 13500 van het Gemeentelijk Girokantoor te Amsterdam. Op het BIJ-strookje gelieve men duidelijk te vermelden: „T.g.v. R. A. Heyting, rekeningnummer H. 12590.

Staalconstructies voor alle doeleinden
Speciaalbedrijf voor zwaar plaatwerk
Constructiewerkplaatsen

W. Huizer n.v. Capelle a/d IJssel - telefoon 01804-2657

Bloemsierkunst

IMMINK DE LANGE

ANNO 1805

v/h J. C. de LANGE's Koninklijke Tuinbouwinstelling
Hofleverancier van H. M. de Koningin

MEENT 125 - ROTTERDAM - TEL. 137977-122303

SIMONS

IJZER EN STAAL

STEENPLAETSSTRAAT 10 • TEL. 070-98 65 60 RIJSWIJK (ZH)

stromingstechniek

luchtverhitters
oliestookinstallaties
gasstookinstallaties
airconditioning
ventilatoren

A. DE JONG N.V. MACHINEFABRIEK
HOFLAAN 12 VLAARDINGEN TEL. 01898-3941

MODERNE GARAGEDEUREN:

Kanteldeuren voor één, twee of meer auto's. Voor de kleinste en de grootste auto. Voor autoboxen - voor brandweergarages - voor transportbedrijven. Voor elke particuliere garage en voor elk bedrijf in alle gewenste breedten en hoogten.

Bedrijfsdeuren:

Voor een snelle aan- en afvoer van grondstoffen en goederen. Veilige en viugge deuren, ook met elektrische en afstandsbediening. Deuren die „verdwijnen”. De grootste deuren zonder contragewichten en kabels, door kanteldeurbeslag met kogellagers.

Vrijblijvend advies van werktekening tot en met montage. Volledige service en garantie. Levering van kanteldeurbeslag, complete houten en stalen kanteldeuren. Stalen roldeuren, harmonicadeuren en branddeuren. Telefoon voor uw deurenproblemen 03418 - 2047/2048.

HORMA-Montagebouw Putten - Gld. - Prins Hendrikweg 99 - Postbus 12

Spinners en Twijners
van
Weef- en Tricotgarens

HBU

HBU

**Open óók een
rekening bij de HBU**

Hij is opgetogen over de vlotte service, de persoonlijke behandeling, en de financiële adviezen van de HBU. Bovendien ontvangt hij rente van zijn geld.

Ook voor U: de HBU

HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V.
AMSTERDAM - DEN HAAG - ROTTERDAM

J.O.V.D.-historie

(vervolg van pag. 2)

1958: Een aantal J.O.V.D.-ers doorstond een paar Parijse nachten, de trekpaarden trokken rustig voort (ditmaal naar Vlaardingen), de afdeling Dwingeloo sprak over scheefgetrokken jeugd, de J.O.V.D.-speldjes worden goed verkocht, Arnhemse en Eindhovense leden zijn te gast bij de Jungdemokraten, het kamerlid mr. E. H. Toxopeus sprak voor de Noordelijke Districtsdag te Zuidlaren, Meppel kreeg z'n honderdste lid, de VVD werd de derde partij van het land, dank zij de jongeren zoals men zei, staatssecretaris Schmelzer sprak in de „Vechtstroom” te Dalfsen over bezitsvorming en de heer Eering, voorzitter van de N.V.C. over de vrije vakbeweging, terwijl de zaterdagse maaltijd soep en nogeens soep omvatte, en in de Driemaster werd hevig gediscussieerd over het voor en tegen van bezinningscentra. Assen is dit jaar congresstad. Het erelid drs H. A. Korthals hield de congresrede, als altijd vol strijdlust en warme menselijkheid. De vierhonderd congressisten namen resoluties aan over bezitsvorming, vakbeweging en bejubelden de ledenwinst, die ten opzichte van het vorig jaar 52 procent was: tot 1481 leden.

1959: Het kleine-beetjes-fonds herleeft, de jaarlijkse bijeenkomsten vervolgen hun weg (de trekpaarden nu in Delft en het landelijk weekend in Grolloo), in de Driemaster wordt volijverig gestreden over het openbaar onderwijs, de districten en de afdelingen vergaderen voort en het ledental blijft stijgen. Op 24 en 25 oktober wordt in Krasnapolsky in Amsterdam het tweede lustrum gevierd. De dames voeren het hoogste woord: mevrouw A. Fortanier-de Wit tijdens haar magnifieke congresrede en Rita Reys tijdens het bal. Vijfhonderd leden en gasten waren bij de openingsrede van voorzitter Huub Jacobse aanwezig, een recordaantal. De algemene vergadering bracht de tongen in beweging bij het bekende punt: de verhoging van de afdracht, en de lustrumresolutie ging over sociale zekerheid. Het ledental steeg weer, nu met 38 procent tot over de 2000 leden. De J.O.V.D. bruist van leven!

1960: De trekpaarden galopperen in de Zeister bossen met een boeiende rede door prof. W. Banning, in de Driemaster is de geboorteregeling in discussie, de „Vechtstroom” was weer het toneel van vechtende woordenstromen o.a. over Nieuw-Guinea (inleiders prof. mr. B. V. A. Röling en lt.gen. J. H. Couzy) en het congres te Leeuwar-

den was, evenals alle congressen van de J.O.V.D., een belevenis. Minister E. H. Toxopeus hield de congresrede, de resoluties over verlaging van de kiesgerechtigde leeftijd en Europese integratie werden aangenomen, de resolutie over Nieuw-Guinea haalde de meerderheid niet.

* * *

1961: Elk jaar trekken de paar-den de J.O.V.D. het nieuwe jaar in, dus ook in 1961 en wel in Woudschoten. Het district Zuid-Holland organiseerde in Dordrecht een weekend, waarin een forum, gevormd uit Tweede-Kamerleden van alle grote partijen, discussieerde over commerciële televisie. De Driemaster gaf ook in dit jaar maandelijks een overzicht van de bruisende activiteiten van vele afdelingen. Voorts hadden plaats het tweede lustrum van het district Noord, het landelijk weekend in „Overvoorde” in Rijswijk, en dat in de „Vechtstroom” in Dalfsen (over Religie en Politiek en Landbouw) en tenslotte als jaarlijks hoogtepunt het congres, ditmaal te Arnhem met professor Oud als uitblinkende congresredenaar, met de motie-Hoogendijk, die beoogde dat de J.O.V.D. loyaal zou behoren mede te werken aan VVD-manifestaties, en met een resolutie over kinderbijslag. De J.O.V.D. heeft nu circa 1850 leden.

* * *

1962: De verhouding tot de VVD speelt elk jaar een belangrijke rol in de J.O.V.D. De fameuze motie-Hoogendijk was dan ook nog maandenlang een bron van discussie. De trekpaarden trokken weer naar Woudschoten, waar naast boswedlopen naar Oud-Londen de resolutie Religie en politiek de eindstreep haalde. Op 1 mei organiseerde een aantal afdelingen een bijeen-

komst ter gelegenheid van de Dag van de Arbeid te Den Haag, die ruime aandacht trok. Noord-Holland kwam samen in de Drommedaris, Zuid-Holland in Rijswijk en Noord in Zuidlaren. Gert Stempher nam na dertien jaar afscheid van de Driemaster als hoofdredacteur. Het congres werd te Rotterdam gehouden met mevrouw Van Someren-Downer, die de congresrede uitsprak, met een cabaret, dat zeer geestig en actueel was en met een resolutie over landbouw in Europa.

* * *

1963: Het overzicht is nu bijna ten einde en een ieder zal dit laatste jaar nog vers in het geheugen liggen. Wij memoreren slechts: Woudschoten met kernbom en demoplan, Vlaardingen (Zuid-Holland) met democratie, Zuidlaren (Noord) met minister Korthals, Eakhuizen (Noord-Holland) met drs Sjarif als gewaardeerd spreker, Dalfsen met de afgang van demoplan in eerste instantie, Utrecht (Centraal Kader) met o.a. demoplan, en tenslotte Groningen met het congres: de originele congresrede door prof. mr. C. W. de Vries, huishoudelijke zaken, het J.O.V.D.-bal en de resolutie demoplan.

Vijftien jaren zijn voorbijgegaan. Voorlopig zijn we nog lang niet klaar met ons streven om de jongeren van Nederland de liberale beginselen uiteen te zetten. Voorwaarts dus, samen met de lichte ballast van oude namen en een roemrijk verleden. Het liberalisme is het alleszins waard.

F. W.

Misschien ziet U Amsterdam nog zo!
(Foto: Karel Hofland)

Lustrumprogramma

Zaterdag 31 oktober:

- 12.00 uur - Ontvangst van de gasten en de deelnemers;
- 13.30 uur - Vergadering;
- 16.00 uur - Congresrede door Drs. H. A. Korthals, erelid van de J.O.V.D.
- 17.00 uur - Receptie in de Congreszaal;
- 18.00 uur - Vertrek naar de hotels of pensions;
- 20.00 uur - Diner-dansant;
- 22.30 uur - Bal met attracties tot 4.00 uur in de ochtend.

Zondag 1 november:

- 11.00 uur - Vergadering.
 - 13.00 uur - Rondvaart door Amsterdam met mogelijkheid van lunch aan boord;
 - 14.00 uur - Vergadering;
 - 18.00 uur - Einde van het Lustrumcongres 1964.
- Wijziging voorbehouden.

Ondergetekende:

adres: _____ plaats: _____

afdeling: _____

geeft zich op voor deelname aan het congres op 31-10 en 1-11-'64 (beide dagen) en heeft f 15.— p.p. (incl. alles) overgemaakt op postrekening nr. 877 van de Kas-Associatie N.V. te Amsterdam (op bij-strookje vermelden: „tgv. Organisatie J.O.V.D. 1964) of Gem. Giro A 10500, Amsterdam.

Hij/zij wenst wel/niet bemiddeling bij reservering hotel of pension (f 5.— tot f 7.50).

Hij/zij wens wel/niet een lunch op zondag (voor eigen rekening)

Aanmelding bij R. Hofman, Balistraat 21, Delft (uitsluitend schriftelijk en door de leden persoonlijk dus niet door afdelingen).

EEN GOEDE KRANT

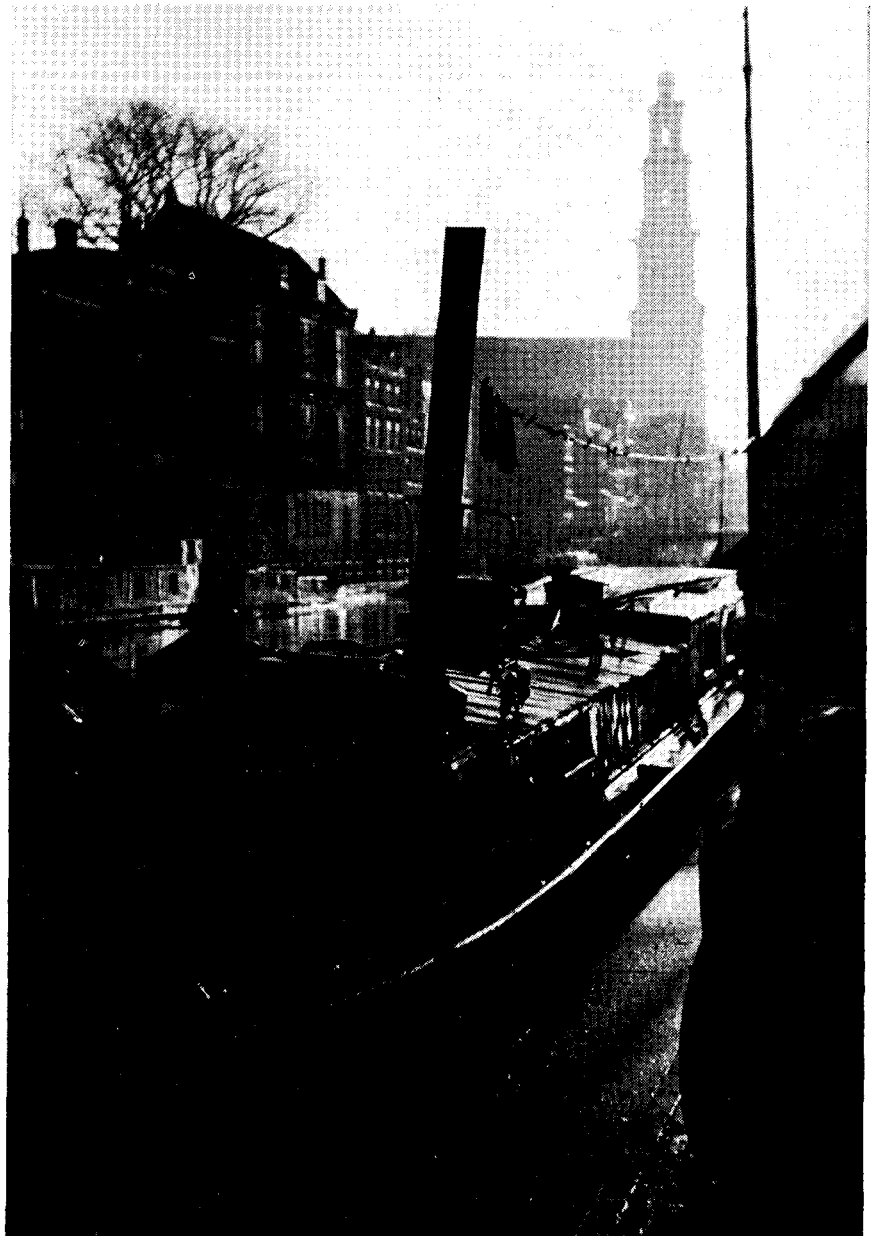
verruimt Uw blik

★

f 12.50 per kwartaal

Voor studenten
belangrijke reductie

**ALGEMEEN
HANDELSBLAD**

Jaarcongres W.F.L.R.Y.

In Voksenasen, een conferentieoord hoog boven Oslo, ontmoetten van 30 augustus tot en met 2 september liberale jongeren uit dertien Europese landen elkaar gedurende het congres van de Wereldfederatie van Liberale en Radikale Jongeren. Voor Nederland vertegenwoordigden Ger van der Most en Roelof Smit de J.O.V.D., terwijl Hans Bakker er namens de Federatie van Liberale Studenten Verenigingen in Nederland aanwezig was.

Voor de congressen van de W.F.L.R.Y. weet men altijd bijzonder mooie vergaderplaatsen te vinden. Voksenasen ligt hoog in de bergen rond Oslo, met een prachtig uitzicht op deze stad en op de Oslofjord. De omgeving is zeer bosrijk en gevoegd bij het mooie en warme weer had deze omstandigheid tot vele wandelingen aanleiding kunnen geven, vooral als de beide geslachten wat evenrediger vertegenwoordigd waren geweest. Nu waren er zes dames op ongeveer zestig heren, hetgeen overigens het aantal aanwezigen op de vergaderingen op een ongekend hoog percentage bracht.

Bovendien waren de onderwerpen, die door een vijftal werkgroepen besproken werden, bijzonder interessant. Zij lagen alle min of meer op het terrein van „Demostaat”, zodat de Nederlandse delegatie althans goede papieren op tafel kon leggen. De onderwerpen, die eerst op een algemene vergadering door een terzake kundige spreker werden ingeleid en vervolgens in de werkgroepen werden doorgenomen, waren: „het versterken van het parlement”, „de rol van experts bij de politieke besluitvorming”, „de rol van organisaties en pressure-groups bij de politieke besluitvorming”, „hoe in onze maatschappij de openbare mening wordt gevormd” (de rol van de massa-media) en „het referendum”. De verslagen van de diverse groepen gaven zowel een aardig beeld van de huidige toestand op deze terreinen in de betrokken Europese landen (van IJsland en Finland tot Zwitserland en Italië) als ook van het bestaan van een in het algemeen toch wel eensgezinde liberalen denkwijze bij de verschillende delegaties. Het congres nam verder een tweetal resoluties aan, één waarin op een samengaan van de E.E.G. en de E.V.A. werd aangedrongen als een

bijdrage in de strijd tegen het communisme en waarin een uitbreiding van de handel met de COMECON-landen werd aanbevolen als een middel voor de wereldvrede; de ander aangaande de ontwikkelingslanden en de dominerende rol die de Verenigde Naties bij de hulpverlening zouden moeten spelen.

In het Executive Committee werd voorts besloten het nieuw ingestelde permanente secretariaat (zoiets als Nettie Hofman) als proef tot 1 januari 1966 in Bonn te vestigen. Het congres nam verder een Reglement van Orde aan en bekrachtigde een reglementswijziging, waarbij de jaarlijkse contributie op één percent van de „jaaromzet” van de aangesloten organisaties, en op tenminste 200 SFr (ca. honderdzevenenzestig gulden) wordt gesteld.

De deelnemers brachten echter niet al hun tijd door met vergaderen. Een diner werd aangeboden door het Noorse liberale dagblad „Dagbladet”, en de Noorse coöperatie verschaftte een lunch — in ruil voor een lezing en een bezoek aan een supermarkt (die er in Noorwegen, tot Uw geruststelling, net zo uitzien als in elk ander Westeuropees land).

De aftredende president van de W.F.L.R.Y., dr Barthold C. Witte, werd tot erepresident benoemd, een terecht verdiende onderscheiding. Hij heeft zijn functie twee jaar lang op uitstekende wijze vervuld. Tot zijn opvolger werd verkozen de Zweed Ingemund Hägg, tot vice-presidenten dr Mario Gerolimetto (Italië) en Ger van der Most (Nederland). Secretaris-generaal werd de Duitser Gerhard M. Meyer en tot penningmeester werd verkozen Michael Steed (Engeland).

Correspondentieadres voor Nederland tot nader aankondiging:

COPOKO, Statensingel 137 A,
ROTTERDAM 4.

CABINES

op elk merk chassis, hetzij normaal besturing of frontbesturing, volledige slaap- of semi-slaapcabines.

LAADBAKKEN

zowel open - met boorden - als met huifconstructie. Uitvoering geheel volgens de voorschriften voor T.I.R. Dekkleden worden in eigen bedrijf gemaakt.

GESLOTEN ALUMINIUM CARROSSERIEËN

alle uitvoeringen te leveren in zeewater-bestendig aluminium. Het opbouwsysteem volgens de modernste methodes, patent S.A.A.G. Zwitserland.

nationaal en internationaal bekend! vraag prijs en inlichtingen.

CARROSSERIEFABRIEK

FIRMA PAUL & VAN WEEDELDE

's-Gravenweg 350 — Nieuwerkerk a/d IJssel (Holland)
Telefoon Directie, fabriek en boekhouding (01803) 841 (3 lijnen)

Fabelachtig, Sensationeel

16-daagse vliegreis naar Egypte

met volledige verzorging in luxe hotels naar keuze in Caïro, Luxor, of Alexandrië: f 640.—

Vertrek wekelijks. Boeken of inlichtingen:

Reisbureau Oilers,
Moorsehuys, Abstederdijk 1-3, Utrecht
Tel. 030-26850

ANKERSMIT'S

TEXTIELFABRIEKEN N.V.
DEVENTER

Spinners - Wevers - Ververs - Drukkers

Abraham van Stolk & Zoonen

Koninklijke Houthandel N.V.

POSTBUS 1100

Rotterdam

TEL. 010-35400

BETONKEIEN

en

BETON ANTI-KRUIPSTEEN

In kleuren grijs en heiderood

Voldoen aan de hoogste eisen
Keur en acceptatie op het werk

N.V. Heesseltsche Steenfabriek
v/h W.P. DE VRIES en CO.

Heesselt (Gem. Varik) - Telefoon Ophemert (03445) 271

V. N. K. KANTOORMACHINES

**schrijvende
tel- en rekenmachines**

TRIUMPH

Schrijfmachines

V.N.K.

Franco
levering

Boekhoudmachines

ADMINISTRATIE SYSTEMEN

TECHNISCHE SERVICE DOOR HET GEHELE LAND

VERENIGDE NEDERLANDSE KANTOORMACHINEHANDEL N.V.

Beukelsdijk 160 - Tel. 010-5 10 52 - Rotterdam-6

OP UW VERZOEK KOMEN WIJ VRIJBLIJVEND BIJ U

Beschrijvingsbrief

Ingevolge artikel 39, lid 3 van het Huishoudelijk Reglement doe ik U onderstaand de beschrijvingsbrief voor de algemene ledenvergadering d.d. 31-10 en 1-11-1964 toekomen.

Voor de goede orde wijs ik U op art. 38 H.R., waarin het stemrecht is geregeld in het bijzonder op lid 3 en 5, welke bepalen:

- de afdracht aan het hoofdbestuur over het aan de vergadering voorafgaande kwartaal (dus per 1-10-1964) dient uiterlijk 14 dagen vóór de aanvang van de vergadering door de penningmeesteresse te zijn ontvangen;
- de namen van de afgevaardigde(n) en eventuele plaatsvervangers dienen uiterlijk 14 dagen vóór de aanvang van de vergadering aan het algemeen secretariaat te zijn opgegeven.

AGENDA

- Opening door de landelijk voorzitter drs E. Nypels: **OM DE TOEKOMST VAN HET LIBERALISME.**
- Benoeming leden notulencommissie 1964-1965.
- Notulen ledenvergadering d.d. 26 en 27-10-'63 en 6 en 7-6-1964.
- Ingekomen stukken en mededelingen.
- Benoeming lid van verdienste.
- Jaarverslag algemeen secretaris.
- Jaarverslag algemeen penningmeesteresse.
- Verslag kascommissie 1963-1964.
- Beleid hoofdbestuur: a) 1963-1964; b) 1964-1965.
- Begroting 1964-1965: a) Driemaster; b) algemeen.
- Verkiezing leden hoofdbestuur 1964-1965.
- Verkiezing kascommissie 1964-1965.
- Verkiezing lid van de Raad van Beroep.
- Behandeling resolutie P.B.O.
- Behandeling resolutie „Bestuursvorm van de Onderneming”.
- Voorstel wijziging reglement van orde voor algemene ledenvergaderingen.
- Bestuursoverdracht.
- Aanwijzing plaats en datum algemene ledenvergadering 1965.
- Voorstel resolutieonderwerpen 1964-1965.
- Wat verder ter tafel komt.
- Rondvraag.
- Sluiting.

Toelichting op de agenda:

Ad 6: Het jaarverslag is gepubliceerd in het septembernummer.

Ad 7 en 10: Jaarverslag en jaarstukken worden de afdelingen nog toegezonden; begroting Driemaster en algemeen zijn de afdelingen met de voorlopige beschrijvingsbrief d.d. 29-8-'64 aangeboden.

Ad 11: De heren drs E. Nypels, R. Hofman, H. Wiegel en G. Ch. O. Boosman stellen zich niet herkiesbaar; ingevolge art. 41 ad a stelt het hoofdbestuur de navolgende kandidaten:

R. A. Heyting, Laren, voorzitter;

D. R. F. Breemen, Resuwijk, vice-voorzitter (org.);

Drs H. D. Schouten, Bilthoven, vice-voorzitter (pol.);

P. H. R. Jonker, Groningen, alg. secretaris;

Mej. A. A. v. d. Sluis, Emmen, alg. penningm.;

Mej. J. H. Carol, Den Haag.

Voorstellen voor tegenkandidaten kunnen, vergezeld van een schriftelijke bereidverklaring van de betrokkene, uiterlijk drie weken vóór de aanvang van de vergadering bij het algemeen secretariaat worden ingediend.

Ad 13: Het hoofdbestuur stelt voor mr A. A. Boender te Den Haag her te benoemen.

Ad 14 en 15: Ontwerpresoluties zijn gepubliceerd in het septembernummer.

Ad 18: Het hoofdbestuur stelt voor Den Haag d.d. 6 en 7 november 1965.

Ad 19: Voorgesteld worden de onderwerpen **BEVOLKINGSVRAAGSTUK, WONINGBOUW en RECREATIE EN VRIJETIJDSBESTEDING.**

Delft, september 1964.

Drs E. NYPELS (voorzitter)

R. HOFMAN (alg. secretaris)

U las nu net de beschrijvingsbrief: een serieus stuk. Maar het congres kent ook luchtiger momenten zoals in voorgaande jaren het cabaret van de afdeling R.V.D. heeft aangetoond.

Twee bestsellers

Twee pocketbooks hebben dit jaar zeer veel aandacht getrokken, waardoor zij binnen enkele maanden de zoveelste druk bereikten. Toen ik ze kocht, waren beide reeds de 70.000 exemplaren gepasseerd. Deze pockets zijn: „Eerlijk voor God”, de Nederlandse vertaling van „Honest to God” door de Anglicaanse bisschop van Woolwich, J. A. T. Robinson, en „Ik Jan Cremer” van Jan Cremer. „Eerlijk voor God” heeft daarbij zijn wereldfaam al te pakken, „Ik Jan Cremer” zal volgens krantenberichten binnenkort ook in diverse vertalingen verschijnen.

Beide boeken zijn typerend voor de moderne tijd, maar wel op een volgslagen verschillende wijze. Beide revolteren tegen de gevestigde instellingen en de schijnheiligheid, stappen op vele lange tenen en trappen vele heilige huisjes in, maar de een op negatieve en de ander op positieve wijze.

„Ik Jan Cremer” is een (gedeeltelijk gefingeerde) autobiografie van iemand, die juist alles doet, wat „fatsoenlijke” mensen aanstoot geeft, zijn verhaal wemelt dan ook van de „vieze” woorden, van saillante details uit de zelfkant van de maatschappij, van sarcasme, corruptie en sadisme. De 145 hoofdstukken zijn vaak korte verhalen, die zonder verband elkaar opvolgen. Het is vlot geschreven, keihard en totaal zonder scrupules. De seksuele scenes, die overvloedig voorkomen (en die een groot aantal in de volkstaal levende en ongeschreven woorden voor het nageslacht te boek stellen) zijn dermate weinig erotisch geschreven, dat men er koud noch warm van wordt. Ieder die zich ergert aan een of andere „gezetten” instelling (en wie is dat niet, zeker bij de jongeren) komt bij Cremer aan z'n trekken. Ook ieder, die iets wil begrijpen van de rancuneuze houding van velen (men leze de ingezonden stukken van de Telegraaf) kan deze in vergrote vorm terugvinden bij Cremer. Eveneens wanneer men de mentaliteit, die tot Auschwitz en dergelijke uitwassen leidde, wil bestuderen, geeft Cremer ongevraagd medewerking.

„Eerlijk voor God” is een geheel andersoortig boek. Het strijdt tegen de huidige gevestigde christendomsmelijke mentaliteit — het Kerstmischristendom, dat de kerk gebruikt (zoals Daniël de Lange in „Wending” schrijft) om temidden van sparregroen, braadlucht en warme jeugderinneringen z'n religieuze behoeften te doen. Robinson wil een revolutie ontketen tegen onze traditionele geloofstaal, die het geloven in de weg staat. Hij wil het geloof bevrijden van zijn ballast, die het in de loop der eeuwen heeft gekregen en die het werkelijk geloven en de missionaire taak van de christenen in de weg staat. In het voetspoor van drie Duitse theologen, die reeds lang bekendheid genoten, doch nu via pragmatische angelsaksische woorden pas bij de grote massa bekend raken, strijdt Robinson voor een **mondig mens**, die geen **religie** (is gelijk aan behoefte bij de mens aan een antwoord en een verklaring, waar het menselijk kunnen en begripen eindigt) vooropstelt om te geloven. Dit boek, dat natuurlijk een zuiver intern-christelijke zaak raakt, is toch uiterst belangrijk voor zijn gevolgen. Het christendom is nu eenmaal zo verbonden met onze hele cultuur en ook met de politiek, dat het ook voor politiek-geïnteresseerden zeer nuttig is de geestelijke ont-

wikkelingen bij te houden. Een geheel nieuwe aanpak van het christelijk getuigenis en het afwerpen van zijn ballast (waaronder ik ook de AR en CHU versta) zal ongetwijfeld ook politieke gevolgen hebben. Zo snel zal dit evenwel niet gaan. De gevestigde instellingen en gewoonten zijn niet zo eenvoudig weg te werken. De belangstelling voor dit pocketboek bewijst in ieder geval, hoe men in nieuwe ideeën is geïnteresseerd.

Deze belangstelling heeft het gemeen met „Ik Jan Cremer”. Het succes daarvan zal voor een deel aan de vieze woorden liggen, die het de faam van „schokkend” hebben gegeven. Ik vind het niet schokkend (rondom de school, in de studentenwereld of in militaire dienst zijn ons die woorden allang geleerd), ook niet in zijn sadistische verhalen, want daarin zijn veel betere schrijvers te vinden. In tegenstelling tot „Eerlijk voor God”, die de christenheid werkelijk geschokt heeft en die tot zeer veel reacties — meest negatieve uiteraard — heeft geleid, kan „Ik Jan Cremer” o.i. onmogelijk erg schokken, tenzij men erg achterloopt of erg vast „gevestigd” is. „Ik Jan Cremer” kan wel een goede uitwerking hebben als bevrediging voor ontevreden, teleurgestelden en bezwaarden. Het is tenslotte gunstiger dat deze lieden door „Ik Jan Cremer” te lezen hun onlustgevoelens kwijtraken dan dat ze deze koelen op hun medeburgers. Dat dergelijke boeken een versterking van de onzedelijkheid en sadisme in de hand werken, geloof ik niet. Volgens mij gebeuren er onzedelijker en meer sadistische dingen bij erotische en moordfilms, die gekuisd in woorden en door weglating van „het” meer opwekken dan een boek als „Ik Jan Cremer”.

Concluderend kunnen we wel zeggen, dat beide boeken zich zeer intensief met de grondslagen van onze cultuur, die op z'n grondvesten staat te trillen, bezig houden. Jongeren hebben minder gauw de neiging om de kop in het zand te steken en om gewoon op de oude voet door te gaan zonder zich iets van nieuwe ontwikkelingen aan te trekken. Ook politiek-geïnteresseerde jongeren zullen daarom voor deze beide bestsellers belangstelling hebben.

F. WAGENMAKER

ADIPOCIRE

De minister van sociale zaken en volksgezondheid heeft in 1962 een commissie ingesteld met dr Wester als voorzitter om een rapport uit te brengen betreffende onvolledige vertering van begraven lijken. Deze commissie is enige tijd geleden met dit rapport gereed gekomen. Aanleiding van het rapport is het feit, dat maar zeer weinig mensen een „eeuwig” graf kunnen verwerven en dat dus zeer vele begraven Nederlanders geen langere grafrust dan de wettelijke vastgestelde termijn van tien jaar mogen ondervinden.

Deze tien jaar is destijds gekozen omdat men veronderstelde dat in die tijd de lijken zover zijn vergaan dat alleen de beenderen zijn overgebleven. In werkelijkheid blijken echter vele nog geheel of nagenoeg geheel intacte lijken gevonden te worden bij de ruiming van de graven. Oorzaak van dit verschijnsel is de vorming van de zg. adipocire, dat ontstaat door een chemische omzetting van het lichaamsvet en dat een sterk conserverende werking heeft. De door adipocire misvormde lijken (vervolg op pag. 9)

UIT ONZE ORGANISATIE

PLAN 2000

Nu wij, twee weken voor ons congres, staan aan de afsluiting van het verenigingsjaar 1963-1964, wil ik, in dit laatste plan-2000-overzicht van mijn hand, trachten enige eindconclusies te trekken. Toen wij onze actie startten leek het waarschijnlijk dat in totaal ongeveer 200 leden, merendeels ondergebracht in dode of slecht draaiende afdelingen, zouden moeten worden afgeschreven. Nu blijkt dat dit getal veel te gering is geschat: het zijn er 500 geworden. Daardoor is, zo vermeldt ook het jaarverslag van de algemeen secretaris, het streefgetal 2000 nog niet gehaald. Dit is uiteraard zeer te betreuren.

Wat wel is bereikt, is in de eerste plaats een betere communicatie tussen hoofdbestuur, districten en afdelingen. Dit heeft geleid tot een sterke verhoging van enthousiasme en activiteiten van leden en diverse besturen. Een reëler ledental, een goede 'bemanning' van de districtsbesturen, dat zijn de bijkomende, en zeker geen bijkomstige, resultaten!

In dit eindverslag past ook een woord van dank aan al diegenen, met wie ik in een goede sfeer en fijne teamgeest heb mogen samenwerken. In de eerste plaats geldt dat Dick Heepke, die als plan-2000-secretaris heel wat brieven en rapporten heeft moeten schrijven. En voorts geldt dat al die hoofdbestuur-

ders, districtbestuurders, en ex-bestuursleden, die ten koste van heel veel tijd en geld zoveel werk hebben verzet. Niet werd steeds bereikt waarop was gehoopt, teleurstellingen moesten wel eens worden geïncasseerd, en toch hebben zij altijd hun enthousiasme behouden, en bleven zij werken aan de taak die zij op zich hadden genomen.

Dit laatste plan-2000-overzicht dat ik mag schrijven wil niet alleen terugkijken, maar ook vooruitzien. Het komend jaar zal op de basis, die dit seizoen is gelegd, worden voortgebouwd. Deels met medewerking van hen, die ook dit jaar reeds hun capaciteiten toonden, deels met nieuwe krachten.

Eén van de nieuwelingen zal de vice-voorzitter-organisatie van het hoofdbestuur zijn. Ik heb in de hb-candidaat voor deze functie, Fred van Bremen, alle vertrouwen. En wanneer hij wordt gekozen hoop ik, dat hij het komend jaar zal kunnen rekenen op die medewerking die U allen, afdelings-, districts- en hoofdbestuursleden, mij het afgelopen seizoen in zo ruime mate hebt gegeven.

H. WIEGEL, vice-voorzitter

JOVD-VODJes

Voor het congres hebben zich al zeer velen aangemeld. Deze Driemaster biedt aan diegenen die willen meevaren, maar hun monsterboekje nog niet hebben ingestuurd, de laatste kans. Vul in die bon! En vergeet de pecunia (voor de niet-gymnasiasten: Uw congresbijdrage) niet.

Onze vrienden uit het grootste district (hoe lang nog, oosterse, noordholland-utrechtse en zuidhollandse vrienden?) gaan misschien gezamenlijk de reis naar het congres maken. Om twee redenen uitstekend: gezellig, en... zo worden gevaarlijke dwaaltochten in het donkere Amsterdam voorkomen!

Die dooltochten kunnen de liefhebbers trouwens beter na het congresselijk feest (wat zou U denken van een uur of vijf, zes, 'smorgens?) onder beproefde Amsterdamse leiding maken. Vanwege de vele duistere grachten: zwemdiploma meenemen.

Jullie, en nu we toch een feest naderen, hoe ik toch geen U meer te zeggen, hè?, jullie zult je wel steeds hebben afgevraagd wie toch altijd die steeds geestige limmericks maakt. En dat is daarom zo'n goede vraag omdat deze slimme limmericker zeker een prijs zou verdienen. Bescheidenheid echter belet hem zijn naam aan de grote klok te hangen. U zoudt daarbij toch niet geweten hebben waar de klepel was gebleven. Daarom incognito en onder pseudoniem:

Wij gaan ter congres in Amsterdam waar de J.O.V.D. al meer kwam, want: vijftien jaar jong en steeds still going strong eist een feest zoals er nog

[nooit kwam!]

Wat een uitstekende kennis van het engels!

En, welke afdeling krijgt dit jaar wegens echte of vermeende activiteiten de JOVD-wisselbeker? Er zijn er zoveel die de beker verdienen, maar wie krijgt hem?

Sterkt alle vrienden en vriendinnen in hun voornemen zich op 31 oktober naar Amsterdam te begeven, daar zien wij dan elkaar, en we gaan er iets groots van maken!

VERENIGINGSRAAD

Zaterdag 5 september kwamen in Amersfoort leden van het hoofdbestuur en van de districtsbesturen bijeen ter bespreking van de situatie in de afdelingen, de te nemen maatregelen, de (inmiddels gehouden) districtsevenementen, en verschillende andere punten de JOVD betreffend. Deze vergadering, die ook door verschillende van de kandidaat-hoofdbestuursleden werd bijgewoond, bracht aan het licht dat de toestand der afdelingen zeker het komend seizoen nog verbeterd moet worden. En wat evenzo belangrijk is: duidelijk bleek dat de personen die het jaar 1964-1965 de districten leiding zullen gaan geven, zich van die taak bewust zijn, en ook reeds vele voorbereidingen hebben getroffen teneinde dit te verwezenlijken.

De werkvergadering van de vijfde september was niet alleen een startpunt van activiteiten, maar ook een eindpunt. Na de algemene ledenvergadering op 31 oktober en 1 november zal de Verenigingsraad worden geïnstalleerd: Dan zal, zowel op politiek als organisatorisch JOVD-terrein, een goede gedachtenwisseling tussen hoofdbestuur, districten en werkcommissies, verder kunnen worden verbeterd.

T.V.-DEBAT

Op 22 oktober a.s. zal in hotel Gooiland te Hilversum een groot openbaar debat worden georganiseerd over het omroepbestel. Deze avond, die georganiseerd wordt door het bestuur van het Politiek Jongeren Contact Gooi (waarin ook de Gooise JOVD vertegenwoordigd is), zullen met elkaar in discussie treden mevrouw Haya van Someren-Downer (VVD) en mr H. van Doorn (voorzitter der KRO). Mr Van Doorn, die onlangs het verzoek deed aan de VVD in de (schamele) tien minuten televisiezendtijd te mogen reageren op uitspraken van mevrouw Van Someren in een plaats gehad hebbende VVD-televisieuitzending, krijgt op deze wijze gelegenheid het zijne te zeggen. En wat aardiger is: anders dan bij vele uitzendingen van de omroepverenigingen is hier een droit de réponse voor de VVD aanwezig. Mevrouw Van Someren en mr Van Doorn zullen ons een goed debat leveren. Aanvang 8 uur.

ROTTERDAM

Tijdens de 18 september gehouden ledenvergadering is het bestuur van de afdeling Rotterdam als volgt samengesteld: drs A. A. Ruitenbergh, voorzitter; J. van der Burg, Wer-

kersdijk 8 te Rhooon, secretaris; en C. A. van Drunen, penningmeester.

ZUID-OOST-DRENTHE

Voorafgaande aan een lezing met dia's over de Verenigde Staten van Amerika werd op zaterdag 19 september te Emmen een ledenvergadering gehouden van de afdeling Zuid-Oost-Drenthe. Besloten werd ondermeer de contributie te verhogen tot negen gulden per lid per jaar. Ook besloot men tot uitgifte van een eigen afdelingskrant, mede omdat — zo bleek ter vergadering — in de Driemaster zo weinig aandacht wordt besteed aan regionale problemen, die juist de interesse hebben van vele leden.

GOOI EN OMSTREKEN

Op vrijdag 18 september werd op de jaarlijkse ledenvergadering van de afdeling Gooi en Omstreken het bestuur in nieuwe samenstelling verkozen. Als voorzitter trad af Rob Terschuur, de andere leden (D. Heepke, vice-voorzitter; Antoinette Rambonnet, Rembrandtlaan 43 te Hilversum, secretaresse; E. A. Maan, penningmeester; en T. Treep, lid) waren herkiesbaar, en werden (bij gebrek aan tegenkandidaten?) herkozen. De nieuwe voorzitter, R. A. Heyting, hield na afloop een lezing over de Troonrede.

LUISTER...

Luister donderdag 29 oktober om 18.20 uur naar de VVD-radio-uitzending. Dan hoort U nieuws over de JOVD en natuurlijk speciaal over ons komend CONGRES!

dAGENDAg

- 16/10: 8 uur, Leeuwendaal, Haagweg 121 te Rijswijk: Dr W. Albeda (CNV) spreekt voor de afdeling R.-V.-D. over de vermogensaanwasdeling.
- 24/10: Propaganda-avond der afdeling Walcheren.
- 22/10: 8 uur, Gooiland, Hilversum: debat tussen mevrouw H. van Someren en mr H. van Doorn over het omroepbestel.
- 22/10: 8 uur, Den Haag: lezing over de NATO door kolonel S. H. Hoogterp voor de afdeling Den Haag.
- 31/10-1/11: DERDE LUSTRUMCONGRES IN AMSTERDAM.
- 3/11: 17.30 uur, 't Gouden Hooft, Den Haag: liberale borrel.
- 3/11: 20.00 uur tot ?, de Oude Herberg, Amsterdam (tussen Heiligeweg en Spui): liberale borrel.
- 6/11: 8 uur, Raadhuis te Hilversum: debat JOVD-FJG in de PvdA over radio en tv.
- 19/11: 8 uur, Gooiland, Hilversum: „das Dritte Reich” — gramofoonplaten-avond der afdeling Gooi e.o.

(vervolg van pag. 7)
moeten opnieuw worden begraven, in de hoop, dat ze na een aantal jaren wel zijn verteerd. De beenderen verdwijnen in een massagraf.

Door deze gang van zaken is begraven in Nederland een ethisch en sociaal probleem geworden. Immers, het ruimen van graven met adipocire-lijken is een zeer onverkwikkelijke aangelegenheid, die zeer ver af staat van de hoogstaande gevoelens die de overledene naar deze laatste rustplaats begeleidden. De hele bestaande wijze van begraven wordt aangetast. Een geliefde te begraven, die na tien jaar op een dergelijke wijze wordt „geruimd” is weerzinwekkend. De commissie Wester maakt melding van de mogelijkheid de resten uit de geruimde graven te verbranden, maar stelt dit, gezien de bekende levensbeschouwelijke controverse, niet als conclusie. Zij laat deze conclusie aan de minister over.

Het is te hopen, dat de minister deze oplossing, welke o.i. ethisch en sociaal acceptabeler is dan herbegraven en massakuilen, wel kiest.

F. WAGENMAKER

Nieuwe President in Chili

De verkiezingen in Chili zijn een hoopvol teken in de strijd tegen het in Latijns-Amerika zo groeiend communisme. Chili heeft de afgelopen eeuw een tamelijk stabiele politieke ontwikkeling doorgemaakt, wat vooral aan het democratisch bewustzijn van de middengroepen te danken is. Het heeft aan de toverformule: „nationalisatie” weerstand kunnen bieden en volgt nu de door de Christen-Democratische president Frei aangewezen gematigd linkse koers.

De problemen zijn er niet mals. Een slechte deviezenpositie en een buitenlandse schuld, die het miljard overschrijdt, hebben tot een bezuinigingspolitiek geleid, die toch een devaluatie van de escudo niet kon voorkomen. Dit en de druk, die van de verkiezingen uitging heeft tot een loon- en prijsspiraal geleid, waar zelfs minister Andriessen hoofdpijn van zou krijgen. Een loonstijging van 45 of 35 procent is voor Chileense begrippen niet overdreven. Voor dit land, dat zo van de import

afhankelijk is, is het een hard gelag, dat de voornaamste exportbron: koper, voor negentig procent in buitenlandse handen is. De nieuwe president, die ook door de liberalen gesteund wordt, wil in het kader van de Planpolitiek (uniek voor Zuid-Amerika) grotere samenwerking tussen bedrijfsleven en staat verkrijgen. Door het vergroten van de koperproductie, het verdelen van het land van de grootgrondbezitters onder de kleine boeren, stimulering van de visserij, en verbetering van de infrastructuur hoopt men de welstand van de bevolking op te voeren en te stabiliseren.

G. W. F. W.

EERSTE DINSDAG

Elke eerste dinsdag van de maand: 17.30 uur en later borrel van de afdeling Den Haag, en vanaf 20.30 uur sociëteit van het district Noord-Holland-Utrecht in Amsterdam. Eerstkomende eerste dinsdag: 3 november.

WALCHEREN

Het secretariaatsadres van de afdeling Walcheren is gewijzigd. Als afdelingssecretaris treedt thans op de heer R. H. G. Meyer, Oude Vlissingseweg 58 te Middelburg, tel. 01180-3459. Tevens is een propaganda-avond geplanned op zaterdagavond 24 oktober.

ALBLASSERDAM, DORDRECHT, PAPENDRECHT

Zaterdag 19 september openden de afdelingen Alblasserdam, Papendrecht en Dordrecht het seizoen 1964-1965 met een avond waar drs F. A. Hoogendijk sprak over „Grote en kleine apartheid in Zuid-Afrika”. De heer Hoogendijk zei — blijkens het verslag in het Dordrechts Nieuwsblad van 21 september — ondermeer dat de moeilijkheden die de apartheid met zich meebrengt natuurlijk voor kleurlingen maar ook voor de blanken geldt. Immers, welk standpunt moeten deze innemen, hoe beziet men de houding van de regering, wat heeft men te lijden gehad van opstootjes en relletjes?

De grote opkomst op deze avond doet ons voor een goed seizoen van deze drie Zuidhollandse afdelingen het beste hopen!

Bestuursvorm onderneming

De publicatie van de ontwerp-resolutie „Bestuursvorm van de onderneming” in de Driemaster van september heeft mij doen besluiten enkele kanttekeningen hieromtrent te plaatsen. De figuur doet zich namelijk voor, dat deze ontwerp-resolutie onvolledig is. De onvolledigheid vloeit voort uit de naamgeving. De naamgeving suggereert namelijk de bestuursvorm van de onderneming te behandelen, hetgeen bij nadere bestudering lang niet het geval is; vandaar, dat ik gemeend heb, de onvolledigheid van deze ontwerp-resolutie langs twee zijden aan te tonen, namelijk langs de weg der definiëring en op cijfermatige wijze. Wat is namelijk een onderneming? Een onderneming is een soort bedrijfshuishouding. Maar wat is nu een bedrijfshuishouding?

Wel, een bedrijfshuishouding is een op continuïteit ingestelde organisatie, waarin een door een economisch gezichtspunt beheerste systematische combinatie van productiefactoren

plaatsvindt, welke is gericht op verzorging van een bepaald deel van de maatschappelijke productie. Maar wat voor soort bedrijfshuishouding is de onderneming nu? Wel, een onderneming is een bedrijfshuishouding, die zich doet kenmerken door: zelfstandigheid, het dragen van economisch risico en het streven naar rentabiliteit van het kapitaal.

Met behulp van deze definiëring zien we dus, dat onder het begrip onderneming ook vallen de eenmanszaak, de maatschap, de vennootschap onder firma, de commanditaire vennootschap, al of niet met aandelen, de naamloze vennootschap en de coöperatieve vereniging; en dus niet alleen maar de naamloze vennootschap, zoals de uitwerking van deze ontwerp-resolutie doet suggereren.

Voor mijn cijfermatige benadering heb ik gebruik gemaakt van de cijfers, verkregen door de bedrijfstel-ling van 16 oktober 1950 van het C.B.S. Het overzicht volgt hieronder.

Rechtsvorm	aantal absoluut	ondernem. in %	aantal absoluut	werkz. pers. in %
Eenmanszaak	328.428	85,3	931.110	37,1
V.o.f., Maatschap.	38.276	9,9	347.425	13,8
Comm. venn.	2.618	0,7	55.079	2,2
N.V.	10.597	2,8	959.795	38,2
Coöp. veren.	2.381	0,6	53.110	2,1
Rest	2.626	0,7	165.641	6,6
TOTAAL	384.926	100,0	2.512.160	100,0

Voorlopig uitgaande van deze cijfers zien we, dat het aantal N.V.'s slechts 2,8 procent uitmaakt van het totaal aantal ondernemingen, met andere woorden, de ontwerp-resolutie behandelt dus niet de bestuursvorm van de onderneming, maar de bestuursvorm van 2,8 procent van het totaal aantal ondernemingen. Twee oplossingen zijn er mogelijk: Verandering van de naam van de ontwerp-resolutie in de bestuursvorm van de naamloze vennoot-

schap of Een behandeling van de overige door mij genoemde rechtsvormen er bij op te nemen, ten einde recht te doen aan de naamgeving. Het zou mij echter, gezien de plaatsruimte, te ver voeren om hier deze ontwerp-resolutie te onderwerpen aan een minutieus onderzoek, vandaar, dat ik gemeend heb mij te moeten beperken tot dit zeer belangrijke punt.

J. VAN DER BURG

BUITENLANDSE POLITIEK?

De CoPoKo (Commissie Politieke Contacten) zoekt enkele nieuwe, liefst zeer jonge, leden voor het komend seizoen. Werkterrein van de Commissie: 1. contact onderhouden met andere politieke jongerengroepen in Nederland; 2. fungeren als studiegroep inzake buitenlandse politieke situatie; 3. contacten onderhouden met geestverwante buitenlandse organisaties. AANMELDINGEN (met inlichtingen betr. leeftijd, talenkennis, etc.) graag bij de voorzitter, de heer G. van der Most, Statensingel 137 A, Rotterdam-4.

Parelgrijs (of niet ?)

.....Nog een vleugje parfum. Een streepje zwart hier en daar. Nu de lippen aanzetten. Zou de rok nu goed vallen? Nog eens voor de spiegel heen en weer gedraaid. Ja, zo is het helemaal naar de zin. Vele liberaalskes zullen de laatste zaterdag van deze maand zich zo, nerveus en kritisch, op het congres voorbereiden. Dat is maar goed ook. Want zij zullen toch met hun vrolijke toiletjes de fleur van het congres moeten bepalen. Van de heren kun je dat niet verwachten. Die komen natuurlijk weer in hun gewone saaie pak, met hooguit een verzorgde plooi en verder netjes gepoetste schoenen. Van enige fantasie zal er wel helemaal geen sprake zijn. Maar ik doe het anders deze keer. Ik zal met die sleur breken. Ik zal tot in de puntjes verzorgd in Kras verschijnen. Ja, maar wat is in de puntjes verzorgd? In ieder geval betekent dat een blauw pak, dat kan niet anders. Maar het blijft een beetje gewoon. Er moet een accent bijkomen. Een horlogeketting, bijvoorbeeld. Ja, maar dat betekent ook een vest. Een grijs

vest. Hoe noem je dat grijs ook weer? Parelgrijs, geloof ik. Zou ik op die manier geen indruk maken? Eigenlijk zou een jaquet nog veel mooier zijn. Per slot van rekening ga je naar een receptie. Dan moet ik morgen dus beslist naar John Kennis om een pak te huren. Wat een omhaal! En met zo'n ding val je natuurlijk wel erg uit de toon. Als je het goed bekijkt is die J.O.V.D. toch niet zo leuk. Men heeft er geen gevoel voor stijl, laat staan voor levensstijl. Af en toe kom je een liberaal tegen, die het uiterlijk vertoon bij feestelijke gelegenheden tot zijn recht wil laten komen en naar waarde weet te schatten. Dat is de rampzalige minderheid naar wie niet geluisterd wordt. Nee, bij nader inzien geloof ik, dat ik mijn reputatie maar niet op het spel zal zetten. Laat ik maar weer met de grijze massa meedoen. Dus gewoon in mijn eigen pak. Maar jammer blijft het.

SPIONEUR

J. JASKI**koffieautomaten**

VOLLEDIGE INSTALLATIES VOOR AUTOMATISERING VAN
WINKELS- **KANTINES**
EN RESTAURANTS

Utrechtseweg 10, Hilversum, tel. 02950-43486

HEINSIUS

Transport- en Vervoermaatschappij N.V.

Calandstraat 58 — Rotterdam
Telefoon 11.12.73 — 12.15.59

Bevrachtingen Expeditie Transportovername

Van den Herik's Aannemingsbedrijf

Aannemers van alle voorkomende

glooingwerken
rijswerken
grondwerken
kademuurwerken

Joh. Kraaijeveldstraat 9
Tel. 0 1840 - 3345
Sliedrecht

H. P. GELDERMAN & ZONEN N.V.

Oldenzaal

KATOEN

RAYON

TERLENKA

tevens GLASWEEFSELS

voor alle industriële doeleinden

L.E. Hofkes & Co, N.V.**Ververij**

WIERDEN (O)

NORMAAL- EN DIKWANDIG NAADLOZE STALEN BUIZEN
NIEUWE GELASTE STALEN BUIZEN

NIEUWE GASPIJPEN
GEBRUIKTE ELEKTRISCH GEREINIGDE VLAMBUIZEN
REGENWATERAFVOERPIJPEN

VEERSE DIJK 271a

HENDRIK IDO AMBACHT

TELEFOON DORDRECHT (01850) 2 81 11, 2 81 12 en 2 71 75

NA 18 UUR (01850) 2 82 32 en 2 77 92
(30) 26828

WIJ LEVEREN

DOZEN

uit Massief Carton

*Speciaal voor
export.*

N.V. Strocartonfabriek v/h

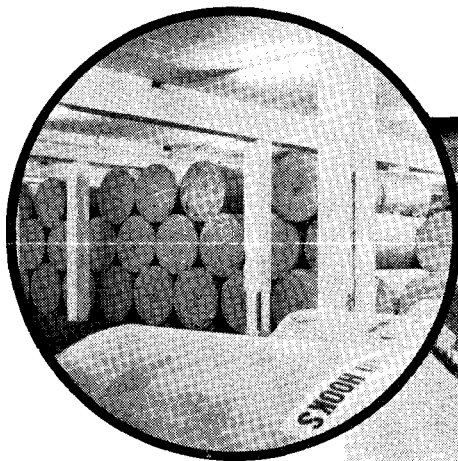
E. Free & Co.

OUDE PEKELA

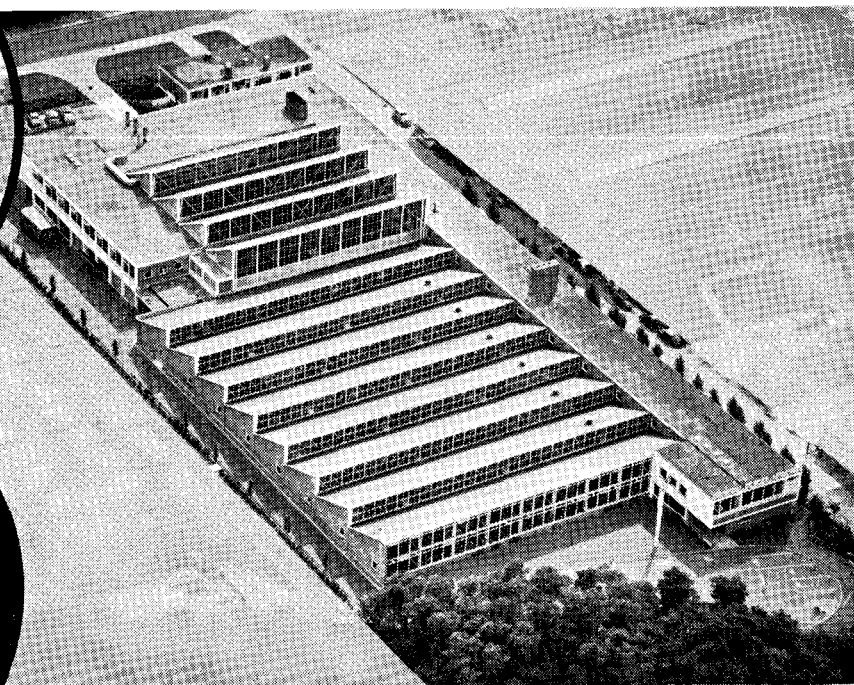
Telefoon 05978 - 2233, 2 lijnen

beeld van de boer

Dit perspectief van Drukkerij de Boer is de luchtreiziger voorbehouden. Hij krijgt van de uiterlijke omvang van dit grootbedrijf een imposante indruk. Maar de meer aardse perspectieven van de Boer kan ieder gewaar worden die in contact treedt met deze Hilversumse drukkers (die zeker niet leven bij de gratie van mammoet-opdrachten alleen). Achter al uw additionele verkoopmiddelen zet de Boer haar volle kracht. Zij plóégt voor u.

Papieraankopen
lopen in de miljoenen bij
de Boer. Tijdig inkopen vraagt
een goed oog en oor voor de markt.
De eigen uitgaven, de bladen in ex-
ploitatie, het drukwerk van de klanten
- ze eisen een verziende blik. De goed-
gevulde magazijnen bleken altijd
een juiste investering. De Boer kan
er ieder van laten profiteren die
iets te drukken of te ex-
ploiteren heeft.

DRUKKERIJ EN UITGEVERIJ V/H C. DE BOER JR. N.V.
ZEVERIJNSTRAAT 4 - HILVERSUM - TELEFOON 02950-13051

Betondrukpalen systeem de Waal

Rotterdam, Thurledeweg 19- Telefoon 0 10-65219

Amsterdam, Gen. Vetterstraat 77- Telefoon 0 20-155611

*een betere toekomst met de V.V.D.
een betere kijk op die toekomst met
een Groeneveld-bril*

GROENEVELD-BRILLEN
Oostplein 45 · Rotterdam
Tel. 010-112344

Voor Uw was
naar **BORGH**

Tevens Uw adres voor Chemisch Reinigen
N.V. STOOM- EN CHEMISCHE WASSERIJ
v.h. C. D. BORGH & Zn.

Bellevoystraat 75 · ROTTERDAM · Telefoon 32631-36235

TRIPLEX & BOARDHANDEL D. BRAND

„Picus“-Betontriplex — Meubelplaten — Deuren

Spangeseekade 115 — ROTTERDAM

Tel. 010 155241 - 151060

N.V. NASK

MAKELAARS IN ASSURANTIËN

GRONINGEN ROTTERDAM
U. EMMIUSSINGEL 59 WESTERSINGEL 93

„VOSMER“

TECHNISCHE HANDELSONDERNEMING

Wooldriksweg 46 - Enschede
Tel. 05420-8883, 9010 - Telex 32161

Wij leveren moderne permanent bewoonbare gezinscaravans voor 5 personen. De enige caravan, die uitgerust is met gas, water, elektriciteit, watercloset en oliehaard.

De ideale oplossing voor Uw woningzoekende werknemers.

Wij verstrekken U alle gewenste inlichtingen en kunnen U tevens een groot aantal van deze caravans tonen.

BETONFABRIEK „MIJNLIEFF“

POSTBUS 14 — DRUTEN — TELEFOON 08879-2050

VOOR: BIMS BETONDAKEN
VLOER- EN WANDPLATEN
TRILBETON ELEMENTEN
SIERBETON
GLOOIINGEN
PREFABBOUW

**n.v. Houthandel
v.h. W. KUNST**

★

EEMSKANAAL Z.Z. 19

GRONINGEN

Telef. 05900 - 36541 *

N.V. Lijm- en
Gelatinefabriek

„Delft“

TWEE TORENS

Telefoon 25242 - Delft

N.V. SCHEEPSWERVEN

„PIET HEIN“

voorheen

FIRMA W. SCHRAM & ZONEN

WERVEN TE BOLNES
EN PAPENDRECHT

Twee dwarshellingen, elk 115 mtr
lang. Overdekt droogdok 116 x 30
meter, geschikt voor het zwaarste
materiaal.

Telefoonnummers

Rotterdam 010 194011-194332

Ridderkerk 01896 3644-3409

Papendrecht 01850 3774-8329-20466

ANNO 1774

A. VAN HOBOKEN & Co.

BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34

BIJKANTOREN:
's-GRAVENHAGE
RHENEN

CORRESPONDENTSCHAP
WIJK BIJ DUURSTED

Voor al uw motorreparaties:

**MOTOREN EN MACHINE FABRIEK
„KINDERDIJK“**

Motoren voorradig in vermogens van 8-750 pk.

Middelland 59, KRIMPEN a/d LEK

Tel 01895 - 3244; 010 - 240878

FIGEE - VLAARDINGEN N.V.

SCHEEPSBOUW
SCHEEPSREPARATIE
MOTORENREPARATIE

STAALBOUW
APPARATENBOUW
TANKS
PIJPLEIDINGEN
WATERZUIVERINGSAPP.

Voor betere en gezondere oogst:

AA-BESTRIJDINGSMIDDELEN en ORIGINELE ZAAIZADEN
WIERSUM GRONINGEN

BOELE's

Scheepswerven en
Machinefabriek N.V.

BOLNES

N.V. ROTTERDAMSCH KOPER- EN METAALGIETERIJ

H. F. A. WEIJER

GUSTOWEG 43 - ROTTERDAM

TELEFOON Nos.: 66038 - 66490

TELEFOON NA 6 UUR 74863

Isolatie- en
Plaatwerkbedrijf

„ROTAMISOL“

Uitvoerders van warmte-, koude- en geluidsisolatie

Kantoor: IPELO 15, ROTTERDAM - Telefoon 175507

Leeuwenstijn - Staalbouw

Schiedam - Jan van Riebeeckweg 10
Telefoon (010) 15 32 52 - 5 32 63

Staalconstructies

Zware plaatwerken

Steek-, spil- en ovale trappen

Pijpconstructies

Hekwerken enz.

N.V.

W. A. HOEK's

MACHINE- EN ZUURSTOFFABRIEK

Hoofdkantoor en Machinefabriek te Schiedam

INSTALLATIES voor de bereiding van zuurstof, stikstof, enz.
COMPRESSORS voor alle gassen en iedere druk.

FRIESCH-GRONINGSCH HYPOTHEEKBANK N.V.

Amsterdam - Arnhem - Eindhoven - 's-Gravenhage
Groningen - Rotterdam

Vlotte behandeling van hypotheekaanvragen

DE ROTTERDAMSCH DROOGDOK MIJ N.V.

N.V. Scheepsbouwwerf - Machinefabriek

„DE KLOP“

Industrieweg 4

Slidrecht

Strijdt voor Vrijheid en Democratie voor iedereen, behalve voor Houtvernielers. Bestrijdt deze door Uw hout onder hoge druk te laten impregneren bij:

v. d. SIJDE'S Houthereiding N.V.

Spui 40 - STRIJEN - Telefoon 0 1854-280

Scheeps- reparatie- bedrijf

en Machinefabriek

Waalhaven Pier 8 - Rotterdam

Telefoon 77610 (3lijnen)

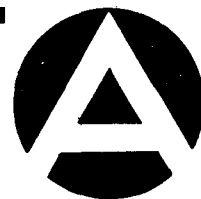
Na 18 uur: 73554, 70341, 41782, 171502

VARIOS

elektroden - lastransformatoren

Varios-Fabrieken N.V. - Groningen - Rotterdam

N.V. BETONDAK

Fabrieken Arkel - kantoor Gorinchem

Gireren van abonnements- en advertentie-gelden betreffende 'de Driemaster' op

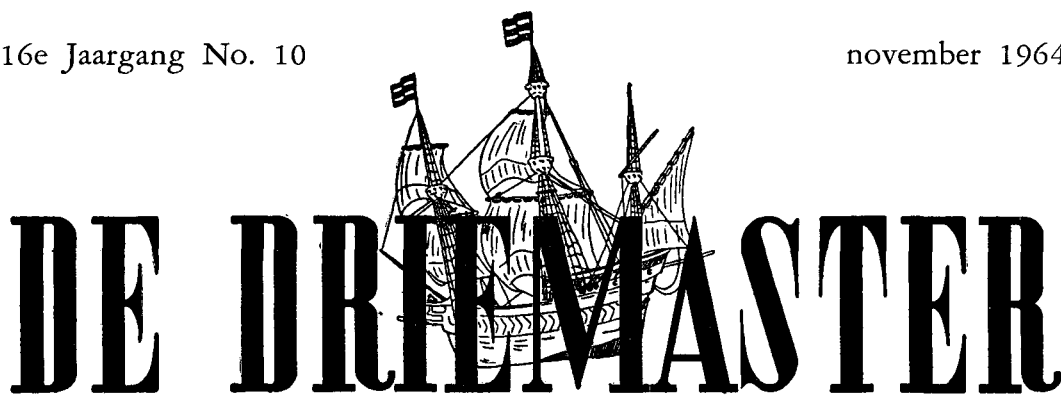
POSTGIRO 13500

van het Gemeente giro-kantoor - Amsterdam.
Op het BIJstrookje vermelden:

ten gunste van H 12590
van R. A. Heyting.

16e Jaargang No. 10

november 1964

MAANDORGAAN VAN DE ONAFHANKELIJKE LIBERALE
JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

**Algemeen
Secretariaat**
Savornin
Lohmanlaan 66
Groningen
Telefoon
0 5900-37511

De toekomst van het liberalisme

De toekomst van het liberalisme is in 't verleden begonnen en de heer Korthals vangt zijn rede dan ook aan — naast zijn gelukwensen aan de lustrumgangers — met in korte trekken de liberale posities van vlak voor de oorlog (Telders), in de oorlog (het liberale verzet tegen de Duitsers), en na de oorlog (oprichting van resp. Partij van de Vrijheid en van VVD) te schetsen. „Het getuigde van moed om in 1949 de JOVD op te richten. Want velen zagen destijds het liberalisme als een zaak van het verleden, een antiquiteit en dan nog wel een gedrochtelijke antiquiteit, verantwoordelijk voor vele misstanden. Zeker, men ontkende niet de betekenis, die het liberalisme had gehad voor de waarborging van de vrijheden en rechten van de mens op staatkundig terrein, maar die doorbraak van het politieke liberalisme was een zaak van een eeuw geleden.”

„De JOVD heeft haar taak aangevat in liberale stijl: onafhankelijk en zelfstandig oordelend, waarmee het de traditie van de jongeren van voor 1940 voortzette. Natuurlijk zit daaraan de schaduwzijde, dat bij verschil van inzicht tussen liberale organisaties de tegenstanders zulks ten eigen bate zullen trachten uit te spelen. Gun ze die vreugde! Als het liberale kamp maar het voorrecht behoudt van het vrije onderzoek, de vrije meningsuiting, de vrije kritiek, de vrije opbouwende gedachtenwisseling.”

„De aantrekkelijkheid van de JOVD is, dat zij blijkens de indrukwekkende lijst van resoluties allerlei vraagstukken in open gedachtenwisseling heeft besproken en ook tot uitspraken is gekomen. Wat daarbij sterk opvalt is de dominerende aandacht aan het sociale probleem geschonken; telkens weer is het aan de orde geweest, vijftien jaren lang. Het is naar mijn mening uitdrukking van een juiste beleving van het liberale beginsel, dat van ons vraagt: de bevordering van de verdere ontplooiingsmogelijkheid van de individu. Uw resoluties bewijzen hoezeer dit U ter harte gaat, zoals de praktijk van de kabinetten De Quay en Marijnen leert achter welk een krachtige uitbouw en verbetering onzer sociale wetgeving de liberale bewindslieden staan en gestaan hebben. De toekomst vraagt echter ook een andere visie. Veel is gedaan om het materiële peil der werknemers op een hoger plan te brengen, om de arbeidsomstandigheden te verbeteren, om de kwade kansen in het leven — ziekte, ongeval, werkloosheid — te kunnen opvangen, om in de oude dag op waardige wijze te kunnen leven. Maar de ontwikkeling

dient voort te gaan en de liberaal denkt daarbij steeds aan de vraag hoe elkeen in het maatschappelijk leven tot verdere ontplooiing der persoonlijkheid kan komen. Die eis stelt hij ook voor de werknemer; de ontplooiingsmogelijkheid dient niet op te houden bij een bepaalde groep, noch bij bepaalde volkeren, noch voorbehouden te zijn aan bepaalde rassen: wij vragen voor elke mens, dat hij als mens leven kan, d.w.z. tot zelfverwerkelijking komen kan, wie die mens ook is. En daarom sta ik als liberaal voor dat nagegaan wordt op welke wijze ook de werknemer meer verantwoordelijkheid dragen kan.”

„Van de jongeren zou ik ook willen vragen het probleem der bezitsvorming te blijven bezien en tevens bij

Erwin Nypels begint zijn rede — de openingsrede van het congres — met een beschrijving van de Westeuropese samenleving, welke een stormachtige ontwikkeling te wachten staat: massamarkten (EEG), nieuwe energiebronnen (olie, aardgas, kernenergie), nieuwe produktiemethoden (automatisering) en nieuwe produkten (nylon, plastic). Men zou dit het tijdperk van de nieuwe industriële revolutie kunnen noemen. Op het gebied van de dienstenverlening ontstaat een geheel nieuwe industrie: de computerindustrie. Deze veranderingen zullen leiden tot een sterke stijging van de algemene welvaart, maar ook tot nadelen (luchtvervuiling, verkeer, sport, recreatie), die de behoefte van collectieve voorzieningen doet groeien.

Het derde lustrumcongres van de JOVD in Amsterdam, waarvan een uitgebreid verslag in dit nummer is opgenomen en waar natuurlijk herinneringen werden opgehaald, gelegenheidstoespraken werden gehouden, werd gedineerd, gedanst, gedebatteerd en gestemd over actuele vraagstukken, stond niettegenstaande al deze activiteiten toch in het teken van „DE TOEKOMST VAN HET LIBERALISME”, het onderwerp van de twee centrale redevoeringen op dit congres, uitgesproken door drs. H. A. Korthals, erelid van de JOVD, en drs. Erwin Nypels, landelijk voorzitter van de JOVD. Van beide redes geven wij U hieronder de belangrijkste uitspraken weer.

de studie het rapport der vakbeweging inzake de vermogensaanwasdeling te betrekken. Dit wil niet zeggen dat ik mij ten gunste van de conclusies van het rapport uitspreek; voor conclusies is het nog te vroeg. Wel, dat hier een materie ligt, die ernstig aandacht verdient. Het gaat hier om een zaak van maatschappelijke structuur. Ik zou het daarom ook onjuist vinden als zij aan de orde gesteld zou worden in het kader van de komende loonbesprekingen.”

„Een probleem wat U in de toekomst zal moeten blijven bezig houden is dat van de ontwikkelingslanden. Vele volken hebben hun staatkundige onafhankelijkheid verworven, maar daarmee is de zaak niet af. En van Nederlandse zijde is begrepen, dat wij een verantwoordelijkheid hebben. Ook met betrekking hiertoe is het zo, dat wij naar een gemeenschap moeten streven waarin alle mensen van alle volken en rassen tot ontplooiing, tot zelfverwerkelijking kunnen komen. Hier ligt een geweldig probleem. En het is zeer dringend!”

„Bij de tegenstelling Oost-West is gekomen die van Noord tegen Zuid, die van de industriële tegenover de ontwikkelingslanden, of beter: die

(vervolg op pag. 2)

„Als gevolg van de recente maatschappelijke ontwikkelingen neemt de onderlinge afhankelijkheid van de mensen sterk toe. De mens wordt steeds meer een radertje in een ingewikkeld maatschappelijk systeem. Meer en meer wordt hij gedwongen met anderen samen te werken als hij iets wil bereiken. Op steeds meer terreinen wordt overheidsleiding onvermijdelijk (conjunctuur, structuur van het bedrijfsleven, ruimtelijke ordening). Steeds meer wordt men afhankelijk van collectieve voorzieningen; collectieve voorzieningen, die overigens al maar meer gelden vragen, die door belastingen en leningen opgebracht moeten worden.

Dit alles heeft ten gevolge, dat de vrijheid van de mens op een groeiend aantal gebieden wordt ingeperkt, dat het moeilijker wordt een eigen weg te gaan. Collectieve regelingen, reglementen, geboden, en verboden begeleiden de mens en verminderen zijn vrijheid van werken, wonen, bouwen en verplaatsen.”

„De klemmende vraag dringt zich op: Wat moet de liberale houding zijn ten opzichte van deze maatschappelijke ontwikkelingen? Moeten de liberalen trachten de overheidsinvloed terug te dringen, de belastinguitgaven voor collectieve

voorzieningen te verminderen, de aantasting van gevestigde belangen te verhinderen? Het antwoord luidt in het algemeen ontkennend! En dit wel voornamelijk, omdat tegenover de inperking van vrijheid op bepaalde gebieden een sterke vergroting van vrijheid op andere gebieden staat. De keuzemogelijkheden van de mens worden nl. vergroot door de toenemende welvaart. Dit geldt in het materiële vlak (televisie, auto, vakantie in Italië); maar van nog grotere betekenis is dat steeds meer tijd ter beschikking gesteld kan worden voor persoonlijke ontwikkeling door middel van onderwijs en diverse vormen van vrijetijdsbesteding (kunst, sport, enz.).

Het liberalisme heeft als centrale doelstelling de **vrije geestelijke en materiële ontplooiing** van alle mensen (ongeacht levensovertuiging, ras, nationaliteit, of maatschappelijke afkomst) te bevorderen. Daarom heeft het liberalisme dus tot opgaaf speciaal wegen te zoeken (en te openen) om de menselijke vrijheid te vergroten. Het streven naar bezitsvorming bij de gehele bevolking past hier geheel bij. Ook de tot standkoming van een juiste inkomensverdeling kan hiertoe bijdragen. Van essentieel belang is echter de verwezenlijking van een zo groot mogelijke gelijkheid van kansen, in het bijzonder bij het onderwijs. In verband hiermee behoort daarom speciaal van liberale zijde een ernstig protest gericht te worden tegen het voornemen van de minister om de collegegelden in ons land te verhogen!

Naast de bezitsvorming, inkomensverdeling en onderwijs verdient het streven naar een verdere ontplooiing van de mens in zijn werk (een zo groot mogelijke medezeggenschap) en in zijn vrije tijd van liberale zijde de sterke aandacht.

De liberalen moeten de grote vraagstukken van vandaag en morgen tijdig onderkennen en op ondogmatische wijze naar oplossingen zoeken. Een nadere bezinning op een groot aantal theoretische en praktische vraagstukken (ten aanzien van de overheidstaak, de belastingen, de automatisering, de concentratie bij het bedrijfsleven, het verdwijnen van bedrijven en beroepen) dient hiervoor plaats te vinden. De liberalen behoren verder over de nodige hervormingsgezindheid te beschikken om de oplossingen in te voeren.

Maar wil het liberalisme zijn doel, de vrije ontplooiing van de individualiteit van alle mensen, bereiken dan zal het bovendien gedragen moeten worden door een sterk ideaal en

(vervolg op pag. 2)

Drs. H. A. Korthals

(vervolg van pag. 1)

van de arme tegenover de rijke landen. De wereld zal een oplossing moeten vinden voor deze tegenstelling. Nederland doet heel wat aan ontwikkelingshulp, maar ik verheug mij over de uitspraak van de Tweede Kamer, dat de ontwikkelingshulp in de jaren '65 tot en met '67 belangrijk dient te worden uitgebreid, en dat met die extra-hulp nog in 1965 een aanvang moet worden gemaakt. Maar wij moeten goed beseffen, dat nog heel andere maatregelen nodig zijn!"

Nadat de heer Korthals gewezen heeft op de structurele wijzigingen, die zich allerwegen voltrekken (de landbouw, de middenstand, de kleine zelfstandigen, de vrije-tijdsbesteding, de televisie, de nieuwe industriële revolutie!) vervolgt hij: „Ook uit de gang van zaken op economisch terrein hebben wij de conclusie getrokken, dat de overheid daarop een actieve rol heeft te spelen om de zaken beter te laten lopen. Over de noodzaak van overheidsingrijpen is in deze samenleving praktisch geen verschil van mening meer". Daarnaast moeten de maatschappelijke krachten een zo groot mogelijke vrijheid genieten. „Maatschappelijke krachten, het zijn enkelingen, het zijn georganiseerde groepen van allerlei aard. Zodanig zijn zij georganiseerd, dat wij ons zelf telkens weer ergens anders — in een ander jasje of japonnetje — tegenkomen. Wat er aan organisaties — van belangen bv. — is, laat zich niet terugdringen. Wel gaat het om de vraag hoe wij alles zoveel mogelijk ten nutte maken en hoe wij mogelijke nadelen zo krachtig mogelijk intomen. Dat brengt ons bij bestuur van staat en maatschappij. Stemmen van allerlei richting vragen zich af, of de nieuwe tijd niet nieuwe vormen vraagt. Naar mijn mening zou het van wezenlijke betekenis kunnen zijn als de JOVD het initiatief er toe zou nemen om deze problemen

van staatsbestuur, van de werking der democratie, te bespreken met jongeren van verschillende politieke overtuiging. Er wordt ook in de kringen der ouderen over gesproken, maar ik meen dat ook een aanpak door jongeren een stuwende werking zou kunnen hebben en dan dus een gezamenlijke aanpak van jongeren van verschillende richtingen. Mogelijk wilt U eens nadenken over de mogelijkheid van een initiatief Uwerzijds op een door U goed geacht ogenblik."

Tenslotte dit: de strijd voor de vrijheid is nooit ten einde. Zij moet altijd veroverd, verdedigd of heroverd worden. Daarbij mag het nooit een normloze vrijheid zijn. Wat liberalen beweegt, dat is de eerbied voor de menselijke persoonlijkheid. Dat is ons uitgangspunt, dat ligt achter al ons handelen. Dat drijft ons en dat is de norm voor onze strijd. Als wij dat steeds indachtig zijn, dan weten wij dat onze vrijheidsstrijd tevens inhoudt: respect voor het oordeel van de ander en dus verdraagzaamheid, verantwoordelijkheid jegens de gemeenschap, en het scheppen van omstandigheden waardoor de mens zich als waarlijk mens ontplooiën kan — dus sociale gerechtigheid. Die strijd is naar zijn aard nooit ten einde.

Drs. E. Nypels

(vervolg van pag. 1)

een sterke levensovertuiging. Is dit niet het geval dan ontstaat het grote gevaar dat het een prooi wordt van opportunisme, dat verkeerde beslissingen genomen worden onder druk van bepaalde pressiegroepen." Nadat de doelstellingen van de JOVD nader zijn toegelicht, besluit Erwin Nypels zijn rede: „Door de stimulering van de politieke belangstelling onder jongeren en door het lanceren van ideeën die in jongliberale kring leven heeft de JOVD een bescheiden bijdrage geleverd aan de opbouw van het Nederlandse liberalisme. Moge het gegeven zijn deze

bijdrage in de toekomst te kunnen voortzetten en vergroten, zodat mede hierdoor het liberalisme zijn grote taak kan vervullen, gedragen door een sterk ideaal en vooruitstrevend ingesteld.

Drs. H. A. KORTHALS

— ons erelid —

tijdens zijn congresrede over „De toekomst van het liberalisme".

O, o, o, die oudjes

Tijdens het lustrum heeft zich in een der zalen van Krasnapolsky een zeer belangrijke gebeurtenis voorgedaan: er is een vereniging van oud-leden opgericht! Zoiets ontstaat vanzelf. De JOVD wordt ook al weer een jaartje ouder en de jongeren worden ouderen. Deze ouderen zijn nog jong van hart en daarom komen ze nog vaak bij de JOVD en zeker bij een feest als het derde lustrum.

De oprichtingsvergadering verliep zeer voorspoedig, ieder der aanwezigen stemde met enthousiasme in met het spontaan opgekomen voorstel tot oprichting van een oud-leden vereniging en na afloop bleken zich al veertig leden te hebben gemeld. Het punt bestuursverkiezing gaf enig oponthoud, maar na een natuurlijke selectie ontstond het volgende bestuur: dr. E. Nordlohne, voorzitter, drs J. Linssen, secretaris (Wester-singel 20a, Rotterdam, na half december Duinweg 211 te Den Haag) en mevrouw R. F. Weide-Snoeybos penningmeesteresse (Kingma's Bank Leeuwarden met vermelding reünisten). De jaarlijkse minimum contributie werd vastgesteld op f 10.— (kinderenafrek mogelijk voor die oud-leden, die hun kinderen in

JOVD-sfeer grootbrengen).

Bijna had Gert Stempher zich laten verleiden om net zoals vijftien jaar geleden een maandblad aan te bieden, maar hij bedacht zich net op tijd. Het spreekt vanzelf, dat er ook doelstellingen werden ontvouwd. Het eerste doel van de nieuwe vereniging is: gezelligheid voor de oudjes en het tweede: een fonds te vormen voor de jongeren. Betreffende het eerste doel werd meteen een besluit genomen. Jaarlijks op 1 mei (nadat 1 april was afgewezen) besloot men een bijeenkomst te beleggen; vastgelegd werd tevens dat de eerste 1 mei-bijeenkomst in het liberale Wassenaar zou worden gehouden en na enig wikken en wegen welk „buiten" hiervoor het meest geschikt was, werd besloten de burgemeesterswoning uit te kiezen.

Een vereniging die zich zelf respecteert kent natuurlijk ereleden en naarstig werd dus gezocht naar kandidaten voor deze functie. De toevallig aanwezige mevrouw Scheltema-Conradi was bijna in deze functie benoemd, maar de vergadering besloot de beslissing nog aan te houden.

Tenslotte de rondvraag, die zich toespitste rondom de vraag: weet iemand een naam? Ook deze vraag kreeg een massale beantwoording, maar geen naam bleek de naam te

zijn. Afwachten maar of hiervoor in Wassenaar een akkoord kan worden bereikt. De oud-JOVD-ers zijn nog even onafhankelijk als ze destijds waren. Wij houden het maar op O.O.O. (Onafhankelijke Ouderen Organisatie). Oh, Oh, Oh, die O.O.O.!

F. W.

„Bij de tijd"

De Partij van de Arbeid, die zich om uit de heersende malaise te geraken tegenwoordig „van Morgen" noemt, onderhoudt de laatste getrouwen eens in de twee weken met een radioprogramma, „Bij de tijd" genaamd. Dat programma kan men het beste karakteriseren als een samenspraakje van partijgenoten, die elkaar van papier hun slimme gedachten voorlezen.

Wij hebben bij het partijbureau de tekst van de uitzending dd. 9 november opgevraagd aangezien ons ter ore kwam, dat ook de JOVD erin besproken werd. Het ging over de weigering van het hoofdbestuur om een brief aan de Staten-Generaal over de ontwikkelingshulp mede te ondertekenen. Van onze zijde is daar na herhaaldelijk en duidelijk naar

voren gebracht, dat ook wij het grote belang van deze hulp onderschrijven.

Maar wij weigeren over een zo belangrijke zaak brieven te gaan ondertekenen, die er duidelijk op gericht zijn om zonder gedegen bestudering een uiterst goedkoop politiek succesje te behalen. Daar kwam het met de betreffende brief wel op neer; veel woorden over 1 procent-kwesties en omvang van de hulp, maar geen letter over controle op de besteding of de wijze van hulpverlening. In de JOVD is over het vraagstuk van de hulpverlening thans een studiec commissie aan het werk geslagen.

Ons standpunt is in de P.v.d.A.-uitzending als volgt verdraaid weergegeven: „Met andere woorden, de liberale jongeren willen de ondervoede volkeren direct een fijn menu voorzetten en als dat niet kan, nou, laat ze dan maar verhongeren".

Het is volstrekt zinloos om dit soort demagogie nog te bestrijden; een goede discussie lijkt op dit niveau van de socialisten niet mogelijk. Het is echter wel nuttig, dat onze leden — zo zij hierover aangevallen worden — op de hoogte zijn van bovenstaande feiten.

REINIER HEYTING

MARGINALIA

LBJ President

Zoals bijna iedereen wel had verwacht, maar niet al te luid had willen voorspellen (omdat je immers nooit kunt weten) heeft Lyndon B. Johnson een aanzienlijke overwinning behaald op Barry Goldwater. Wanneer men kijkt naar het aantal kiesmannen, kan men spreken van een verpletterende overwinning; de grootste sinds 1936. Maar het feit blijft bestaan dat de al dan niet naïef oprechte, maar in ieder geval archaïstisch denkende en sprekende Goldwater toch nog maar in staat is gebleken om zo'n vijftieng miljoen stemmen te verzamelen, eigenlijk een ongelofelijk hoog aantal, ook al kreeg Johnson er ruim zestien miljoen meer. Op zich zelf kan men zich maar uiterst moeilijk of niet voorstellen op grond van welke motieven zoveel miljoenen kiezers hun stem uitbrengen op een dergelijke gevaarlijke „Know-Knothing” figuur als Goldwater. Doch men leze eens het voortreffelijke boek „De dood in Texas” van Hans Habe (verschenen bij de Zuidhollandse Uitgeversmaatschappij in Den Haag), waarop ik in één van de volgende Driemasters uitvoeriger hoop terug te komen. Habe geeft in korte trekken een bijzonder intelligent geschreven en in al z'n

nuchterheid vaak ontstellend beeld van de complexe Amerikaanse samenleving, waaruit men heel wat kan leren over de (aard van de) figuren, die gisteren de beruchte senator Joseph McCarthy en vandaag Goldwater steunden en morgen misschien achter Johnsons naamgenoot, de door en door racistische en fascistische gouverneur van Missisipi aanlopen.

Tallozen hebben alleen maar op Johnson gestemd bij gebrek aan beter. Zij verwierpen de „denkbeelden” van Goldwater, doch staan zeker niet enthousiast achter de door de jongste corruptieschandalen (Bobby Baker...) niet onaangestast gebleven Johnson.

Hij gaat nu een periode in, waarin hij niet langer de tussentijds opgevolgde, maar de door het volk gekozen president is. Men mag vooral hopen dat Johnson nu niet, zoals velen in Amerika vrezen, een rechtse koers zal gaan volgen dan zijn voorganger, John F. Kennedy, met name op binnenlands gebied. Het is ook in dit opzicht enigszins geruststellend om te weten, dat in de senaat twee Kennedy's zitten. Met hun grote invloed en machtspositie binnen de Democratische Partij zal Johnson hoe dan ook rekening moeten houden.

Je maintiendrai

De positie van de protestanten in Spanje is een kunstmatig geschapen probleem, in stand gehouden door agitatie van de buitenlandse pers in haar hardnekkige aanval op het in de burgeroorlog geboren regiem.

„De beweging van liberaal individualisme, brutaal democratisch progressisme van personalisme en van socialisme, dat slechts ogenschijnlijk de marxistische leer vergeet, doet heden ten dage niets anders dan de wellust prikkelen van de gevallen mens. Door een vrije vrijheid is de mens een slaaf van de zonde, maar deze zonde is een losbandigheid, de slechtste van alle slavernijen”.

„Vandaag is het meer dan ooit nodig ons af te vragen: „Vrijheid? Waarom...!”

„Een door grote internationale trusts van Joden (spatiëring van mij - R.M.M.) gedirigeerde pers, door duistere belangen bewogen agentschappen, een opkomend protestantisme, alle zijn bezig een storm te ontketenen, die heel de wereld zal beroeren...”

Bovenstaande ontboezemingen bracht een artikel in het Algemeen Handelsblad van vijf november jl. („Protestantisme — verraad aan de natie”), ondermeer als citaten uit het Spaanse maandblad 'Montejurra', een uitgave van de Carlistische Beweging. Terecht kan men zeer waarschijnlijk de invloed van deze beweging en haar leiders en leidsters zowel in als buiten Spanje ridiculiseren, evenals het geschrijf van haar obscure blaadjes. Maar daar gaat het nu niet om.

Waar het echter wel om gaat is, dat wie op vijf augustus j.l. de Nederlandse vlag uithing en dat misschien volgend jaar denkt te herhalen, daarmee een eer bewees aan iemand, die tot vervelens toe openlijk gesteld heeft zich met de belangen van haar echtgenoot en zijn beweging geheel en al te identificeren en dus op wel zeer duidelijke wijze heeft gekeerd tegen de meest fundamentele Nederlandse waarden en tradities.

Weggooifles

Aan de minister van binnenlandse zaken is gevraagd, of het hem bekend is, dat de A.N.W.B. er bij de gemeenten op heeft aangedrongen in de algemene politieverordening een bepaling op te nemen waarin het wegwerpen of achterlaten van verpakkingsmateriaal strafbaar wordt gesteld en of hij zelf er bij de gemeenten op wil aandringen een dergelijke bepaling op te nemen in de a.p.v.

Voorts is geïnformeerd welke andere maatregelen overwogen worden om te voorkomen dat de zogenaamde weggooiflessen in recreatiegebieden en dergelijke worden achtergelaten.

Deze bijzonder behartenswaardige vragen werden gesteld door de heer J. J. Voogd, lid van de Tweede Kamer voor de Partij van de Arbeid.

Helaas

Met grote spijt ziet men Hans Wiegel uit het hoofdbestuur vertrekken. Afkomstig uit dezelfde afdeling als de nieuwe voorzitter, voortreffelijk organisator, welluidend spreker, collegiaal, enthousiast en tot het einde hardnekkig en onvermoeid leider van het door hem ontworpen plan 2000, geniet hij terecht een naar ik meen ongeëvenaarde populariteit in onze vereniging. Persoonlijke omstandigheden maken het hem tijdelijk helaas niet mogelijk zich verder voor de JOVD in te spannen. De enorme ovatie, die hem in het Amsterdamse Kranapolsky ten deel is gevallen was volkomen verdiend en sprak bovendien monumentale boekdelen. Maar let op mijn woorden: tijdelijk betekent ook in dit geval geenszins permanent. Hans Wiegel is voor ons zeker niet verloren en komt ongetwijfeld terug om opnieuw zijn beste krachten in dienst van de JOVD te stellen.

R. M. MARCUSE

★ ★ ★

De Driemaster

Maandorgaan van de onafhankelijke liberale Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.).

★

Hoofredacteur:

Ir. F. Wagenmaker.

Leden van de redactie:

Mej. J. M. Carol, H. Wiegel en R. M. Marcuse (secretaris).

Redactie-adres:

Hobbemastraat 19, Zaandam.

Administratie-adres:

Balistraat 21, Delft.

Abonnementsprijs minimum f 5.— per jaar (voor leden gratis).

★

Abonnements- en advertentiegeden uitsluitend op postgironummer 13500 van het Gemeentelijk Girokantoor te Amsterdam. Op het BIJ-strookje gelieve men duidelijk te vermelden: „T.g.v. R. A. Heyting, rekeningnummer H. 12590.

★

Een opinieblad lezen?
Elke vrijdag verschijnt
VRIJ NEDERLAND. Neem
een proefabonnement
voor 10 weken à f 3.—

BON

Naam _____

Adres _____

Woonplaats _____

Handtekening _____

voor een proefabonnement van tien weken op Vrij Nederland. De kosten hiervan bedragen f 3.—

VRIJ NEDERLAND — RAAMGRACHT 4
AMSTERDAM — POSTGIRO 13 51 76

VERSLAG VAN HET LUSTRUMCONGRES

In het Amsterdamse Grand Hotel Krasnapolsky is het op zaterdag 31 oktober en zondag 1 november bijzonder druk geweest. Aan het zaterdaggedeelte van ons derde lustrumcongres namen zeker ongeveer vijfhonderd liberaaltjes en liberalen deel. De congresscommissie moet het razend druk hebben gehad, doch niettemin is dit gehele congres vrijwel zonder één wanklank verlopen (op zuiver organisatorisch gebied wel te verstaan): een behoorlijke prestatie.

Vervolgens nader ik thans tot de huishoudelijke vergadering, echter niet dan na de lezers voor de even uitstekende als belangrijke openingsrede van voorzitter drs E. W. Nypels naar elders in dit blad verwezen te

hebben. In deze zaterdagmiddagvergadering, die onder meer werd bijgewoond door minister Toxopeus, mr Geertsema en de heer Vonhoff (lid hoofdbestuur VVD) en professor Rooy (Teldersstichting), vestigde Amsterdams voorzitter H. Kuyper aller aandacht op zich met een bijzonder origineel punt van orde: Staande de vergadering kwam hij een fraai uitgevoerde voorzittershamer met inscriptie „JOVD 1949-1964” aanbieden.

Aan de oproep van de voorzitter om als men iets wilde zeggen, dit zo snel mogelijk te doen, is vrij algemeen gehoor gegeven, zodat men ondanks enkele schaduwzijdetjes toch kan zeggen, dat de vergadering nogal vlot is verlopen. Niet in het minst is dit te danken aan het feit, dat de vergadering zich juist bij de hamerpunten van elke discussie wist te onthouden.

Als eerste daad werd er zonder hoofdelijke stemming besloten om een telegram te zenden naar de Koningin en het gehele koninklijke huis.

Erevorzitter prof. mr P. J. Oud tekent; minister mr. E. H. Toxopeus kijkt toe over de schouder van oud voorzitter Linssen.

Nieuw lid van verdienste

Het hoofdbestuur voorstel om onze oud-hoofdredacteur, **Evert Hoven** te benoemen tot lid van verdienste werd direct met algemene instemming ontvangen. Op voorstel van de voorzitter besloot men een telegram te zenden naar het nieuwe lid van verdienste, dat ongelukkigerwijze juist op dezelfde dag in het ziekenhuis was opgenomen, doch niet dan nadat op voorstel van de heer Van Amerongen een hartelijke passage ten aanzien van beterschap en spoedig herstel was toegevoegd.

Beleid hoofdbestuur

Het agendapunt beleid hoofdbestuur 1963-1964 werd ingezet met een korte beschouwing door de algemeen voorzitter. Tegenover de minder of niet geslaagde aspecten van het beleid (stijging ledental achterwege gebleven; samenwerking met andere politieke jongerenorganisaties niet aantrekkelijk verbeterd; uitbreiding documentatie-afdelingen niet geslaagd; contacten HB met resolutiecommissies en C.K.P.C. niet erg verbeterd), stelde hij een respectabel aantal beleidspunten, die al dan niet in verre gaande mate gerealiseerd zijn:

Dankzij het „plan 2000” is er voor de eerste keer een grote samenwerking in de JOVD tot stand gebracht. Er is een grote band aan het ontstaan tussen hoofdbestuur en districts- en afdelingsbesturen. In bijna alle afdelingen zijn weer actieve besturen met groot enthousiasme werkzaam. De aanvaarding van de reorganisatieplannen in Dalfsen betekent, dat men vanaf nu gaat werken met de nieuwe structuur. Een verkleind hoofdbestuur zal een zo slagvaardig mogelijk beleid bevorderen.

Er is een oplossing gevonden voor de problematiek rond De Driemaster. De JOVD zelf is nu voor de volle honderd procent verantwoordelijk voor de inhoud, verzending en financiële exploitatie van ons blad. Onlangs is opgericht de stichting „De Driemaster”, die deze verantwoordelijkheden zal overnemen, echter zónder dat de ledenvergadering haar rechten zal verliezen. In dit verband dankt de voorzitter onder applaus van de aanwezigen de man, die in de eerste vijftien jaren de verantwoordelijkheid voor De Driemaster heeft gedragen: G. Stempfer.

De band met andere liberale organisaties in ons land, vooral met de VVD, is aanzienlijk versterkt. Er bestaat nu een regelmatig contact tussen figuren van de top-JOVD en top-VVD.

Niet al te veel leden maken gebruik van de gelegenheid tot het plaatsen van kritische of informatieve vragen. De heer **Israel** ondermeer brengt namens de afdeling Arnhem op twee beleidspunten kritiek naar voren: de gehele gang van zaken inzake de resolutievoorbereiding en de hoofdbestuurverklaring inzake Zuid-Afrika. Spreker wil niet zeggen dat hij tegen die verklaring is, maar hij vindt deze gehele problematiek meer geschikt voor intern beraad.

De heer **Verberg** (Bilthoven) wenst een volledige openbaarmaking van de gehele gang van zaken inzake de kandidaatstelling van het nieuwe hoofdbestuur.

Voorzitter Nypels zegt in zijn beantwoording, dat de gang van zaken bij een resolutiebehandeling voortaan beter zal verlopen. Bij het uitgeven

LID VAN VERDIENSTE

De agenda van de huishoudelijke vergadering tijdens het lustrumcongres te Amsterdam bevatte als punt 5: benoeming lid van verdienste. De insiders wisten natuurlijk al dat dit betrekking had op Evert Hoven en nu de behandeling van dit agendapunt en de goedkeuring bij acclamatie van het hoofdbestuur voorstel achter de rug zijn, weet iedereen het: Evert Hoven is lid van verdienste van de JOVD geworden. En terecht, zo mogen we zeker van de zijde van de Driemasterredactie wel opmerken. Evert heeft zich jarenlang in zeer veel functies, waaronder die van landelijk penningmeester en landelijk voorzitter, voor de JOVD zeer verdienstelijk gemaakt. Hij was geen brilant redenaar noch een man van uitzonderlijk-geniale toekomstvisie, maar een stugge werker met praktisch-constructieve ideeën en vooruitziende werkelijkheidszin, één van die mensen, waar de JOVD jarenlang op heeft voortgebouwd.

De laatste jaren was Evert hoofdredacteur van de Driemaster, een functie die hij na het afscheid van Gert Stempfer en na zijn eigen afscheid van de JOVD-functies, toch weer op zich genomen had, omdat Evert er zo eentje is, waar men nooit tevergeefs een beroep op doet.

Deze laatste functie gaat Evert nu ook overdragen en hij neemt daarmee nu echt afscheid van de JOVD. Dit hoofdredacteurschap werd hem niet eenvoudig gemaakt, allereerst niet omdat het natuurlijk moeilijk is iemand op te volgen (Gert Stempfer) die deze functie gedurende twaalf volle jaren tot ieders bewondering

heeft vervuld, maar vooral niet omdat er in het laatste jaar een plotselinge organisatorische wijziging in de Driemaster-uitgave plaatsvond, die van hem veel meer tijd en aandacht vroeg, dan in normale tijden het geval zou zijn geweest. De buitenwacht heeft van moeilijkheden nauwelijks iets gemerkt: de Driemaster is op dezelfde manier als voorheen bij de lezers in de bus geroeld!

Een tweede wijziging heeft zich intern in de Redactie voltrokken onder de leiding van Evert: de Redactie is nu een eenheid geworden, de maandelijkse redactievergaderingen zijn inspirerend, nuttig en gezellig en de Redactie voedt zich zelf op voordat zij haar produkten in druk laat verschijnen.

Eén puntje kan niet onvermeld blijven, dat is Everts wederhelft Henny, die ook al een rijke JOVD-historie achter zich heeft! Zij was al die tijd de steun en toeverlaat van Evert en van de redactievergaderingen.

Tegelijk met Evert verlaat Ger van der Most de redactie als gevolg van drukke werkzaamheden. Wij danken ook hem voor zijn werk, speciaal als redactiesecretaris, en heten Joke Carol hartelijk welkom als verzorgster van de afdelingsrubriek.

De Driemaster vaart verder met een gedeeltelijk verjongde bemanning. Het redactiebeleid, zoals dat door Evert is opgezet, zal aan boord van dit vijftien jaar oude schip, worden voortgezet. We hopen, dat de liberalen beginnende, die de Driemaster in top voert, de wind in de zeilen zullen hebben.

FRITS WAGENMAKER

HBU **HBU**

➡ Een origineel geschenk!

➡ Een aanwinst voor Uw verzameling!

↓

Gouden munten uit diverse landen bij ons verkrijgbaar.

Ook voor Gouden Munten: de HBU

HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V.
AMSTERDAM - DEN HAAG - ROTTERDAM

....Hel congres danst....

van verklaringen als die over Zuid-Afrika worden twee criteria gehanteerd: het moeten actuele onderwerpen zijn en er moet een zo groot mogelijke overeenstemming binnen het HB zijn en de overtuiging dat de meerderheid van de leden zich er achter kan stellen.

De heer **Heyting** herhaalt voor de heer **Smit** nog eens de gang van zaken inzake de brief over de ontwikkelingshulp van de negentien jongerenorganisaties, daarbij wijzend op de HB-verklaring die eerder nog dan de befaamde brief de wereld werd ingezonden, doch door het A.N.P. aanvankelijk geweigerd werd. De heer **Wiegel** deelt op desbetreffende vragen mee, dat de vraagbaak binnen één maand gereed zal zijn. Na drie jaar van onderzoek blijkt er bij het HB géén bezwaar te zijn tegen een (gedeeltelijke) vrouwenpagina. Inderdaad is met enige moeite een nieuwe C.K.P.C. gevormd. Zijn voornaamste taak zal zijn het bevorderen van kadercursussen door de districtsbesturen.

Tijdens het laatste gedeelte van deze beraadslagingen is de ere-voorzitter van de JOVD, prof. mr P. J. Oud, de vergaderzaal binnengekomen en onder een grote staande ovatie gaan zitten. Vervolgens spreekt drs H. A. Korthals zijn magistrale rede „Om de toekomst van het liberalisme” (men zie hiervoor elders in dit blad) uit.

Receptie, diner en bal

Tijdens de van levendigheid bruisende receptie, onder meer bijgewoond door diverse liberale kamerleden, die aandachtig hadden geluisterd naar de rede van drs Korthals, sprak mr J. van Someren namens de hoofdstedelijke partij-afdeling woorden van hulde en waardering.

Nadat alle congresgangers vervolgens hun slaapadressen hadden opgezocht en zich hadden opgemaakt voor het bal, begon het diner-dansant, een buitengewoon geslaagde verandering ten opzichte van vorige congressen, waardoor men nu tussen de diverse voorgeschotelde gerechten en feestredenaars door zich op aangename wijze kon vertreden.

Na de huzarenspraak de erevoorzitter professor Oud. Hij vond het van zeer groot belang dat de JOVD zelfstandig is gebleven en noemde de jongeren de krachtige veer van het liberale uurwerk. De tomatensoep werd ingeleid door de heer Vonhoff, lid van het hoofdbestuur van de VVD, die het een nationale politieke sport noemde om stokken aan te sjouwen om tussen elkaars benen te steken. Hij concludeerde echter dat de VVD en de JOVD in het onderlinge verkeer het gesprek prefereren boven de stok. Hij wenste beide organisaties dan ook een stokloos tijdperk toe. Als voorbereiding op het pasteitje met fijne ragout trakteerde mevrouw Scheltema-Conradi de lustrumgangers op een staaltje vrouwelijke onafhankelijkheid. De organisatie „Vrouwen in de VVD” is net als de JOVD onafhankelijk en weet U wat zo fijn is: de dames komen daar meer los met hun vragen!

Mr Van Riel deed ons de kalfsschnitzel beter smaken, nadat ons was ontvuld, dat hij Reinier Heyting éénmaal had ontmoet en toen de indruk had gekregen dat hij met een redelijk verstandig mens te doen had gehad. Hij zag het nut van de JOVD in het nonconformisme, maar meende daarnaast dat alle aanwezigen over tien jaar conformistische leden van de VVD zouden zijn, waarop een

luid boeh-geroep (men had waarschijnlijk zin in de kalfsschnitzel) volgde. Het confetti-ijds werd opgevrolijkt door onze vrienden Decroo en Maier namens de Belgische en Duitse zusterorganisaties. Als een praatje bij de koffie tenslotte bood dr Nordlohne namens de reünisten, die in grote getale aanwezig waren, een enveloppe met inhoud aan en deed den volke kond van de oprichting van een oud-ledenvereniging van de JOVD (zie elders in dit nummer).

Daarna verliet het feestende gezelschap de eetzaal en vervolgde zijn gang in de congreszaal. Na enige schuchtere aanvangsdansjes kwam de stemming er goed in na het „voortreffelijke” RVD-cabaret van de afdeling Rijswijk-Voorburg-Delft en de daarop volgende massale polonaise. Tegen de morgen kropen de laatsten in hun bed.

Vervolg HB-beleid

Zondagmorgen wijdt men zich weer aan de huishoudelijke verenigingszaken. Aan de orde is als belangrijk gesprekstheema het beleid 1964-1965.

Een levendig debat ontstaat over het feit, dat er op de begroting geen gelden meer zijn uitgetrokken voor de buitenlandse kontakten. **R. Smit** (Groningen) protesteert hier fel tegen. Tenslotte is men niet voor niets aangesloten bij de World Federation of Liberal and Radical Youth. Voorzitter Nypels wil het „letterlijk zeggen zoals ik het zeg”: er is geen geld voor, zelfs niet voor één afgevaardigde. De heer **Smit** dient een amendement in om op de begroting alsnog 250 gulden voor de buitenlandse contacten uit te trekken. Na schorsing stelt de voorzitter voor om er 200 van te maken en tegelijkertijd het geraamde begrotingstekort met 200 gulden te verhogen. Z.h.s. gaat de vergadering hiermede akkoord.

Voor de uiteenzetting van R. A. Heyting over het te voeren bestuursbeleid verwijs ik naar het punt troonrede. De begrotingen van de Driemaster en van het hoofdbestuur worden vervolgens aangenomen.

Verkiezing nieuw hoofdbestuur

En dan komt het agendapunt aan de orde, waaraan nog al wat geintriageer, gewroet en meesmuilende gevoelens aan waren voorafgegaan: verkiezing leden hoofdbestuur. Voorzitter Nypels geeft een korte uiteenzetting waarom dit jaar de normale procedures nauwelijks of niet zijn gehanteerd. Van diegenen, voor wie deze uiteenzetting kennelijk geen opheldering betekent, maakt **A. Bouma** (Leeuwarden) zich de spreekbuis. Hij zegt te willen weten, waar het eigenlijk om gaat!

Daarom houdt de voorzitter nu een duidelijker betoog met vermelding van alle namen, die ik begrijpelijkerwijze hier achterwege laat. De voorzitter wijst er op, dat aan de definitieve kandidaturen en de verkleining van het HB de volgende criteria ten grondslag liggen: dringende behoefte aan een zo sterk mogelijk hoofdbestuur en een zo goed mogelijk bezetten van de districts- en andere besturen. Na een vurig beroep van drs Nypels op de vergadering om zich thans eensgezind en loyaal achter de nieuwe ploeg, geleid door Reinier Heyting, te scharen, wordt besloten dit agendapunt aan te houden tot na de rondvaartlunch.

Deze unieke rondvaart door de Amsterdamse wateren heeft kennelijk een verfrissende uitwerking op menigeen. Tijdens het middagberaad over deze voor velen zo pijnlijke, maar voor waarschijnlijk nog meerderen bijzonder aantrekkelijke affaire, houdt vice-voorzitter H. Wiegel een even glashelder als kort résumé. De heer **Verberg** (Bilthoven) deelt ten overvloede mee, dat zijn afdeling geprobeerd heeft om voor het voorzitterschap tegencandidaten te vinden, maar dat hij nu met het résumé van de heer Wiegel genoegen neemt. Daarop konstateert de vice-voorzitter, terecht tevreden en onder instemmend applaus, dat het voorgestelde hoofdbestuur bij acclamatie verkozen is.

Resolutie-behandeling

Minstens even roerig was de discussie rond de resolutie „Bestuursvorm van de onderneming”. Ook hier kreeg

men hetzelfde beeld: een beraadslaging beginnend met het uitbrengen van allerlei excuses van de zijde van het hoofdbestuur, omdat men zich ook hier onvoldoende aan de gewone procedure had gehouden, met als gevolg dat ook de leden zich niet of nauwelijks voldoende hadden kunnen voorbereiden.

Daarna verschenen allerlei JOVD-leden op het spreekgestoelte van wie het wel even duurde voordat men begreep wie er nu eigenlijk welk stenciltje namens welke instantie verdedigde. Na heel veel tijd werd het duidelijk dat er indertijd een landelijke studiegroep was ingesteld, die zoveel tijd nodig had, dat het HB een inmiddels spontaan gevormde studiegroep uit het district Noord-Holland-Utrecht installeerde als nieuwe landelijke commissie. Het concept van de meerderheid van deze commissie vond geen genade in de ogen van het HB. Dat van de minderheid echter werd overgenomen door het HB en rondgestuurd. Op deze ontwerp-resolutie zijn vele amendementen ingediend door de meerderheid van de commissie (wit papier) en door de afdeling Groningen (op oranje-geel papier gestencild).

Aan de bijna even belangwekkende als langdurige discussie nemen o.a. deel de heren **Bakhoven** (minderheid landelijke commissie en dus verdediger HB-concept), **Van Amerongen** (meerderheid landelijke commissie) en **Mooiweer**, die, sprekend namens de voormalige landelijke commissie, kwam informeren waarom de tekst van deze commissie niet door het hoofdbestuur was gestencild, en **Haak**, die ons inziens de enige spreker was die zonder omhaal van woorden een begrijpelijke taal sprak. Men begreep er al meteen niet zo héél veel van, keek elkaar enigszins twijfelachtig aan, maar tenslotte kwam de vlotsprekende heer **Van der Burg** uit Rotterdam naar voren, die alle medewerkers aan alle concepten uitvoerig bedankte, maar niettemin een motie van orde indien- de om de verdere behandeling en (vervolg op pagina 7)

UIT ONZE ORGANISATIE

Bij het overnemen van de wacht past een blik naar het verleden en één naar de toekomst. Om met het eerste te beginnen dient te worden opgemerkt dat, dank zij het werk van Hans Wiegel en zijn Vliegende Brigade, wij thans beschikken over een organisatie die perspectieven biedt voor de toekomst. Plan 2000 mag dan misschien wat het aantal betreft niet geslaagd zijn, het plan zelf is dat wel! Overal in het land immers treden enthousiaste, veelal verjongde, besturen op die weten wat ze willen. Zij willen actie, actie die gevraagd wordt van alle leden. Dit enthousiasme heeft ons ook tot de meest actieve politieke jongerenorganisatie gemaakt!

Alle begin is moeilijk. Het zal voor mij dan ook gemakkelijker vallen om datgene wat Hans heeft opgezet voort te zetten. Dit is dan ook de basis van het organisatorische beleid voor het komende jaar.

Daarnaast zal, waar mogelijk, getracht worden om het aantal afdelingen te vergroten. Met de hulp van de Districtsbesturen zal worden nagegaan waar deze J.O.V.D.-kernen kunnen worden opgericht. Het voert te ver om hier in te gaan op alle details die kunnen leiden tot een oprichting. Wel zal er extra aandacht worden besteed aan die streken waar reeds afdelingen zijn, maar een geïsoleerd bestaan leiden.

Het zal dus ook een onderdeel van het beleid zijn om het contact tussen afdelingen in streekverband te stimuleren. Ook de afdelingen zelf zullen kunnen meehelpen aan de totstandkoming van een nieuwe afdeling in hun omgeving. Er zal zeker vaak een beroep op hun medewerking worden gedaan.

De afdelingen worden gezien als de belangrijkste onderdelen van de organisatie. Zij kunnen met hun activiteiten de ledenaanwas sterk beïnvloeden.

DRACHTEN

Op vrijdag 23 oktober organiseerde de JOVD afdeling Drachten in samenwerking met het schoolclubbestuur van de Rijksskweekschool een forumavond, waarvoor zes politieke jongerenorganisaties waren uitgenodigd, t.w. JOKVP, FJGPvdA, JOVD, ARJOS, FCHJC, en de PSJW.

Elke organisatie was vertegenwoordigd door één spreker, die gedurende tien minuten sprak over zijn organisatie. Na de pauze was er gelegenheid om een forum vragen te stellen. Misschien is bovenstaande een idee voor andere afdelingen om via een schoolvereniging meer belangstelling te wekken voor de politiek en voor de politieke jongerenorganisaties in het bijzonder. Laat de JOVD het initiatief hiertoe nemen!

's-GRAVENHAGE

Het bestuur van de afd. 's-Gravenhage ziet er voor het nu begonnen verenigingsjaar als volgt uit: H. M. Fransen, voorzitter, P. A. Carol, vice-voorzitter, mej. mr. E. Brouwer, secretaresse, C. P. Kortleven, penningmeester, mej. C. W. Hubeek, lid.

ZUTPHEN

Het bestuur van de afd. Zutphen is als volgt samengesteld: mej. T. Boxem, presidente, mevr. A. Themans-Strating, secretaresse, K. Schouten, penningmeester, mej. M. Drienuizen, mej. I. Wolhuis, R. Schultze, leden.

DISTRICT OOST

Op 26 oktober hield district Oost een avond te Arnhem. Er was tevoren een brief gezonden aan alle VVD-besturen in Gelderland en Overijssel met het doel vele liberale jongeren te bereiken teneinde met hen te bespreken welke mogelijkheden er voor de JOVD zouden zijn. Het was jammer dat zo weinig VVD-afdelingen van zich lieten horen.

Tijdens de bijeenkomst werd een nieuw voorlopig districtsbestuur gevormd, t.w. Maarten Jan Israel, voorzitter, Tineke Boxem, secr./penningm. en Jan v. Gestel. Verder hield de heer Kaland een inleiding over „Verkoopmethoden in de politiek”. Hij betoogde dat de public relations van de politieke partijen veel meer gericht moeten zijn dan tot nu toe.

EEN NIEUWE AFDELING!

Op woensdag 4 november werd in Gouderak de afd. Gouderak-Ouderkerk-Berkenwoude opgericht. De afdeling startte met 16 leden. Belangrijk is dat de VVD alle steun die in

de beginperiode zo hard nodig is, in ruime mate toezegde. Een voorlopig bestuur werd gevormd door de heren J. H. Hoogendoorn, J. Halling en P. Reehorst. Behalve de heer van Bremen, die het hoofdbestuur vertegenwoordigde, waren aanwezig mej. Velgersdijk, namens het districtsbestuur, en een aantal bestuursleden van de afd. Gouda. Wij wensen de jongste afdeling van de JOVD heel veel succes!!!

DISTRICT ZUID-HOLLAND

Op 3 oktober hield het district Zuid-Holland een goed bezochte districts-dag in Den Haag. Hoofdschotel was de rede van prof. mr. P. J. Oud over „De jongeren en het liberalisme”. Heel nadrukkelijk stelde hij, dat het liberalisme dynamisch moet zijn en dan ook aantrekkelijk is voor jongeren. Ouderen moeten open staan voor de ideeën die bij de jongeren leven. De taak van de JOVD zag hij vooral in het zelfstandig onderzoek. Het zelfstandig karakter van de JOVD vond prof. Oud dan ook volkomen juist en zo zei hij: „Staande op hetzelfde beginsel moeten wij samen zoeken naar nieuwe wegen in het liberalisme.

De dag werd verder gevuld met een forum over de bestuursvorm van de onderneming, diner en een bal onderbroken door een geanimeerde quizz.

NOORD-GRONINGEN

De afdeling Noord-Groningen organiseerde een propaganda-avond op 22 oktober. Ir D. S. Tuynman, secretaris van de Hollandse Mij. van Landbouw en lid van de Tweede Kamer voor de V.V.D., hield op zeer boeiende wijze een algemene politieke beschouwing en belichtte vooral de actuele landbouwproblemen.

Het betoog werd door ongeveer vijftig Groningse jongeren met belangstelling gevolgd.

De voorzitter van het District Noord, de heer G. O. C. Boosman gaf op prettige en duidelijke wijze een uiteenzetting over de J.O.V.D.

De afdeling kreeg die avond tien nieuwe leden.

HOOGVEEN

Op 22 oktober ontvingen wij van de afdeling Hoogeveen het winterprogramma. Dat het bestuur der afdeling hiermee eer inlegt is wel duidelijk. Want niet alleen komt het bij afdelingen nog veel te weinig voor dat men enkele maanden van te voren het programma vaststelt, maar ook is het zo dat het Hoogeveens bestuur een aantal „politieke kopstuk-

Het landelijk secretariaat werkt op het ogenblik aan een nieuwe sprekerslijst. De afdelingsbesturen kunnen met deze lijst zorgen voor aantrekkelijke bijeenkomsten. Gedurende het komende seizoen zullen de afdelingen geregeld ideeën en suggesties aan de hand worden gedaan die er op zijn gericht de goede „sfeer” in de afdeling te bevorderen.

De belangrijkste mensen in de J.O.V.D. zijn, organisatorisch gezien althans, de afdelingssecretaressen en -secretarissen. Op hen wil ik een beroep doen om snel en efficiënt te werken. Geef alle mutaties in het ledenbestand snel door aan de Algemeen Secretaris. Werk zonder fouten. Een foutieve adressering kan leiden tot het verlies van een voor ons kostbaar lid. Als een lid verhuist naar een andere plaats is hij veelal verloren voor de afdeling. Laat het niet aan het lid zelf over of hij lid wordt van een andere afdeling: Geef zijn naam en adres door aan de Algemeen Secretaris.

Tot slot roep ik de hulp in van alle leden.

Het rapport van de voormalige C.K.P.C. naar aanleiding van de enquête 1963/64 geeft aan dat meer dan 60% van het aantal leden via vrienden en kennissen tot de J.O.V.D. zijn toetgetreden. Het persoonlijk contact is de beste vorm van ledenwerving gebleken.

Als ieder lid nu eens zorgde voor een nieuw lid, dan hebben we straks een organisatie die tweemaal zo groot is!

Iedereen kan dus meewerken aan de groei en de bloei van de J.O.V.D. Ik reken dan ook op de steun van IEDEREEN.

D. R. F. VAN BREMEN, vice-voorzitter

ken” bereid heeft gevonden om te komen spreken. Zo spreekt **mr. dr. Klaas van Dijk**, erelid van het district Noord der JOVD, op de grote propagandafeestavond die op 12 december in hotel Homan in Hoogeveen gaat worden gehouden. Ook in hotel Homan op 9 januari de traditionele nieuwjaarsvisite, en op 19 februari een avond waar **staatssecretaris Bakker** (oud-burgemeester van Hoogeveen) zal komen spreken. Op 19 maart is er een discussie-avond, op 24 april komt de landbouwpolitiek aan de orde en... net als vorig jaar de grote Drenthse **JOVD-lenterit**, wederom georganiseerd tezamen met de afdelingen Dwingeloo en Meppel. De lezertjes in het land zullen het met ons eens zijn: alle lof voor Hoogeveen!!

De grote stroom kopij maakte het onmogelijk alle artikelen en berichten op te nemen. Hopelijk lukt dat in december wel.

Drs E. NYPELS

en

Mej. J. J. M. KRIJNEN

geven U met genoegen kennis van hun voorgenomen huwelijk op zaterdag 19 december 1964.

Hoogtepunten zijn:

- 10.30 uur: Huwelijksvoltrekking in het Gemeentehuis, Laan Hofrust te Rijswijk.
- 11.00 uur: Kerkelijke inzegening in de Ned. Herv. Kerk, Herenstraat te Rijswijk.
- 14.30-16.00 uur: Receptie in „Hoornwijk” nabij de Hoornbrug te Rijswijk.

MOTIE COLLEGE-GELDEN

De onafhankelijke liberale Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie, in vergadering bijeen te Amsterdam,

Overwegende,

dat zij zich reeds in 1955 ten aanzien van het onderwijs heeft uitgesproken in een resolutie, waaraan het „gelijke kansen voor iedereen” ten grondslag ligt,

dat zij zich reeds toen heeft uitgesproken voor afschaffing van de collegegelden, om daardoor althans één van de financiële barrières tot het volgen van hoger onderwijs weg te nemen,

Spreekt als haar mening uit:

dat de thans voorgestelde verhoging van de collegegelden een grote lastenverzwaring betekent voor hen, die niet door financiële steun van de overheid hun studie kunnen bekostigen, zodat het voorstel in strijd is met een politiek, die gericht is op gelijke ontplooiingskansen voor iedereen, en doet een beroep op de leden van de Staten-Generaal dit voorstel van de regering af te wijzen.

dAGENDAg

- 1-12: 17.30 uur, het Gouden Hooft te Den Haag: borreluur.
- 7-12: 20.30 uur en later, de Oude Herberg te Amsterdam (tussen Heiligeweg en Spui): liberale sociëteit.
- 10-12: 20.00 uur, hotel Gooiland te Hilversum: gramofoonplaten betr. Hitler-Duitsland worden becommentarieerd door de heer R. M. Marcuse op bijeenkomst van de afdeling Gooi en Omstreken.
- 11-12: Ledenvergadering Rijswijk-Voorburg-Delft.
- 11-12: 20.00 uur, voor de afdeling Zutphen spreekt dhr. Ridder van Rappard.
- 11-12: 20.00 uur, het Gouden Hooft te Den Haag: de heer H. van Boheemen spreekt voor Den Haag over Suriname.
- 12-12: 20.00 uur, hotel Homan, Hoogeveen: op de propaganda-avond van de afdeling Hoogeveen spreekt het Tweede Kamerlid Dr. K. van Dijk.
- 18-12: Voor de afdeling Leeuwarden spreekt de heer Singelsma over „Friesland en Recreatie” (met dia's!).
- 9-1 : 20.00 uur, zaal Slot te Meppel: propagandafeestavond van de afdeling Meppel e.o.
- 9-1 : Hotel Homan te Hoogeveen: Nieuwjaarsvisite.
- 30-1 : 20.00 uur, hotel Wesseling te Dwingeloo: op de propagandafeestavond t.g.v. het tien-jarig bestaan spreekt de heer H. Wiegel, oud-vice-voorzitter van het hoofdbestuur, over „jongeren en liberalisme”.

(vervolg van pagina 5)

beslissing over dit onderwerp uit te stellen. Zijn voorstel werd met 36 tegen 8 stemmen aangenomen.

Bestuurswisseling en Troonrede
Bij de bestuurswisseling bedankte aftredend voorzitter drs E. Nypels al zijn medebestuurders en administratrice Netty Hofman uiteraard zeer hartelijk, maar een uitzondering maakte hij terecht voor de aftredende organisatorisch vice-voorzitter H. Wiegels en algemeen secretaris R. Hofman. Beiden kregen zij van een voor hun onnoemelijke werkzaamheden en verdiensten kennelijk zeer dankbare vergadering een staande ovatie.

De nieuwe voorzitter, **R. Heyting**, begon uiteraard met de décharge van zijn voorganger. Hij vermeldde, dat drs Nypels een van de laatste JOVD-leden is, die praktisch vanaf de oprichting lid zijn geweest en wees op zijn grote staat van dienst voor de vereniging, onder meer in Nijmegen, Amsterdam en in Den Haag en tenslotte twee moeilijke jaren als algemeen voorzitter van de JOVD. De nieuwe voorzitter bedankte Erwin Nypels voor de goede en vriendschappelijke samenwerking in het afgelopen jaar en sprak er zijn spijt over uit, dat zijn verenigingsactiviteiten nu wel zullen verminderen onder invloed van zijn voorgenomen huwelijk in december.

Hierop bracht de vergadering een enorme staande ovatie aan haar voormalige voorzitter die zijn begripelijkheid ontstane ontroering zoveel mogelijk trachtte te verbergen

Vervolgens riep de nieuwe voorzitter Heyting het nieuwe hoofdbestuur (nu zes in plaats van vijftien leden) naar voren, dat als volgt is samengesteld: R. A. Heyting (Laren) - voorzitter; D. R. F. van Breemen (Reeuwijk) - vice-voorzitter organisatie, drs H. D. Schouten (Bilthoven) - vice-voorzitter politiek; P. H. R. Jonker (Groningen) - algemeen secretaris; mej. A. A. van der Sluis (Emmen) - algemeen penningmeesteres; mej. J. M. Carol (Den Haag) - lid.

In zijn korte schets van de uitgangspunten van het bestuursbeleid 1964-1966, noemde voorzitter Heyting onder meer de volgende punten:

Een zo expansief mogelijk beleid; zo veel mogelijk mensen trachten te bereiken.

Bestudering woningbouw, recreatie en vrijetijdsbesteding en de hulp aan de onderontwikkelde landen.

Streven naar verbetering van de procedure inzake opstelling der rapporten.

Diepgaande bestudering van de functionering van de democratie in Nederland.

In verband met de minimale politieke belangstelling in ons land een streven naar meer openheid, duidelijker plaatsbepaling en meer strijdbaarheid van de zijde der JOVD.

In verband met deze plaatsbepaling is reeds ingesteld een commissie inzake liberale beginselen, die haar rapport hopelijk op het volgende jaarcongres zal uitbrengen.

Bestudering van hetgeen ons scheidt niet alleen van links, maar juist van

de confessionelen.

Hieruit volgt: bezinning op de partijverhouding in ons land.

Organisatorische en politieke (re)organisatie moeten parallel lopen. Op organisatorisch gebied zal het streven zijn gericht op oprichting van nieuwe afdelingen en realisering van de dit jaar in theorie nieuw ingevoerde reorganisatie.

Uit deze korte rede trad duidelijk op de voorgrond een streven naar schematisering en planning van het bestuursbeleid op **langere** termijn, zoals duidelijk blijkt uit het volgende resolutie-schema:

Woudschoten 1965: bevolkingsvraagstuk

Dalfsen 1965: P.B.O.-rapport.

Den Haag 1965: Grondslagen liberalisme.

Woudschoten 1966: woningbouw en ruimtelijke ordening.

Dalfsen 1966: Bestuursvorm onderneming; confessionele partijvorming en gevolgen van de automatisering.

Natuurlijk blijft ook het befaamde onderwerp „Bestuursvorm Naamloze Vennootschap” op de lijst staan.

Na deze speech met algemene en grote instemming beluisterd en gewaardeerd te hebben gaat de vergadering akkoord met het voorstel om het jaarcongres 1965 in Den Haag te houden. Data: 6 en 7 november.

„Wat verder ter tafel komt” brengt nog liefst twee moties. De eerste, ingediend door het hoofdbestuur, richt zich tegen de voorgenomen verhoging van de collegegelden van f 200.— naar f 400.— en doet een beroep op

de leden van de Tweede Kamer om zich met kracht tegen dit voorstel te verzetten. Nadat de heer **Straatsma** een afwijzend geluid heeft laten horen, wordt deze motie z.h.s. aangenomen.

Een motie, ingediend door de heer Marcuse, beoogt eenzelfde uitspraak van de vergadering ten aanzien van de voorgestelde verhoging van de kleuterschoolgelden met 150 procent. Deze motie wordt verworpen met dertig tegen tien stemmen.

Na een bijzonder kort sluitingswoord van de voorzitter gaat een ieder zijns weegs. R. M. M.

ERELIJSTJE

Dat mijn motie tegen de verhoging van de kleuterschoolgelden (inderdaad: met honderd en vijftig procent) het niet zou halen, vermoedde ik reeds van te voren. Tenslotte zijn kleuters géén studenten en van de laatsten moeten wij „ut” hebben, wat dat dan ook moge zijn. Het bizarre onthaal door het hoofdbestuur en wat typisch doorsnee-liberaal gekeuvel vanaf het spreekgestoelte (enige uitzondering het gloedvolle pleidooi van Frits Wagenmaker!) bezegelde het lot wel definitief: Met min of meer vereende krachten werd op principieel liberale wijze de deur voor de kleuters dichtgeworpen. Toch stemden (behalve de Zaanstreek) nog drie afdelingen vóór de motie en dus tegen de Bot-te anti-kleutervoornemens:

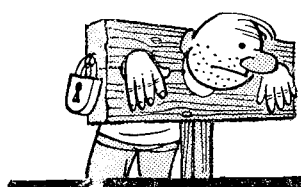
Hoogeveen

IJmond

Rijswijk-Voorburg-Delft.

Hulde!

R. M. MARCUSE

EEN GOEDE KRANT

verruimt Uw geest

f 12.50 per kwartaal

Voor studenten
belangrijke reductie

**ALGEMEEN
HANDELSBLAD**

FIGEE - VLAARDINGEN N.V.

SCHEEPSBOUW
SCHEEPSREPARATIE
MOTORENREPARATIE

STAALBOUW
APPARATENBOUW
TANKS
PIJPLEIDINGEN
WATERZUIVERING SAPP.

VARIOS

elektroden - lastransformatoren

Varios-Fabrieken N.V. - Groningen - Rotterdam

T. P. DE GEUS

AANNEMERSBEDRIJF

GROND EN WEGENBOUW

Kantoor: Schubertlaan 6 - Leidschendam - Tel. 0 1761-1618

Scheeps- reparatie- bedrijf

Waalhaven Pier 8 - Rotterdam
Telefoon 77610 (3lijnen)

en Machinefabriek

Na 18 uur: 73554, 70341, 41782, 171502

N.V. Aannemersbedrijf

v/h J. STAM

Kortenaerstraat 3

ZWIJNDRECHT

Tel. 01850 - 5839

WONINGBOUW

N.V. Scheepsbouwwerf - Machinefabriek

„DE KLOP”

Industrieweg 4

Slidrecht

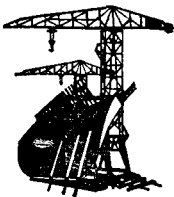
Voor betere en gezondere oogst:

AA-BESTRIJDINGSMIDDELEN en ORIGINELE ZAAIZADEN
WIERSUM GRONINGEN

BOELE's

Scheepswerven en
Machinefabriek N.V.

BOLNES

N.V. ROTTERDAMSCH KOPER- EN METAALGIETERIJ

H. F. A. WEIJER

GUSTOWEG 43 - ROTTERDAM-7

TELEFOON Nos.: 266038 - 266490

TELEFOON NA 6 UUR 274863

Isolatie- en
Plaatwerkbedrijf

„ROTAMISOL“

Uitvoerders van warmte-, koude- en geluidsisolatie

Kantoor: IPELO 15, ROTTERDAM - Telefoon 175507

DE VRIES ROBBÉ & Co

GORINCHEM

staalconstructies metalen ramen en deuren

Vuurvaste stenen in alle soorten
 „MOLISOL“ moler isolatiestenen
 Vuurvaste isolatiestenen
 Zuurvaste stenen
 „PRODORITE“ chemisch besten-
 dige produkten levert:

N.V. Gouda Vuurvast

Verenigde Vuurvaste-Steenfabrieken

Gouda - Telefoon 6744 - (1820)

Aannemersbedrijf

Fa. W. VAN HATTUM
& Zonen

Bagger-,
Grond-,
Rijs- en
Glooiing
werken

ZALTBOMMEL
TELEFOON 594

ANNO

1774

A. VAN HOBOKEN & Co.

BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34

BIJKANTOREN:
's-GRAVENHAGE
RHENEN

CORRESPONDENTSCHAP:
WIJK BIJ DUURSTEDE

**DE ROTTERDAMSCH
DROOGDOK MIJ N.V.**

U wordt snel ingelicht

over gebeurtenissen in binnen- en
buitenland, als U op een goed
ochtendblad geabonneerd bent.
Terwijl U slaapt, stroomt nieuws
binnen uit het gehele land en uit
alle delen der wereld. Het Alge-
meen Dagblad wordt 's nachts ge-
drukt en 's morgens vroeg bezorgd.

- onafhankelijk
- actueel
- sport
- markt- en beursberichten
(o.a. New York)
- belangwekkende advertentie-
pagina's
- onderhoudende lectuur
- vrouwenrubriek
- tekenverhalen
- geïllustreerde feuilleton

Algemeen Dagblad

Rotterdam, Witte de Withstraat 73

L. SMIT & ZOON
KINDERDIJK

voor

Baggermaterieel

Zeesleephoten

Alg. Scheepsbouw

F. ONNES & ZOON
WUNHANDEL - GRONINGEN

een oude naam
voor goede wijn

Gireren van abonnements- en advertentie-gelden betreffende 'de Driemaster' op

POSTGIRO 13500

van het Gemeente giro-kantoor - Amsterdam.
Op het **BIJ**strookje vermelden:

ten gunste van **H 12590**
van **R. A. Heyting**.

16e Jaargang No. 11

december 1964

MAANDORGAAN VAN DE ONAFHANKELIJKE LIBERALE
JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

**Algemeen
Secretariaat**
Savornin
Lohmanlaan 66
Groningen
Telefoon
0 5900-37511

OVER POLITIEK EN POLITICI

Behalve een doodenkele uitzondering zijn alle partijen in Nederland, en zeker de vijf grote, beginselpartijen. Zij hebben een leidend beginsel, dat ten grondslag ligt aan hun praktisch politiek handelen.

Nu is alleen de moeilijkheid, dat **alle** partijen momenteel tobben met hun beginselen en met de vraag, hoe daaruit praktische politiek is te verklaren. Om bij de liberalen te beginnen: er wordt in verschillende liberale kringen druk gestudeerd op de beginselen, want het oude beginselprogramma van de VVD spreekt niet meer aan.

De JOVD studeert, de Teldersstichting studeert en de VVD studeert. Voor wat de laatste betreft: wij zijn zeer benieuwd wat na de „afgang der beginselen” te Eindhoven, de komende algemene vergadering der VVD in Zwolle zal brengen. Er is ons althans te Eindhoven in het vooruitzicht gesteld, dat in Zwolle het nieuwe beginselprogramma klaar zou zijn. Inmiddels heerst er echter een onheilspellende stilte. Dit jaar zal behalve voor de VVD ook voor de JOVD in het teken der beginselen staan: JOVD-voorzitter Reinier Heyting heeft dit duidelijk in zijn „troonrede” aangekondigd.

In socialistische kring weet men nog veel minder dan in liberale kring waar men heen wil. Na het afzweren van de heilsstaat van het marxisme zitten ze daar helemaal in de mist en het ziet er naar uit, dat men hoe langer hoe meer neigt naar **liberale principes**, overgoten met een welvaarts- en verzorgingssausje. De positie van beide partijen is echter nog heilig vergeleken met de confessionele partijen, die als leidend beginsel hun christelijk geloof hebben, dat op zeer veel manieren politiek kan worden uitgelegd.

Nadat de Nederlandse Hervormde Kerk reeds lang een geluid had laten horen, dat bepaald niet welluidend in de oren van de zuilen klonk, zijn de nieuwe opvattingen nu ook in katholieke en gereformeerde kring doorgedrongen. De leidende gedachten van nog maar tien jaar geleden, zoals die bijvoorbeeld waren neergelegd in het beruchte Mandement, zijn nu volslagen onmogelijk geworden. In katholieke kring (en natuurlijk vooral in KVP-kringen) ziet men vooreerst de toekomst nog zuidelijk zorgeloos in omdat men de schapjes nog wel bij elkaar denkt te kunnen houden, maar in antirevolutionaire kring heeft de „verontrusting” al vorderingen gemaakt. In een brochure van de ARJOS schuift mr. J. H. Prins, directeur van de Dr. Kuyper-

stichting, de oude antithese als tegenstelling tussen christelijk en onchristelijk als onjuist van de tafel, hij pleit er daarna voor dat christenen hun politiek handelen op hun geloof baseren en concludeert dat dit de kern van het AR-denken is. Hij vergeet echter, dat ook socialistische of liberale christenen, dus eigenlijk **elke** christen, zijn politiek handelen onlosmakelijk verbonden weet met zijn opdracht als gelovig mens. Helaas voor de nieuwe stroming in de ARP moeten wij het dus wel met de rechtse AR-verontrusten eens zijn, dat dit modernistisch geluid de bijl aan de wortel van de AR-bestaansboom heeft gelegd. Wanneer de christelijke partijen niet meer als beschermers van het „ware geloof” en van de confessionele belangengroeperingen fungeren, niet meer zichzelf afzetten tegen de niet-christelijke partijen, wat is dan nog hun specifieke taak in de Nederlandse samenleving? Wat is dan nog het verschil tussen een liberale anti-revolutionair en een gereformeerde VVD-er of tussen een socialistische KVP-er en een katholieke socialist? Deze verschillen zijn er nu nog vanwege historische gronden, maar ze zullen vervagen door de geestelijke vernieuwing die er in AR-, CH- en KVP-kring optreedt.

Het oecumenisch concilie in Rome en de moderne toon, die daar door het Nederlands episcopaat is aangeslagen zal vele „oude” katholieken hebben geschokt. De gevolgen voor de politieke ontwikkeling in Nederland zullen niet kunnen uitblijven, al hebben wij niet de illusie, dat dit zeer snel zal gaan. De verzuiling (of **institutionele segregatie**, zoals professor Thurlings in het boek „Democratie in debat” als een „netter” woord voorstelt) behoort voorlopig nog niet tot het verleden. Maar je kunt nooit weten; het is tenslotte in 1964 ook niet meer te geloven, dat ditzelfde episcopaat zijn volgelingen tien jaren geleden ten strengste verbod om lid te worden van het NVV of om naar de VARA te luisteren.

Het zou echter een verfrissing voor het Nederlandse politieke leven betekenen als deze „ontzuiling” zich zou versnellen. De geringe politieke interesse, die zich (en dan vooral onder de jongeren!) openbaart, wordt onder andere veroorzaakt door de mistige vlek die de confessionele fracties op het politieke schaakbord vormen. Vooral de KVP is een kleurloze politiekloze partij, waar alleen het katholiek-zijn de binding vormt. Men kan bij de KVP voor alles een eisend kamerlid vinden, voor steun aan de landbouwers, de middenstan-

ders, de arbeiders, de werkgevers, subsidie aan de sport, de gemeenten, de onderontwikkelde gebieden, enz. enz. Of dit **verantwoordelijke** politiek is, moeten wij betwijfelen. Stelt men de vraag waar het geld voor al die zeer uiteenlopende eisen vandaan moet komen, dan komt Lucas vertellen, dat de belastingen omlaag moeten! De buitenstaander heeft het spelletje (gelukkig) toch wel door en trekt zijn neus op voor dit soort politiek. De confessionele partijen met hun volstrekt onduidelijk **politiek** standpunt maken de politiek in Nederland tot een suspecte zaak, vooral nu zij door de oecumenische nieuwe geest de antithese afzweren, waardoor hun positie ten opzichte van de andere partijen nog onduidelijker is geworden. In Nederland is het oprichten van een vereniging eenvoudig, het opheffen daarentegen blijkbaar zeer moeilijk. Wanneer de oude antithese weggevallen is, zou men niet anders verwachten, dan dat men de konsekwenties hiervan aanvaardt en de partij opheft, maar daar kan men in Nederland uiteraard niet toe komen. Men wringt zich liever in allerlei bochten (zoals mr. Prins in de aangehaalde ARJOS-brochure) om zijn leven te rekken. Professor Thurlings, die wij hierboven reeds aanhaalden, schrijft een aantal bladzijden verder: „De verzuiling is het resultaat van een isolationisme dat tot op zekere hoogte de voor de hand liggende aanpassingswijze is van een minderheidsgroep in een te kort schietende democratie”. Wanneer deze democratie volwassen is geworden en de geïsoleerde groepen zich aanpassen, verliest de verzuiling zijn zin en blijft er nog slechts geïnstitutionaliseerde segregatie over!

De politiek in Nederland heeft overigens meer verbetering nodig om weer het vertrouwen van „de man in de straat” te winnen. De Tweede Kamer is nog te veel een college van saaie voorlezers, die voorts aanmerkingen maken op anderen en flinke eisen stellen. Voor de oppositie behoren deze laatste handelingen (althans bij de huidige socialistische oppositie) tot de normale gang van zaken, in de hoop daar een goed figuur bij de kiezers mee te slaan. Deze zal het echter ook zijn opgevallen, dat de PvdA de belastingverlaging van minister Witteveen **heeft gesteund**, een typisch staaltje van zuiver opportunistische politiek, dat een bepaalde groep kiezers aan de socialistische lijn moet houden.

(vervolg op pagina 2)

(vervolg van pagina 1)

Voor ons heeft dit lonken naar de massa's een ongunstige smaak achtergelaten. Wij hadden het beginsel vast gevonden, wanneer er naast alle geldverslindende eisen van de oppositie ook een daad tegenover had gestaan en wel in de vorm van een stemmen **tegen** de belastingverlaging. Waar waren ineens de mooie gedachten voor de ontwikkelingslanden? Neen, zolang als men niet durft ook impopulaire maatregelen te verdedigen is zo'n politiek onverantwoordelijk en het vertrouwen niet waard. Het optreden van de keurige schoolmeester Vondeling, die de belangen van de „gewone man” verdedigt met een vertwijfelde en potsierlijke poging om hier en daar wat leuke populaire woordjes in te frommelen, leidt bij de politieke buitenstaanders ook niet direct tot het vertrouwenwekkende gevoel, dat je belangen of beginselen daar veilig zijn. Het is te begrijpen, dat men op deze manier voor de politiek geen interesse meer heeft, en de politiek daarentegen juist weerstanden opwekt. Politiek moet juist vertrouwen scheppen, men moet weten waar men aan toe is en de leiders van de partijen en van de regering moeten dat duidelijk maken. Dit moet vooral niet alleen in de Kamers gebeuren; de televisie is ook een prachtig middel daartoe. Wie

bijvoorbeeld de Engelse premier Wilson enige maanden geleden over de televisie zijn maatregelen betreffende de vijftien procent invoerrechtenverhoging heeft zien toelichten — zonder papiertje op eenvoudige wijze op een uiterst directe manier een hele politiek even duidelijk maken — verlangt wel eens naar een dergelijke aanpak in Nederland. Hier in ons kikkerlandje zegt men dat Marijnen nog steeds minister-president is, hoewel we sinds de Irene-affaire niets meer van hem hebben vernomen en er inmiddels toch wel belangrijke dingen zijn gebeurd.

Een belangrijk bezwaar tegen de politiek is: „De partijen doen toch niet wat ze beloven, want zodra ze aan de top zitten, spelen ze mee met afspraakjesmakerij” (Dr. P. Valkenburgh in zijn proefschrift „Mensen in de koude oorlog”). Het Nederlandse stelsel is dankzij het bestaan der confessionele partijen inderdaad alleen maar te regeren wanneer men compromissen sluit. Helaas maakt men pas na de verkiezingen afspraken en niet daarvoor. Het zou een verklaring aan de politieke hemel betekenen wanneer deze partijen **vóór** de verkiezingen zouden verklaren met wie en op welke basis ze na de verkiezingen in zee wil-

len gaan. Men voorkomt daarmee, dat enkele AR, KVP en CH'ers tijdens de verkiezingscampagne flirten met de PvdA en anderen met de VVD, zodat stemmen op de confessionele partijen een slag in de lucht is. De „afpraakjesmakerij” moet echter niet te ver worden doorgedreven. Wanneer mr. Geertsema in het ARJOS-orgaan zegt, dat een regeringspartij „op alle punten, waarover het Akkoord van Wassenaar zich uitspreekt, niet meer gerechtigd is een eigen politiek beleid voor de periode tot 1967 na te streven. Zij heeft vrijwillig van dit recht afstand gedaan”, dan is dat toch wel wat al te rechtlijnig geredeneerd. Als het **politieke beleid** van bijvoorbeeld de VVD tot 1967 in het Akkoord van Wassenaar staat opgetekend en er voor die tijd geen eigen geluid meer mag worden gehoord, dan kan men zich inderdaad afvragen of deze vorm van „afpraakjes” nog wel aanspreekt bij de kiezer. Toch zijn wij niet zo benauwd voor de toekomst van de democratie in Nederland. Wij hebben geen behoefte aan een de Gaulle, die hier eens even orde op zaken komt stellen, maar wel aan een aantal vertrouwenwekkende politici, die met een natuurlijk gezag en overtuiging hun visie duidelijk en eenvoudig uiteen weten te zetten. Deze visie moet gebaseerd zijn op begin-

selen en als opportunisme of populairse eisen de basis vormen, merken wij dat gauw genoeg.

Het is daartoe nodig, dat de politici en de ministers de radio en de televisie gebruiken **op de goede manier** en niet zoals mr. van Doorn, die in zijn van de VVD gekregen zeven minuten zijn inhoudloze praatje al knikkend van een papiertje oplepelde.

Het is ook nodig, dat er een **televisiedienst** in het parlement komt in plaats van de slechte gezichten, die er nu bij het nieuwsjournaal worden vertoond. De televisie moet bij de werkelijk belangrijke zaken worden ingeschakeld en niet alleen bij dergelijk onbelangrijke geschiedenissen als de Irene-affaire of de anti-REM-wet. Of vinden sommige politici dit soms de werkelijk belangrijke zaken?

Het is voorts nodig, dat de confessionele partijen **vóór** de verkiezingen kleur bekennen, opdat men weet waar men aan toe is. Tenslotte is het dringend nodig, dat er **bekwame** politici leiding geven aan onze politiek, omdat deze vooral het imago geven aan de door hen gerepresenteerde partij en dus tevens beeldridders zijn van de **politiek** in onze democratische maatschappij.

F. WAGENMAKER

★ Gesprek met R.A. Heyting

Zoals hij reeds op het Congres in Amsterdam in zijn „maldenspeech” als voorzitter naar voren heeft gebracht, ziet hij als ideaal een kleiner aantal partijen, waardoor een betere positiebepaling t.o.v. elkaar mogelijk wordt. Hiertoe zouden in de eerste plaats de confessionele partijen moeten verdwijnen. Niet dat hij deze partijen het recht om te bestaan ontzegt, maar juist het bestaan van deze partijen maakt de situatie er niet doorzichtiger op. De doorsnee kiezer, die zich toch al weinig voor de politiek interesseert, ziet zich geplaagd voor een dusdanig ingewikkelde constellatie, dat hij door de bomen het bos niet meer ziet.

Daarbij komt nog, dat politieke koehandeltjes zoals het accord van Wassenaar, met veel geheimzinnig gedoe achter de schermen, niemand ernstig zullen prikkelen actief aan de democratie mede te werken!

Hoe ingewikkeld de politieke situatie wel is blijkt uit de enorme moeilijkheden waarmee het vormen van een regering gepaard gaat. Het Nederlandse politieke leven wordt volledig beheerst door het compromis. Recht hiertegenover staat b.v. het Engelse systeem, waarbij doorgaans de regering wordt gevormd door één partij. Bij dit systeem weet de kiezer van te voren wat er gaat gebeuren als Labour of Conservative aan het bewind komt. In Nederland wordt een verschuiving hoofdzakelijk bepaald doordat een of andere partij d.m.v. een tactische manoeuvre met een aantal gelegenheidsstemmen gaat strijken. Heyting ziet dit als een ontarding van ons politieke bestel.

Wat Heyting denkt van de REM-affaire?

Och, wat hem betreft, „Laat ze maar zenden.”

Dat deze kwestie is uitgegroeid tot een belangrijke politieke aangelegenheid vindt hij eens te meer een

bewijs voor zijn stelling dat het politieke leven in Nederland een periode van een zekere verstarring doormaakt, waar nodig een eind aan moet komen.

De Europese situatie is ook al zo'n kwestie waarin allerlei nationale en internationale gevoelens door elkaar heen spelen.

Hierbij is het kernpunt, dat een sterke samenwerking domweg noodzakelijk is. In welke vorm, volledige integratie of in meer federaatief verband zal de toekomst moeten leren, maar gezien de historische achtergronden van de landen in Europa lijkt het niet aannemelijk, dat volledige integratie de snelste weg naar samenwerking is. Wat dat betreft is er wel wat te zeggen voor het standpunt van de Gaulle.

Aan de andere kant echter gaat de Gaulle toch wel wat al te ver met zijn ideeën omtrent de toekomst van Europa.

Samenwerking in federatief verband lijkt Heyting daarom vooralsnog de beste oplossing.

(Overgenomen uit „Het Sloepje” november 1964, orgaan van de J.O.V.D. afd. 's-Gravenhage).

Verenigingsraad voor het eerst bijeen

Op 28 november kwam de Verenigingsraad voor het eerst te Amersfoort bijeen. Deze instelling heeft als doel het H.B. van **advies** te dienen, om zodoende binnen het H.B. tot een beter gefundeerde besluitvorming te komen. Behalve het H.B. hebben zitting in dit college, de voorzitters van de districtsbesturen met een tweede afgevaardigde en de voorzitters van de diverse werkommissies.

Ter sprake kwam o.a. het organisatorisch beleid. De werkwijze in het vorig verenigingsjaar zal voortgezet worden. Tevens wordt er naar gestreefd meer afdelingen te gaan oprichten. Verder werd gesproken over de diverse studietoelagen. Behalve resoluties zullen in de toekomst ook rapporten worden uitgebracht.

De Driemaster was vanzelfsprekend ook onderwerp van gesprek. Nee, geen vrouwenpagina dit keer! Wel werd gepleit voor opbouwende kritiek op de VVD en meer kritische geluiden ten aanzien van de andere politieke partijen. Ook vroeg men om meer verenigingsnieuws en...

politieke mopjes!

Langdurig werd van gedachten gewisseld over het denkbeeld het verenigingsjaar op 1 juni te doen ingaan.

Naar aanleiding van de eis van de P.v.d.A. tot gelijkstelling van dienstplichtige- en beroepsmilitairen vond het HB het noodzakelijk een verklaring, inhoudende een beter alternatief, uit te geven. Bedoelde verklaring (zie elders in dit blad) werd in de VR besproken en als een gelukkig initiatief beschouwd.

De algemene indruk na deze eerste verenigingsraad was algemeen gunstig en de wederzijdse informatie werd van groot belang geacht.

Naschrift van de redactie.

De Driemaster moet nog meer verenigingsblad worden, er moeten meer regionale nieuwtjes in, kortere artikelen, en politieke mopjes! Allemaal geluiden gehoord tijdens de Verenigingsraad.

Aan U, leden, de taak om te zorgen, dat al deze wensen vervuld worden. Zend kopij in, korte verslagen over Uw bijeenkomsten, interessante nieuwtjes en ook politieke mopjes. Kortom, doet Uw best om de Driemaster tot een „must” te maken. Uw redactie doet het ook!

LIBERALE BEGINSELEN EN POLITIEK

Liberaal beginselen bevorderen een onafhankelijke opinievorming, vrij van dogma's. Dat doet eveneens de NRC, die uitgaande van liberale beginselen, onafhankelijk, streeft naar de grootst mogelijke objectiviteit in haar voorlichting en daardoor ook voor vele andersdenkenden een gewaardeerd middel is voor de algemene oriëntatie.

Als U nog niet op de NRC geabonneerd bent, vraag haar dan vrijblijvend op proef.

NIEUWE ROTTERDAMSE COURANT

POSTBUS 824, ROTTERDAM - TELEFOON 111.000

MARGINALIA

Productief koekhappen

De Sinterklaasaankopen hebben dit jaar weer een ongekend record bereikt. Uit alle branches klonken bijzonder opgewekte geluiden over de resultaten die werden geboekt. Op zichzelf een verheugend verschijnsel: de koopkrachtig-consumptieve positie, ook van de zogenaamde heffe des volks, blijkt dus wel rooskleuriger te zijn, dan van bepaalde zijde (en wie denkt dan niet aan de vakcentrales?), wordt voorgesteld.

Maar van een toenemende inflatie worden steeds opnieuw onze toch al in een benarde situatie verkerende landgenoten de dupe: de zogenaamde vergeten groepen, die bij elke gelegenheid steeds meer vergeten dreigen te worden.

Het zou een verheugend verschijnsel zijn als vakcentrales, werkgevers en regering zich eens daadwerkelijk op dit nijpende probleem bezonnen. Men verneemt slechts kreten over een loonbeleid, dat gebaseerd zou zijn op een, in dit geval toenemende, produktiviteit. Over de mate waarin deze produktiviteit zal stijgen blijken de meningen weer eens sterk uiteen te lopen. Zozeer zelfs, dat de Stichting van de Arbeid op springen staat.

Het zou aanbeveling verdienen wanneer de vakcentrales met hun Sinterklaasverlanglijstje eens zouden wachten om te zien of en in hoeverre de befaamde arbeidsproductiviteit in het komende jaar zal stijgen. Of, om drs. Roemers te parafraseren: de „koek” kan ook met terugwerkende kracht aan de hand van konkrete resultaten worden verdeeld.

Nieuwe koers

In april 1965 zal het jaarcongres van de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie (VVD) in Zwolle worden gehouden. Naar men mag verwachten zal dan de kwestie van een vernieuwd beginselprogramma op nieuw aan de orde worden gesteld. Sterker nog: men mag verwachten, dat een nieuw concept aan de partijleden zal worden voorgelegd.

Zoals men zich zal herinneren, was het oorspronkelijk de bedoeling geweest om reeds dit jaar tot de verwerkelijking van een vernieuwd beginselprogramma te komen. Daartoe was een commissie benoemd, die inderdaad op zeer korte termijn voor de jaarvergadering in Eindhoven met een concept kwam. De bespreking daarvan in Eindhoven werd een enigszins lachwekkende vertoning. Met

name de ere-voorzitter van de VVD, professor Oud, toonde in een magistraal college duidelijk aan, dat de commissie weinig doordacht te werk was gegaan. Het concept-programma werd dan ook niet nader in behandeling genomen. Diverse commissieleden beleden schuld en boete of trachtten zich te verdedigen tegenover een stortvloed van bedenkingen en aanvullingen. De commissie is na deze jaarvergadering aanzienlijk uitgebreid en kreeg de opdracht een nieuw concept voor te bereiden.

Een tweede mislukking lijkt niet erg waarschijnlijk. Naar verluidt is de commissie, ditmaal in haar geheel en niet slechts een „dagelijks bestuur” uit haar midden, onmiddellijk vol élan aan het werk gegaan. De ene werkvergadering na de andere heeft plaats gevonden. De vruchten van deze noeste arbeid bleven dan ook niet uit. Naar men nog altijd verluidt nadert de definitieve tekst van het nieuwe concept-beginselprogramma van de VVD nu reeds zijn voltooiing.

Vol vertrouwen kan men dus, althans wat betreft dit aspect van het nationale liberale partijwezen, een goed nieuwjaar tegemoet treden.

Belastingen

Het Vrije Volk, dagblad van de Partij van de Arbeid, heeft de inmiddels aanvaarde belastingverlagingsvoorstellen van minister Witteveen uiteraard kritisch bekeken. Het blad deed dit in een hoofdartikel dat getiteld was „Liberaal”. Na betoogd te hebben dat de voorstellen van de minister in veel aanzienlijker mate de mensen met grote(re) inkomens ten goede komen dan hun toch al minder bevoorrechte naasten, besluit de schrijver rhetorisch: „It is dan ook een voorstel van een liberale minister van financiën.”

De Nieuwe Rotterdamse Courant heeft hierop even vernietigend als doeltreffend gereageerd in een hoofdartikel op 3 december j.l. De NRC trok een vergelijking tussen de voorstellen van minister Witteveen en de belastingverlaging die door zijn socialistische ambtsvoorganger de heer Van de Kieft in 1955 tot stand is gebracht. Overduidelijk wordt in deze vergelijking aangetoond, dat als iemand het verwijt zou moeten treffen als bevoorrekter van de hogere en hoogste inkomens te zijn opgetreden, het juist de heer Van de Kieft, lid van de Partij van de Arbeid, is geweest.

Maar dat was dan ook een socialistische minister van financiën.

Liberaal?

Het Westduitse parlamentslid Otto Eisenmann heeft zich uitgesproken voor gratieverlening aan de veroordeelde nazimisdadigers. Bovendien moet er zijns inziens een einde komen aan de processen tegen de nazimisdadigers zoals die eindelijk sinds enkele jaren in Westduitsland worden gevoerd.

In een vraaggesprek met het beruchte Westduitse blad „Die Soldatenzeitung” verklaarde de heer Eisenmann er van uit te gaan, dat Duitsland niet alléén schuldig is aan de Tweede wereldoorlog. Men mag volgens hem niet advocaten en officieren van justitie laten oordelen over hetgeen er in de oorlog is gebeurd. Bovendien sprak de heer Eisenmann zich uit tegen de Westduitse schadevergoeding aan Israël. Hij geeft verreweg de voorkeur aan „individuele schadevergoedingen”.

De heer Otto Eisenmann, een en vijftig jaar oud, is afkomstig uit Sleeswijk-Holstein. Vóór de oorlog was hij een bekend atleet, tijdens de oorlog soldaat. Na 1945 stortte hij zich in de politiek en werd lid van het hoofdbestuur van de Freie Deutsche Partei (F.D.P.), voor welke (liberale) partij hij momenteel in de Bondsdag zit.

Het is mij niet bekend of en in hoeverre het hoofdbestuur van deze Westduitse liberalen zich heeft gedistancieerd van de uitlatingen van de Sleeswijk-Holsteiner. Maar zijn optreden zal de F.D.P. bij de verkiezingen van volgend jaar ongetwijfeld heel wat liberale stemmen brengen. In ieder geval uit de kringen van de trouwe lezers en lezerinnen van Die Soldatenzeitung.

1965

En zo, vrienden en vriendinnen, reppen wij ons weer een nieuw begin tegemoet. Wat zal het jaar negentienhonderdvijfenzestig ons brengen? Zal de heer Marijn vastberaden en krachtig leiding kunnen blijven geven aan de huidige regeringscoalitie? En op welk departement zal de vriendelijke heer Van Aartsen na een eventuele kabinetscrisis in 's hemelsnaam nu weer terecht komen? Wat zal er toch groeien uit het mysterieuze koffiedik van de openbestel-ideeën van de heer Bot? Zal Amsterdam's burgemeester mr. Van Hall van zijn partijbestuur nu eindelijk oprecht tevreden mogen zijn over de Bijlmermeerplannetjes van minister Toxopeus? En welke fortuinen aan postzegels zullen wij na de volgende tarievenverhoging van de P.T.T. op ons briefje of drukwerkje moeten plakken?

Het is mij alles nog onbekend, vrienden en vriendinnen. Maar tenslotte een even welgemeende als goede tip: verkoop uw REM-antenne, voor het te laat is. Het ga U allen in het komende jaar weer (of eindelijk) bijzonder goed! R. M. MARCUSE

Prinses Irene

Rob Marcuse schrijft in zijn „Marginalia” van november onder andere:

„Waar het echter wel om gaat is, dat wie op vijf augustus j.l. de Nederlandse vlag uithing en dat mischien volgend jaar denkt te herhalen, daarmee eer bewees aan iemand die tot vervelens toe openlijk gesteld heeft zich met de belangen van haar echtgenoot en zijn beweging geheel en al te identificeren en dus zich op wel zeer duidelijke wijze heeft gekeerd tegen de meest fundamentele Nederlandse waarden en tradities”.

Naar aanleiding hiervan heb ik de volgende opmerkingen:

Ik heb dit jaar op 5 augustus de Nederlandse vlag met oranjewimpe uitgestoken, omdat

a) de Regering dit uit eerbied voor de Koningin en het gehele koninklijke huis had gevraagd en voor zijn eigen gebouwen had voorgeschreven; b) de meeste Nederlanders boven de grote rivieren veel meer anti-Prinses Irene zijn, omdat deze Rooms-katholiek is geworden, dan omdat ze politiek haar echtgenoot volgt in zijn middeleeuwse opvattingen. Aan dit kinderachtige afreageren wens ik niet mee te doen (zie mijn artikel in de Driemaster van februari 1964);

c) een vrouw wel volgbaar lijkt, maar er heus nog wel een eigen mening op na houdt, hetgeen ook Marcuse in de toekomst wel zal blijken; d) Ik in Nederland gelukkig de vrijheid heb mij niet te laten dwingen mij te gedragen zoals sommigen mij „tot vervelens toe” trachten voor te schrijven. Ik loop hierbij het risico voor on-vaderlandslievend of voor politiek onbenullig te worden versleten, doch tenslotte zijn er „de meest fundamentele Nederlandse waarden en tradities”, die zich voor mij niet van de ene dag op de andere veranderen.

F. W.

De Driemaster

Maandorgaan van de onafhankelijke liberale Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.).

Hoofdredacteur:

Ir. F. Wagenmaker.

Leden van de redactie:

Mej. J. M. Carol, H. Wiegel en R. M. Marcuse (secretaris).

Redactie-adres:

Hobbemastraat 19, Zaandam.

Administratie-adres:

Balistraat 21, Delft.

Abonnementsprijs minimum f 5.— per jaar (voor leden gratis).

Abonnements- en advertentiegeden uitsluitend op postgironummer 13500 van het Gemeentelijk Girokantoor te Amsterdam. Op het BIJ-strookje gelieve men duidelijk te vermelden: „T.g.v. R. A. Heyting, rekeningnummer H. 12590.

Staalconstructies voor alle doeleinden Speciaalbedrijf voor zwaar plaatwerk Constructiewerkplaatsen

W. Huizer n.v. Capelle a/d IJssel - telefoon 01804-2657

Van kleuter tot nozem

We zijn de kleuterjaren ontwassen.

Wel begonnen de afgevaardigden op Erwin Nypels' congresselijk openingswoord, dat de JOVD de step voor de bromfiets heeft gewisseld, wat argwanend en glazig te kijken. Maar toch werd het aan het eind van de tweede congresdag begrepen: het verwerpen van Rob Marcuse's ordevoorstel om te stemmen voor een motie tegen de verhoging van de kleutergelden bewees dat.

Boze tongen echter fluisteren dat daaruit ook weer eens bleek hoe goed de liberalen op de eigen portemonnaie plegen te letten. De meeste JOVD-ers immers missen (nog) de vreugde en zorgen van een kroostrijk nageslacht. Maar dat is natuurlijk weer een insinuatie van één van de kryptosocialisten in de JOVD.

Geen kleuters meer, ook nog geen zorgzame vaders en moeders, wat dan wel?

Zouden we soms brozems zijn? Volgens Erwin's openingswoord wel, maar Uw Spioneer gelooft dat niet. Want je kunt heel wat van de liberalen zeggen, maar dat zij op wet en recht letten weet ieder. Onlangs toch nog spraken onze oudere vrienden zich op zuiver juridische gronden tegen het anti-rem-wetje uit. En dan zouden de jonge liberaaltjes met hun vijftienjarige JOVD niet weten dat je pas als je zestien bent op een bromfiets mag rijden?!

Nee, brozems zijn we niet. Maar de vraag blijft dringen: wat dan wel?

Geen Amsterdamse lieverdjes, zoals door enkelen die in mijn rondvaartboot zaten aan Erwin Nypels en Hans Wiegel werd toegeroepen. Geen denkertjes, dat bleek toch af en toe wel uit de discussies ter vergadering.

Maar wel willen wij, zoals Rob Marcuse, bij de vrouwen in de gunst komen, met alle uitwassen van vrouwenpagina's in de Driemaster van dien. Wel willen wij, zoals veel Drentse JOVD-ers, onze volwassenheid bewijzen door Krasnapolsky van zijn drankvoorraad af te helpen. Wel zijn we een gevaar voor de maatschappij, zoals Rob en Netty Holman, die medemensen midden in de nacht met water aan het gooien waren. Wel houden we van wilde feesten en onzedelijke cabaretliedertjes. En ook: wel zijn we nog maar vijftien jaar.

Dieptepsycholoog als Uw Spioneer is, lijkt hem een diagnose niet al te moeilijk. JOVD-ers (en niet te vergeten JOVD-sters!!) zijn weliswaar nog geen brozems, maar zij hebben op dit congres getoond alle kwaliteiten van halfstarken, teddyboys, blouson noirs, of gewoon nozems, te bezitten. Het is droef maar het zij zo....

Spioneer

GEIN EN ONGEIN

Ook dit keer aanwezig in Amsterdam: de populaire Hans M. J. Dubbeldam te Vlaardingen, vijf jaar geleden nog indrukwekkend achter de bestuurstafel als algemeen secretaris. Helaas was Hans alleen bij het bal aanwezig, maar daar staat dan ook tegenover, dat men dit korte samentreffen niet al te gauw zal vergeten. Want aan ieder die het horen wilde (of niet) vertelde hij uitbundig, dat het toch zo eeuwig zonde en onverstandig was geweest om Evert Hoven tot lid van verdienste te maken. Nee, nee, hij (Hans M. J. Dubbeldam te Vlaardingen) had een véél betere kandidaat op het oog: Hans M. J. Dubbeldam te Vlaardingen.

Wat een gein en ongein ook bij de Amerikaanse presidentsverkiezingen. Ik heb genoten van de heerlijke parafrase op een bekend liedje, dat tot een verkiezings-tophit is geworden: „Hello Lyndon...”

Stel je voor in 1967 in ons land datzelfde liedje, maar dan natuurlijk met andere namen: „Hallo, Anne...” of: „Hallo, Harm...” Maar nee, dit klopt nauwelijks met de maat. Deze namen laten zich helaas niet in het keurslijf van de lichte muze dwingen. Laten zij dat dan gemeen hebben.

WANDEL GANGSTER

Spinners en Twijners
van
Weef- en Tricotgarens

HBU

HBU

**Zij zijn goed
op de hoogte...**

van alle mogelijkheden voor een sportieve en onbezorgde vakantie. Onbezorgd, omdat zij bij onze Reisafdeling de benodigde reisdeviezen aankochten, een reisbagage- en ongevallenverzekering sloten en voor het veilig opbergen van hun waardepapieren en kostbaarheden gebruik maakten van onze safe.

Ook voor U: de HBU

HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V.
AMSTERDAM - DEN HAAG - ROTTERDAM

nieuwjaarsgroeten

(Vrijelijk geparafraseerd naar het Amerikaanse tijdschrift *The Progressive*)

Nu het jaar 1964 zich alweer ten einde rept, is het geëikte moment daar, om een welgemeende nieuwjaarswens te richten tot die Nederlanders, die zich ook dit jaar vooral in politiciens verdienstelijk hebben gemaakt voor ons nog altijd hoogconjuncturele landje.

Laten zij, wier namen aldus een ereplaatsje verkrijgen in Driemasterverband, jegens ons geen toorn vatten op grond van een of ander misschien welgemeend, doch in dit geval ten enen male misplaatst gevoel van bescheidenheid.

Maar laten ook diegenen, die hier mogelijk ten onrechte onvermeld bleven, evenmin vertoornd geraken. Laten zij zich helder rekenschap geven van het feit, dat zij in deze kolommen net zo goed wél vereeuwigd hadden kunnen worden.

Een gelukkig nieuwjaar voor **drs. H. A. Korthals**, wiens magistrale rede „De toekomst van het liberalisme” tijdens het lustrumcongres van onze JOVD, ons weer eens heeft doordrongen van het treurige feit, hoe groot de behoefte is in liberalibus politiciens aan werkelijke liberalen.

Een gelukkig nieuwjaar voor **minister Toxopeus**, die ondanks alle Bijlmerméér- en -wee ook dit jaar een der sterksten is gebleken op de parlementaire slagvelden.

Een gelukkig nieuwjaar voor **dr. A. Vondeling**, momenteel de belangrijkste voorman in ons parlement, wiens optreden (met name ten aanzien van ons aardgas), de publieke belangstelling voor de politiek weer zal kunnen doen toenemen.

Een gelukkig nieuwjaar voor **minister Andriessen**, bij wie de consumentenbelangen in vertrouwde handen lijken te zijn.

Een gelukkig nieuwjaar voor **minister Witteveen**, voor wie als theoreticus de praktijk steeds minder vreemd blijkt te worden.

Een gelukkig nieuwjaar voor onze voorzitter **Reinier Heyting**, wiens eerste activiteiten veel beloven omtrent een continuering van de periode van kwalitatieve bloei van onze vereniging en daarmee van het Nederlandse liberalisme en mogelijk zelfs een van kwantitatieve bloei zullen inluiden.

Een gelukkig nieuwjaar voor het socialistische Eerste Kamerlid **prof. Polak**, die heeft bewezen dat het hem ernst is de gezondheids-ondernemende verkeersluchten en -dampen te bestrijden.

Een gelukkig nieuwjaar voor de liberale Kamerleden **Joekes, Van**

En tot al diegenen, die hier gelukkig niet vermeld werden: bedankt voor al wat gij in 1964 voor ons land verrichtte en naliet. En voor het komende jaar sterkte, vooral stérkte.

R. M. M.

Bestuursvorm onderneming

De discussies in Amersfoort en Amsterdam hebben een verward, en voor velen onduidelijk karakter gehad. Die onduidelijkheid werd niet alleen veroorzaakt, doordat men zich in de afdelingen nog onvoldoende met het onderwerp had bezig gehouden, maar mijns inziens bovenal doordat velen hun eigen standpunt noch in dat van de meerderheid, noch in dat van de minderheid der commissie terugvonden. Het was dan ook moeilijk in deze beide standpunten twee verschillende liberale visies te onderkennen.

In dit artikel wil ik graag datgene in het kort weergeven, waartoe ik in Amsterdam niet meer de gelegenheid heb gekregen doordat de vergadering zichzelf incompetent achtte, de discussie voort te zetten.

Wat de **overwegingen** betreft, zou ik me willen aansluiten bij de concept-

Dijk en een ons helaas onbekende Eerste Kamercollega, die hebben aangetoond oprecht en terecht vertrouwd te zijn over de ontwikkelingen in Zuid-Afrika.

Een gelukkig nieuwjaar voor **minister Bogaers**, door wiens dynamische beleid de woningnood als urgentiepunt misschien toch nog in deze eeuw uit de verkiezingsmanifesten zal kunnen verdwijnen.

Een gelukkig nieuwjaar voor **mr. Geertsema**, die als Wassenaar's burgervader graag tot 1967 en zo mogelijk nog langer het Wassenaar's Akkoord zou willen handhaven.

Een gelukkig nieuwjaar voor **professor Oud**, die in zijn grootse college op het jaarcongres van de VVD in Eindhoven aantoonde, dat het nog zo gemakkelijk niet is om een liberaal beginselprogramma in elkaar te draaien.

Een gelukkig nieuwjaar voor **mr. H. van Riel**, die ook dit jaar weer getuigde van zijn moed en karakter in de politiek.

Een gelukkig nieuwjaar voor de medewerkers van „**Zo is het toevalig ook nog eens een keer**”, voor de wel zeer attractieve wijze waarop zij de hypocrisie van onze Nederlandse verdraagzaamheid hebben aangetoond.

Een gelukkig nieuwjaar voor **mevr. Van Someren-Downer**, die ook dit jaar weer onvermoeid ijverde voor een open bestel.

Een gelukkig nieuwjaar voor het bestuur van het **Liberaal Democratische Centrum**, dat zich in dit jaar „volledig” heeft ingezet voor een ongekende en nog steeds toenemende wederopleving van het Nederlandse liberalisme.

resolutie van het hoofdbestuur. De amendementen van de commissie stellen hier de productiefactor kapitaal te veel primair. Vooral punt 4 ademt een conservatieve geest, die ook niet in overeenstemming is met de mening van de commissie, want het verplicht stellen van een aandeelhoudersraad betekent toch een vrij ingrijpende wijziging in de structuur van de onderneming. Wat de mening t.a.v. de werknemers betreft, kan ik mij ook geheel aansluiten bij de concept resolutie van het hoofdbestuur, nu hierin het punt I d van de amendementen der commissie is overgenomen. Het amendement van de afd. Groningen moet sterk afgeraden worden, daar er dan niet veel meer voor de werknemers over zou blijven.

Ten aanzien van de aandeelhouders zou ik mij willen aansluiten bij de mening van de commissie, met dien verstande, dat bij punt II d de woorden „en commissaris(sen)” geschrapt moeten worden. De benoeming van de commissarissen door de directie is

mijns inziens volkomen onaanvaardbaar, daar dit strijdig is met het voorgestelde systeem, waarbij deze Raad van Commissarissen toezicht moet houden op de directie, en de belangen van alle bij de vennootschap betrokken groeperingen dient te behartigen, en een bemiddelende rol moet kunnen vervullen. Daar de aandeelhoudersraad nu de speciale belangen van de aandeelhouders zal kunnen behartigen, zal de Raad van Commissarissen een andere positie gaan innemen, dan op dit moment het geval is. Zij zal zo moeten zijn samengesteld, dat zij het vertrouwen van alle bij de onderneming betrokken groeperingen zal kunnen bezitten. Wanneer aandeelhouders en ondernemingsraad daarbij alleen maar worden gehoord, is dit vertrouwen onvoldoende gewaarborgd. Daarom zou de Raad van Commissarissen voor de helft kunnen worden benoemd door de aandeelhoudersraad, en voor de andere helft door de ondernemingsraad, in beide gevallen na overleg met de directie. Eventueel zou men ook aandeelhoudersraad, ondernemingsraad en directie ieder een derde deel der Raad van Commissarissen kunnen laten benoemen, waardoor alle drie de productiefactoren in deze raad vertegenwoordigd zouden zijn.

Onaanvaardbaar lijkt mij — „het hoofdbestuursvoorstel” — om deze zaken ondernemingsgewijze in de statuten te laten regelen. De bestuursvorm van de onderneming is van fundamentele betekenis voor de structuur van onze maatschappij. Zij dient door recht en niet door macht te worden bepaald. Hoe liberaal het ook mag schijnen, hier vrij spel te geven aan de maatschappelijke krachten, het is even onaanvaardbaar als wanneer men het eigendomsrecht of de arbeidswetgeving door die maatschappelijke krachten zou willen laten vaststellen. Ook in een liberale maatschappij dient een rechtsorde te bestaan, een rechtsorde die alle betrokkenen een zo groot mogelijke individuele vrijheid en ontplooiingsmogelijkheid dient te garanderen.

Ik hoop, dat de nieuwe studie-commissie in deze bijdrage aanknopingspunten vindt om uit de moeilijkheden te komen.

Stiens. RINDERT STRAATSMA

Ledenwerving

De beste ledenwerving is nog altijd die van het persoonlijk contact. In deze constatering ligt tevens een opdracht voor alle JOVD-leden. Wat nu steeds weer opvalt is, dat zo weinig jongeren weten van het bestaan van de JOVD. En weten ze dit wel, dan zijn ze niet of nauwelijks op de hoogte van het doel en werkwijze van onze organisatie.

Aan U, leden, de taak, om buitenstaanders iets over onze JOVD te vertellen.

Heel moeilijk is het vaak om belangstellenden over te halen daadwerkelijk lid te worden. Drempelvrees misschien? Of de (vermeende) onwetendheid over politieke zaken? Je hoort dit namelijk vaak beweren! Praat hen die argumenten uit het hoofd! Het is juist een reden te meer om lid te worden! Onze organisatie is toch vooral een studie-organisatie. Artikel 2 van de Statuten zegt:

„De Vereniging heeft ten doel jongeren in kennis te brengen met en te doordringen van de verantwoordelijkheden, welke het staatsburger-schap hun oplegt, hen daarbij in het bijzonder voorlichtend omtrent de liberale beginselen, zonder een politieke vorming in ruimere zin te ver-

waarlozen.”

Vele twijfelaars denken ook dat ze gelijk met het lidmaatschap van de JOVD lid zijn van een politieke partij. Wijs hen op het onafhankelijke karakter van de JOVD. Dit kan verhelderend werken! Wijs belangstellenden ook op de duidelijke politieke lijn, die wij ons voorstellen te gaan volgen. (Zie elders in dit nummer). Juist dit duidelijke politieke streven maakt het voor ons jongeren zo uitermate boeiend om lid te zijn van de JOVD.

Werkt dus mee om haar ideeën te verbreiden!

JOKE CAROL

Mededelingen

Voortaan zal Uw afdelingspagina niet meer samengesteld worden door de heer Wiegel, maar door het nieuwe 6e HB-lid, **mej. J. M. Carol**. Dit feit brengt met zich mee dat in de toekomst de aankondigingen van de districts- en afdelingsbijeenkomsten aan haar gestuurd moeten worden. Het adres luidt: **Van Akenstraat 24, 's-Gravenhage**.

Ook de vice-voorzitter organisatie, **de heer D. R. F. van Bremen** zou graag alle convocatoren willen ontvangen, waardoor ook hij direct op de hoogte is van wat er omgaat in onze organisatie. Zijn adres luidt: **Groen van Prinstererlaan 11, Recuwijk**.

* * *

Het is natuurlijk onnodig om U allen op te wekken toch vooral tijdig Uw activiteiten door te geven. Iedereen begrijpt dat één en ander de interne communicatie zeer bevordert.

* * *

Geeft Uw afdeling een eigen afdelingsorgaan uit? Dan komt dat vanzelfsprekend ook door onze brievenbus rollen!

En heeft Uw afdeling zo'n contactorgaan niet? Ga dan eens serieus na of het niet mogelijk is iets dergelijks uit te geven. Het bevordert namelijk de band tussen de leden onderling en het is tevens een voortreffelijk middel om nieuwe leden te winnen. Uw redactrice is ten alle tijde bereid U meer inlichtingen over bedoeld orgaan te verschaffen.

* * *

Voortbouwende op het afgelopen redactiebeleid zouden we het zeer op prijs stellen om korte verslagjes te ontvangen (± 100 woorden) van districts- en afdelingsbijeenkomsten.

Penningmeesters

Onze algemeen penningmeesteresse doet een dringend beroep op U om zo snel mogelijk Uw namen en adressen aan haar door te geven, als U dit tenminste op het congres nog niet heeft gedaan. Schrijft dus vandaag nog aan **mej. A. A. v. d. Sluis, Herman Colleniusstraat 27, Groningen**.

Propaganda

Heeft Uw afdeling al een propaganda-bijeenkomst georganiseerd? Nee? Doe het dan zo snel mogelijk! Denk bij Uw propaganda vooral aan het duidelijke politieke programma van de JOVD.

Er is zowaar ook een limmerick; op de nieuwste afdeling!
Een Pa en Zoon in Ouderkerk,
Togen gezamenlijk aan het werk.
En ja hoor, in een week of twee
was daar een JOVD.
Door eendracht voelt men zich
[nu sterk!]

UIT ONZE ORGANISATIE

PUBLICITEIT

Voor iedere JOVD-er is het een uitgemaakte zaak, de JOVD moet overal in het land meer bekendheid krijgen! Naast ledenwerving door persoonlijke contacten is het ook hoogst noodzakelijk dat de pers in steden en dorpen meer en meer hiervoor wordt ingeschakeld. De afdelingen in onze organisatie hebben dus wat dit betreft een duidelijke taak. Want hoe meer publiciteit de JOVD krijgt, hoe beter het is. We weten dat er op dit gebied al veel gebeurt, maar of dit genoeg is en of het regelmatig gebeurt, weten we niet.

Hoe lopen de contacten van Uw afdeling met de pers? Als dit nog niet naar wens gaat, spreek dan eens met de betreffende redacteur of nog beter vraag een onderhoud aan met de hoofdredacteur van de plaatselijke liberale krant.

Vraag hierbij: 1. of elke aankondiging van een bijeenkomst in de betreffende krant gepubliceerd kan worden en 2. of van elke openbare bijeenkomst een verslag kan verschijnen? Is er geen verslaggever aanwezig, schrijf het stukje dan zelf en stuur het naar de krant.

We weten dat deze gang van zaken in Den Haag tot een zeer goede communicatie met de liberale pers heeft geleid. Het is dus een idee ter navolging!

Zijn de contacten eenmaal goed, probeer dan eens of men van de zijde van de pers bereid is een artikel te wijden aan Uw afdeling. Dit moet op den duur vruchten afwerpen.

Een goed idee lijkt ons ook om iemand uit het afdelingsbestuur speciaal te belasten met de propaganda en publiciteit. En zijn er in Uw afdeling nieuwe, frisse ideeën op dit gebied, laat het ons dan weten. Het kan de hele organisatie ten goede komen.

A propos, is Uw afdeling al genoeg bekend in het hele land? Zo ja, laat dat dan zo blijven. Zo neen, zorg dat daar een eind aan komt! Klim dus in Uw pen en schrijf iets interessants over Uw afdelingsbijeenkomsten. Laat iedere JOVD-er weten hoe actief Uw afdeling is!

J. M. Carol.

Feesten!!

In dit seizoen, gekenmerkt door donkere dagen, zijn er veel JOVD-afdelingen, die tussen en vlak na de feestdagen zelf ook nog een feestje organiseren. De boerekool doet het dan best, o.a. in 's-Gravenhage en Groningen; Gouda ziet meer in een Candlelight Party, Berkenwoude houdt het op een Kerstballetje, Zaanstreek danst het nieuwe jaar in Meppel, Hoogeveen en Zuidlaren doen het iets deftiger met een Nieuwjaarsvisite, terwijl Rijswijk-Voorburg, Delft een „heidens”? Midwinterfeest op touw zet. Veel plezier, ook de afdelingen die we niet noemden! Komt, zo vragen we ons „ondeugend” af, de politiek ook nog een klein beetje aan bod?

Gooi en omstreken

Vrijdag 27 november sprak de heer J. Gerrits (JOKVP) voor de afdeling Gooi en Omstreken over confessionele partijvorming. Donderdag 10 december werden bandopnames beluisterd met redevoeringen van Hitler, Goebbels en andere nazileiders. Commentaar werd hierbij gesproken door Rob Marcuse. Vrijdag 11 december besprak het politiek jongeren contact 't Gooi het rapport van de vakbonden over de vermogensaanwasdeling. Als JOVD-spreker trad op Kees van Brink. Het zesjarig bestaan der afdeling zal op 23 januari worden gevierd in Laren. Om 4.30 wordt er liberaal geborrel in hotel de Hertekamp, terwijl om 6 uur aldaar ongetwijfeld een goede maaltijd gaat worden genoten.

Daarna wordt in hotel Hamdorff, tezamen met de VVD, een grote openbare debatavond gehouden, waar een vooraanstaand liberaal en socialist met elkaar en met de aanwezigen zullen gaan debatteren over actuele politiek. Tenslotte kan men dansend en drinkend de avond besluiten. Speciale gasten zullen zijn een aantal leden van de afdeling Rijswijk-Voorburg-Delft.

Gooi en Rijswijk (inclusief omstreken Voorburg en Delft) en alle andere aanwezigen: hartelijk welkom!!

Vijf jaar Zutphen

Op 16 januari wordt in de Orangesociëteit in Zutphen op feestelijke wijze het vijfjarig bestaan van de afdeling Zutphen gevierd. Dit oostelijke JOVD-bolwerk nodigt bij deze de jonge liberalen uit het gehele land uit zich zaterdag de 16e naar Zutphen te begeven. Het bestuur recipieert om 4.30 uur, om

7.00 uur kan een ieder zich ongens eten aan voortreffelijke boerenkool (met worst). — Als tafelpresident treedt op de heer R. Schultze, terwijl de heer H. Wiegel, oud-vice-voorzitter van het hoofdbestuur, tijdens het diner een korte feestrede zal uitspreken. Daarna groot bal met als speciale attractie het JOVD-cabaret uit Rijswijk-Voorburg-Delft. Nadere inlichtingen en aanmeldingen bij de secretaresse der lustrumcommissie: Mej. Cornelissen, Wilhelminalaan 34, Zutphen, telefoon 05750-4381. Komt allen in grote getale, voor overnachting kan, bij tijdige opgave, worden gezorgd!!

Tien jaar Dwingeloo

Op 30 januari wordt in hotel Wesseling te Dwingeloo met een openbare propaganda-feestavond het tienjarig bestaan van de afdeling Dwingeloo herdacht.

Wie de „normale” propagandafeestavonden van de Drentse afdelingen kent, zal begrijpen dat de viering van het tweede Dwingeloo'se lustrum op zeer grootse wijze zal geschieden! De lustrumrede, „Jongeren en liberalisme”, zal worden uitgesproken door de heer H. Wiegel, oud-vice-voorzitter van het hoofdbestuur der JOVD. De avond wordt besloten, en de zondagmorgen begonnen, met feest, waarvoor het bestuur der afdeling alle Drentse, of beter: alle noordelijke, of nog beter: alle leden uitnodigt! Nadere inlichtingen bij het afdelingssecretariaat.

District Noord

Onder grote belangstelling werd op zaterdag 3 oktober 1964 in Café-Restaurant „Suisse” te Groningen een kadercursus gehouden, georganiseerd door het district Noord.

Dr E. Nordlohne, hield een zeer interessante en leerzame inleiding over „Staatsrecht en Democratie”. Spreker gaf op boeiende wijze een overzicht van de ontwikkeling van de democratie in ons land.

Na de koffietafel heette de voorzitter, de heer G. Boosman, allen hartelijk welkom op de ledenvergadering. De scheidende secretaris, P. H. R. Jonker, werd een bijzonder woord van dank toegesproken voor het vele werk wat hij gedurende zijn secretarischap voor het district heeft gedaan.

Vervolgens werd de nieuwe secretaris, de heer J. J. Meijering, geïnstalleerd.

De congresresoluties had aller aandacht en er werd dan ook een uitgebreide discussie gevoerd.

Het nieuwe secretariaatsadres is: De Groeve d 3, Zuidlaren.

Bezoldiging van dienstplichtigen

Het Hoofdbestuur van de onafhankelijke liberale Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie heeft in de op zaterdag 28 november 1964 te Amersfoort gehouden vergadering het in het bijzonder voor de jongeren zeer belangrijke vraagstuk van de vergoeding van dienstplichtige militairen bestudeerd. De J.O.V.D. is van mening, dat inderdaad sprake is van een tenachterstelling van diegenen, die in werkelijke dienst worden geroepen, bij de belangrijke groep jonge Nederlanders, die om welke redenen dan ook vrijstelling verwerft. Dit wordt veroorzaakt zowel door de feitelijke onmogelijkheid van de dienstplichtigen om zich gedurende de dienstdienst werkelijk voor te bereiden op een later uit te oefenen beroep, als door de zeer lage financiële vergoeding, die zij als soldij ontvangen.

Volgens de liberale jongerenorganisatie dient het beleid van de overheid erop gericht te worden, dat de dienstplichtigen, wanneer zij het leger met klein verlof in afwachting van groot verlof verlaten, in staat gesteld worden de voorbereiding op een maatschappelijke positie te hervatten of aan te vangen, zoals de leeftijdsgenoten, die vrijstelling verwierven. De J.O.V.D. acht — naast enige soldijverhoging — het verstrekken van een uitkering ineens daartoe de meest juiste oplossing. Zij meent, dat deze oplossing verkieslijk is boven financiële gelijkstelling van de dienstplichtigen en de beroepsmilitairen, omdat beide categorieën niet vergelijkbaar zijn en omdat de nadelige financiële positie van de dienstplichtigen eerst na de dienstdienst van werkelijk belang wordt. De uitkering ineens zou — hoewel lager in bedrag — overeenkomst vertonen met de premie die kortverband vrijwilligers thans reeds ontvangen wanneer zij de dienst verlaten.

dAGENDAg

- 2/1: 4.30 uur, Hof van Holland, Hilversum: borrel en diner t.g.v. het nieuwe jaar van de afdeling Gooi e.o. Opgeven: Rembrandtlaan 43, Hilversum.
- 5/1: 17.30 uur: 't Gouden Hooft. Den Haag. Borreluur.
- 5/1: vanaf 20.30 uur: de Oude Herberg. Handboogsteeg, Amsterdam. Liberale borrel.
- 8/1: Rotterdam. N. A. v. Oudgaarden spreekt over Zuid-Afrika.
- 9/1: Nieuwjaarsvisite. Hotel Homan, Hoogeveen.
- 9/1: 20.00 uur: „Ney oarsviziende „Hotel Sprookjeshof”. Zuidlaren.
- 9/1: 20.00 uur: Zaal „Slot” Meppel. Feestavond.
- 15/1: 17.30 uur: Boerenkoolfuij te Den Haag. Tevens spreekt R. A. Heyting over de politieke situatie nu en in de toekomst.
- 16/1: Eerste Lustrumviering te Zutphen.
- 22/1: 20.00 uur: Jhr Mr. A. Feith spreekt over problemen van Gemeentebesturen. Waar?
- 22/1: 8 uur, Hotel Leeuwendaal, Haagweg 121, Rijswijk: RVD komt bijeen.
- 23/1: Hotel Hamdorff te Laren. De afdeling 't Gooi organiseert in samenwerking met de V.V.D. te Laren een propaganda-feestavond. Debat over „Actuele Politiek”.
- 23/1: District Noord organiseert in de „Hertekamp” te Assen een bijeenkomst met de Deutsche Jung Democrate.
- 30/1: 20.00 uur: Hotel Wesseling, Dwingeloo. Propaganda-feestavond.
- 11/2: 8 uur, Hotel Hof van Holland, Hilversum: bijeenkomst van Gooise JOVD en PSPJC.

Alvast noteren:

13 en 14 februari:

TREKPAARDEN-CONFERENTIE TE WOUDSCHOTEN

Enkele programmapunten:

1. Forum, bestaande uit het H.B., Afd.-voorzitter (en ook anderen!) kunnen allerlei vragen stellen.
2. P.B.O.
3. Bevolkingsvraagstuk. Spreekster mevr. Stoffels-v. Haften.

Het late avondprogramma is nog een verrassing.

'S-GRAVENHAGE

Veertien leden en vier belangstellenden hebben in groepsdiscussies zich druk gemaakt over het afsnijden van electriciteit in gemeentewoningen bij wanbetaling, Europa (weg met Luns?), de Belgische para's in de Kongo, en de doelstellingen en werkwijze van het Vredescorps. Achttien leden keerden huiswaarts. U leest het goed. Een ledenwinst van vier! We kunnen er alleen nog maar aan toevoegen dat de goede sfeer van huisbijeenkomsten het ledental wel eens kan verhogen. We vernamen verder dat spoedig een derde Haagse stem in het landelijk JOVD-kapittel werkelijkheid zal worden.

ZUIDLAREN

De afdeling Zuidlaren hield op 13 november een algemene ledenvergadering. Er werd besloten de contributie te verhogen i.v.m. de stijging van de kosten. De heer Meijering trad af als vice-voorzitter en hiervoor in de plaats werd met algemene stemmen gekozen Mej. H. Roelfsema. De heer Hidding las een door hem zelf gemaakt verslag voor van het congres in Amsterdam. Directe informatie voor de thuisblijvers dus.

ZAANSTREEK

Onder grote belangstelling sprak op 20 november te Koog aan de Zaan Mr. W. J. Geertsema. In het algemeen kon spreker zich zeer wel verenigen met het regeringsbeleid van de afgelopen zes jaren en met name

met dat van het huidige kabinet-Marijnen.

Mr. Geertsema verklaarde zich dan ook voor continuering van de tegenwoordige regeringsconstellatie. (Maar gelezen in de Groene: De V.V.D. is niet regeersmoe. Er zijn mensen, die het regeren van de V.V.D. moe zijn!)

GOUDERAK-OUDEKERK BERKENWOUDE

De pas opgerichte afdeling G.O.B. hield op 1 december haar eerste bijeenkomst. Een forum beantwoorde vragen over de A.O.W., huurcompensatie, burgemeestersbenoeming, ruilverkaveling en een eventuele boycot van Zuid-Afrika. De leden konden vervolgens suggesties doen voor het lopende verenigingsjaar. Er werd onder meer een Kerstballetje opgeworpen. Het actieve bestuur nam deze suggestie direct over. Vermeldenswaard is nog dat achttien van de een en twintig leden aanwezig waren.

ZUIDLAREN

De afdeling Zuidlaren hield op vrijdag 16 oktober een vergadering waar als preekster optrad mevrouw A. M. Westra-Krist, lid van de gemeenteraad van Zuidlaren voor de VVD, over het onderwerp „Vrouwen in de politiek”. Op boeiende wijze gaf de spreker een overzicht van de emancipatie van de vrouw in de afgelopen honderd jaar. Nadat nog verschillende huishoudelijke zaken werden afgehandeld ging een ieder voldaan huiswaarts.

JOVD-VODJes

Het aantal afdelingskrantjes blijft toenemen. We vernamen dat de afdeling Z.O. Drente van plan was een eigen nieuwsorgaan te gaan uitgeven! Van de afd. Gouda ontvingen we onlangs het eerste nummer en de afdeling Zutphen blijft ook niet achter.

Maar wist U al dat het district Zuid-Holland (binnenkort district Zuid-West) een districtsorgaan gaat uitgeven? De naam? Niet moeilijk te raden! De Zuid-Wester. Of met die naam een storm wordt bedoeld of gewoon een pet tegen die storm, zal de toekomst ons wel leren. Overigens blijkt uit de naam Zuid-Wester weer, dat zee-termen het wel doen in de JOVD. Driemaster, Het Sloepje, Zuid-Wester, Toe maar —! Wat zal er volgen?

We hoorden ergens, dat het er op gaat lijken dat afdelingskrantjes een status-symbool in de JOVD gaan worden. 't Is maar hoe je het bekijkt!

Toch moeten al die scribenten van die afdelingsorganen niet vergeten

dat er ook nog een Driemaster bestaat. Verschiet Uw kruit niet allemaal voor Uw eigen krantje! Ja, juist! Iedereen begrijpt het al. Schrijf ook in de Driemaster, b.v. voor de afdelingspagina!

Ook is er weer een limerick: Een Bredase meneer uit het Zuiden, Protesteerde met forse geluiden: „Ik hoor niet bij West, Laat staan bij de rest Daar wil ik maar even op duiden!”

N.V. Lijm- en
Gelatinefabriek

„Delft”

TWEE TORENS
Telefoon 25242 - Delft

Geen Sinterklazerij meer

Na alle banket, marsepein en chocoladeletters die ge, beste vrienden, de afgelopen maand op last van de Heilige Nicolaas achter de kiezen hebt gestouwd, is het thans tijd voor een ernstig woord.

Dus even de laatste pepernoot weggeslikt, en aandacht, want de praktijken van de bisschop uit Spanje hebben dit jaar de goedkeuring van Uw aller Spioneur niet kunnen wegdragen.

Al kan onze geestverwant Witteveen met zijn belastingverlagings-surprise tevreden zijn, al heeft Zegering Hadders nu zijn wegenfonds, en Joekes zijn motorrijtuigenbelastingverhoging — en daar zal hij als niet-autobezitter blij mee zijn! —, er zijn toch heel wat liberaaltjes die, voor al het goede dat zij zo graag zouden hebben willen volvoerd gezien, maar karig door de heiligman beloond zijn.

Neem nou Haya, vechtster tegen de zuilen en voor Uw vrije en onafhankelijke televisie, nog steeds heeft de Sint Rengeling, Roosjen en Van Doorn met hun trawanten niet mee naar Spanje genomen. En als zoiets teveel gevraagd zou zijn, waarom Haya dan niet een nationaal, algemeen marsepeinen Willem Vogtje gegeven?

En ook Mr. Dr. C. B. uit Alkmaar, met snor, strik en parapluie, tevergeefs strijder voor de REM, of nee... strijder om de anti-REM-wet — op zuiver juridische gronden uiteraard — verworpen te krijgen, is er maar karig afgekomen. Hij had toch zeker wel een nieuwe bolhoed van suikergoed verdiend. Ja, en waarom gaf de Sint nu ook dit jaar weer niet aan Geertsema een mooi chocolade sabeltje voor bij z'n ambts-costuum?

Om nog maar niet te spreken van Toxopeus, goedzorger voor de ambtenaren, hij had toch eigenlijk — dat stond ook (ik weet het) op zijn verlanglijstje — wel een brok randgemeentelijke speculaas in z'n schoen moeten hebben.

En ondanks dit alles wordt in tal van onwetende huisgezinnen de verjaardag van Sint Nicolaas nog steeds gevierd. Te weinig nog wordt in onze kring geluisterd naar de ridder Van Rappard die reeds een jaar geleden zich met luider stemme tegen alle Sinterklazerij keerde! Laten we 1965 goed beginnen, en nu massaal besluiten om deze anti-liberale, krypto-socialistische bisschop die de Heilige Nicolaas onder invloed van de Volkskrant, zeventien KVP-Kamerleden, of door wie of wat dan ook, geworden is, niet meer te huldigen. Schaart U achter de ridder uit Gorkum: geen Sinterklazerij meer!

SPIONEUR

N.V. SCHEEPSWERVEN

„PIET HEIN”

voorheen

FIRMA W. SCHRAM & ZONEN

WERVEN TE BOLNES
EN PAPENDRECHT

Twee dwarshellingen, elk 115 mtr lang. Overdekt droogdok 116 x 30 meter, geschikt voor het zwaarste materiaal.

Telefoonnummers

Rotterdam 010 194011-194332

Ridderkerk 01896 3644-3409

Papendrecht 01850 3774-8329-20466

ANNO

1774

A. VAN HOBOKEN & Co.

BANKIERS

ROTTERDAM

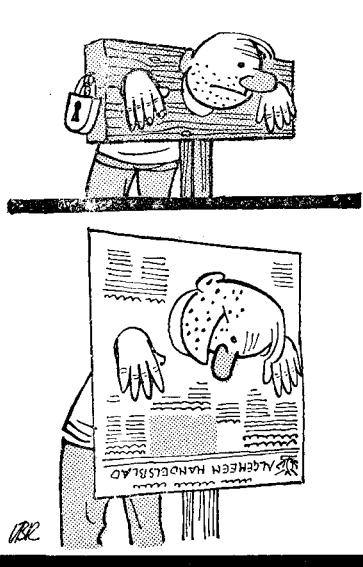
PARKLAAN 32-34

BIJKANTOREN:

'S-GRAVENHAGE
RHENEN

CORRESPONDENTSCHAP:

WIJK BIJ DUURSTED

EEN GOEDE
KRANT

is beter dan een verre vriend

★

f 12.50 per kwartaal

Voor studenten
belangrijke reductie

ALGEMEEN
HANDELSBLAD

FIGEE - VLAARDINGEN N.V.

SCHEEPSBOUW
SCHEEPSREPARATIE
MOTORENREPARATIE

STAALBOUW
APPARATENBOUW
TANKS
PIJPLEIDINGEN
WATERZUIVERINGSAPP.

Voor betere en gezondere oogst:

AA-BESTRIJDINGSMIDDELEN en ORIGINELE ZAAIZADEN
WIERSUM GRONINGEN

BOELE's

Scheepswerven en
Machinefabriek N.V.

BOLNES

N.V. ROTTERDAMSCH KOPER- EN METAALGIETERIJ

H. F. A. WEIJER

GUSTOWEG 43 - ROTTERDAM-7

TELEFOON Nos.: 266038 - 266490

TELEFOON NA 6 UUR 274863

Isolatie- en
Plaatwerkbedrijf

„ROTAMISOL“

Uitvoerders van warmte-, koude- en geluidsisolatie

Kantoor: IPELO 15, ROTTERDAM - Telefoon 175507

Leeuwenstijn - Staalbouw

Schiedam - Jan van Riebeeckweg 10
Telefoon (010) 15 32 52 - 5 32 63

Staalconstructies

Zware plaatwerken

Steek-, spil- en ovale trappen

Pijpconstructies

Hekwerken enz.

N.V.

W. A. HOEK's

MACHINE- EN ZUURSTOFFABRIEK

Hoofdkantoor en Machinefabriek te Schiedam

INSTALLATIES voor de bereiding van zuurstof, stikstof, enz.
COMPRESSORS voor alle gassen en iedere druk.

FRIESCH-GRONINGSCH HYPOTHEEKBANK N.V.

Amsterdam - Arnhem - Eindhoven - 's-Gravenhage
Groningen - Rotterdam

Vlotte behandeling van hypotheekaanvragen

N.V. Scheepsbouwwerf - Machinefabriek

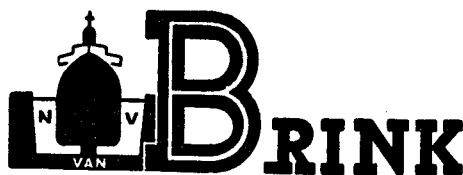
„DE KLOP“

Industrieweg 4

Slidrecht

**Scheeps-
reparatie-
bedrijf**

en Machinefabriek

Waalhaven Pier 8 - Rotterdam

Telefoon 77610 (3lijnen)

Na 18 uur: 73554, 70341, 41782, 171502

DE ROTTERDAMSCH DROOGDOK MIJ N.V.

Strijdt voor Vrijheid en Democratie voor iedereen, behalve voor Houtvernielers. Bestrijdt deze door Uw hout onder hoge druk te laten impregneren bij:

v. d. SIJDE'S Houthereiding N.V.

Spui 40 - STRIJEN - Telefoon 01854-280

VARIOS

elektroden - lastransformatoren

Varios-Fabrieken N.V. - Groningen - Rotterdam

N.V. BETONDAK

Fabrieken Arkel - kantoor Gorinchem